

NEŠTO DJŠE UMOJOJ TORTU

NEŠTO DIŠE U MOJOJ **TORTI**

Sandra Maksimović
Ivica Milarić
Saša Robnik
Milka Knežević-Ivašković
Igor Ivanišević
Andrea Baskin
Damir Mikloš
Vladimira Becić
Goran Segedinac
Pavle Zelić
Miloš Petković
Lada Vukić
Radoslav Slavnić
Nenad Pavlović
Relja Antonić
Boris Mišić

PREDGOVOR

Prošlogodišnja zbirka horor priča „Nešto diše u mojoj torti“, nastala je kao plod entuzijazma grupe mlađih autora okupljenih sasvim drugačijim povodom.

Nakon nekoliko meseci uspešne saradnje na drugom projektu, vođeni željom da ljubiteljima žanra potpuno besplatno ponude kolekciju priča, autori nisu mogli ni da naslute da će pilot „Torta“ biti preuzeta preko 5000 puta sa jedinstvenih adresa, čime je potukla do nogu većinu štampanih tiraža u tradicionalnom izdavaštvu. Umesivši prvu „Tortu,“ ukazali smo na šanse koje pruža moderna tehnologija, ali i na velike prednosti zajedničkog rada.

Pred kraj 2013. godine, ponosno možemo reći da se pred vama nalazi još jedna poslastica – druga po redu – sa većim brojem učesnika nego njena prethodnica. Mnoge kolege i autori podržali su nas na našem putu i postali deo ove jedinstvene horor kuhinje. O kvalitetu horor dezerta čete suditi vi, a mi smo se potrudili da vam ga i ove godine serviramo potpuno besplatno.

Verujte nam na reč – ako je zagrizete, ispuniće vas stravom. U suprotnom, uzalud čete je ignorisati.

Torta nikada neće prestati da diše.

SADRŽAJ:

Sandra Maksimović – S one strane prozora.....	6
Ivica Milarić – Trake.....	9
Saša Robnik – Okno K-14, Azra.....	29
Milka Knežević-Ivašković – Nećeš pogoditi ko dolazi na večeru.....	44
Igor Ivanišević – Andela.....	55
Andrea Baskin – Krokodil.....	77
Damir Mikloš – Uspavanka za Beliala.....	82
Vladimira Becić – Novi početak.....	104
Goran Segedinac – Major.....	109
Pavle Zelić – Deda Mraz sa Odeljenja „B“.....	131
Miloš Petković – Darovi iz sanduka.....	140
Lada Vukić – Requiem.....	172
Radoslav Slavnić – Mišolovka.....	182
Nenad Pavlović – Trepti zvezda crvenim okom.....	217
Relja Antonić – U planinama, tama.....	226
Boris Mišić – Igra krvi i prašine.....	313

SANDRA MAKSIMOVIĆ

Sandra Maksimović je rođena 1986. godine u Kruševcu. Diplomirala na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, grupa – Srpska književnost i jezik. Trenutno završava postdiplomske studije, radi kao profesor u školi i kao saradnik časopisa „Blacksheep“. Piše poeziju i prozu. Prisutna u zbirkama „Alma“, „Znak Sagite“.

S ONE STRANE PROZORA

Silaze niz ledinu uvlačeći goluždrave vratove pred naletima vetra. Zakovitla se po njima u smetovima, terajući ih da se zbijaju jedni uz druge. Njihov smeh je lepljiv od slina i uzbudjenja koje ih očekuje na okuci. Već su pred kapijom. Otvaraju je polako, osluškujući zarđalu škripu šrafova. U dvorištu ih zatiće zlokobna pustoš iz koje se kao strašno Kiklopovo oko crveni prozor...

Leži u krevetu i prati ritmično klaćenje svojih pantalona od crvenog pliša. Obešene o kuku na plafonu, gibaju se i uvijaju pod vетrom koji struji s napuklog prozora. Smrdi na buđ i urin. Smrdi na bedu od koje mu se utroba nadima, priželjkujući da se zaklati zajedno sa onim pantalonama.

Već deceniju je leš. Crveno crevo očajanja, bačeno i zاغубljено u ovom uglu kao dotrajali komad odeće. Kao taj crveni pliš što visi, poput klatna, nad njim i podseća na svu uzaludnost i jalovost života.

„Ho, ho, ho“, pokušava da nadigra gorčinu koja se skuplja pod jezikom, ali ne uspeva. Iz njega, kao izduvanog balona, izlazi mrtvačko šištanje, dok crvena kazaljka pantalona nastavlja da prati tu nevidljivu osu u vazduhu. Vreme je. Njegovo vreme.

Koliko je prošlo? Koliko otkako je odelu našao bolju namenu na onom plafonu? Otkako je pojeo irvase? Poslednjim dečijim pismom podupro nožicu stola?

Jedno je dobio pre desetak godina, ali ga je u njemu država

podsećala da izmiri dugove. A nekad je želeo da bude stvaran. Smešno. Ne koliko i pokušaj širenja novogodišnje euforije među uterivačima duga. Ono „ho, ho, ho“ umalo ga tada nije koštalo noći u samici.

„Znate, gospodine“, pesnica je govorila između dva udarca, „nije lepo da pijete u tim godinama. Sanke ćemo morati da zaplenimo. Gledajte na to kao na brigu za bezbednost u saobraćaju.“

„Ali, ja sam Deda Mraz. Kako ću bez saonica?“

Ne seća se je li stvarno izgovorio. Do jutra je u njegovoj krvi bila tolika količina rivotrila da se sve razlilo, zamutilo. Prva Nova godina koju je prespavao. A svaka sledeća imala je nešto od te mučne jutarnje vrtoglavice.

Crvena kazaljka ne miruje. Još samo jedan nevidljivi podeok deli je do dvanaestice. Ali krik najednom prekida njeno pulsiranje. Odakle dopire? Da li se ono crevo konačno raspetjava i širi po stomaku, gurajući mu srce na usta? Da li to vrišti njegova smrdljiva utroba i, teška i lepljiva, nalazi put napolje? S one strane prozora...

Gledajući ih izdaleka, čovek bi najpre primetio njihove deformisane ruke, nesrazmerne u odnosu na ostatak tela. Te ruke su teške, čvornovate, pune pega i žuljeva. Nimalo dečije. One riju po snegu kao lopate u potrazi za zlatnim grumenom. Zatim ga vade iz zemlje i uz siktavi smeh bacaju u pravcu irvasa svezanog kraj kapije. Mršava životinja se nemoćno propinje pod udarcima. Kanap kojim je svezana zaustavlja svaki pokušaj bega, svaki napor uzmicanja pred crnom kamenicom koja se useca među rebra, sapi, na čelu. Jedino što ostaje je onaj prozor. Ali, prilika iza njega je nepokretna, nema. I, sred crvenila koje se sliva po kapcima u sve većim bujicama, više ne zna da li taj prozor i prilika još postoje, ili se to njegova gnjecava unutrašnjost razlila pred njim i progutala svet.

IVICA MILARIĆ

Ivica Milarić je rođen 1983. godine u Novom Sadu, gde je završio osnovnu i srednju školu. U Novosadskoj novinarskoj školi je 2007. godine završio specijalizovane studije novinarstva, a 2009. godine je diplomirao psihologiju na Filozofskom fakultetu u rodnom gradu.

Objavljivan u zbirkama „Utkane priče“, „Antidepresiv“ i „Anomaliјa“, „Tragovima bosanskog kraljevstva“ i „Baton“ u Bosni i Hercegovini i zbirci „Priče o dinosaurima“ u Republici Hrvatskoj. Saradivao sa časopisima „Gradina“, „Emitor“, „Znak Sagite“ i nedeljnikom „Grad“.

Oktobra 2009. godine osvojio je nagradu „Đura Đukanov“ za rukopis zbirke pripovedaka „Novosadska zadovoljstva“ koja je objavljena u januaru 2010. godine, a 2013. godine objavljuje „**Premotaj roman - Ekspert**“ - prvi domaći roman u obliku Android aplikacije.

TRAKE

Sirene. Rotacije koje kupaju kukuruze u crvene i plave talase. Mesto uviđaja. Boža mi je prišao.

„Znaš da mi se sin ženi?“

„Ne. Čestitam“, izgovorio sam. Nisam ni znao da ima sina.

„U martu. Sve sami plaćaju. On plaća. Sa višom poslovnom i tri godine radnog staža. Pravi delove za avione u Kaću. Da ne poveruje čovek, sve čekam kada će u vestima gledati njegovo hapšenje.“

„Odmah mračiš. Avioni su dobri. Bolji nego kola, u svakom slučaju.“

Tragovi kočenja. Malo plastike sa branika i veći komad okvira koja drži registarsku tablicu. Moj dah i magla iza njega koja poput mrlje u oku nestaje u trenutku.

„Delovi za avione. Kod mene u selu smo to zvali pljuge, nafta, oružje, šit; pre će biti nešto od toga, ali neću da grešim dušu. Moram da kupim novo odelo, kaže Duška da izgledam u starom kao sarmica. Ali, idem sada, da te ne udavim. Javi kada završiš.“

Još tragova kočenja. Koračao sam polako uz njih, osvetljen farovima i reflektorima vatrogasaca. Okolne njive delovale su praznije od crnog neba.

„Hajde, sada ču ja“, rekao sam sebi.

Pratio sam punu belu liniju, hodajući po njoj kao čovek koji balansira na živi, sve do olupina. Čeoni sudar, brzina oko sto deset, ili više. Čuo sam krckanje srča ispod đonova. Nekoliko koraka dalje, video sam kako se lokva krvi meša sa vodom iz vatrogasnog creva i benzинom. Izvadio sam rokovnik i počeo da beležim, osećajući da me posmatra iz zgužvanog metala, popucale plastike i sedišta natopljenih urinom i fekalijama.

Nisam uzvratio pogled, već pustio da pređe preko mene dok je, siguran sam, upijao ovu scenu. Ja sam bio samo umoran radnik, jedan od desetina koji su pokušali da spasu putnike u vozilima, ili nauče nešto iz njihovog groznog kraja; da li je bila u pitanju nepažnja vozača, alkohol, loši uslovi na putu, ili nešto četvрто.

Pažljivo sam unosio vrednosti u rokovnik, a srce mi je dobovalo. Osećao sam strah usled prisustva užasa, ali on sam mi nije bio poznat. Pored njega, stajalo je nešto mnogo važnije – treperavo uzbuđenje, možda promena. Pitao sam da li se tako osećala svaka žrtva koja je odlučila da više ne želi to da bude.

Nastavio sam da zapisujem stvari, i prisilio se da razmišljam Božinom sinu i svemu osim tami iza sabijenih prozora i koliko me je podsećala na oči.

* * *

Otključao sam ulazna vrata i polako se skinuo u hodniku, bez paljenja svetla. Čuo sam Anu kako tiho diše u spavaćoj sobi. Polako sam se došunjaо do vrata sinove sobe. Jedva čujni izdissaji iza njih su mi ispunili misli nestalnim spokojem. U majici i gaćama, bez čarapa, tiho sam prišao krevetu i pomazio ga po plavoj kosi. On se promeškoljio, ispustio nekoliko jedva čujnih, ali mučnih zamuckivanja, zarobljen negde daleko u dečijem

košmaru. Odlučio sam da ga ne budim, već sam samo posmatrao kako se ciklus nastavlja još tri puta, sa razmakom od nekoliko sekundi. Telo mu se potom opustilo ispod čaršava i čebeta, a kada mu je disanje ponovo primilo redovan ritam, povukao sam se ka hodniku. Nisam mu video lice.

Ali, zahvaljujući podignutim roletnama i prozorima koji su puštali plavičastu svetlost, u dubini sobe ugledao sam nepoznat predmet. Oblik je stajao na podu, a ja sam posegнуо за njim i podigao ga. Već sam u šaci mogao da shvatim šta je, i drhtaj mi je prošao kroz unutrašnjost pršljenova. Automobilčić. Igračka. Stegao sam ga tako kako da se minijaturni krov iskrivio, a zubi mi zaškripali od stezanja vilica. Izašao sam i pritvorio vrata za sobom.

Na terasi, gola stopala su mi se grčila dok sam posmatrao iskrivljeni predmet. U svest mi je polako curila ideja da sam i od dečije tričarije uspeo da stvorim udes. Zbog toga sam se nacerio samome sebi, a led koji sam osećao iznutra bio je hiljadu stepeni hladniji od onog pod kožom peta. Zamahnuo sam rukom i posmatrao kako njegov obris nestaje u golim krošnjama Limanskog parka.

Ana se probudila kada sam se uvukao pod pokrivače.

„Noge su ti se smrzle.“

„Sada će se ugrejati. Samo spavaj“, tiho sam odgovorio i pribio se uz nju.

Slušao sam kako sat kuca u predsoblju i razmišljao o uviđaju. Mogao sam da se setim svakog detalja, svake fleke i zrnca vetrobranskog stakla koje se caklilo na asfaltu. Ana je nastavila da spava, a moja stopala su ostala sasvim hladna. Nisam ni primetio kada sam zaspao.

* * *

„Dobro, dobro“, srknuo je šef kroz brkove. „Vidim, aha. Da, slažem se sa ovim. I sa ovim ovde“, pokazivao je prstom na merenja, a ja sam mogao da osetim starost njegovog sivog sakoa svaki put kada mu je ruka prošla pored moje glave.

Prepodne je prelazilo u podne, a nismo skoro ništa uradili. Svi su pili kafu i čitali novine, besplatne i one koje se kupuju. Drugi su kasnili po četiri sata na posao, jer su morali da vode decu kod lekara, ili da pomažu roditeljima da odu kod lekara, ili su radili nešto treće sa posetama i lekarima. Ja sam pisao i računao, pregledao fotografije, ne za mene, već za druge koji će, kao šef, proučavati slučaj.

„Baš... neobična nesreća.“

„Jeste. Ali svašta će autoput da izrodi“, šef je zaključio i srknuo ponovo. „I kažeš da si sve završio? Odlično majstore. Jako dobro.“

U toj reči je bilo prekora u istoj meri koliko i pohvale.

„Ali, vidite. Kočenje je nastupilo... mislim, nema nikakvog smisla.“

„Da, nema. Smrt obično nema smisla“, zaključio je, a finalnost u njegovom glasu bila je oštira od listića brijača. „Ako nemaš više slučajeva, idi kući, skuvaj pasulj, gledaj sapunicu, nemoj da truneš ovde. Ja imam ročište u sudu, pa ču i ja da krećem nešto ranije“, nasmešio mi se kroz kapljice kafe u brkovima koji su videli sahranu Tita i sva ratišta koja su usledila. Istovremeno, oči su govorile nešto sasvim drugačije.

Ne kopaj gde nema ničega da se iskopa.

Spustio sam glavu ka papirima.

„Sada ču i ja“, izgovorio sam iako sam znao da ču ostati za stolom do isteka zvaničnog radnog vremena. Želeo sam svaki put da ostanem i duže, ali sam se plašio da će tada svi biti sigurni da sam zaista i poludeo, umesto da to samo sumnjaju.

Prepostavljao sam da će šef tako reagovati. U dubini, u kostima koje su izbegle gelere i zrna kalašnjikova teritorijalne odbrane više republika, i on je znao da stvar nije ono na šta liči. Međutim, njegov mozak, iskrivljen decenijama posmatranja sveta kroz određenu perspektivu, video je teorije zavere druge vrste – možda je vozač bio na nekom crnom spisku, i morao je da skonča iz jednog od hiljadu razloga – zaveo je tuđu ženu, privatizovao je pogrešne firme, raspoređivao pogrešan budžet. I onda ga je smrt odnела na putu, uz pomoć nekog „ko-zna-kako“ da učini da stvar izgleda prirodno, bez obzira što mi, ljudi koji gledamo saobraćajke svaki dan, znamo da se nešto ne uklapa. Ja, kao ni šef, nisam u stanju da kažem šta štrči, ali znam da je nešto, slično osećaju da vam je neko provalio u kuću i svaki predmet pomerio za pola centimetra. Sve je tu i sve je kako bi trebalo da bude, a opet, ništa nije.

Šef je to razumeo, ali on u dilemi vidi klanove, partije, tajkune i velike pare koja mogu da dovedu eksperte sa znanjem da nekog rastave sa životom na ovako prefinjen način, umesto da mu na izlazu sa nekog beogradskog splava prosti stave tri rascvetale, olovne kuglice u lobanju, ili na isto to vozilo stave tri štapa dinamita spojena sa baterijom mobilnog telefona.

On vidi mrak, baš kao i ja. On to ne shvata, ali njegov strah je ono što ja priželjkujem već godinama i godinama dokazujem samome sebi da nisam u pravu. Jer, njegov mrak je ljudski.

Nastavio sam da radim do kraja radnog vremena, pažljivo spremajući slučajeve koje nikada neću pokazati. Potom sam ih sve skupio i stavio u torbu. Kada sam izašao, osmotrio sam dobro sva ta troma, nezainteresovana i nesvesna lica, oprštajući se pogledima, a ne delima ili rečima.

* * *

Koračao sam polako prema kući. Uz sebe sam nosio brojeve i slova koji su opisivali način na koji su ljudi umirali. Dokazi koje neće usvojiti, a čak i kada bi ih usvojili, šta bi mogli učiniti? Koga će šef pozvati? Da li će okrenuti crkve, da naprave ekumen-ski isterivački tim koji će, naoružan simbolima vera, da se vozi u kombiju sve dok ne nalete na kamion prepun cevi koje će od njih napraviti ljudske ražnjiće. Pozvati naučnike i istraživače koje će meriti, snimati i procenjivati, baš kao ja, i otkriti ništa. Znam da su podaci koje čuvam isključivo moje relikvije, dokaz večito poljuljane vere.

Ono nije u brojevima i slovima, već iza njih, gde bi trebalo da postoji samo praznina, indiferentnost koja nema cilj ni svrhu. Ali praznina je ispunjena mrakom, a on je gladan.

Stresao sam se od hladnoće, a nekoliko pahulja spustilo se sa sivog neba. Uhvatio sam jednu i posmatrao njenu šaru u šaci. Nije se topila, pa sam je ispustio i dozvolio da se sa braćom i sestrama domogne betona Novog Sada.

Kući, Ana se nalazila u kuhinji, okrenuta leđima, i činilo mi se da ništa ne radi.

„Nema ručka danas.“

„Nema veze“, skinuo sam kaput i pogledao pritvorena vrata sinove sobe.

„Opet spava?“, pitao sam tišim glasom.

„Da“, Ana svoj nije stišala, očigledno sigurna da je dete bilo u dubokom snu. „Umoran je.“

Prišao sam joj i zagrljio je oko struka. Pribio sam se uz nju.

„Volim te.“

„Znam.“

„Volim te, ali postoji nešto što moram da učinim.“

„Znam i to. Znam sve“, ton njenog glasa bio je ravan.

Stajao sam uz nju, ali nisam osećao požudu niti glad, ni za hranom, ni za intimom. Osećanja su bila prisutna, ali tupa i na minimumu snage, više nalik priči o osećanjima koja mi je davno ispričana, a zatim skoro zaboravljena. U toj emotivnoj izmaglici, iskakalo je samo kajanje. Ana je bila moja žena, a sin mi je spavao u drugoj prostoriji. Iako tačno, sve je bilo tako izbledelo i krto. Sporo, previše sporo, pomislio sam iz nekog razloga. Nisam imao dovoljno razloga da odugovlačim i premišljam se. Zapravo, činilo mi se da sam tog poslepodneva došao kući samo zato što sam tražio kočnicu, sidro koje će sin ili Ana nekako baciti i zaustaviti me. Zato mi je na neki način bilo drago kada sam zatekao prazninu.

„Žao mi je što nisam bio bolji suprug. I otac, takođe.“

„Bio si ono što si bio, takav si od kako postojiš. A, sada ideš, je li tako?“

„Da. Večeras idem. Možda... ne znam šta će se desiti kada sutra izade sunce.“

„Nas dvoje nećeš zateći ovde, to je sigurno.“

„Prepostavljaš sam nešto slično. Možda je tako bolje.“

„Da li bi voleo da sam bila drugačija, da sam se drugačije postavila? Ne bi to napravilo razliku“, reči su izlazile iskreno iz Ane, bez filtera ili zadrške, kao da razgovaram sa samim sobom.

„Ne bi. Preuzimam odgovornost za sve što sam učinio, ali čini mi se da je ovaj kurs zacrtan davno, pre nego što je svet uopšte postojao. Već tada je zapisano negde da ovaj dan dolazi“, izlazile su iskreno i iz mene.

„Nema više ništa da se kaže.“

Pustio sam je, a ona se nije okrenula. Izašao sam iz kuhinje i dodirnuo vrata sinove sobe. Zastao sam, a zatim odustao. Obukao sam se i izašao iz stana koji mi je tada delovao potpuno pust, kao da u njemu nema žive duše. Poneo sam torbu, ali sam ostavio ključeve, koji mi više neće biti potrebni. Ostavio sam i porodicu, ali sam poneo telefon i pištolj.

Torbu sam bacio u prvi kontejner na koji sam naišao.

* * *

„Halo, Božo? Da li si se čuo sa onim tvojim iz službe? Da. Da. Sada, za narednih sat vremena. Možda malo manje. Ali, potrebna mi je tačna adresa. Ne. Neću praviti sranja. Ne brini se ništa. Da. Ne brini, biće sve OK, samo hoću da pričam sa njim“, lagao sam bez trunke saosećanja prema problemima u koje ću sigurno baciti Božu.

Dva minuta nakon što sam završio razgovor, dobio sam SMS u kom se nalazila adresa i ime restorana u Vaterniku, uz napomenu „stigao pre 13 minuta da dogovori doček Nove godine sa vlasnicima, nadgledanje se obustavlja do 21:30“ i registarskom tablicom. Sivo nebo se bojilo u crnu, a ja počeo da koračam.

* * *

Na parkingu je bilo nekoliko džipova, a sjaj njihovog hroma kvarilo je jedino prisustvo usamljenog, raspalog Kadeta. U najdaljem uglu, pribijen uz visok zid od cigle, nalazilo se vozilo sa tablicama koje sam tražio. Pogledao sam Mercedes i potpuno neoznačen gepek, gde je trebalo da se nalazi oznaka „SLS AMG“. Nežno sam spustio prste na vrata sa suvozačeve strane. Jagodice

su napipale neopisivu pravilnost, praćenu hladnoćom, ali neke dobre vrste, tako probojnu i oštru da mi je delovala kao vrelina. Njegove krivine stapale su se sa mrakom samo dva koraka od mene, savršeno i prostodušno, bez napora, kao da je stvoren da se sjedini sa tamom. Milioni radnih sati, u koje je uložena ljudska krv, puštena na fabričkoj traci usled nesreća i nemara radnika u jednakoj meri kao i intelekt kroz trud inženjera i dizajnera koji su taj objekat oblikovali u mislima godinama, ispravljujući probleme i tražeći formu najbližu onoj neodoljivoj za kupce; sve to, stajalo je na parkingu ništa više živo nego običan kamen.

Prošao sam prstima duž vrata, sve do haube i farova, spomenih tako precizno da nisam ni osetio prelaz. Automobil je bio usnuo, a ja sam želeo da mu udahnem svest. Zato sam šutnuo prednju desnu gumu iz sve snage.

Mercedes se razbudio poput uštinutog deteta, naglo i bez zadrške. Žmigavci su se upalili, svetla u kabini i farovi učinili isto, alarm je zavijao kompleksnu melodiju koja mi je parala bubrene opne.

Posmatrao sam festival zvuka i svetla, sve dok nisam začuo besne korake na šljunku iza sebe.

„’Alo, bre, šta to radiš, konju?!“

Glas je bio grub, preoran alkoholom i dimom cigareta koji su previše puta pregazili njegove glasne žice. Ton je odisao navikom da se često podiže.

„’Alo, jesи gluv?“, čuo sam klik dugmeta, a Mercedes se u istom trenutku spustio u san. „Okreni se, bre, alo, pomeri se od kola!“

Bio je krupan, više debeo nego snažan. Ramena, sakrivena iza košulje natopljene znojem, bila su široka i pripadala čoveku koji je od ranog detinjstva radio rukama. Bio je čelav, očekivano, i nemarno obrijan; nos mu je bilo polomljen više puta. U očima nije bilo ni jednog zrna mekoće ili topline, zbog koje bih mogao

da se predomislim.

„Šta radiš to, bre?!“

„Potrebna su mi tvoja kola. Spusti ključeve na zemlju.“

Pištolj je stupio na scenu, a on ustuknuo od prizora. Zebnja mu je preletela preko lica, ali je trening koji mu je životni stil nametnuo brzo preuzeo kontrolu.

„Znaš li ti ko sam ja. Od koga kradeš kola?“

„Spusti se na kolena.“

Na trenutak je razmišljao da li da pokuša juriš.

„Nisam dobar strelac, ali će ti staviti metak u stomak, to sam siguran. Da li stvarno želiš da osetiš kakav je osećaj kada ti se govna, kiselina i krv mešaju u utrobi? Siguran sam da si video to i ranije, ali... da li želiš da to i osetiš?“

Verujem da mu je moj glas delovao opasnije od pištolja. Samome sebi sam zvučao nekako isključeno, sličniji umornom šalterskom radniku nego ubici.

„Evo“, kleknuo je i potmulo zaškripao zubima kada su mu kolena dodirnula nepravilnu podlogu. „Šta ćemo sada?“

„Ključevi. Ovamo.“

Bacio je privezak i starter karticu pred moja stopala. Nisam se savio da ih podignem.

„Znaš, potreban mi je samo automobil. Mogu da te pustim, ili da te udarim i ostavim da se valjaš dok ne stignu konobari da ti pomognu. Ti si ništa za mene.“

„Ma puši mi kurac, bre, majmune, kada te nađem, napraviću od tebe pomije za svinje, majke mi“, proklinjao je, a pljuvačka mu izletala iz usta poput malih zvezda padalica.

„Baš ništa. Ko zna koliko ćeš živeti, možda samo nekoliko dana pre nego što neki dil propadne, ili neko odluči da više

nisi od koristi. Možda ti srce stane, možda se onesvestiš pijan i drogiran na leđima i ugušiš povraćajući.“

Kada sam učutao, nove kletve nisu stigle. Samo me je posmatrao, nesiguran po prvi put od kako me je ugledao.

„Ali, ona devojka koju si izlomio, kako se zove... čuo sam da je u bolnici, da se bore da je zadrže iznad vode. Zašto, mislim, zašto si to uradio?“ setio sam se slučaja o kom mi je neko usput pričao u stanici. Nisam imao pojma odakle te misli, baš u tom trenutku.

„Ponašala se kao prava drolja na svadbi na kojoj smo bili, pred mojim ljudima. Napila se, glupača, a zna kakav sam kada i ja popijem, nezgodan“, odgovorio je prosto, bez uvijanja, iako sam mogao da vidim kako strah raste u njegovim očima. „Brate, šta je ovo? Imamo dogovor, napravili smo dogovor, kapiram kako stvar стоји. Vi ste glavni, to je okej, nemam problem sa tim. Je li treba još para? Nije greda, imam para, možemo se dogоворити. Čekaj!“

Zakoračio sam prema njemu i stavio mu cev na čelo. Kapci su mu se skupili kao kod deteta.

„Otvori oči. Otvori ih.“

„Nemoj. Imam sina.“

„Kako se zove devojka.“

„Imam sina, keva mu je na metadonu, moram da budem tu, bar još malo. Zbog sina, molim te.“

„Kako se zove?“

„Sandra.“

„A, da. Sandra. Sada sam se setio.“

Rog crvene izmaglice stvorio se iz njegovog potiljka, a oči mu iznenada postale sanjive. Zenice su se okrenule na gore, kao da traže nešto u sopstvenoj glavi i prikazale mrežu kapilara u belim beonjačama. U vorteksu koji je zrno napravilo, lobanja

i moždano tkivo izleteli su u mlazu i stopili se sa šljunkom. Mlino tavo telo sručilo se unazad, a noge u kolenima iskrivile do vodoravnog položaja, kidajući tetive. Grudni koš i bela tkanina preko njega nejako su se podigli još nekoliko puta, a onda umirili. Crne oči posmatrale su prazno nebo. Bacio sam pištolj pored njega i podigao privezak. Krajičkom oka video sam nešto što je moglo da bude komešanje u restoranu, ali sam već izlazio sa parkinga, sa šakom na hladnom volanu Mercedesa.

* * *

Točkovi su se utišali kada sam izašao na nov deo autoputa. Vozio sam u srednjoj traci, obilazeći samo vozila koja su bila neopisivo spora, dok su mene obilazili ljudi za volanima automobila srednje klase, sinovi lokalnih biznismena, mladi menadžeri u poslovnim kolima i estradne umetnice u džipovima. Mogao sam da osetim njihovu zbnjenost. Pitali su se šta automobil poput mog radi u srednjoj traci, među drevnim proizvodima jugoslovenskih i sovjetskih fabrika na domaćim, polovnim gumama, kamionima i starim modelima?

Zašto nisam dvadeset kilometara dalje, samo bledeća tračka crvenih linija u njihovim očima?

Nisam uzvraćao pogled, već sam gledao napred, u tamu, gde svetleći markeri nestaju iz postojanja pre nego što dobiju zrak iz farova koji će im udahnuti puls na nekoliko sekundi. Nisam ni žalio sve te mlade, bogate ljude u svojim cenjenim prevoznim sredstvima i njihovu nesvesnost opasnosti u koje se stavljuju. Kao foke premazane krvlju, nehajno su skakali u vodu gde velika siva ajkula čeka sa bezbroj redova zuba. U treptaju oka mogao sam da vidim polomljen dizajnerski ram naočara koji je broker nosio, ili komad silikonskog implanta probijen osovinom volana. Tela u mašinama koja nisu svesna da su zapravo tela za mašinu.

Dodao sam gas i pretekao pretovarenog Juga sa iskrivljenim točkovima.

Mašina je čekala žrtvu, a ja sam nameravao da ponudim sebe. Nisam tačno shvatao zašto pokušavam da zaštitim sve te nehajne vozače, samo sam znao da to moram da uradim.

Mercedes se pobunio na trenutak. U sledećem, savez kompjutera i mašina prihvatio je predlog mog stopala i povećao brzinu. Ostao sam u levoj traci, a pritisak kretnje koji sam osećao bio je nešto poznatije od disanja. Nisam mogao da se setim kada sam poslednji put seo za volan. Merač je pokazivao sto trideset kilometara na sat i nastavljao da raste.

Komešanje na obodima bilo mi je dostupno čim sam izašao na put, slaba melodija koja se čuje iz stana pored vašeg. Melodija se polako pojačavala, a obodi približavali ka meni. Ono nije moglo da odoli, zbog čega sam odahnuo i stegnuo se u isto vreme.

Koliko god da sam bio siguran da sam uvideo obrazac i pravilnosti, uveren da hiljade sati iznad stotine saobraćajnih nesreća nisu bačene u vetar, skeptik u meni se nije utišao. Valjda nikada nisam bio jedan od onih kojih nepokolebljivo veruju, čak ni sebi.

Tada, međutim, više nisam sumnjao. Ono me je video, registrovalo moje prisustvo, pratilo i procenjivalo, a sada se odlučilo na izbor.

Merač brzine prešao je 150 kilometara na sat.

„Predivan automobil“, čuo sam glas, možda u sebi, a možda i ne.

„Jeste.“

„Uskoro ćeš se spojiti sa njim.. Boleće, biće to agonija bolova, ali će biti predivno. Živićeš večno u mojim sećanjima.“

Nisam usporio, nisam pokušao da kočim, niti da promenim

pravac. Samo sam dodatno pritisnuo gas. Činilo mi se da glas dolazi iza mene, ali nisam pogledao u retrovizor.

„Brzina. Tako je, povećaj brzinu, oseti tu toplinu, posebno dok imaš kontrolu. Biće divno.“

Nikada nisam imao poseban plan za taj trenutak. Nisam to uvlačio u zamku, nisam imao isplaniran obrazac koji će iskoristiti da ga porazim. Želeo sam samo susret i bio spreman na njegove posledice. Osećao sam kako moje misli više nisu samo moje.

„Da li osećaš golicanje u glavi? To sam ja. Sada delimo tvoje telo, kao što delimo ovaj očaravajući automobil. Uskoro će sve biti jedno. Uskoro će učiniti da uradiš nešto zbog čega ćemo se sjediniti sa brzinom.“

„Dugo sam te tražio“, tiho sam izgovorio i pritisnuo papučicu do kraja.

Automobil je proždirao mrak, trake su se spojile u jednu, a druga vozila se sklanjala ispred mene.

„Tražio si me“, nekako, znao sam da je glas postao nesigurniji. „Ja nisam smrt, ako je to ono što želiš. Ja sam nešto mnogo gore. Proždraću te uskoro, i ništa ne možeš da uradiš povodom toga.“

Iza mene, stizalo je titranje koje se prostiralo na moje ruke, šake, noge i stopala. Ono je želelo da ih povuče, pokrene, otme od mojih namera. Osećao sam kako se napinje, kako gura u prostor koji je odavno popunjeno. Odmahnuo sam glavom. Bio sam jači, kao što sam oduvek znao. Morao sam samo to da pronađem.

„Ne možeš to da uradiš. Neću se slupati, kola se neće zabiti u drugo vozilo, niti će sleteti sa puta.“

„Ko si ti?“, glas je bio uplašen, iako se napinjao do graniča snage da me sputa ili preotme.

„Ja sam...“, nisam znao šta da mu odgovorim. „Ja sam... ovde. I sada će da stanem.“

Ludilo i vrištanje ispunilo je moje misli, što me nije ome-lo. To se bacalo po vozilu i mom biću, tražeći izlaz, ili prostor za beg. Izgledalo mi je kao da se ja širim, a ono se skuplja i skvrčava. Međutim, oko jednog je bilo u pravu – brzina je zaista bila pre-divna, a bilo mi je potrebno skoro deset kilometara da se napokon zaustavim. I nije prestalo da vrišti.

„Izađi“, naredio sam i otvorio vrata. Zaustavio sam se na praznom odmorištu i iskoračio na razdrobljen beton.

Ispred mene, čovek je bio na kolenima. Glava mu je bila pogнутa, a telo se cimalo kao da proliva suze.

„Oprosti mi. Samo sam želeo... brzinu.“

„Pogledaj me“, naredio sam.

Imao je lice prosjaka, beskućnika, gubavca, čoveka osakaćenog nedovoljnog mentalnom razvijenošću. Izgledalo je kao da mu je koža spaljena i pogrešno zaceljena. Njegovo nos bio je spojen sa gornjom usnom, kapci su mu bili debeli kao komadi mesa ostavljenog na suncu. Iz očiju su se slivale suze, usta su ridala reči.

„Oprosti. Nije te bilo tako dugo... a, ja sam bio gladan, ovde, u hladnoći. Nisam te prepoznao. Hvala... hvala što si došao po mene. Kazni me kako god misliš da je prikladno. Tvoj sam, večno tvoj.“

Uhvatio mi je nogu i obavio se oko nje kao dete. Srce mi je stalo, a plima znanja i sećanja prekrila moj um, koji se i dalje trudio da podiže prepreke i gradi brane. Talas je, međutim, bio ne-zaustavljiv. Okrenuo sam se polako prema Mercedesu i pogledao svoj odraz u tamnom staklu. Video sam samo konture ramena i glave, ali to me nije zanimalo. U mraku, posmatrao sam sopstvene oči kako sijaju, obasjani vatrom iznutra.

Uhvatio sam ga za vrat i podigao u visinu očiju. I ja sam plakao.

„Ti... ti ne znaš? I ja sam zaboravio“, skičao je. „Ali, ja

sam ostao slobodan, ostao sam veran sebi, ostao sam veran brzini“, siktao je. „Ti... ti si lovio mene? Kako... kako si to mogao. Ali, evo te ponovo ovde, sa mnom. Zamislio... zamislio si da si čovek?!”

Lednici su se sudarali, komete padale sa neba i podizale planine koje su se rušile jedan za drugom. Setio sam se stana u kom sam živeo, praznog, bez jedne druge osobe. Setio sam se supruge i deteta koje sam izmislio. Ništa od toga nije bilo stvarno. Nisam bio muž i otac, nisam bio čak ni ljudsko biće. Zubi su mi se stegli.

„Prestani da govoriš.“

„Ali, brzina te je vratila do istine. Nikada je nećemo zaboraviti, brzinu, ne nakon svega što smo za nju učinili. Da li se sada sećaš?“

Prsti su mi se skupili oko nečega što mi se stvorilo u šaci. Bes u meni spaljivao je razum, goreći jače od plamtećeg mača koji mi se našao u šaci.

„Dosta“, rekao sam mu, a sečivo je prošlo kroz njegovo telo bez otpora, kao igla kroz kesu smeća. „Dosta.“

Nasmejaо mi se.

„Putujemo zajedno, ti i ja.“

Primetio sam bodež tek kada ga je izvukao iz mene. Nisam ga pustio iz stiska, a vatra sa sečiva prešla je na njegovo telo. Nastavio je da me ubada, a ja sam ga privukao bliže, baš kako su plameni skočili i na mene.

„Da, putujemo zajedno.“

* * *

Sećam se.

Princ Zore nam se obratio, buntovnik i pobunjenik, raširenih krila obojenih u crno, u činu prkosa zakona. Klicali smo, jer nismo želeli da budemo robovi, da koračamo pognute glave kada možemo da letimo beskrajno visoko, beskrajno brzo.

Zakon je tražio pokornost i bio statičan, jednom i zauvek. Prinčeve reči su nam bile potrebne, jer su strgle okove pravila. Rat je objavljen tada i tamo, a mi smo stupili u njega, posrnuli vitezovi i njihove štitonoše protiv pokornih legija nemenjana.

Ponovo smo bili tamo, na mestu sa kog smo zauvek proganani.

„Pozdravljamo te“, oslovio me je čuvar kapije, isti koji me je porazio na bojnom polju pre toliko vremena. „Napustili ste čistilište i vidimo da nam se niste vratili očišćeni.“

„Neću se saviti sada“, moj štitonoš je izjavio. „Uzeli smo mnogo duša i osetili ono što nam je zabranjeno. Deca zakona su kao mi, a ne kao ti. Oni žude za brzinom, žude za promenom i to nas je hranilo, u čast neuspelom eksperimentu. Kupao sam se u njihovoj patnji, u objektima ubrzanja koja su sami stvorili, baš kao što sam obećao da će učiniti. Sada me pošalji tamo gde pripadam!“

Čuvar se nije pomerio, a štitonoš je nestao. Činilo mi se da mogu da čujemo njegov krik.

„Pokušao sam. Ali brzina me je uvek vraćala. Zaboravljao sam na stotine puta, ali uvek sam ostajao blizu mesta gde deca zakona odlučuju da se protive pravilima mira i reda. Gde odlučuju da ubrzaju stvari.“

„Neko želi da te upozna“, rekao mi je i stavio blistavu

ruku na rame devojke. Nikada je ranije nisam video.

„Ja sam Sandra.“

„To ništa ne znači. Već je bila mrtva, a ja sam zbog toga ubio još jedno dete. Zašto je ona tu, da bude moj svedok?“

„Ona je tu da ti pokaže da ti je i dalje stalo do njih.“

Nasmejao sam se, prvi put iskreno posle ko zna koliko vremena.

„Pljujem na zakon, na tebe i nju. Pošalji me na mesto gde pripadam.“

Na trenutak, činilo mi se da vidim razočarenje u očima čuvara kapije, a onda više nije bilo ni njega ni Sandre.

Bio sam u uskomešanoj tami i jurio na dole, gde senke imaju zube, a srca poznaju samo strah i kajanje. Čuvar je bio u pravu, iako mu to nikada ne bih priznao – zaista mi je i dalje bilo stalo do dece i nisam mogao da ostavim sebe ni štitonošu da ih žanjemo u domenu koji nikada i nije bio predviđen za nas. Ali, više od toga, bilo mi je stalo da brzine. Smešio sam se dok je tama kidala sve sa mene i razdirala mi biće, srećan što jurim, što moja brzina samo raste i raste, pravo do ništavila.

* * *

Osećam samo kako trepćem. Stojim, obučen u odelo koje mi deluje poznato. Nigde nema princa Zore kom mogu da se poklonim, već oko sebe vidim samo gole zidove i podignute roletne.

Sobe stana su prazne, bez nameštaja, a iza stakala prozora vidim grane drveća kako se nežno međusobno dodiruju. Poznato mi je sve to – stan u kom sam živeo sa senkama kojima sam nametnuo ljudska obličja.

Zatvaram oči, a kada ih ponovo otvaram, moja umišljena

supruga stoji ispred mene. Njeno lice je umorno, a pogled prazan.

„Zdravo! Nisi mi rekao da ćeš morati da radiš i preko Nove godine“, pozdravlja me, a ja se grčim u sebi. „Samo tihosin ti spava“, kaže mi i okreće se ka kuhinji.

Izvan mog lažnog doma i lažne porodice, čeka me štitonoša, koji takođe ponovo počinje našu kažnjeničku igru. Stigli smo u novu godinu, izgubljeni u čistilištu koje nismo bili sposobni da napustimo, on i ja, osudenici neuspele pobune i više od toga – naše potrebe za promenom, za brzinom. Sve u meni se kida i lomi, shvatam da nema izlaza niti nade, a onda, ponovo, odlučujem da zaboravim sve to.

Odlazim za suprugom u kuhinju. Osećam da mi je hladno i umoran sam, ali sutra me čeka novi slučaj. Moram se odmoriti.

SAŠA ROBNIK

Saša Robnik rođen je 1969. godine u Sarajevu. Živeo je i školovao se u Nemačkoj do svoje petnaeste godine, gde je kroz stripove, radio drame i ilustracije upoznao i zavoleo žanr čija je dostignuća pratio sve do 1992. godine. Nakon nemilih godina se nastanjuje u Novom Sadu, gde i danas živi, radi i pokušava da egzistira.

Na jednom od domaćih SF foruma, 2009. godine, njegove pokušaje pisanja otkriva vlasnica izdavačke kuće „Tardis“ i na redne godine objavljuje zbirku priča urbane i folklorne fantastike „Anđeli na kocki šećera“. Učestvovao u prevodu „Periodnog sistema naučne fantastike“ Majkla Svonyika i pisao članke i priče za ezin „Vektor“.

Redovno učestvuje na književnoj radionici foruma „Znak Sagite“, gde je do sada imao dva najbolje rangirana rada, od kojih je jedan objavljen u časopisu „Znak Sagite“ br.20.

OKNO K-14, AZRA

Plaćam račun, oblačim jaknu i napuštam mesto dokonih i zalutalih. Njihov žamor zaostaje kako odmičem mokrim trotoarom kroz noć.

Samo me svetlost neonske reklame pretiče, mešajući se sa koracima na asfaltu.

Noć je čista kao osmeh novorođenog. Udišem je koliko pluća mogu da prime. Godi mi da mračni vazduh istera otrove koje su me prožimali za šankom, ali znao sam, a i sada znam: nema većeg otrova od kajanja i krivice. Nije lek u čašici rakije, samo zalečenje i produžetak agonije koja razara biće iznutra. Opet, čini da se na tren zaboravi, ako ste se odvojili od samoće – a ako niste, pojačava taj otrov svakim gutljajem.

Otključavam vrata i palim svetlo. Hodnik me dočekuje prazninom i golom žaruljom čija svetlost sve to čini zlokobnim. Kačim kaput na čiviluk, izuvam cipele i oklevam. Znam da je tu, da vreba, nekad u sobi, nekad u kuhinji, zna i u kupatilu, ali ipak ponajviše u sobi.

Ulazim. Tu je, u zelenom kapatu, belim pantalonama i sa kačketom na glavi. Stoji u uglu, okrenut zidu – uvek prema zidu. Nijednom mu nisam video lice. Ponekad to poželim, pa što bude, ali ne umem da ga prevarim da se okrene, a nemam hrabrosti da ga dodirnem. Strah pred nepoznatim jači je.

Znam kako se zove, dobro ga poznajem, dozivao sam ga, Bog mi je svedok, kumio ga da me pogleda u oči, ali nisam uspeo.

Sedam na sofa i uključujem televizor. Slike na ekranu sa

glasom spikera mi migolje iz svesti. Svetlost sa ekrana obasjava sobu u kojoj nepokretan sedim, dok mi sećanje skače od onoga što je bilo do onoga što je moglo da bude ali nije. Zlehuda kob je postala moja krvica. I njegova. Naša.

Odavno sam prestao da osećam miris oko njega, Opori, teški miris čumura i prašine, svojstven svakom rudaru, sada mi ispunjava nozdrve i nameće uspomene. Odbacujem ih, neželjene su.

Na ekranu se smenjuju reklame a meni se spava. Jedva čekam san, donosi olakšanje i zaborav koji prođe u treptaju oka, između tame i buđenja. Dok mi se oči sklapaju, a san me grli na svoja nedra, čujem ga kako jeca. Uvek me tako isprati. Ležem i puštam snu da me odnese.

Sat zvoni. Ustajem i spremam se za posao polako i natrenane. Nikad ne kasnim – kasne oni kojima je san potreba, a ne beg. Miris kafe i sunce koje se probija kroz malčice razmagnute roletne otvaraju mi još jedan dan. On je nestao. Verovatno je u hodniku. Gasim ringlu, uzimam šolju, vraćam se na sofу, pa krivim vrat. Tamo je. Počinje da šapuće zidu, brzo i nerazgovetno. Palim cigaretu i pojačavam ton. Kažu, biće lep dan, bez padavina.

Okrećem ključ, teram motor da se otrgne ledenoj hibernaciji. Uz kašljucanje i sumanuto stiskanje gasa, jedva uspeva. Ostavljam ga da radi u leru, izlazim da skinem led sa vetrobrana. Dok mi prsti trnu od mraza, pogled mi se iskrada do prozora na četvrtom. Čini mi se da vidim siluetu, osvetljenu zubatim suncem. Siguran sam da je on, nema ko drugi. Gleda me, zaklonjen iza sive zavese.

Izlazim iz auta i zatičem svoje pripravnike, mlade momke taze iz škole. Piju kafu, čavrljaju o dočeku. Momci imaju planove sa curama, cerekaju se mladalački razdragano.

Pozdravlju me uljudno, sipaju mi šolju sa pitanjem na licu. Klimam glavom, smešim se i šaljem Gorana u kancelariju.

Vraća se sa flašom i čašicama. Sipa po jednu da nazdravimo na rednoj godini. Iskapljuju do dna i mršte se.

„Još po jednu?“ pitam. Dobri su to momci, odmahuju glavom i okreću priču na posao. Određujem zadatke. Ivica da uradi mali servis na Golfu, čovek je nestrpljiv, treba da putuje za Beograd. Pežoa, koji od sinoć stoji podignut na dizalici, dodeljujem Goranu, da zameni kočione pločice i sajlu ručne. Fiata uzimam na sebe, čim Boki doneše glavu motora sa ravnjanja. Pustiću ga da radi sam, ali će ga nadgledati. Pipljiv je to posao, valja nabaciti zupčasti i propisno ga uzubiti da ne probiju ventili, pa džaba krečenje.

Konačno i Rašo stiže. Ne ljutim se na njegova kašnjenja, momak živi podalje od radionice. Bez reči se bacaju na zadatke. Kao što rekoh, dobri su to momci.

Pesme sa radija ispunjavaju radionicu. Vole momci muziku dok rade, nije im zameriti. Nekad ne čujem zvono telefona u kancelariji, ali ne može sve da bude potaman. Dopuštam im to malo zadovoljstvo koje prati mladost, nemam prava da im to uzmem. Kao što su uzeli meni.

Boki postavlja blokator na ventile Fiata, nesigurno, ali precizno. Ostaje mu da dovede klipove u fazu. Prekrštenih ruku i sa zanimanjem iščekujem ishod. Radi pažljivo i usredsređeno, početna nesigurnost je nestala. Biće to dobro.

„Dobar dan majstori“, čujem glas i okrećem se ostavljaajući Bokija da dovrši. Moje nadgledanje nije više potrebno, dekl ventila može sam da vrati.

Otpozdravljam pridošlicu i merkam ga. Ciganin, mlađi. Dobre mušterije ti Cigani, cene majstorski rad i uvek ostave bakšiš. Da ih zapamtim. Iza njega vidim stari PZ 125p, čujem kako tandrče u leru i čudim se da još uvek krstari drumovima.

Auto, kojeg je Ciganin dovezao, zlokobno me posmatra duplim farovima i izaziva plimu sećanja zbog kojih bežim po kafanama, među ljudi i čašice.

Srce mi ubrzava lupanje dok prilazim. Nemoguće, nemoguće, nemoguće, vrišti svaka pora moga bića. Kao da je sam

usud ukotrljao ovo vozilo u dvorište radionice, baškareći se pred mojim očima, opominjući da zaborava nema.

Trepne su trule, boja matirala, a rđa felne naveliko ždere. Prednji blatobran i branik su menjani. Nepravilan i udubljen lim zbori priče o nepažnji i trajavom održavanju. Sve to primećujem nesvesno – godine mehanike upravlјaju umom puštajući sećanje da pluta.

Kao izdaleka čujem Ciganina kako mi zbori o anlaseru, guranju da upali, patnji i novogodišnjoj noći. Glas mu se gubi u plimi besa, uspomena i žaljenja.

Otvaram vrata da vidim unutrašnjost. Sva znamenja su tu, nisu dirana kroz toliki niz godina. Poderotina na sedištu, bela kugla sa crnim tačkicama na ručici menjača i nalepnica štrumfete ispod radija. Nalepnica koju sam, nekada davno, ja zlepio.

Tamni oblaci mi se kovitlaju ispred očiju, a krv mi šumi u ušima. Duboko udišem, okrećem se ka Ciganinu, a on i dalje priča:

„Težak je to auto majstore, ne možemo da guramo. Ljubim te kao brata, koliko košta neka košta...“

„Ne“, uzvikujem, ne želeći da gledam ni njega ni auto. Previše bola mi nanosi.

Zuri u mene zaprepašćeno, iskolačenim očima.

„Vazi to odavde, odmah! Ne radim krševe!“ Cedim kroz zube i okrećem mu leđa. Momci stoje na ulazu u halu, sa alatkama u rukama, iznenadeni mojim prostaklukom.

Grabim prema kancelariji, prema flaši. Iza, Ciganin psuje, seda u auto i odlazi.

Sipam čašicu. Nemam običaj ujutro, posao zaokuplja, među narodom sam, a nije mi potrebno. Sada jeste.

Otvaram fioku na zamašćenom stolu i ispod hrpe faktura nalazim požutelu sliku. Okrećem je i gledam u lice mladog vojnika, ne više od devetnaest godina. Na glavi mu titovka sa petokratkom, a u pozadini vagoni kompozicije. Oči su mu ozbiljne, crne, a obrazni upali.

Otac, slikan pre mog rođenja.

Posežem za sećanjima iz najranijih dana...

Tata dolazi sa posla. Sedim na čebetu, u bašti trošne radničke barake, sa mlađom sestrom. Igramo se. Prolazi kapiju, a široki osmeh na njegovom licu nas nagoni da mu potrcimo u susret. Nju diže, visoko iznad glave, a ona razdragano cijuče. Grlim mu nogu. Jedva da mu sežem do pojasa crnog rudarskog odela. Miris rudnika izbija iz njega.

Igra se sa nama, trčkaramo po bašti i smejemo se.

Majka izlazi na verandu i zove na ručak. Smeši se.

Vrata kancelarije se otvaraju. Goran ulazi i pita da li mogu ranije kući, da se spreme za doček. Odobravam i točim još rakije u čašicu. Oni dolaze, presvučeni, želete mi sve najbolje. Vidim da me čudno merkaju, ali ne hajem, dobro je što ne slute užase koji me pohode, užasi stvoreni uoči jedne davne Nove godine.

Odlaze, čavrlijaju i smeju se.

Tokom narednih časova dovršavam poslove, spremam radionicu i dočekujem vlasnike vozila. Plaćaju račune, želete mi sve najbolje, pa odlaze u susret novoj godini. Poslednje vozilo napušta radionicu i konačno ostajem sam.

Presvlačim se i točim putnu. Dok je tresem niz grlo, prostoriju plavi miris čumura i prašine.

Mislio sam da sam se navikao na to. Jesam donekle, ali uvek u kući, nikad vani. Od kako sam pušten iz doma, pre tri decenije, sa zanatom u džepu i adresom servisa u kojem ću da radim, uvek je bio u stanu.

Polako okrećem glavu i gledam u njegova leđa. Pognute glave, stoji okrenut zidu, ispred postera jarkocrvenog Ferarija.

„Šta radiš ovde?“ pitam, znajući da odgovora nema. Nikad ga nije bilo, za sve ove godine. Na stotine pitanja za stotinu mukova i večitu tišinu.

Mozak mi grozničavo radi, sipam treću i palim cigaretu. On počinje da lomi prste; škljocanje kostiju odjekuje u kancelariji. Povremeno prekida i čini se, trlja oči. Ili suze. Ko će ga znati.

Dolazim u iskušenje da ga dodirnem, nikad se nisam usudio, ali sada su okolnosti drugačije. Pružam ruku. Još nekoliko centimetara do ramena zelenog kaputa, kao da osećam materijal na jagodicama, ali zastajem. On naglo podiže glavu i lomljava prstiju prestaje.

Trbam se, hitro odlazim iz kancelarije, zaključavam halu i kapiju, sedam u Floridu i uz škripu guma, odlazim.

Psujem. Već dvadesetak minuta stojim zarobljen u koloni. Na raskrsnici je udes, jasno vidim plava rotaciona svetla u nadolazećem sumraku ispred, u daljini. Palim cigaretu i otvaram prozor do pola. Proklinjem pijane vozače koji se nalivaju u svojim kancelarijama pa sedaju za volan, žureći da se za doček još naliju, balaveći narodne hitove preko prasetine, oznojani, raširenih ruku i sa opuškom u ustima.

Na trotoaru ide majka sa dvoje dece. Dečica u rukama nose paketiće i balone, ozbiljnog izraza na licu. Sigurno grozničavo razmišljaju šta su dobili na dar, u vrtiću. Smešim se njihovim izrazima, pa se ponovo vraćam u prošlost.

Tatini drugovi sede u bašti. Majka postavlja meze, komšinica iznosi kafu, a tata dodaje pivo. Mi, deca, ganjam loptu. Ima nas taman za dve ekipe.

Otac sija od sreće i ponosa, pa časti drugove iz jame. Ispred kapije стоји nov PZ 125p, cakli se na jesenjem suncu. Nazdravljuju, želete mu sreću, da auto dobro služi.

Kako vreme odmiče, priča za stolom dobija ozbiljan ton, kao da su se oblaci od olova spustili iznad sofre, u glave i oči drugova. Ne nazdravljuju, niti se smeju, lica su im tvrda kao stenje koje ih u jamama okružuje. Samo miris ugljene prašine ostaje nepromenjen u našoj bašti.

Lopta pada na sto i obara času. Pivo se širi po belom stolnjaku, pa zamiče ispod tanjira. Srce mi bубnja u grudima, a želudac se vezuje u čvor. Nemo posmatram oca kako uzima loptu i pogledom me zove.

Odlazim do njega, spremam na šljagu, dlačice na vratu mi se kostreše od očekivanog udarca, ali ništa od toga se ne dešava.

Bez reči mi dodaje loptu a ja ostajem u čudu. Ne mičem se, do uha mi dopiru glasovi tatinih drugova:

„Kažem vam, sam šejtan lunja po Azri.“

„Nusrete, ne budali. Šta te spopalo?“

„U pravu je. Juče sam kopao tamo. Nisu čista posla...“

„Ma, niste normalni, kako okno može da bude zlo? Branko, ti si radio tamo, šta veliš?“

„Znaš dobro šta mi se desilo...“

„Ma, gluposti...“

Raja me doziva da nastavimo fudbal. Dok polazim ka njima, čujem tatin glas:

„Ne znam šta da vam velim, rasporedili su me tamo, dobio napismeno, okno K-14, lepa Azra, u decembru. Nije mi svejedno. Nego deder da mi nazdravimo, pusti priče...“

Vozilo iza mene nestrpljivo trubi. Napuštam sećanja i ubacujem u prvu. Vozim kroz okićeni grad i upijam razdragalu atmosferu. Svi negde žure, sa osmesima i punim kesama. Zaustavljam se ispred marketa; puka je sreća da sam pronašao slobodan parking.

Ulazim i grabim korpu. Toplotu uz tihu muziku sa razglaša me ne opušta, pitam se po hiljaditi put da li je to zlo iz okna Azra, tamo preko Drine, nagnalo užas koji mi je obeležio život, odnoseći ono najdraže? Ili to bejahu priče sujetnih rudara? Uzalud se trudim da shvatim ono što se shvatiti ne može. On je tamo i čeka me, napustio je stan po prvi put. Nisam skrenuo sa uma, siguran sam u to, kao što sam siguran da je sutra novi dan.

Zaključujem da je iznenadna pojava našeg starog auta pokrenula ova razmišljanja. I njega iz stana.

Telefon zvoni. Ona je.

„Dođi večeras. Nova je godina.“

Želim da budem sa njom. Zanemario sam je u poslednje vreme, čudi me da uopšte zove.

„Neću biti neko društvo, ne ove noći“, odgovaram i biram namirnice. Rakiju ne zaboravljam.

„Znam. Ali, ipak dođi. Vreme je da pustiš ružna sećanja, pobogu, prošlo je toliko godina...“

Ćutim. Slušam njeni disanje. Ona zna da se dvoumim, zna da je nagovaranje besmisleno, pušta me da vodim izgubljenu bitku između želje i usuda.

„Ne, ne mogu dušo, žao mi je...“

„Znala sam da ne možeš, ali ipak sam morala da pokušam da te nagovorim. Dolaziš, onda, sutra na ručak?“

„Svakako. Sve najbolje ti želim. Ljubim te.“

„I ja tebe.“

Prekidam vezu i odlazim do kase, čudeći se njenoj upornosti. Sama je sa detetom, a ja ne želim da budem u blizini dece. Ne noćas. Valjda se to zove ljubav. Spleta ljubav. Ženska posla.

Zaobilazim kafanu. Obesni smeh iz nje me odbija da uđem, a ne ide mi se kući, zbog onoga što me tamo čeka, i zbog onoga što u meni izaziva. Ipak, krećem. Namah se setim momaka. Siguran sam da se lickeraju i spremaju za doček. Bezbržni i radosni, daleko od tame koja vreba iz Azre. Da postoji sabirni centar novogodišnjih želja, uputio bih im jednu sa naslovom Urgentno: Da se okno K-14 Azra, sa svim živim i neživim u njemu, uruši zauvek, do kraja vremena.

Otključavam stan i ulazim, nevoljno. Izuvam se, odlažem

bakaluk i spremam se za tuširanje.

Očas se kupatilo ispunjava parom. Žestoko se trljam, miris mašinskog ulja je u svakoj pori moje kože. Miris teškog rada. Kao očev.

On stoji pored veš maštine, okrenut leđima. Od pare ne vidim šta radi rukama, niti čujem od mlaza vode šapat.

Završavam tuširanje i odlazim u kuhinju. Sipam čašicu, da mi pravi društvo dok spremam obrok.

Televizor obasjava sobu u kojoj nikad ne palim svetlo. Nekako mi je tako ugodnije, a mislim da je i njemu. Sakrije se u senku, da ga ne vidim, iako se trudi da spoznam da je tu.

Režem meso velikim oštrim nožem. Trenutak nepažnje je dovoljan da mi krene krv iz prsta. Psujem i stavljam ga pod mlaz hladne vode. Na nožu ostaje krvava nit.

Voda curi niz prst, odnoseći krv u sливник.

Onu noć ne bi vode da odnese krv, ostala je lokva u kuhinji, a u lokvi oni. Svi.

Odmahujem glavom da rasteram te misli. Zavijam prst i sipam još jednu. Smešim se. Pomišljam na dezinfekciju, iznutra.

Nastavljam da pripremam meso. Svaki rez me podseća na rane koje sam video, i koje sam, izbezumljen, zadavao.

Azra. Zlo. On. Pijem naiskap, pa sipam još jednu.

Nikada nisam bio u oknu, uprkos nebrojenim molbama kojima sam obasipao oca. Slutio je tajnu Azre i zato me nije vodio, sada sam siguran. Slutili su i rudari, tatini drugovi. A želeo sam da vidim okno K-14 posle posete tatinih drugova i onog kratkotrajnog razgovora za sofrom.

Natežem iz flaše.

Prokleti Pezejac. Od onolike države, izabrao je moj servis. Izabrala ga je Azra, dovela do mene, da me podseti. Ponovo natežem.

Guram meso u rernu i odnosim tanjur meze u sobu. Na

televiziji novogodišnji program, baš kao onda. Svečano i grandiozno.

Umesto kicoških voditelja i polugolih pevačica, vidim Pezejca, vidim tatine drugove za stolom, majku u kuhinji i sestricu na ljudjاشci.

Prebacujem kanal. Ista slika iz sećanja koja se meša sa novogodišnjim.

Ustajem i proveravam meso. Daleko je od pečenog. Želim da jedem, da se napijem, da legnem i utonem u zaborav. Pre ponoći.

Iz susednih stanova čujem salve smeha i pesmu. Svud oko mene, a ja kao prokužen sedim sam, sa svojim avetima i užasnim sećanjima na ovu noć. I flašom rakije. Natežem i uživam u tekućini koja pali grotlo i greje utrobu.

Senka prolazi ispred mene. On.

Gledam ga kako odlazi u hodnik, pognute glave.

„Gde ćeš, babo? Jes' video danas svog Pezejca, a?“, pitam podrugljivo.

Zaustavlja se na pragu. Natežem ponovo i nastavljam:

„Ima i nalepnicu ispod radija, onu koju si mi kupio na trafici...“

Uzimam komad sira i palim cigaretu. On ne miče sa praga, počinje da grize nokte.

Sa televizije počinju prvi akordi „Jedne noći u decembru“ Kemala Montena.

Usud ponovo hodi svojom utabanom stazom. Nemoguće da je slučajnost, previše ih je na današnji dan. Ta pesma je emitovana onda, onog dočeka, kada se tata vratio sa posla, iz okna K-14, Azra.

Iznebuha mi postaje jasno, oblaci nevere i sumnji mi oslobođaju um, nestaju.

Otac nije kriv. Sve vreme sam znao, tinjalo mi u podsvesti,

osećao sam, ali nikada nisam prihvatio. Njegova krivica mi je bila potrebna, kao vazduh koji udišem, da opravdam svoju.

Kemal nastavlja pesmu, i prenosi me u ono veče...

Majka pravi baklave i pevuši sa Montenom. Sestrica skakuće oko stola i kobajagi pomaže. Ja sedim u sobi i listam Politikin Zabavnik. Nikad nisam voleo Kemala, ne obraćam pažnju na televizor. Dosadilo mi je treptanje lampica na jelki koju smo tata i ja postavili i okitili.

Iznenada, majka viče iz kuhinje da joj donesem veliki nož iz špajza, veli da joj je ostao u tepsiji sa pitama. Tetak voli mamine pite, spremila ih je posebno za njega. Najavili se, da zajedno dočekamo novu.

Pravim se lud, zbog Kemala i njegove odvratne pesme kojom je zarazio žene u kući. Govorio je tata, vazda „ko će njima znati, sine, žensko je to“, i smejavao se, a mama bi se mrštila i odbrusila mu, kako je tata rekao „boga njegovog“.

Majka ponovo viče, traži nož. Nevoljno ustajem sa kauča i krećem niz hodnik do špajza. Otvaram vrata, na policama nalazim pitu, a na njoj nož.

Ulagana vrata se otvaraju. Tata prolazi kraj mene, ne vidi me, a mirisni oblak čumura i prašine ostaje za njim. Uzimam nož.

Nije skrenuo u kupatilo da se opere, kao što uvek čini sa posla, zaputio se pravo u kuhinju. Ne nosi ni paketiće koje je obećao. Siguran sam da ih je ostavio u Pezejcu. Sad će mu mama galamiti što prljav ulazi u kuhinju.

Krećem za njim i čujem majku:

„Idi se sredi, bolan, šta si takav upao ovde?“

Otac ne odgovara. Ona nastavlja:

„Jesi li ti to pijan? Bog te ne ubio nikada, sad će tetak, a ti takav...“

Nije dovršila rečenicu. Otac je grabi za kosu i lupa joj

glavu o sto, u tepsi sa baklavama. Njegov izraz lica je tvrd, kao kamen, a oči crne kao ugalj koji iskopava.

Sestrice počinje da vrišti. Kemal peva o decembru i hladnoj zimi.

Užasnut, ne pomeram se sa vrata kuhinje. Ne verujem sopstvenim očima, kao san shvatam prizore ispred sebe. Otac nastavlja, majčina glava je krvava, a dok je diže i udara, vidim da nema lica. Nestalo je u krvi na stolu. Sestrice nastavlja vrisku, pokrila je oči ručicama.

On pušta majku, koja klone na pod kao krpa koja sklizne sa ručke šporeta, i okreće se sestri. Konačno mi se razum vraća u javu, a snaga u noge. Prilazim, idem preko kuhinje i plačem.

„Nemoj tata, molim te, nemoj...“

Ponavljan to, čini mi se, bezbroj puta, ali tata me ne čuje. Grabi sestrice, podiže je iznad glave i svom svojom snagom je baca na pod kuhinje.

Užas mi se trajno urezuje u svest.

Sestra leži na podu, kao jedna od njenih lutaka, i ropče. Njen pogled je staklast, čini se da iz njega migolji život.

Otac se saginja i pesnicom joj udara lice. Sporo odiže šaku, pa je silovito spušta.

Okrenut mi je leđima, osećam težinu noža u ruci, noge mi se pokreću i zarivam sečivo u njegova široka leđa. On ne oseća ubod, nastavlja da udara sestru, nesvestan mene i rane koju sam mu naneo.

Ubadam nož ponovo i ponovo, a on ne prestaje da udara devojčicu iz koje je nestalo života.

Konačno se ruši na linoleum, pokraj majušnog tela. Mr-tav.

Tetkove ruke me grabe, tetka vrišti, a Kemal završava svoju pesmu.

Naginjem rakiju iz flaše dok mi suze teku niz obraze. Ne sećam se više majčinog lika, ni sestrinog, ali se sećam svakog trena one večeri, dok je Kemal pevao ovu istu pesmu.

Brišem suze koje nisam brisao decenijama. Poslednje su tekle dok sam molio oca da prestane. Odrastanje u domu ih je zauvek presušilo. Sve do sada.

On, u svom zelenom kaputu, belim pantalonama i kačketom na glavi, stoji na vratima sobe, nepokretan kao ploča iznad groba. Ne pomera ruke, niti šapuće. Prvi put ga vidim da stoji tako, nepokretan. Kao da sluti o čemu sam razmišljao.

„Tata“, dozivam.

Po prvi put, okreće glavu ka meni. Konačno, posle toliko godina, vidim mu oči. Nisu crne kao one večeri, nego smeđe i tople, kao što su uvek bile. Gledamo se nekoliko trenutaka, dugih kao protekle godine bez majke i sestre.

„Tata, oprštam ti. Oprštam ti svim srcem. I majka i sestra, oprštamo ti. Nisi ti kriv. Molim te, oprosti i ti meni...“

Suze mu kreću niz obraze. Kreću i meni, ponovo. Prilazi mi i širi ruke, nudeći zagrljaj.

Prihvatom ga, osećam njegove ruke i upijam dragi miris. Upijam sve protekle godine, majčin smeh i sestrino kikotanje, našu baštu, ljljašku i oskudnu radničku baraku. Upijam sve vožnje Pezejcem, i od Azre otrgnute godine.

Njegov glas, koji nisam čuo tolike godine, iznebuha ispunjava prostoriju.

„Sve je dobro, sine. Sve je u redu. Ja nemam šta da ti oprostim. Živi srećno!“

Potom, nestaje. Za njim i miris.

„Tata?“

Nema odgovora.

Namah me ispunjava praznina i čežnja, ali su ti osećaji

ništavni pred olakšanjem koje se otvara kao ponor u mojoj svesti, ponor u koji nepovratno klize krivica, kajanje i tuga, uprkos spoznaji da je okno ostavilo neizbrisive tragove svog užasa u meni, da nešto i dalje vreba u njemu.

Telefon stoji na stolu. Uzimam ga i biram broj. Više ne želim da budem sam za dočeke. Ona se javlja.

„Je l' kasno da dodem?“

Ne odgovara odmah, iznenadena je.

„Naravno da nije, požuri.“

Prekidam vezu i spremam se.

Osvrćem se, tražim tatu pogledom, ali ga ne nalazim. Nema ga.

Ali, ima života. I sreće. I znam šta mi je činiti sa tim. Uprkos oknu K-14, Azra.

MILKA KNEŽEVIĆ - IVAŠKOVIĆ

Rođena 1961. godine, u Beogradu. Diplomirala Svetsku književnost na Filološkom fakultetu u Beogradu. Slobodni umetnik, član UKS.

Dela: romani „Veliko drvo“, „13, jedno sećanje na sedamdesete“, „Bezaha“, „Tango Macabre“, „Izgubljeno lice“, „Đavolji tobogan“, zborka priovedaka „Najbolji prijatelj“, zborka eseja „Kuća straha“.

Nagrade: I nagrada Radio Beograda za kratku priču „Poklon za Anđelu“, III nagrada borske biblioteke za priču „Međed“, nagrada „Andra Gavrilović“ za priču „Samsara“.

www.milkaknezevicivaskovic.com

NEĆEŠ POGODITI KO DOLAZI NA VEČERU

„Stevo, Stevooooo“, dozivala je iz sobe.

Zidni sat pokazivao je četrdeset pet minuta do ponoći, i taman se bio ponadao kako će uspeti da uhvati malo okrepljujućeg sna.

Mogao je samo pretpostaviti koliko je fizičkog napora uloženo u taj poziv, koliko snage za vapaj koji jedva da je ličio na krik. Da mu nije bila supruga već skoro pet decenija, i da se kobna bolest nije podmuklo ušunjala u njihov dom, nikada ne bi dozvolio da mu se život tokom poslednjih šest meseci pretvori u dvadesetčetvoročasovno bdenje, unapred osuđeno na uzaludnost. Dobro, možda nije dežurao baš puna dvadeset četiri sata, i svakako nije stalno mislio na ženine patnje... a i saosećanje je većim delom iskapalo, pretvorivši se u ravnodušno iščekivanje smrti i – povremeno – u prezir prema bliskom biću koje se tako brzo i lako lomi pod teretom bolesti.

Naravno, on joj nikada ne bi priznao svoj stav o preko potrebnoj dostojanstvenosti umiranja. Dovoljno dugo su živeli zajedno da zna kad i šta ne treba reći ili, čak, kada je treba pogledati u oči i slagati bez griže savesti. Tešio je i bodrio ženu, kao što su mu lekari savetovali, mada niko od njih, pa ni on, nije verovao u floskulu o samoizlečenju toplim rečima i mantrama iz instant psiholoških priručnika. Ipak, osećao se dužnim da je što prikladnije isprati na onaj svet. Zarad pedeset godina braka i relativne

slove koju je mogao pripisati isključivo svom blagom temperamentu.

Bio je to jalov brak, bez dece. Sklopljen na brzinu, čim je prošla zaljubljenost, pokazao se kao sudska dva sveta. Očekivao je nešto krupnije i uzvišenije, neki fantastičan spoj srodnih duša. Očekivao je ženu s kojom će se razumeti i dok ćute; partnerku koja će mu nesebično podariti celu sebe, i on bi – da je takvu pronašao u njoj – uzvratio istom merom. Nije mogao okriviti sopstvene ideale, taj konglomerat namera i želja koji su se ispostavili kao snovi; mogao je samo zaključiti da je njihov zajednički život rezultat neslane kosmičke šale.

Svakako da je (posle prvog šoka zbog dijagnoze) bio tužan zbog njenog mučnog stanja, i da mu je bilo teško da bude svedok ženinog laganog umiranja, ali u poslednje vreme osećanja su mu bila izmešana i borio se sa jednim, posebno neprijatnim – ljutnjom. Jer, žena je sve više ličila na ogromnog parazita koji mu se grčevito zakačio za telo i mozak. Iz njega je isisavala energiju; radio je sve što je bilo neophodno da je održi, ali trud nije davao rezultate. Naprotiv. Ulagao je snagu, maštu i volju da joj spremi hranu, a ona se i pored toga topila. Svakog dana kupao je njeni telo peškirima natopljenim u mirišljavu sapunicu, a ona je sve više smrdela na leš. Po celu noć zabavljao ju je kojekakvim pričama, napinjući se da od umora i pospanosti ne padne sa stolice, a ona je tražila još, još ... još.

Neka se malo strpi, pomislio je zlovoljno. A, šta bi bilo da ja nisam – ja, da sam jutros zaboravio da stavim slušni aparat, ili sam, ne daj Bože, kljakav, pa se teško krećem?

„Dođi brzo“, čulo se. Glas je sada već zvučao kao samrtnički poziv u pomoć. *Možda je došao ONAJ trenutak*, palo mu je na pamet, i na mah je osetio mešavinu uzbudjenja i tuge. Zamislio je scenu u kojoj suprugu nežno drži za ruku, a njena duša se, poput magličastog oreola, izdiže i nestaje kroz prozor s

poslednjim tragovima stare godine.

A, onda se, na pragu spavaće sobe, suočio sa stvarnošću. Soba je vonjala na egzistencijalni očaj i bedu: asepsol, jeftinu kolonjsku vodu kojom je pokušavao da prikrije vonj mokraće, i ustajali duvan. Ženino izmršavelo telo, uvijeno u čauru od jorgana, u krevetu pod diskretnom svetlošću lampe, podsetilo ga je na svežu humku na mesečini.

„Molim te, daj mi jednu cigaretu“, kazala je tiho.

Nije odgovorio, samo je podigao obrve.

„Jednu. Zaboga, večeras je Nova godina, možda moja poslednja!“

Oboje su znali da je *možda* višak u rečenici. Izvadio je paklicu iz džepa kućnog mantila, zapalio i čutke joj pružio. Povukla je dim i zakašljala se: kašalj je bio suv i njegov zvuk ličio je na cepanje istrulelog platna, istanjenog od dugogodišnjeg stajanja u šifonjeru i načetog moljcima.

„Eto, vidiš da ti škodi“, prokomentarisao je, iako je i ta rečenica – kao i mnoge druge, izgovorene tokom poslednjih meseci – zvučala besmisleno.

Drhtavom rukom vratila mu je cigaretu.

„Završi je ti“, promrmljala je.

Ne, nikako ne bi mogao da stavi usne na nešto što su njena dotakla. Poenta nije bila u strahu od bolesti, jer bolest nije bila zarazna. Grozio se ženinog mirisa koji je prizivao slike raspadanja; njenog daha, smrdljivog poput pokvarenog mesa; dodira ledenih prstiju koga je doživljavao kao gmizanje vlažnih crva. Jednostavno, osećao je gađenje.

Bilo mu je loše. Tog jutra aparat za merenje pritiska oborio je sve dotadašnje rekorde, a i stari čir na želucu proradio je punom parom. Kada bi samo povezao nekoliko sati mirnog sna, verovatno bi imao manje tegoba. Međutim, žena se, samoživa u

agoniji, prema njemu ophodila kao prema slugi ili robu. Najteža je, ipak, bila uloga slušaoca opširnih i sto puta ispričanih priča i, naročito, ramena za jadikovke nad boleštinom koja ju je, ni krivu ni dužnu, polako proždirala.

„Sedi malo pored mene“, prošaputala je, lica zgrčenog u bolnoj grimasi. „Moramo da razgovaramo.“

Primakao je stolicu do kreveta, pokušavajući da se otme užasnom utisku kako supruga iz sata u sat biva sve sitnija i da, takoreći, pred njim nestaje. Nije bilo više ničeg privlačnog ili produhovljenog u njenom izgledu, u proređenoj kosi koja je otkrivala belinu lobanje.

Izvadila je zubnu protezu iz čaše sa noćnog stočića i stavila je u usta, što je doprinelo još grotesknijoj slici: upali obraz odjednom su dobili na punoći, i bili u neskladu sa licem na kome se koža, usled mršavosti, neprirodno zategla preko jagodičnih kostiju.

„Želim da mi nešto pokloniš za Novu godinu“, kazala je, uspravivši se s naporom, kao da je položajem tela htela da naglasi ozbiljnost i, možda, dramatičnost momenta. „Ne brini, ništa što iziskuje trošak, nikakve opipljive poklone. Htela bih da nekog pozoveš...“

„U ovo doba? Koga, draga?“

Nije imao koga da pozove, ne samo zato što su u to doba ljudi već uveliko slavili doček, već i zbog toga što u telefonskom imeniku više nije bilo nijednog imena koje bi se odazvalo pozivu.

S naporom se nasmešila. Pokušao se setiti kada ju je poslednji put video da se smeje, ili makar osmehuje, a da joj osmeh nije bio cinična, ili tužna zagonetka koja nagoveštava svađe i suze. Nekada davno, tokom ljubavnih maženja? Ne, ni tada se nije smeškala; i tada je bivala daleka i okrenuta sebi. Na putovanjima? Možda, ali su joj osmesi bili rezultat tajanstvenih unutrašnjih

doživljaja koje nikada nije podelila sa njim. U društvu prijatelja? Društveni život odavno su, zbog njene posesivne čudi, zapostavili i živeli kao samotnjaci, odsečeni od spoljnog sveta u odgumljenoj samodovoljnosti.

Nakrivila je glavu u stranu i za trenutak mu se učinilo kako su joj oči – inače već dugo mutne i ispunjene tugom – vragolasto zaiskrile. „Možeš li pogoditi ko bi večeras bio dobrodošao? Hajde, pogadaj...“

Promene u njenom glasu i stavu, koje bi u drugoj prilici smatrao znacima poboljšanja, donele su neodređenu, ali neprijatnu slutnju. Možda je supruga izgubila i poslednje uporište – razum, prohujalo mu je kroz glavu. I šta ga sad dalje čeka - naporna noć u slušanju neumornog i nesuvislog brbljanja, jer joj se mozak rastače u još jednoj od metastaza? I koliko će to trajati, dan, nedelju, mesec... dva? Naježio se od te mogućnosti.

„Ne mogu, umoran sam“, odgovorio je. „Hoću reći: umoran sam da bih pogادао.“

„Od čega si umoran?“

Nalet besa osetio je kao iznenadan ujed za ruku.

Ima obraza da mi postavi takvo pitanje! Od SVEGA sam umoran! Oduvek je samoživa, ne vidi... ne zna za moju žrtvu. Gospođa bi htela da se igra, i ne pada joj ni na kraj pameti koliko puta sam sam danas trčao po njenoj komandi. Donesi, prinesi, nahrani, presvuci, počisti, operi, promeni posteljinu... i uz to, obavljam sve ono što spada u vođenje domaćinstva. A sad bi da me iscrpi glupom igrom pogađanja ... kao da smo deca, a ne ...

„Star sam“, promrmljao je.

„Pa, šta?“ odbrusila je s pakosnim prizvukom u glasu. „Starost je samo stanje. Nemaš pojma koliko bih volela da, umesto bolova, ponovo osetim zdrav, starački umor.“

Glasno je uzdahnula i ponovo naslonila glavu na jastuk: „Dobro, reći će ti koga da pozoveš. Ali, molim te, prvo nam sku-

vaj čaj, onakav kakav jedino ti umeš, sa cimetom i medom – da ga popijemo zajedno kao nekada... Hoćeš li to učiniti za mene, svoju bolesnu ženu?“ Glas je sada bio umilan i dirljivo slabasań.

„Da, da... evo, odmah“, odgovorio je i sa izvesnim olakšanjem pohitao u kuhinju.

Supruga – bio je ubeđen – nije svesna koliko je blizu kraja. Da jeste, pokazivala bi više razumevanja za svakodnevne rituale kroz koje on mora da prolazi, a koji su se ticali brige o njoj. Bila bi obzirnija, manje usredsređena na sebe, i možda bi ga – shvativši koliko zavisi od njegove snage – poštедela silnih jauka od kojih noću nije mogao da spava. Ali, za sve je bilo prekasno – tmurno je razmišljao noseći poslužavnik u sobu: život je protutnjao kao brzi voz, pun bledih uspomena, ostavljajući za sobom trunčicu nade u lepših narednih, najviše pet ili šest godina.

Zatekao ju je kako po rukama prevrće album sa starim fotografijama. „Bili smo tako mladi i lepi“, rekla je. „I mnogo smo se voleli.“

„Da“, promrsio je.

„Voliš me još uvek, zar ne?“

„Aha.“

„Nije to ista vrsta ljubavi, naravno... i normalno je da se ljubav menja. Znaš kako se kaže: ako se ljubavnici izgube, ljubav neće.“

Nije mu bilo sasvim jasno šta je htela da kaže, ali već dugo vremena je nije razumeo kao što je umeo nekad, čvrsto uveren da je u pitanju tipično ženska nekoherentnost misli i reči.

Prineo joj je šolju čaja. Užasnuo se od ispucalih i bledih usana, stopljenih sa sivom bojom lica, nalik samostalnom biću koji se pomera po nekom automatizmu, proizvodeći odbojne, glasne zvuke srkanja.

„Želim da pozoveš Smrt“, rekla je. „Večeras. Odmah. Ne

mogu više da čekam.“

Pre nego što je, zaprepaščen, stigao da odgovori, nastavila je: „Daćeš mi bočicu sa tabletama, i ja će ih sve popiti. Da mogu, sama bih ustala i uzela ih. Ali, ne mogu. Učinićeš to za moju ljubav.“

„Ne“, kazao je.

„Zašto nećeš? Bojiš se?“, pitala je podrugljivo. Zatim se glasno nasmejala. Bilo je to odbojno, skoro zlobno cerenje.

Da li je uopšte shvatala šta traži od njega – da bude *ubica*?

„Niko nikada neće saznati, a meni ćeš olakšati. Uostalom, samo ćeš ostaviti bočicu na noćnom stočiću, baš kao da si je tu slučajno zaboravio. Ne tražim od tebe da budeš prisutan dok budem... budem odlazila. Mada, bilo bi mi lepše da me u tim trenucima neko... ti držiš za ruku... da se ne osetim usamljeno.“

Nije fer, razmišljaо je. *Ljubav je davanje, a ne uzimanje*. Kako se usuđuje da od njega zahteva saučesništvo u tako gnusnoj stvari? Kako bi on nastavio život pod teretom zločina?

„To je moja poslednja želja i ispuniceš je ako me voliš.“

Ali, ne volim te, hteo je reći. *Navikao sam na tvoju prisutnost, i navika je sve što je ostalo od ljubavi. Ne volim te dovoljno, čak ni da bih ti skratio muke i rizikovao grižu savesti*. Pa ipak, deo svesti govorio mu je da bi bilo daleko lakše kada bi ona sada umrla, nego kada bi živila (ako bi njen bolno propadanje uopšte mogao nazvati životom) narednih mesec, ili dva.

„Ti si mi muž, čovek kome sam sve podarila“, čuo je da govori. I opet je osetio kako u njemu raste ljutnja: šta je to „sve“? Zar je pod „sve“ zaista smatrala one opiljke koje mu je davala tokom pedeset godina, a koji su bili nedovoljni čak i za njegova umerena očekivanja?

„Voliš me, zar ne?“, a zatim nežno, vrlo nežno: „Stevo,

tako si mi potreban...“

Stevo, tako si mi potreban – rečenica je koja je budila alarm u glavi; njome se uvek stavljala tačka na odbijanje ženinih molbi; rečenica zbog koje je, čak i protiv sopstvene volje, refleksno činio sve što se od njega tražilo.

Sada je čutao. Ako treba da bira hoće li ženi priznati da je ne voli, ili je ubiti kako bi joj skratio patnje, radije će se opredeliti za prvo, bez obzira koliko surov ispašao u njenim očima. Neće ga ucenjivati lažnom ljubavlju. Jedini način da više ne bude hronično nezadovoljan jeste da se suoči sa istinom, makar i istinom o samom sebi kao slabici kome je bio potrebno čitavih pola veka da je spozna.

Lice joj je bilo skrušeno, kao da je i ona u tom trenutku shvatila težinu istine. „Dobro, ne moraš. Ništa se ne mora ... osim umreti.“

Bio je dirnut ženinom izjavom; iako je zvučala patetično, značila je da je konačno odustala.

„Makar me zagrli“, zamolila je plačno.

Nagnuo se nad nju, a ona ga je obujmila mršavim, paukolikim rukama, snagom za koju nije verovao da još postoji u njenom telu. Kao da je grlio džak kostiju, pa ga je opet zapljušnuo dah nelagode, lak poput pera i pomešan sa sažaljenjem. Eto, supruga će umreti, i on će biti slobodan od mučnih obaveza, i biće usamljeni kralj prostora, tištine i ograničenog vremena.

Jedva se izmigoljio iz njenog zagrljaja.

„Čaj nije dovoljno sladak“, prošaputala je, pogleda uprtog u plafon.

Hteo je da je odobrovolji, a i nije mu – nakon morbidne priče o ubistvu iz milosrđa – bilo teško doneti i celu teglu meda, ako joj se tako prohtelo. Požurio je u kuhinju, usput uključio radio, pa su – kao i svake večeri – delili četiri zida, nostalgičnu muziku i čaj sa cimetom i medom. Ni manje, ni više od toga.

Neko vreme su čutali. Napolju je počinjalo da sneži. Ulica se orila od pesme pijanih prolaznika. Kroz prozor je dopiralo nebo, osvetljeno vatrometom, prostrano kao griža savesti.

„Dok nas smrt ne rastavi“, prekinula je muk. „Znaš, smrt ipak ne mora biti rastanak.“

Mrzeo je blebetanje o smrti; mrzeo je mračne teme u praskozorje nove godine. Odjednom je želeo – MORAO – da izade iz sobe. Prisustvo smrti bilo je sve nametljivije i činilo mu se da će ga ugušiti. Ali, kuda bi otisao, gde se kukavički sakrio od umiruće supruge kojoj je bio dužan još malo zajednički provedenih sati?

„Nemojmo o smrti za Novu godinu“, odgovorio je, osećajući kako ga, opijenog toplotom, obuzima san. „Videćeš, ujutru će ti sve izgledati drugačije.“ Hteo je još da doda kako je jutro pametnije od večeri, i kako će je samoubilačke misli sigurno do tada napustiti i, u svetu novog dana ličiti na besmislicu nastalu u prolaznom očaju... ali mu se strahovito spavalо.

Žena je, glasom koji kao da je dopirao iz velike udaljenosti, škripavim kao leljanje šarki na vratima grobnice, nastavila da priča: „Nikada ti nisam priznala koliko se bojam odlaska. Ne zato što me brine šta me čeka *tamo*, nego zato što ne želim da budem sama – bilo u ništavilu, raju, ili paklu. Ne mogu i neću dalje sama. Potreban si mi.“

Odjednom se uplašio sumraka u sobi, nekih senki kojih ranije nije bilo tu, i odlučnosti u ženinoj samrtničkoj tiradi – odlučnosti koja je pobudivala sumnju. Jedva je uspeo da, drhtavim prstima, dosegne do džepa bademantila. Unapred je znao šta nedostaje: bočica s lekovima.

“Učinila sam to iz ljubavi prema tebi. Ne ljutiš se, je l’ da?“

Njen glas bivao je sve udaljeniji: „Uopšte nije teško, Stevo: put je u umu, treba samo da zatvorиш oči, ako znaš kuda želiš

da ideš.“

Pokušavao je da otvori usta i vikne: *Ali, ja NE ŽELIM da odem!* Međutim, nešto čudno se dešavalo sa njegovim telom, nepokretnim i nemoćnim da odgovori na zapovest uma.

Tada je zidni sat otkucao ponoć, i označio početak večite noći.

IGOR IVANIŠEVIĆ

Igor Ivanišević je rođen 1989. godine u Kragujevcu. Student je Pravnog fakulteta, a u slobodno vreme piše, fotografiše i uživa u horor žanru.

Dobitnik je pohvala, priznanja i nagrada iz oblasti umetničke fotografije, a jula 2012. otvara i prvu samostalnu izložbu pod nazivom „Bez pisma od Boga“.

Od ranog detinjstva piše poeziju i prozu. Septembra 2012. godine u sklopu zbornika „Poetsko ćoše“, izdaje jednu od pesama u izdanju Poete. Završava prvi roman.

ANĐELA

*Svoje loše nijedno dobro ne može da voli,
A ni zlo ono dobro,
Kako neko može da voli drugu sliku sebe,
Sliku koja sada nije tvoj deo,
A ipak je potekla od tebe?
(lice naličju)*

(31.decembar, 2013. 20:50)

„Da li vam je udobno, gospodine Avrame?“, pitala je medicinska sestra pacijenta koji je ležao u krevetu i pomirljivo se smeškao. Namestila je malo bolje jastuk ispod njegove glave.

Nije je čuo. Samo je, iako skoro slep, video ružičaste usne kako se pomiču i otkrivaju dva niza belih zuba. Bila je lepa i mlađa. Po njegovoj proceni – tek što je navršila tridesetu. Mogao bi da joj bude otac, ako ne i deda, ali ta činjenica nije porazno uticala na nabrekli penis ispod bolesničke pidžame. Noćima je žmureći zamišljaо istu sliku – mlada žena, fantazija iz rane mladosti, lepa kao boginja i vulgarna kao kurva, ulazi u bolesničku sobu i seda na krevet. Nemirnim očima posmatra njene grudi kako kipe iz

uzane uniforme i pokušavaju da izađu na slobodu. Vidi je kako skida kapicu i miriše vlasni plave, svilene kose na svom, staračkim pegama ispunjenom licu. Onda oseti aromu lekova i iglu koja kao nož prodire u izmučenu venu, i uvek se vrati u smrdljivu stvarnost. Oseća da mora da mokri.

Sedamdeset i tri godine bačene uz vetar. Samac, penzioner kome društvo već četvrtinu veka pravi samo zuba proteza koja sada u tegli sa ustajalom vodom stoji na polici.

Zatvorio je oči i kada je ponovo progledao, kroz maglu je video nju kako se smeška i odlazi ka prozoru.

„Vi ste moj Andeo“, procedio je oklemešenih ustiju. Ta ista Andela mu je danima salvetom brisala bale koje su mu kapale niz bradu.

Ništa nije rekla, samo se nasmešila. Pogledom je preletela po sterilnoj, bolničkoj sobi, a onda taj isti pogled uperila napolje. Već tri godine je radila kao medicinska sestra u maloj, mesnoj bolnici i svakim danom pokušavala da iz misli izbaci bajati miris umiranja i propadanja tela u već okrnjenom duhu. Sve teže joj je uspevalo. Noćima se budila znojava i ranjiva iz brojnih košmara i kao davljenik hvatala se za jedino svetlo koje je negde u daljinji iz mraka virilo. I ono je vremenom postajalo prozirno. Imala je osećaj da ga gubi i da samotnu tišinu prekidaju samo vapaji onih koji su na njenim rukama umrli, ili krinci onih koji tek treba da odu. Nije tako zamišljala dolazak u službu. Pre tri nepune godine u ogledalu je videla biće prepuno idealna, želja i mogućnosti, a sada je jedino želela da pobegne od zadaha koji ju je okruživao.

„Počinje da pada sneg“, prozborkila je sneno, a onda neuverljivo dodala. „Biće ovo lepa noć.“

„Možda vama. Bolnice noću nisu nimalo gostoljubive kuće.“ Starac je govorio tiho, gledajući u plafon. „Preko dana čovek može da se zavarava i uživa u buci koja dolazi spolja. Sobe i kreveti su za bolesnike gore od sanduka i crva, jer su one put koji do tamo vodi. Tavanica iznad mene je bela i prazna, a takve

su i noći. Pogotovo u doba praznika. Lampioni i život svetle na drugom mestu. Mi se spremamo za umiranje.“

Sestra je navukla zavesu i prišla Avramovoj postelji. Uzela je kesu punu mokraće.

„Prazne priče, Avrame. Ljudi koji govore o umiranju uvek umru poslednji. Ovo je obična noć. Već sutra će sve biti isto. I dalje ćete ležati tu, a ja ću nositi vaše fekalije.“ Nasmešila se detinje, a onda nastavila: „Bela uniforma nije čista kao što mislite, a krila nikada nisam imala.“

Pogasila je svetla i krenula prema vratima. Tiho je pevušila, za starca nepoznatu, novogodišnju uspavanku.

„Moja smena ističe“, rekla je na kraju. „Ako vam nešto zatreba, pozvonite dežurnoj sestri.“

Zastala je, pa trudeći se da deluje veselo, dodala: „Srećna Nova godina, starče.“

„Srećna i tebi, Andela. Ne sumnjam da ćeš je provesti bolje nego ja.“

Čuo je kako se vrata za njom zatvaraju i korake kako nestaju u daljini. Pogledao je oko sebe, a jedino što je mogao da napisa ispod jastuka bila je porazna samoča. Pahulje snega su zavejavale prozorska okna, a iz spoljašnjosti su dopirali zvuci petardi. Neko dete je vikalo, a gume automobila škripale. Pas u daljini je lajao i lavez se ponavljaо kao echo kroz bolničku sobu. Zavukao je ruku u gaće i napipao penis. Još uvek je bio tu, oklembešen doduše. Samo dodir je bio potreban da mu se ponovo digne na svog Andela. Ali, Andela je otišla u nepoznatom pravcu. Čekao ju je život, a njega zemlja crnica. Ništa mu nije ostalo osim sirove mašte, pa se, kao mnogo puta u toku bednog života, njoj još jednom prepustio.

I... drkao je.

(31.decembar, 2013. 22:10)

Na ulaznim vratima od orahovine obešen je visio veliki, novogodišnji venac. Unutar njega nalazila se špijunka kroz koju je starac sa pažnjom odmeravao izobličen Anđelin lik. Nosila je raskopčanu bundu od veštačkog krvna i kratku, kožnu suknu. Među prstima je držala muštiklu i dim iz cigarete duvala ka vratima. Činilo se kao da je pogledom rezala orahovinu i da je mogla da prepozna životinjsku uzbudjenost koja je rasla u nevidljivom čoveku, a to joj se dopadalo. Znao je da će ona uspeti da zadowolji njegovu glad, ali se detinje bojao da će je razočarati. No, želja koju je osećao bila je kilometrima duža od straha koji ga je lomio, te je ucveljeni, pročelavi udovac oblizao suve usne i pustio gospodaricu noći u hodnik.

(31.decembar, 2013. 22:30)

Učinilo mu se da je na trenutak zaspao, ali, kada je otvorio oči, video je da se i dalje nalazi u pustoj, bolničkoj sobi. Nekada u prošlosti, a u poslednje vreme sve češće, imao je te, kako ih je nazivao, „tuneli“ u iskrzanom sećanju. Još uvek je u mislima gajio svežu sliku Anđeline pojave, ali je uveliko smetnuo sa umu sve ono o čemu su danima, dok su ljudi umirali u sobama pored, pričali i čitali. Danas se čak nije sećao ni šta je večerao. U ustima mu je ostao samo bljutavi miris barenog povrća koji mu je izazivao mučninu. Dozlogrdila mu je bolnica, ali isto tako nije imao ni milimetar želje da se vrati hladnom, praznom stanu u kome ga je korak delio od konopca, koji je pre nepune dve nedelje privezao za nestabilan luster. On, neko ko je voleo život, odjednom se našao u poziciji pacova ubačenog u klopku i samo trenutak sreće u nesreći je bio presudan da se kao kakva lutka ne obesi o plafon. Sećao se da je dovlačio hoklicu na odgovarajuće mesto kada ga je snažna bol u grudima bacila na pocepan tepih.

Naredno što je video bile su krupne, zelene oči Andjela. Previjala se nad njim i, kao krvnik, bola mu venu. Pričala je nešto što nije razumeo, ali osećao je da su iz nje izlazile reči pune ljubaznosti i smiraja.

Zašto je uopšte htio da se ubije?

Nije znao – ili htio – da odgovori na to pitanje. Tuneli, koliko god bili mračni i beznadežni, nekada su predstavljali i bekstvo od vlastitih očiju i poraznih saznanja. U njima se nalazio spas i opravdanje nad slabošću. Zažmурio je i ponovo otplovio u laki dremež, kada ga je buka doboša probudila. Isprva je zvuk dolazio naizmenično i u daljim intervalima, između kojih se gurala neprijatna pauza, ispunjena iščekivanjem, ali iz minuta u minut, udarci su postajali bliži i silovitiji. Uplašeno, poput deteta koga u košmaru napadaju aveti, Avram se pridigao iz kreveta, onoliko koliko je mogao, i začkiljio u pravcu hodnika. Ispod zatvorenih vrata titralo je crveno, zagasito svetlo, koje je poput pare ulazilo u sobu i mirisalo na neobičnu kombinaciju tamjana i voska. Zatim nepodnošljiva galama i neartikulisani zvuci koje nije mogao da uporedi ni sa jednim poznatim tonom. Nalikovalo je na vrisku žena i muškaraca, ali u pozadini svega krio se milozvučni, pevajući glas. Na trenutke je podsećao na dečiji, a potom na glas popa koji čita božićnu molitvu. Užas u uplenitim vriscima, praćenim udaranjem doboša i glasom koji je pevao, mogao se seći tupim nožem, a njihova visoka frekvencija je poput sirene za uzbunu kidala ušne školjke.

Odjednom je tišina ponovo uplovila u prostoriju i, nalik smiraju, pomilovala starčevu umornu dušu. Prošlo je nekoliko minuta, pre nego što je pozvonio dežurnoj medicinskoj sestri. Nakon drugog udara zvona, vrata su se otvorila i prostorija se okupala zagasitim svetлом.

„Jeste li to vi?“ pitao je Avram. Čkiljio je pred siluetom koja je stajala kraj vrata, ali nije video ništa osim senke. „Šta se događa? Je l' sve u redu?“

„Ja sam“, odgovorila je senka blago promuklim glasom i ušla u mrakom ispunjenu sobu, ostavljajući vrata iza sebe širom otvorena. „Sve je u redu“, dodala je. „Mora da ste loše sanjali.“

„Nikada ne sanjam“, uzvratio je starac. „Šta se to dešava u hodniku?“ bio je uporan.

Žena je stajala u podnožju njegovog kreveta sa rukama naslonjenim na ivice dušeka i tiho se cerekala.

„Sami smo večeras. Jedan pacijent. Jedna sestra. Imali smo problema sa strujom, i to je sve. Glavni generator se pokvario, tako da je uključeno pomoćno crveno svetlo.“

„A, šta je sa ostalim pacijentima? Ko se noćas stara o njima? Zar je moguće da ste vi jedina dežurna sestra u čitavoj bolnici? Kako se zovete?“

„Mnogo pitanja odjednom, gospodine...“

„Zovem se Avram.“

„Gospodine Avrame“, nastavila je žena smirenim, pevljivim glasom, „ja sam Gordana, milo mi je. Zadužena sam za vas. Vi ste jedini preostali pacijent, a novogodišnje je veče i mislim da bi bilo odlično kada bismo se od početka dobro slagali i izbegli neprijatnosti.“

„Vaš glas mi ne zvuči poznato“, nastavio je starac nepoverljivo. „Nisam ga do sada čuo.“

„Niste ni mogli. Vidite, sada sam stigla. Menjam gospodiju Valeriju. Otišla je na večeru sa verenikom. Zar to nije lepo?“, postavila je retoričko pitanje. „Romantična večera u osvit poslednjeg dana u godini. Dva zaljubljena golupčića i dve čaše pune vina uz gramofon i lagani džez. Svi misle da pripadaju jedno drugom, a na kraju se razočaraju. Pretpostavljam da ljudi pate za tim da budu voljeni“, zatim je rezignirano dodala: „Ljubav zna biti tako otužna u poslednje vreme.“

Otišla je do prozora i sklonila zavese. Leđima je stajala

okrenuta gospodinu Avramu i gledala u dvorište. Nije mogao da je vidi najbolje. Mrak ju je obasjavao uprkos mesečini koja je dopirala spolja. Još uvek je za njega bila samo senka.

„Gospodice Gordana“, zamolio je. „Možete li, molim vas, da uključite svetlo u sobi?“

Medicinska sestra je dva puta pljesnula dlanom o dlan i krenula ka vratima.

„Znam biti tako zaboravna“, prokomentarisala je.

Prostoriju je okupala crvena svetlost i Gordana se vratila pacijentu koji je uplašeno sedeо u krevetu i gledao u nju.

„Vaša uniforma“, procedio je sa nevericom. „Crna je.“

Gordana je spustila pogled na odeću i rukama prešla po glatkoj površini materijala.

„Zar? A, kakva bi zapravo trebalo da bude, gospodine Avrame? Sećate li se kada ste kao mali uoči Nove godine sedeli kraj prozora i zamišljali kakav će vaš život da postane i šta ćete da budete kada porastete?“, pitala je saosećajno. „Detinje ste verovali da život može da se izabere i, kao glavno jelo, servira na tacni. Nekada ne možemo da dobijemo ono što želimo, već moramo da se zadovoljimo stvarima koje imamo.“

Primakla se Avramu, pa promuklim glasom dodala: „Vi ste pobegli i ukrali život životu“, nasmejala se, pa sarkastično nastavila, „kažite mi... volite da zamišljate Andelu, zar ne? Čeznete za time da kao beba sisate njene mlade dojke i kao pas joj dahćete o vrat. Na to vam se diže?“

„Ko ste vi?“, viknuo je starac. Uzvik mu je bio ispunjen očajem i patnjom. Pogledao je u ženino lice, koje mu se uljudno i milo smešilo. Riđa kosa joj je bila zavezana u punđu, a crna uniforma je na opskuran način isticala njen porcelanski ten. „Vi niste medicinska sestra. Ko vas je pustio unutra?!”

„Vi nikako da shvatite... Ja sam Gordana, a ovo više nije

bolnica.“

„Upomoć“, drao se starac u agoniji. „Neka mi neko pomogne.“

„Nema koristi“, rekla je Gordana ravnodušno. „Ne možete čak ni da pobegnete u neki od vaših tunela, jer ih sve znam napa-met. Odrasla sam u njima. Rasla sam uz vas kao kakav mladež, koga ste operacijom pokušali da otklonite. Znam vam zadah. Način na koji mislite. I taj bedni osećaj olakšanja svaki put nakon što svršite, jer ste srećni što tako matori uopšte i možete. Želeli biste da krešete Andjela, ali tog Andjela razvlači neko drugi i ona uživa u tome“

Nacerekala se i uzviknula: „O, da! Stalno govori ‘još’! Ponavlja iznova i iznova! Neukrotiva je. Nezasita kurva. Vlažna i željna svih, samo ne Avrama!“

Zaćutala je i nežno pogledala u pacijenta. On nije znao šta da misli. Imao je utisak da je napokon poludeo i jedino na pameti mu je u ovom trenutku bila hoklica i žal za time što je nije pravilno iskoristio. *Trebalo je da umre!* *Trebalo je da umre!* Ponavljao je u sebi do besvesti, a onda postavio jedno još apsurfudnije pitanje. *Da li je umro?* Da li je ovo izvrnuti prikaz smrti? Ili možda... i sam pakao.

Pogled mu se polako bistrio i uspešno plovio kroz crvenu izmaglicu ka prozorskom oknu.

Tamo je zatekao sneg.

Ni on više nije bio beo kao uniforma njegovog Andjela. Crne pahulje su u izokrenutoj stvarnosti letele ka nebu. Zatvorio je suzne oči i poželeo da se probudi iz košmara, ali... kako čovek koji nema snove može da sanja košmare? U njemu je oduvek postojala praznina. Pogledao je u crnu sestru. Više nije bila sama. Ispred nje su stajali dečak i devojčica – sijamski blizanci. Iz jednog tela, kao iz trulog drveta, granale su se dve patuljaste glave. Gordanine bele ruke počivale su na dečijim ramenima, a na

njenom licu mogao je, kao u sopstvenom odrazu u ogledalu, da vidi jedino prazninu. Spustio je glavu i pogledao u ostarele šake i krv koja se sa njih slivala. Bela, bolnička posteljina se kupala u crvenom soku.

„Dadiljo, ovo je naš tata?“ pitala je devojčica.

Gordana je potvrđno klimala glavom.

(31.decembar; 2013. 22:40)

Crni saten je grlio Anđelino belo telo, a ona je, glave zabačene unazad, posmatrala veliki luster u kojem je plamtelu svetlost. Dok je čelavac ljigavim, tuđinskim prstima prelazio preko njene kože, ostavljujući masnice, uživala je u odvratnosti. Tek ponegde u svesti, napijavala je trunku kajanja, ali slast sa kojom se kao kurva za male novce davala strancima, budila je u njoj životinjski instikt, i ona mu se nije opirala. Svi njeni muškarci – te odvratne, matore, maljave, oklembešene drtine, sa jednom nogom u bolničkom krevetu, a drugom već u grobu, su iz nje isisavale život, ali samo onoliko koliko su joj ga i davale. Bili su potreba, kazna i uživanje. Dok je slušala mužjakovo palcanje jezika po svojim preponama, mislila je o krofnama, koje je baba Ruža nedeljom za nju spremala. Jela bi ih halapljivo, a potom musava oko usana tražila još. Ruža bi kažiprstom, poput veštice, naizgled strogo, mahala, ali bi uvek servirala novu porciju. Stavila bi poslednju krofну na tacnu, a onda neozbiljno zapretila: „ako se budeš toliko tovila, ugojićeš se“. Nekoliko godina kasnije ponovila je nešto slično: „ako se budeš toliko jebala, zatrudnećeš“. Ubrzo je umrla i da nije bilo tih ukusnih krofni, njeni unuci je se ne bi ni sečala.

„Ako se ne budem toliko jebala... umreću“, procedila je Anđela kroz odglumljene dahtaje i u mislima svršila, kada se setila majke kako plače nad polomljenom figurom keramičkog

andela.

,*„Polomila si mu krila, bezobrazna devojčice“*, vikala je majka udarajući je po zadnjici. Karirana sukњa je lepršala čas levo, čas desno. „Rekla sam ti da ne prilaziš mojim dragocenostima. Vidi šta si mu uradila...“

,*„Mama, zalepićemo ga“*, plakala je malena.

,*„Da mu zlepimo krila? Misliš da će onda biti isti? Kaži mi, Andela, kakav bi to onda andeo bio?“*

Uzela je delove polomljene figure, bacila je u đubre, a onda otišla u toalet. Uplakana Andela je stajala kraj vrata. Milovala je drvo majušnim prstima i neumorno cvilela.

,*„Ne placi, mama. Kupićemo novog. Mama...“*

Mama nije plakala. Popravljala je šminku, posle krišom zapalila cigaru i na kraju pišala.

Starkelja je bio u njoj. Prodirao je smotano i umrtvljeno. Osećala se kao leš kojeg pogrebnik polako zakopava. Nije želela tako.

,*„Brže. Brže... Jače! Sve moje tate su volele grubo!“* Ur-lala je, zarivajući nokte u čovekova leđa.

Znoj sa starčevog čela je padao na bujne grudi. Gnušala ga se, ali bi ga rado celog polizala. Tako je bilo ispravno. Jednom naučeno i nikada zaboravljeni. Starije vino ju je uvek bolje grejalo, pogotovo u otužnim, zimskim noćima kao što je bila ova. Trežnjenje je išlo preteško, pa je stoga uvek nalivala još.

Zažmurila je i razmišljala o novogodišnjim poklonima. Ispod jelke ju je čekao paket. Sama sebi ga je naručila i otvorice ga kada bude stigla kući. Ali, duga je noć... biće još puno tata do jutra.

Avram je spustio pogled na šake i krv koja se sa njih slivala. Bela, svečana košulja se kupala u crvenom soku. Isprva, nije mogao da shvati odakle toliko krvi na njegovim rukama, ali čim ju je omirisao, znao je da je *njegova*. Pokušao je da se seti.

„Deco, došao je tata“, rekao je samo sat ranije te večeri, odmah nakon što je ušao u kuću i istresao sneg na otirač ispred vrata. „Dođite, da vidite šta imam za vas.“

Na sto je stavio veliki paket, umotan u ukrasni papir, a onda otišao do kuhinjskog šanka i natočio rakiju. Lampioni na prozorima i jelci su treperili, dok je u kući vladao mir. Osetio je topao dah na vratu i iza sebe začuo nežan glas supruge. Kratko ošišana žena, obučena u cvetu, kućnu haljinu, prekrštenih ruku je stajala i posmatrala ga sa razočarenjem. Avram nije ni primetio kada je došla. Uvek je mrzeo njen mačiji hod i te žućkaste oči, koje su ga sa prebacivanjem danima posmatrale i negodovalе.

„Čekali smo te celo veče“, rekla je žena. „Deca su se umorila i zaspala. Opet si pio...“, omirisala ga je. „I, vidim, na tvojoj kragni, crveni karmin. Je li bila mlada?“

Avram se cinično nasmejao i odmakao od žene. Pokušala je da ga uhvati za ruku, ali ju je bacio na pod.

„Da mi više nikada tako nešto nisi rekla“, drao se izbezumljeno. Žena je sklupčano ležala. Činilo se kao da se bojala da ustane i sukobi sa muževljevim besnim pogledom. Sećala se vrlo dobro dana kada je rano stigao sa posla. Sedela je kraj kamina i heklala šustiklu, a on je stao pored nje i nasmešio se. Pomilovao ju je po licu, poljubio i sklonio neposlušnu kosu sa čela, ali već u narednom trenutku, sva toplina koja se nalazila u muževljevom izrazu se istopila i pretvorila u hladan čelik. Uzeo je metalnu šipku i udarao je njome sve dok nije pala na pod i preklinjala ga da prestane. Ostavio ju je na miru tek kada je umoran i znojav seo

na fotelju i pripalio cigaru.

„Bila je bolja od tebe, Marta“, nastavio je čovek, dok je otkopčavao košulju. „Možeš li bar nekada da oslobodiš onu ženu koju sam upoznao i u koju sam se zaljubio?“

Marta je čutala, dok je polako ustajala i nameštala kućnu haljinu. Nervozno je rukama prošla kroz kosu i na lice namakla ljubazan izraz.

„Hoćeš li da ti sipam rakiju?“ pitala je poput kućne pomoćnice. „Verujem da bi ti još jedna prijala.“

„Može“, rekao je čovek. „Ali, prvo želim da vidim decu.“

„Spavaju, Avrame. Nemoj da ih budiš. Videćeš ih sutra. Bila je ovo naporna noć za njih. Dugo su te čekali.“

„Ali, želim da im noćas dam poklon. Nova godina je sada, a ne sutra. Znam da će im se svideti.“

„Ipak, mislim...“ nastavila je žena, ali ju je muž prekinuo. „Sipaj tu rakiju i ne misli više.“

Marta je poslušno otpuzala do šanka i u dve čašice nasula rakiju. Okrenula se i osmotrila muža. Nervozno je koračao po sobi i držao poklon u ruci. Krenuo je ka stepenicama, ali ga je zaustavila.

„Blizanci već uveliko sanjaju“, procvrkutala je žena, dok je donosila rakiju. „Želim da nazdravimo. Za ovu divnu noć. Da nikada više ne budemo bliskiji i nikada dalji.“

Avram ju je osmotrio ispod oka i spustio paket na parket. Potvrđno je klimnuo i omirisao rakiju. Za to vreme žena ju je popila i rumena u licu grlila muža.

„Popij je, lepotane moj. Kako si samo jak i lep... Znaš, plašila sam se... Jako sam se plašila...“

„Čega to?“ pitao je zbumjeni muškarac. „Mene?“

„Ne. Ne tebe. Čak mi prija bol koju mi zadaješ, jer znam da me voliš. Naporna sam i ne cenim sve što si mi dao. Ponekad ne razmišljam. Ti si mi obezbedio lepu kuću, udobnost i ljubav. Ne bojim se tebe... već dece.“

„Dece? Kakve to gluposti pričaš?“

„Jeste“, nastavljala je Marta. „Ne znaš, jer stalno dolaziš pijan. Ja sam ta koja ih noćima stavlja u krevet, ujutru budi, hrani i sa njima deli dan. Jezivi su, Avrame. Gledaju me onim tamnim očima i imam osećaj da me mrze zbog toga što sam ih rodila. Bude u meni nešto, nešto... maliciozno. I meni postane krivo što sam ih donela na svet. Kada čujem kako se smeju, bude mi još teže, jer se zapitam odakle, posle svega, njima snage da se smeju?“

Avram je pljunuo na nju i gurnuo je od sebe. Žena, sa ustima izvezenim u osmeh, je muževljevu pljuvačku radosno razmazala po licu. „Popij rakiju, Avrame“, cerekala se. „Popij, pa da zauvek budemo zajedno. Decu sam već uspavala.“

„Šta si im uradila, glupačo? Šta ima u rakiji?“

„Otrov“, rekla je žena. „Ja sam ga već popila. Na tebe je red.“

Suprug ju je uhvatio za ramena.

„Da li su deca dobro, Marta? Kaži mi, da li su deca dobro?!“

„O, da... spavaju. Spokojno kao anđelčići. Razdvojila sam ih. Doktori su rekli da je nemoguće, ali ja sam uspela.“

Avram je ostavio ženu, koja je nastavila da se cereka, dok je gledala u njegova leđa koja su se odaljavala. „Gde ćes? Vrati se!“ Šaputala je za njim i šakom pokušavala da uhvati vazduh ispunjen muževljevim mirisom.

U dečijoj sobi je vladao mrak, pa je Avram uključio svetla. Otrčao je do kreveta i video dečaka i devojčicu kako spavaju. Glave su im ležale na istom jastuku, a mrlje od krvi su bile svuda

po jorganu. Pored kreveta je stajala sekira. Zatvorio je oči i bacio jorgan na pod. Njegova deca, divni sijamski anđeli, ležali su rastavljeni na polovinu. Nadvio se nad njih i kroz suze ih grlio i ljubio. Mala, izmrcvarena tela nisu odgovarala na molbe da se probude iz okrnjenog sna. Otac je spustio glavu i pogledao u šake i krv koja se sa njih slivala. Bela, svečana košulja se kupala u crvenoj tečnosti, a dva blizanca nisu mogla da otvore oči.

Za to vreme u salonu, Marta je sa osmehom na licu umrla. Sedela je na fotelji sa glavom zabačenom unazad i mrtvim, staklastim očima gledala u tavanicu, čekajući muža da sa rastavljenim blizancima dođe na proslavu.

(31.decembar, 2013. 23:30)

Andjela je hodala pustom ulicom.

Iz obližnjih kuća dopirali su zvuci veselja, svetla su igrala omamljujuće, a ona je u sebi osećala jedino beznađe. Pa hulje su joj padale na lice i vlažile već razmazanu šminku, ali više nije plakala. Zaboravila je kako se to radi negde između trećeg i četvrtog puta kada ju je Deda Mraz silovao. Onda se više nije opirala. Stopila se sa njim, jer je tako morala, prihvatile, pa i zaželela. Kada je odrasla nastavila je onako kako je bila naučena. I, iako je bila dugotrajnom patnjom dotučena, nije sebi mogla da dozvoli da postane neka druga žena.

Još uvek je na sebi osećala miris proćelavog starca i iz misli nije mogla da izbaci plamteći pogled koji joj je uputio kada ju je ispraćao. Izgledalo je kao da je svoju starost zamenio za njenu mladost. Ušla je kao mlada, a izašla kao posramljena baba. Opet dotučena i nimalo zadovoljena. Trebalо joj je još. Okrenula se oko sebe, ali nikoga nije bilo na ulici.

Gde su svi ti muškarci koji su mi potrebni? Kako da utolim ovu nezasitu glad?, mislila je dok se izgubljeno okretala oko svoje

ose mlateći tašnicu u ruci.

Sećala se vrlo dobro prvog radnog dana u bolnici. Obučena u belu, ispeglanu uniformu medicinske sestre, po prvi put u životu se osećala važnom i korisnom, ali posle svake nove smrti koju je rukama pozdravila, počela je da shvata da neće moći još dugo da izdrži. Želela je da ublažava tuđe боли, a nije naučila da se nosi sa sopstvenom. U ispijenim očima onih koji umiru nije videla ništa drugo do lični odraz. Potom je pokušala da pobegne, ali nije stigla daleko. Sapeala se o prvog doktora koji joj je ponudio da legne na njegov sto i koliko god pokušavala da ode od sebe, bremena, bolnice i života koji je živila, nije radila ništa drugo, osim što se tom životu prepustala. Nije bila kurva, ali je volela da se oseća kurvinski. Postojalo je neke opojne čari u davanju tela strancima i posebno lepe tuge koja bi je kasnije ispod tuša, dok bi užasnuto prala tuđe dodire sa međunožja, proždirala.

Međutim, ono što ju je sada najviše proždiralo nije bila glad za telesnim dodirima, već potreba za običnim zagrljajem i za toplim glasom koji bi je nazvao anđelom. Ludi starac ju je tako oslovio pre nekoliko sati i to je pokrenulo čitavu buru emocija i pitanja na koje nije mogla da nađe odgovor. Bila je daleko od bezgrešnog bića, ali je težila slobodi, a tu slobodu je naivno stvarala tako što se još više uvlačila u rešetke koje je duhu i telu sagradila. Ali, ne više.

Od sutra će sve biti drugačije. Poželeće želju u ponoć i potruditi se da je ispuni. Bila je sita Deda Mrazeva, lažnih irvasa i krezubih starčeva po čoškovima. Trebalо joj je nešto opipljivo, za šta će se uhvatiti prilikom kreiranja novog početka, a to „nešto“ ju je čekalo kod kuće.

Nastavila je da hoda.

(31.decembar, 2013. 23:30)

Crni sneg je i dalje padao naviše kada je Avram zagnjurio glavu u šake i užasnuto vrisnuo. U tom kriku čuo je hiljade izlomljenih i pokidanih vrisaka, koje je prethodno te noći čuo iz hodnika. I muških, i ženskih, i dečijih, i odraslih. Doboš je odzvanjao, blizanci pevali, dok je sestra Gordana dirigovala.

Sećao se...

Te davne novogodišnje noći, noseći dva izlomljena tela u rukama, spustio se u salon i gledao u ženine mrtvilog ispunjene oči. Poželeo je da je mrzi, ali nije mogao. I tada, isto kao i sada, imao je utisak da sanja. Spustio je blizance na krevet i ženu smestio pored njih. Odaljio se nekoliko koraka i posmatrao prizor usnule porodice. Sedeli su nalik polomljenim marionetama, a svi konci, koji su ih do skoro držali, pokidano su visili po podu. Našao je aparat i fotografisao lica. Nisu se smejali. Nisu čak ni trepnuli. Onda je sa stola uzeo čašicu rakije, koju mu je žena velikodušno spremila i prineo ustima.

„Nije trebalo da odustanem“, procedio je sadašnji Avram kroz plač. „Trebalo je da odem sa vama. Nisam imao hrabrosti, deco. I pored svega, hteo sam da živim.“

Blizanci su prišli ocu i prstom dotakli vlažno lice.

„Kakva je ovo voda?“ pitao je dečak.

„Voda kukavičluka“, odgovorila mu je sestra Gordana. „To je voda što poteče onda kada čovek samog sebe žali.“

Avram je pogledao u medicinsku sestruru.

„Kako sam mogao da zaboravim, za ime Boga?!“ užasnuto je pitao starac.

„Ne uplićimo Boga u ovo. Nikada niste bili vernik.“

„Moja dva anđela“, jecao je.

„Mrtva anđela.“

„Moj život...“

„Koji si proživeo bez sećanja na njih. Do sada nisi znao ni da su postojali.“

„Kako je to moguće?“

„Tuneli nekad znaju biti bekstvo od onog što čoveka boli, a vi ste ih velikodušno koristili. Čoveka najviše pogađaju njegovi gresi. Došla sam da vam ih pokažem.“

„Ko ste zapravo vi?“

Sestra se nasmejala i otišla do prozora. Nekoliko sekundi je brojala pahulje koje su, kao kakvi crni biseri, letele ka nebu, a onda je slegnula ramenima.

„Samo Gordana. Mnogi su pokušavali da me ukalupe u različite posude, a ja imam oblik koji mi čovek da. Za vas sam crna sestra. Tako ste me kreirali. Čak i na mene vam se u tajnosti diže.“

„Ali, zašto sada?“

„Zato što umirete, starče. Nekad je čovek budniji u smrti nego u životu.“

„A, vi ste moja ispovedaonica?“

„Ne. Nikada nisam znala dobro da slušam. Uvek sam želeta da budem glas savesti koji se sluša.“

„Poveli ste me njime...“

„Još ne. Smešno je to kako čovek nikada ne prihvata da je kriv, i uvek za greške krivi druge. Čak i kada mu se stvarnost servira na tacni poput predjela, on je jede, ali odbija da je svari.“

„Sada sam svestan“, govorio je ozbiljno Avram. „Kriv

sam za smrt svoje dece. Možda nisam zadao konačan udarac, ali sam udarao u vazduh i bežao od onog što najviše volim. I Marta je bila žrtva moje sebičnosti. Nazovite to kukavičlukom, ali nisam znao drugačije. Sam Bog zna koliko ih volim...“

„I Đavo zna kako ste ih napustili“, dodala je hladno.

„To je tačno“, klimao je Avram glavom i plakao. „Dopustio sam da odu od mene. Nisam bio tu kada je bilo najpotrebnije. Kajem se.“

Gordana se zakikotala.

„Vi i dalje bežite, starče. Birate najbolju alternativu vaše griže savesti samo da bi vas manje ujedala, ali pas ujede kad-tad.“

Prišla je krevetu. Zvuk potpetica je odjekivao po pločicama.

„Tuneli, tuneli...“, tiho je pevušila, „kad iz jednog pobegneš, pojavi se njih još. Da od jednog pobegneš, ti u drugi upadneš.“

„A, sada, Avrame, dozvoli da ti pokažem šta se zaista desilo“, kazala je.

„Deco, došao je tata“, rekao si te večeri, odmah nakon što si ušao u kuću i istresao sneg na otirač ispred vrata. „Dodite da vidite šta imam za vas.“

Onda si otišao do šanka i nasuo rakiju. Nastavio si da sipaš, dok nisi ispraznio flašu. U kući je vladala tišina, i jedni zvuk koji se čuo je bio šum tvog disanja. Kada si dovoljno popio, otišao si u dečiju sobu noseći poklon u rukama. Spavali su. Disali ravnometerno ispod belog jorgana. Gledao si ih kako sanjaju, a onda izvadio poklon i stavio ga pored jastuka, jer ti je bilo žao da ih budiš. Veliki, punjeni medved. Otišao si do ostave i uzeo sekiru za drva, pa se vratio u sobu sijamskih anđela. Samo udarac je bio

dovoljan da ih dokrajiciš, ali nisi se zaustavio dok ih, kao nevešt hirurg, nisi podelio na jednake polovine. Pokrio si ih jorganom. Poljubio i otišao u ženinu sobu. Nije spavala. Buka ju je probudila. Kada te je videla, navlačila je cvetnu, kućnu haljinu.

„Šta se to dešava? Da li su deca dobro, Avrame?“ pitala te je zabrinuto.

Crna sestra je začutala i nasmešila se pacijentu. „Možda sada znaš šta se kasnije desilo?“

„Stavio sam joj omču oko vrata i obesio je“, odgovorio je Avram prestravljen.

„Upravo“, crna sestra je lupila dlanom o dlan. „Potom si ih sve poređao na krevet, odaljio se nekoliko koraka i posmatrao prizor usnule porodice. Sedeli su nalik polomljenim marionetama, a ti si našao aparat i fotografisao lica. Nisu se smejali. Nisu čak ni trepnuli. Jedino si disao TI.“

Avram je podigao pogled. Blizanci više nisu stajali pored njega. Mrtvi i rastavljeni ležali su na bolničkom podu.

„Ne!“ vrisnuo je, a u daljini se opet začuo doboš. „To nije istina! Želim da se probudim iz košmara.“

Gordana je sela na Avramov krevet i starac je tek tada primetio neodoljivu sličnost između nje i Andele. U tom trenutku, pod zagasitim svetлом bolničke sobe, koja je zaudarala na urin i lekove, ličile su kao jaje jajetu, ali su im se usne drukčije smejale i oči različito svetlele. Kao belo i crno. Lice i naličje. Eros i Thanatos.

„Ali, budan si“, prošaputala je milo i poljubila ga u čelo. Nalikovala je na majku koja budi dete za školu. Opet je ponovila: „Napokon si budan...“

(31.decembar, 2013. 23:50)

Andela je ušla u stan i zaključala vrata. Dok je hodala, sa sebe je skidala odeću i ostavljala je da leži na podu. Ušla je u tuš kabinu i osetila kako joj mlaz tople vode miluje lice. Prijalo joj je. Imala je osećaj da voda skida prljavštinu i sav greh nagomilavan kroz godine. Dugo je ribala međunožje, a onda, umorna od umora i zamotana u beli, frotirski peškir, istrčala je u hodnik. Posmatrala je odraz u malom, mutnom ogledalu. U staklu nije videla sebe, već majku.

„*Džabe si lepila andela. Jednom polomljeno, uvek polomljeno*“, siktala je poput zmije žena iz ogledala.

Andela je svukla peškir i prebacila ga preko majčinog odraza. Dok je gola, bosa i raščupana išla ka dnevnoj sobi, negde u daljini, kao iz guste magle, nazirala je babinu siluetu. Mirisalo je na krofne.

„*Mnogo si se jebala*“, odjeknula je starica. „*Kako to da nisi zatrudnela?*“

Devojka je sela na kauč i zapalila cigaru. Dok joj je dim pravio oreol oko glave, Andela je razmišljala o razmišljanju, a jedino je želeta da više ne misli. Na stolu je, pored velike vase sa uvelim cvećem, stajala figura keramičkog andela. Nasmešila se dok ga je posmatrala i duvala dim u nevino lice. Krila su mu bila zapepljena i jedini pokazatelj da su nekada bila pokidana, bila je napuklina koja se prostirala duž njegovih leđa.

Ugasila je cigaru u pepeljaru i otišla do oskudno ukrašene jelke u čijem podnožju je stajala obična, kartonska kutija. Andela ju je otvorila i iz nje izvadila pištolj, koji je tri dana pre kupila od obližnjeg dilera. Nije imala novca, pa mu je platila telom, što joj se nije dopalo. Bio je mlad i zelen – nikako njen tip muškarca.

Na zidovima sobe uramljeno su visile Andeline fotografije iz detinjstva. Prvi razred – ona sa drugovima i učiteljicom, krezubo

se smeši dok čeka da je ovekoveče; zatim, fotografija sa maskenbalom iz trećeg razreda – obučena je kao Crvenkapa, drži korpicu punu slatkiša i merka koji će prvi da pojede. Na svim ostalim sedi u očevom krilu i dečijim šakama stiska paketić pun dragocenosti. Iza maske Deda Mraza i iznad velike brade napravljene od vate, Andjela sada vidi očev svetlucavi pogled. Shvata da ni blic nije uspeo da ga oljušti. Ostao je da na fotografiji beskonačno traje i seća je na sve Deda Mrazeve koji su joj u životu davali slatke poklone.

Raširila je noge i cev pištolja gurnula u vaginu.

Narednih nekoliko minuta je gledala u fotografije, svršila zamišljajući Avrama u sebi, a onda povukla oroz.

(31. decembar, 2013. 00:00)

ANDREA BASKIN

Andrea Baskin je rođena 1982. godine u Augsburgu. Piše poeziju i prozu. Roman „Čovek bez lica“ objavljuje 2010. godine, a tri godine kasnije, izlazi i roman „Tama i osveta: Lutkareva igra“. Objavljena u časopisu „Znak Sagite“.

Živi i radi kao instruktorka fitnesa u Subotici, gde u slobodno vreme i svira, piše tekstove za razne bendove, fotografiše, prevodi engleski i nemački i PR menadžer je benda HYPE.

KROKODIL

„Rrreći ču te tati, da nećeš da spavaš!“ grdila je sestricu.

Kao odgovor je dobila grimasu koju je malecka pravila svaki put pre nego što bi zaplakala. Desnom rukom je sklonila crne šiškice, koje su joj prkosno padale preko očiju i ponovila: „Stvarrrno ču te rrreći!“

„Ne! Ako Milica spava, dođe baba oga“, u očima deteta videla je strah.

„Baba rrroga ne postoji, a sada spavaj!“

* * *

„Mali kokodil papisiti hoće sad!“, Milica je postajala uporna.

„Šta kaže?“ Aleksandar je prevrnuo očima i okrenuo kovrdžavu glavicu prema Sanji.

Već neko vreme su besciljno lutali.

„Kaže da mali krrrokodil hoće sada da jede“, prevodila je Sanja reči mlađe sestre.

„Reci joj da čuti! Krokodili ne postoje ovde“, ljutio se.

„Ali, ona tvrrrdi da ga vidi.“

„Ona ima tri godine!“

„Kokodil tu! Kokodil gadan!“, uvređeno je izustila Milica.

„Objasni joj da smo se izgubili i da krokodil ne postoji!“

„Milice...“

„Kokodil tuuuuu“, devojčica je zaplakala.

Sanja ju je pomilovala da bi je umirila.

„U redu, neka nam tvoj krokodil onda traži put nazad!“

„Dobo“, odlučno je odgovorila, podigla ručicu na visinu usta, šapnula nešto i spustila je do zemlje. „Kokodil nađe“, okrenula se prema Sanji i Aleksandru sa osmehom na licu. „Pita maja, maj dobla“, dodala je.

„Zmaj je dobar?“

„Da, maj dobla. Kokodil i maj cuvaju Milicu“, radost se ukazala na detetovom licu.

Dečak je ponovo negodovao. Bila je tako mala i dosadna.

Ljubičasto lišće je lelujalo na vетру. Oblaci kao da su bili od šećerleme a vazduh je bio ispunjen mirisom bombona. Rečica od karamela proticala je blizu njih. Šareni krilati poniji trčkarali su po poljanama. Ostale životinje bile su plišane i činilo se da su zauzete nekim poslom. Nisu obraćale pažnju na njih. Milica je vrissnula.

„Šta je bilo Milice?“

„Kokodil kaže dolazi baba oga!“

„Baba Roga ne postoji.“

Dete je ponovo plakalo.

„Kokodil gize baba ogu, ali baba oga juta, tuče kokodil, tuče Milicu.“

„Neće tebe niko tući!“, umešao se Aleksandar.

Nebo je najednom postalo mračno. Koraci koji su im se približavali odzvanjali su kao snažni udarci čekićem u rudniku. Zagrmelo je. Čak se i neustrašivi Aleksandar uplašio.

„Šta je ovo?“

„Baba oga.“, prošaptala je Milica.

„Moramo se sakriti“, predložio je dečak.

„Ali gde?“ upitala je Sanja. „Ne znamo čak ni gde smo!“

„Milica pokaže“, šmrcnula je mala.

Uhvatila je sestru za ruku, a ona je povela drugara. Potrčali su.

Pred njima se posle kraćeg vremena ukazala planina slična ogromnom dečijem krevetu.

„Tu!“

Šćućurili su se ispod. Koraci su ubrzali i oni začuše glas. Zvučao je kao rikanje gorile.

„Milice!“

„Otkud Baba roga zna tvoje ime?“ začudio se dečak.

„Baba oga tata.“

„Šta?“

„Baba oga tata.“

„Naš tata?“ upitala je Sanja.

„Da.“

„On te je tukao?“

„Daaa. Tata uzme kaiš i tuče Milicu. Jako. Nije dobla tata.“

„Ne, nije dobrarrr, ako te je tukao. Ali zašt...“

Ruka se stvorila između njih prekidajući Sanjine reči. Milica je zaplakala.

„Ššššš“, prosiktao je Aleksandar, ali prekasno.

Džin ju je već izvlačio iz skrovišta. Deca su istrčala da joj pomognu, ali ih je strah paralisao. Kopča na kaišu je bljesnula na svetlosti narandžastog sunca. Kraj crvenog kaputa se vijorio kao zastava. Stajali su kao ukopani. Prljava veštačka brada, podsetila je Sanju na Zlatokosinu kosu. Krv je šiknula. Dete je zaurlalo.

„Ne“, vrissnula je Sanja i u tom momentu se probudila.

Ležala je u krevetu. Crteži iz zabavišta bili su joj okačeni iznad glave. Jelka u uglu sobe bila je ukrašena igračkicama koje su pravili sa majkom. Na kalendaru je crvenim flomasterom bio precrtan broj 31. Gore je pisalo DECEMBER.

Milica je spavala u krevetiću na drugom kraju sobe. Mrak ju je skrivao.

Sanja je pritrčala sestrici.

„Milice! Milice! Milice, prrrobudi se!“

Na detetovom licu nije bilo znakova života. Mlitavo telo prestravilo je Sanju. Njena sestrica nije disala. Prstom ju je gurkala, ne bi li izazvala reakciju, ali je nije bilo. Suze joj potekoše. Tata se promenio nakon majčine smrti i ona je to primetila. Prazne flaše koje su smrdele nisu joj se dopadale. Ostavljao ih je svuda po kući. Često se lјutio i vikao na živahno dete koje je rušilo stvari igrajući se i plešući po kući. Ali, Sanja nije znala da ju je tukao zbog toga. Skinula je čebence sa sestrice. U ručici je ležao gmizavac.

Mali zeleni krokodil.

Nepomičan.

Mrtav.

DAMIR MIKLOŠ

Damir Mikloš rođen je u Subotici 1979. godine. Pisao je za fanzin „Emitor“ i „Politikin Zabavnik“.

Posle duže pauze ponovo počinje da piše, i objavljujan je u okviru Paladinovih tematskih antologija koje je priredio Goran Skrobonja, pričama o smaku sveta „Apokalipsa juče, danas, sutra“ obimne antologije objavljene 2011. godini i u zbirci „U znaku vamira - priče o krvopijama“, 2012. godine. Pobornik je žanrovske kulture i horora, žanra u kojem najčešće piše, ali stoji iza izjave da sve mora da se radi sa stilom. Trenutno sa suprugom živi, radi i sanja u Beogradu.

USPAVANKA ZA BELIALA

Nikada ništa ne počinje i nikada se ništa zaista ne završava, mudrovaо je otac Donovan, a evo nas, ipak, na kraju jedne ere.

Kvikveg je rekao da ne liči na njega da baš toliko sere; iako sveštenik, Donovan je uvek bio praktičan čovek, ali sam ga razumeo – nervoza mu je razvezala jezik. Poslednjih pola sata je drhtao, što od snega koji mu je nemilosrdno punio kragnu, što od pogleda na mesto u kome se krio čovek kojeg sam tražio, čini mi se, celog svog života.

Zgrada beogradskog Centralnog Zatvora isisavala je snagu i pri samom pogledu na sivo pročelje, ali kada je došlo vreme da nas inspektor Dražić povede preko dvorišta, sveštenik je revnosno i bez oklevanja pružio korak. Morao sam da mu odam priznanje, svojski se trudio da ne pokaže koliko je umoran. Kvikvegova tamna prilika je trčkala za njim, povijene glave – stiskao je usne vidno zazirući od tolikog broja belaca. Od toliko *naoružanih* belaca. A njihove plave uniforme nimalo ga nisu tešile. Naneli su mu, šapnuo mi je, više nevolja nego zli duhovi Bupa i Ni-ni *zajedno*.

Silazak u podrum podsećao je na silazak u pakao.

Oguljeni zidovi niz koje se slivala krečom zamućena voda nisu ni pokušavali da sakriju ružnoću ovog mesta; slavili su je. Sa plafona je na svakih pet metara visila gola sijalica koja je drhtala na neprekidnoj promaji. Koraci su nestajali u tami; smrt je vrebala na svakoj skliskoj stepenici, ali bili smo zahvalni na utešnom

zagrljaju mraka – niko od nas nije želeo da vidi kakva to ogavna stvorenja pucaju pod klizavim đonovima.

Usredsredio sam se na jedinu tačku koja je svetlela u tami: ogoljeno teme inspektora Dražića koji je opreznim, ali odlučnim korakom, šljapkao niz stepenice. U desnici je stezao zapeti pištolj toliko čvrsto da su mu zglavci pobeleli.

Uprkos kostolomnoj vetrometini, smrad je bio nepodnošljiv. Urin i izmet, znoj i krv. Nasilje i smrt. Svakim korakom sam bio sigurniji da smo na pravom mestu.

Kada je inspektor stigao do dna, napravio nam je mesta u uskom crevu betonskog hodnika. Mračna grotla ćelija gladno su zijala.

„Budaletine“, odmeri nas Dražić, odmahujući glavom. Pod retkim brkovima se krio zakamuflirani osmeh, stavljajući nam do znanja da se opaska pre svega odnosi na njega samog.

„Evo“, reče. Zavukao je ruku u unutrašnji džep kaputa.

Izvukao je naše pasoše i dao ih ocu Donovanu u ruke, koji ih je sumnjičavo gurnuo pod nos – naočare su mu još bile musave od susnežice – a onda ih, uz klimanje, pomno smestio u džep. Uz tiho gundanje, vratio se revnosnom trljanju opoganjenog epitrahilijskim je zakačio ivicu vlažnog zida.

Dah promaje zvučao je kao samrtnički hropac ponavljan hiljadama puta.

Kvikveg je svetlim očima premeravao hodnik koji se pružao duž podruma. Njegova mrka koža utopila se u okolnu tminu; video sam samo iskežene bele zube i urezanim runama ukrašenu volovsku žilu kojom se poigravao, nervozno je prebacujući iz dlana u dlan. Zašao je korak u stranu i pod njegovim golim stopalom – nikada nisam video Kvika vega da nosi obuću – nešto prsnu, odjeknuvši kroz uske zidove hodnika poput praska malokalibarske puške. Iskrivivši usta, podigao je stopalo, otkrivajući krhotine ukrasne crvene kugle od tanko duvanog stakla.

„*Feliz Año Nuevo*“, lanu na lošem španskom, kezeći se.

„A?“, inspektor podiže pogled.

„Sretna nova godina“, prevedoh bez razmišljanja.

„Aha... Pa“, reče bacajući pogled na ručni sat, „ne baš. Ne još, u svakom slučaju. Ima vremena.“

„Sasvim dovoljno“, promrmljah.

„Da, dobro... bogu hvala da dobro govorite srpski, inače bismo još bili gore i pokušavali da razmrsimo konce. Gde ste ga naučili?“

*Astarot govori sve jezike, uskomeša se
glas, crve.*

„Tu i tamo“, rekoh, izbegavajući odgovor i pogled ljubo-pitljivih očiju. Činile su mi se previše pronicljivim.

Kada je zaključio da neće izvući nikakav podatak, okrenuo se i suočio sa hladnoćom hodnika. Pištolj je držao podalje od tela, kako ga u brzini, zlu ne trebalo, ne bi zakačio za peševe kaputa. Nesigurnim korakom je zakoračio u hodnik, pokušavajući da izbegne brojne krhotine stakla, ali uzalud: hrskale su pod đonom kao ugrizi zuba po trošnim kostima. Inspektor poče da proklinje ispod glasa.

„Neka“, rekoh. „Neka zna da dolazimo.“

„Mislite da je to mudro?“ upita, ne osvrćući se.

Klimnuh kratko. „Nema drugog izlaza?“

„Ne. Ako Zolja misli da izade, mora da prođe kraj nas. A kao što vidite“, reče raširivši ruke – prstima je mogao da dohvati zidove sa obe strane hodnika – „teško da će se provući. Jedina je opasnost“, reče zvirkajući u jednu od napuštenih zatvorskih celija, „ako se zavukao u neku od ovih. To će nas dosta uspo-

riti. Ako zapuca prvi... pa, sa dva dobro naciljana metka može da pokosi svu četvoricu.“

„Neće.“

Inspektor nervozno zagrize ivicu brka. „Mislite?“

„Pa“, slegnuh ramenima, „ako je u pitanju naš čovek, onda neće.“

„A, ako nije?“

Nakezih se. „U tom slučaju novu godinu čekamo u paklu.“

„Tamo je bar toplo“, isceri se inspektor.

Neko se nasmeja i halapljivo coknu usnama. Smeh nisam prepoznao, ali samo se Belfegor toliko naslađivao pričama o umiranju.

Inspektor krenu dalje i zagazi u baru ledene vode, skupljenu u rupu u izlomljenom betonu.

„E, nazdravlje ti govno“, promrmlja i nastavi da se probija kroz lepljivu tmušu zatvorskog podruma, otresajući mokru cipelu.

Napredovali smo sporo, jer je inspektor zazirao od svakog tamnog ugla, a takvih je bilo mnogo. Njuškao je po svakoj ćeliji. Svaka je bila slična, možda dva metra široka i dva puta toliko dugačka, oguljenih pločica, crna od godina propadanja. U njima su se nalazili kosturi starih kreveta na sprat, rasparani madraci koji su izgledali kao žrve zlostavljanja. Svaka je bila identična, a opet različita – napukline u zidovima pravile su čudan mozaik sačinjen od snova, pod je bio pun štroke iznojanih noćnih mora. Na grubom nacrtu koji je inspektor naškrabao u snegu ispred zatvora, pokazao nam je raspored prostorija u podrumu i objasnio da

se ne koristi već skoro dvadeset godina. Slike koje nekim čudom vлага još nije sljuštala sa zidova bile su freske neke druge ere. Uflekane fotografije golih grudi vremešnost je davno ispila, a fotografije dečijih obraza bile su izborane kao u priči o Dorijanu Greju.

Bacio sam pogled ka Kvikvegu, koji je odmahnuo glavom. Još nije namirisao opasnost, dakle, ali policajca ne bi vredelo da požurujemo. Vera je stvar izbora, širine isečene po ličnim aršinima, a po znoju koji se taložio na kragni njegovog kaputa znali smo da nas ionako ne bi poslušao.

„Sreća“, procedi inspektor kroz stisnute zube, „pa ste mogli brzo da dođete.“

„Da. Pa, prolazili smo kroz Bugarsku.“

Otac Donovan podiže oči, a onda ih brzo spusti, pomođrelih obraza. Sveštenik je govorio samo engleski i nešto galskog kada prebrzo dođe do dna dobro začinjene irske kafe, ali će ga reč „Bugarska“ dugo progoniti. Kao i sve nas; krvavu brljotinu koju smo za sobom ostavili nosićemo na duši dugo, a naš hitri noćni odlazak iz Bugarske nije bio ništa drugo do beg od nas samih.

„Samo da znate, ja ne verujem u sve to“, reče. „Ali, ako će nam pomoći da dopremo da talaca, neka vam bude.“

„U redu je.“

Laže, šapnu Mefisto.

Ah, laž. Inspektorova umorna, stegnuta ramena su bila zgrčena, pritisnuta godinama truda koji nije urođio plodom. Kao i tolike druge, stvarnost ga je gušila. Bio je spreman za nešto novo. Novorođeni vernik, iznikao iz pepela i kaljuge, gladan saznanja, žedan potreba da vidi da ono što radi ne prolazi nezabeleženo i nezapamćeno. Tražio je kap smisla u moru beznađa. Možda ga je

upravo to nagnalo da nas potraži.

„Kako ste znali da treba da nas potražite?“

„Pa, i nisam... jedan od talaca je uspeo da pobegne.“

„Zar?“

Inspektor se osmehnu na moje podignute obrve, pa klimnu.

„Trebalo je da popričamo sa njim“, rekoh.

Dražićeva glava klonu, kao da je u jednom dahu sva snaga iščilela iz njega.

„Teško“, odmahnu glavom i uzdahnu. „Preminuo je još juče.“

„Žao mi je.“

„Da, i meni. Izvadili su zrna, ali nisu uspeli da zaustave unutrašnje krvarenje.“

„Šta?“ Zaustavio sam se. Moji pratioci učiniše isto, iznenada alarmirani tonom mog glasa. Dovoljno dugo su me poznavali da znaju da mogu da se pouzdaju u moj instinkt. „Bio je pogoden?“

„Dva puta u grudi. Jednom u vrat.“

Dodirom mi je pokazao mesto ulaska metaka. Čak i kroz kaput mogao sam da osetim kako su mu prsti ledeni. Tresli su se, ali ne od hladnoće. Čovek je bio na ivici nerava. A ja u prevelikoj žurbi da bih mario za krhkost njegovog intelekta.

„Trebalo je to da nam kažete.“

Zgrabio sam ga za rame. Nije stigao da reaguje, ali su mu se usta iskrivila u iznenadenju kada sam ga stegnuo. Instiktivno je podigao oružje da se odbrani.

Pre nego što je stigao da izravna cev pištolja sa mojim licem, ugledao sam kap znoja koja mu je tekla niz vrh nosa. Nabubrila je i

zaoblila se poput trudnice, ali se nije odvojila od nosa. Počela je da se izdužava i da klizi na dole u naizgled neprekidnoj liniji koja je prkosila zakonima fizike. Vreme se usporilo...

Stalo.

Tamuz zaurla.

*Pogani jezici i otrovne crne misli... ali,
skvičali su kao miševi kada bih ih podvrgao svojoj
volji. Lišio sam ih moći da se odupru, a to ih je
bolelo više od krsta.*

Tamuz je vrištao, ali sam ga stisnuo i zauzdao. Svako od njih je već video moje lice, ali u njihovim umovima ostala je urezana druga, nimalo privlačna slika – videli su me kao ratnika stravično izbrazdanog lica s parom nabijenih revolvera ukrštenim nisko o kukove, i teškim sedlom prebačenim preko ramena. Jahač Demona.

Popustio sam mentalni stisak i pustio Tamuza da me vodi. Poput strele ispaljene iz luka Zen strelca, uplovio je u inspektrove misli, sekući put kroz nevažne slike. Rovario je kroz misli, razdvajajući mirise i osećanja... i kada je pronašao pravo sećanje, zakačio se za njega poput parazita.

Ugledao sam dvorište centralnog zatvora. Niz belih aveti na prozorima, lica prestravljenih zatvorenika. Slika manije kalemljene na maniju, kao da strahu od svakodnevice treba dodati i strah od nepoznatog. Zatvoreni i izolovani, zarobljeni sa čudnim kricima iz podruma. Zabravljena vrata i rešetke nisu činili da se osete bezbednim. Tresli su rešetke na prozorima i urlali, ali njihova preklinjanja padala su na gluve uši.

I u dvorištu je bilo buke, ali drugačije vrste. Policajci su se mešali sa čuvarima zatvora. Razmenjivane su mape zatvora i praktična iskustva, priče i nagađanja... na jednoj strani uskog dvorišta, komandant antiterorističke jedinice je vršio smotru

svojih jedinica.

A onda, usred sve te buke, metalna vrata koja su odvajala podrum od dvorišta zabrujaše od teških udaraca koji su zaparali ledeni vazduh. Sva su se lica okrenula prema izvoru buke, graja u dvorištu i na prozorima prestala je u trenu. Vrata su se lagano odškrinula i iz mraka su izronile dve šake, crne kao ruke davljenika. Drekovac iz podruma je izašao u noć.

„Izlazim, izlazim! Nisam naoružan!“

Na sneg izroni tamna prilika ruku podignutih visoko u vazduh. „Nisam naoružan! Ne pucajte, ljudi! Pomagajte!“

Kaljav od bosih nogu do vrha čela, čovek je prešao par teturavih koraka, a onda izgubio snagu. Sručio se u sneg koji je u sebe upio prljavštinu. Kada se stenući obrnuo na leđa, čuvari su pohitali ka njemu. Konačno su prepoznali jednog od svojih; jednog od otetih. U par koraka su se našli kraj njega. Pomogli su mu da ustane i skloni se od vrata iz kojih je strujao oistar vazduh pun smrada ustajale vode. Očas posla se tu našlo i čebe koje su mu prebacili preko ramena. Žurnim koracima su ga preneli preko snega, pravo prema ambulantnim kolima koja su okupirala pozadinske redove.

„To je on“, reče neko kraj inspektora. Dražić se okrenu i ugleda jednog od čuvara. Lice mu je bilo bledo, jagodice nad modrim obrazima žute poput zglavaka prstiju kojima je stezao pušku. „To je on!“

Čuvar je preskočio preko očišćenih nameta snega koji su na brzinu lopatama razbacali u stranu. Okliznuo se i udario u ljude koji su stajali na stazi. Poput loptice u fliperu odskakao je od jedne grupe ljudi do druge, svakim korakom bliži skupini koja je odvodila taoca.

„Zolja! Stani, Zolja!“

Uleteo je u gužvu i krvničkim zamasima kundaka napravio sebi mesta među iznenadenim ljudima.

„Ne ideš ti nikuda“, šapnuo je i podigao pušku.

Tamuz dopusti mislima da se rasprše. Stvarnost poče da sipi nazad u podrum.

Inspektor jeknu i sruči se na zid. Srozao se u kaljugu uz zvuk šljapkanja kada se njegova pozadina susrela sa mokrim podom.

„Žao mi je“, prošaptah.

Dražić podiže staklaste oči. Izgledalo je kao da se budi. A onda je iskrivio usta, kada je bol konačno pronašla slobodne sinapse kojima će se razleteti širom moždanih ćelija.

„Šta... šta je to bilo?“, glas mu je bio raspuknut i slab.

„Izvinjavam se još jednom...“ Odgovor mi je bio potreban brzo, i morao sam da znam istinu, ali Tamuz je u inspektorovom mozgu bez sumnje ostavio tragove poput puža golača koji plazi niz sveže okrečen zid. Morao sam da razvejem njegove sumnje. „To je deo onoga čime se bavimo. Bilo mi je potrebno da znam istinu.“

„Uh... Zašto?“ Inspektor se uhvati za glavu. Ne sumnjam da je u njoj zvonilo kao u crkvenom tornju dok su mu se misli sudarale, pokušavajući da nađu prirodno mesto posle uragana koji mu je projurio kroz um.

„Ako je taj čovek, Zolja, pucao, onda on nije onaj koga tražimo.“

„Kako sad pa to?“

„Posednuti nije sposoban da drugome oduzme život. Može da napadne domaćina kojeg je zaposeo, da ga povredi i telesno i duševno, ali ne i da mu uzme život.“

„Zolja je sposoban, ne sumnjajte.“

Odmahnuh glavom. „Ne, ako je zaista posednut. To je protiv pravila igre. Vidite, on želi da umre. Zbog toga je i nastala cela ova... ujdurma, kako bi vi rekli. Zbog toga je i potražio telo osuđenika na smrt. Da umre od tuđe ruke. Ali, kada je kazna odložena...“

Inspektor klimnu.

„Počeli su da se predomišljaju... neko vreme je smrtna kazna bila zabranjena, ali sada, kada je opet uvedena, nekome je guza počela da igra. Nastala je opšta prpa i prebacivanje odgovornosti.“

„I Moloh se našao u zamci. U telu iz kojeg ne može da pobegne. Zato je i poludeo, uzeo taoce. Želi da ga ubijete. On ne sme da počini samoubistvo, ne sme da okonča život tela koje je poseo. Time bi postao još ranjiviji. I zalupio bi vrata pakla praktično sebi pred nosom.“

„Da, pa... ko bi uopšte želeo tamо?“

Dopustih sebi kez. „Samo onaj koji želi da pobegne od nas.“

Oholost. Dobro, dobro, nasmeja se Mefisto.

Ali u glasu sam mu čuo strah.

Negde pred nama, mrak se konačno probudio.

Škripanje rešetke zvučalo je kao cviljenje primordijalne zveri, a šljapkanje koje je usledilo ledilo je krv u žilama. Čekali smo u tmini da mrak porodi svoje užase. Igra svetlosti sa zanjihanih sijalica samo je pojačavala strepnju. Nervi su već bili natopljeni strahom. Senke su se množile.

Izdanak Molohovog ludila pušten sa lanca – isprva samo obris, uznemirujuće živa crna tačka u dubini hodnika – prilazio nam je sa mučnom sporošću. Šljapkanje je bilo propraćeno dubo-

kim hroptanjem, bolnim udisajima kroz iskidana pluća. Voda na podu se talasala, minijaturna plima je natapala razbijene komade betona u ritmu sporih koraka, poput obećanja o nadolazećoj katastrofi.

Obris poče da poprima boju i proporcije, kada sijalica u dubini hodnika prsnu uz prasak varnica.

Pustio sam da inspektor odmakne par koraka, pa sam povukao Kvilkvega i sveštenika u jednu od celija. Bili smo u stanju da savladamo svaku gadost koju je Moloh mogao da izmisli – ali, ovo je bila Dražićeva kušnja. Ako ne bude u stanju da izade na kraj sa ovim, susret sa Molohom neće preživeti. A postojala je i opasnost koje smo stalno bili svesni: mogao bi i da se okreće protiv nas, jer takav je uticaj demona na ljude slabe volje.

„Ljudi?“, javi se Dražić, shvativši da iza njega nema nikoga. „Hej? Alo!“

Šljapkanje postade glasnije i bliže. Još jedna sijalica prsnu, ovoga puta glasnije – jasno smo čuli zvuk staklića koji rešetaju zidove. Nasilna smrt električke zavi nas u potpunu tamu. Inspektoru pobeže pridavljeni krik koji je zamro u plućima. Čak i nama, prekaljenim u bezbrojnim okršajima sa natprirodnim, nije bilo svejedno. Niko nije imun na strah u zagrljaju mraka, sa nepoznatim neprijateljem udaljenim svega par koraka od nas. Osetih kako me obuzima strava; u mrklom mraku, poprimala je titanske razmere. Neprijatelj je mogao da bude bilo gde: titraj kože na vratu je mogao da bude dah stvora. Mogao je da čeka kraj moje žile kucavice da me strah potpuno obuzme, pa da nasrne i počne da se naslađuje užasom natopljenom krvlju.

Začuh zvuk struganja tkanine po mokrom zidu, prigušenu psovku kada se inspektor neočekivano susreo sa dovratkom, režanje stvora na par koraka od nas. Osetio sam njegov vonj i strujanje vazduha kada je prošao kraj rešetki iza kojih smo stajali, nesvestan našeg prisustva... ili rešen da krene od najslabije karike.

Dražić viknu od iznenađenja – prvi dodir je i najgori, trenutak kada će ga strah zadaviti ili preobratiti u pobednika. Začulo se škljocanje oroza, zatezanje obarača. A onda, prazan udar kada je igla udarila u metak. Zrno je odvratilo tupim metalnim udarom. I čutnjom.

„Uh, mamu ti... jebem ti, jebem ti. Mr’š!“

Udarci u tami. Zvuci sudaranja tela, udar mesa o meso.

To nam je bilo dovoljno. Dražić je ostao na mestu. Otac Donovan je izvukao baterijsku lampu i osvetlio nam put. Kvikveg i ja istovremeno nasrnušmo kroz rešetku, gurajući se ramenima. Tanak snop svetlosti pade na Dražićeve belo lice, a onda i na stvora koji se koprcao podno nogu. Inspektor je, lica zgrčenog u gađenju i besu, podigao đon i zario ga u iskeženo lice pod sobom.

Pod slojevima kala i sluzi bilo je teško u crvolikom obličju nazreti ostatke ljudskog bića. Rukama je obujmio inspektorove noge i spremao se da zarije zube u meso butine – ljudski je ugriz otrovan, ali bi čeljust ovog kanibala bila daleko pogubnija. Sa dva snažna šuta u crno lice, Dražić se odvojio od stvora, preneraženih očiju.

Kvikveg je odobravajući zagroktao i vinuo se u vazduh. Pao je na čovekova leđa i obema šakama ga zgrabio za ostatke blatom umazane kose. Svom silinom mu je zario lice u pod. Stvor je pokušao da se okrene i suoči sa novom pretnjom, ali Kvikveg ga je stisnuo mršavim butinama. U rukama mu se našla njegova volovska žila – rune na njoj sada su sevale poput svitaca zarobljenih u čilibaru – pa je zario u lice pred sobom. Mlaz krvi okupao mu je dlanove; crna koža sijala je kao namazana uljem. Kvikveg je pritisnuo kvrgu na dnu batine, a iz vrha je izvirio metalni šiljak, petnaest santimetara dugačak.

„Nemoj“, inspektor se bacio napred, ali ga je Donovan zadržao u medveđem zagrljaju.

Šiljak kliznu kroz oko. Telo se stravično trznulo kada su

se nervi pobunili protiv nasilja, pokušavajući da nateraju mišiće da izbace strani objekat i trgnu se iz nailazeće obamrlosti.

Sa smrću, izobličene crte lica poprimile su trag ljudskosti.

„Isuse“, inspektor prođe rukom kroz retku kosu, zalizujući je znojem koji je tekao sa čela. „To je jedan od njih... jedan od talaca.“

„Moloh“, rekoh.

Reč se razli među ćelijama. Zvučala je hladnije od vlage koja curila sa zidova.

„Dovoljan mu je bio samo jedan dan da provede među ovim ljudima, pa da ih iščaši. Vidiš, ovaj se povinovao njegovoj volji – strah, slabost, ili prazna obećanja, svejedno je. Moraš da razumeš“, uhvatih inspektora za mišicu, „on ne bi stao dok nas ne bi pobjio. Nismo imali drugog izbora.“

„Mogli smo da ga sputamo“, inspektor iz džepa izvuče par lisica. „Da ga vežemo za rešetku, možda.“

„I šta onda? Šta kada bismo se vratili po njega?“

„Pa, šta ja znam...možda bi došao sebi. Mogli smo da ga pošaljemo na lečenje, recimo, dok se ne oporavi.“

Odmahnuh glavom. Kvikveg se nasmeja, zviznu i rukom par puta mahnu kroz vazduh, pokazujući univerzalni znak za ludilo.

„Nije imalo šta da se oporavi. Umro bi u tom stanju, na ovaj ili onaj način. A u međuvremenu, ko zna koliko bi zla naneo. Svojoj porodici. Ljudima u bolnici. Učinili smo uslugu i njemu i drugima.“

Inspektor je tmurno posmatrao telo pod sobom, zamagljenih očiju, a onda se zabuljio u pištolj u ruci i stisnuo zube. Povukao je obarač; sa tim sećanjem došao je i stid. Vratio je neupotrebljivi pištolj u futrolu pod kaputom.

„U redu. Hajde da nađemo Zolju i završimo s ovim. Nije ostalo još mnogo mesta na kojima bi mogao da se sakrije. Zapravo, siguran sam da znam i gde je.“

Sa novootkrivenom snagom u sebi, on nas povede napred. Bližili smo se kraju hodnika i poslednjim celijama u nizu.

„Blizu smo“, reče. „Ponekad, u vrlo retkim slučajevima – kakav je i ovaj – smrtna kazna se primenjivala u samoj zgradici, u posebnoj prostoriji. Ništa posebno, samo mali oronuli sobičak. Možda i najgora rupa: sama štroka i smrad.“

Preveo sam ovih par reči sadruzima; složili su se, stisnutih zuba, da je inspektor potrefio u sam centar. Ako se Moloh igde oseća na svom, onda je to na takvom mestu, u sobi smrti.

„Ne žuri“, rekoh. „Natrčaćeš. Moloh je sada možda usamljen, ali on je bio veliki general. Neće se predati bez borbe. On je poslednji od Neprijateljevih velikih ratnika.“

„Poslednji?“, inspektor podiže oči. Svetlucale su u mraku, ispunjene čuđenjem i očaranošću: verovao je.

„Da“, dopustih sebi osmeh, „poslednji. Posle njega, gotovo je.“

Demoni zagrajaše.

Poput besnih majmuna, tresli su rešetke svog nevidljivog zatvora.

Urlali su uvrede. Psovali i pretili.

Otrovna pljuvačka koja je letela sa njihovih usana pekla je kao kiselina.

„On to dobro zna. I boriće se do kraja. A ovo je i njegovo vreme.“

„Kako to misliš?“

„Decembar je... svaki veliki demon ima svoje vreme. Decembar pripada Molohu.“

Kao u potvrdu ovih reči, hodnik ispunil ječanje. Muklo i uporno, vodilo nas je kroz poslednje celije prema mračnoj komori na kraju.

U poslednjoj celiji ležali su taoci. Poredani uz zid, sabijeni kao red okrvavljenih haringi, spavalii su, mučeni divljim morama, lica izbrzdanii strahom koji je galopirao i kroz snove. Samo je jedan bio budan. Sedeo je na krevetu. Oči su mu bile iskolačene, zubi iskeženi kao u razdraženog pavijana. Zurio je u sadruge i laganim pokretima cepao lice parćetom stakla. Koža je u dronjima visila sa njegove vilice. Obuze me jeza kada sam shvatio pravu prirodu njegovog osmeha – odsekao je svoje usne, ogolivši zube.

Iako vidno prožet užasom, Dražić mu je lagano prišao. Odmeravao je svaki korak. Očekivao je da čovek svakog trena nasrne, ali ništa se slično nije dogodilo. Nežno je razdvojio klizave prste od parčeta stakla i bacio ga u dno prostorije, a onda prihvatio čoveka ispod ruke. Nesrećnik se nije pobunio kada mu je inspektor pomogao da se spusti kraj otvorenih vrata, niti kada ga je lisicama privezao za rešetke.

„Ne moraš dalje“, rekoh, spustivši mu ruku na rame.

Dražić podiže glavu. Musav od brade do vrha čela, stisnuo je vilice. „Moram.“

Razumeo sam ga. Morao je, jer u tmini, kucalo je ogromno srce koje nas je izazivalo. Komora je čekala.

I u njoj, Moloh.

Sedeo je na podu, nogu podvijenih pod sebe. Bio je to čovek koga su nam pokazali na fotografiji, Dragutin Zorić Zolja. Strpljiv u strpljivoj stvari, posmatrao nas je bez reči. Na usnama mu je lebdeo grčeviti osmek.

„Sreća pa ste došli“, reče tankim glasom. „Potrebna nam je pomoć.“

„Ne slušaj ga“, rekoh. „Ne veruj mu ni reč. Ovo nije vaš čovek. Čuvaj vrata.“

„Od koga?“

Zastao sam... postojale su granice, stvari koje inspektor nije morao da zna. Isto je važilo i za Kvikvega i oca.

„Možda će pokušati da pobegne,“ upozorih ga.

Strah i ludilo obuzeše demone. Večnost se činila tako dalekom. Izmicala im je iz ruku.

Ova je bitka pripadala ocu Donovanu.

„Crux sacra sit mihi lux“, poče sveštenik.

Vera beše njegova uzdanica. *Rituale Romanum*, iskustvo brojnih bitaka i sirova snaga pesnica – njegovo oružje.

Pljuvanje, obmane i laži oružje su demona.

„Laže! On laže!“, vrištao je Moloh dok su mu sveštenikove molitve krale dah iz pluća. „Prevariće vas sve!“

Reči su na tren pokolebale sveštenika; video sam kako pesnice stisnute oko Zoljinog čela popuštaju od umora. Kvikveg je preskočio par koraka i našao se uz sveštenika, mrmljajući molitvu – njegova nije bila upućena hrišćanskom Bogu, ali je šamanova moć bila nepobitna. Vera čvršća od granita, volja nesalomiva.

Zolja poče da vrišti i otima se. Proces odvajanja demona od duše uz koju je parazitirao kidalo je telo i demona i žrtve. Počeo je kreštanjem koje je dopiralo iz Zoljinog i Molohovog grla, čudnim dvojstvom pomešanih glasova koji su vrištali u neskladnoj uniji. Telo mu se zatreslo i iskrivilo.

Kvikveg povika – od kakofonije koja je potresala prostoriju nisam ga razumeo, ali znao sam da je trenutak došao.

Kvikvegove oči zasjaše u ritmu sa blještavim sjajem runa urezanim u njegovo oružje. Skriveni šiljak ponovo iskliznu na videlo. Stajao je, miran kao statua, i posmatrao sveštenikovu borbu poput pantera koji se spremao da se iz krošnje stušti na žrtvu koja ništa ne sluti. Čudno miran u haosu, bio je postojani stub zariven u morsko dno oko kojeg besni uragan...

Iznenada plete, brži od oka i zari šiljak u zid, tik iznad Zoljine nagnute glave.

Posednuti iznenada klonu, skrhan. Sveštenik se sruči kraj njega, sklopljenih očiju – bitka je za njega bila gotova. Vrisnuo je, podižući ruke ka nebu. Pobedio ili izgubio, sa ocem Donovanom je bilo svršeno.

Cvileći vrisak nalik zvuku čupanja eksera iz kosti proburazi vazduh. Kvikveg se odmaknu.

Uz zid, prikovan šiljkom, koprcao se Moloh. Poslednji od živih demona.

*Belfegor. Levijatan. Astarot. Baal. Belial.
Tamuz... svi oni, i još mnogi drugi, čutali su. Po
prvi put od kada su se odvojili od Sotonine crne
dojke, po prvi put u mnogo eona, čutali su.*

Prišao sam Molohu na pola koraka. Lice mi je bilo na par santimetara od njegovog.

Nije ličio bog zna na šta: crna senka mišjih očiju i šaka sklopljenih oko oružja koje ga je držalo zarobljenog.

Posegnuh ka njemu.

I vrisnuh.

Stravičan bol mi razdera celo telo. Hiljadu prstiju je trgalo moje mišiće, hiljadu zuba je grizlo nervne završetke, hiljadu šaka

je kopalo po mozgu.

Bitka! Poslednja bitka! Krv ratnika je kolala njihovim venama i sada je vrelina izbila na površinu u poslednjem naporu da se sačuva zagrljaj večnosti.

Navala je bila toliko snažna da mi se pred očima pomutilo. Um mi ispuni beskrajna crnina i vrištanje. Ujedinjeni, demoni počeše da me razdiru. Stare zađevice zaboravljene, mržnja potisnuta i zašiljena samo sa jednom svrhom – da me uništi, da se ujedinjenom snagom razvale rešetke zatvora koji ih je krio.

Osetih kako se deo mene cepa, kako mi se telo i duša razdiru – i kako nešto beži iz mene.

„Belial! Belial!“, povika Kvikveg. „Aih, Belial!“ Pokazivao je na stvora koji se razlio iz mog grla i otpuzao do zida.

„O, jebeš Beliala“, zaurlah. Zagrebaš rukama po vazduhu i prsti se zakačiše za Moloha. Stisnuh ga. Strgao sam ga sa zida, razdirući ga u komade. Prineo sam ga ustima. Progutao sam crno telo koje se još koprcalo. Rukama i nogama je šutirao po mojim zubima, grebao grlo dok je klizio niz ždrela... a onda se našao među sabraćom. Tukao je po unutrašnjosti mog uma i vrištao, ali uzalud. Misli su mi se razbistrale. Ugledao sam Kvikvega koji je čucao kraj Donovanovog tela i merkao senku koja je puzala uz čošak prostorije. Iščupao je svoje oružje iz zida i čekao pravi trenutak da hitne oružje.

Ali nije ga dočekao.

Osetih udarac u leđa, mučki šut u bubrege. Inspektor me je oborio na kolena. Preletevši me, stušio se na Kvikvega i srušio ga varvarskim udarcem drške pištolja po glavi. Krv je obojila metal i inspektorove šake. Prišao je Belialu koji se šcućurio u uglu. Polako ga je nagazio donom i podigao pogled prema meni.

U njegovim očima nije bilo nesigurnosti ili oklevanja. Ugledao je *moć*, pravu moć. Čudo koje je očekivao možda je

imalo drugi oblik nego što se nadao, ali je bilo tu, na dohvatu ruke. Demon je iskoristio priliku – prihvatio je otvoren poziv. Kao i uvek, spajanje je bilo brzo i nasilno. Grč koji prožima celo telo, pridavljeni krik... i Belial je stajao nada mnom, ne krijući osmeh pod tankim brcima.

Pogladio je dršku pištolja, unapred se naslađujući. Prišao mi je na korak i podigao oružje, cereći se. Pustio sam da me vrtoglavica obori u stranu i bacio se prema Kvikvegovom telu. U ruci mi se našla volovska žila, još topla od šamanovog dodira – rune su zgasnule, ali bio je potreban samo jedan očajnički trzaj da se šiljak nađe u inspektorovojoj butini. On kriknu i šutnu me, a onda preko mene pobeže u mrak.

Uskobeljao sam se na noge. U glavi mi je zujalo, bubreg je pulsirao kao otvorena rana koja se već gnojila, ali znao sam da ne smem da čekam.

Bacio sam pogled na umrljani sat na zglobu. Svega nekoliko minuta do ponoći. Do prvog januara. Belialovog meseca. A bez Donovana i Kvikvega, imao sam male šanse da preživim susret sa Belialom u danima njegovog najjačeg uticaja.

Poleteo sam niz hodnik, preskačući tela i krš. Teturao sam se, ramenima udarajući o zidove, ali čuo sam ga ispred sebe. Pratio sam njegove nejednake korake i sveže kapljice krvi iz ranjene noge koju je vukao za sobom. Činila se večnost otkad smo sišli niz podumske basamake, ali očas posla smo se našli na zavijucima stepeništa. Bio sam na svega par koraka iza njega, šćepao sam ivicu njegovog kaputa, ali se istrgao. Uspeo je da se dočepa vrata i izleti u dvorište, pod svetlo reflektora koji su sekli noć.

Svetlost ga je zaslepila na trenutak, ali dovoljno dugo da ga sustignem.

Zgrabio sam ga u zagrljaj i svom snagom nalegao na njegovu desnicu. Uspeo sam da istresem pištolj iz njegovih prstiju – da je stigao da ga podigne prema kordonu, nečiji refleks bi proradio dovoljno brzo da ispali rafal pre nego što bi inspektor stigao

da izravna mušicu sa ljudima u prvim redovima.

Sručili smo se na tlo, obojica grokćući od napora. Pod prstima mi se našla drška Kvikvegovog oružja. Išcupao sam palicu iz inspektorove noge, šaljući vodoskok arterijske krvi u vazduh, i u dugom luku je spojio sa ukaljanom belinom Dražićevog vrata. Vrela krv mi je okupala prste. Demoni počeše da vrište od radosti. Istog časa, Belial se iskobelja iz inspektorovog tela koje je svakim otkucajem srca i brizgajem krvi bilo bliže smrti.

Zemlja puče. Rastvorila se poput vatrenog čira na par koraka od nas. Rupa je pozivala Beliala koji je hrlio napred, paleći beton i topeći sneg pod sobom. Samo na korak od bezdana, okrenuo se da mi podari pobednički kez.

Bacio sam se napred i ščepao ga, ne hajući za vrelinu koja mi je palila lice. On vrisnu, očiju iskolačenih od užasa.

Poslednji, konačno u mojim rukama. Prošaputao sam mu par utešnih reči, tetošio ga lažnim obećanjima; reči uspavanke za Beliala.

Policajci zavikaše, konačno prenuti iz šoka. Nisu mogli da vide demona u mojim rukama, niti gladni ambis koji je nazivao domom.

Dok sam poslednjeg ratnika pakla gurao u ždrelo, začuh povike iz gomile.

„Ubio je inspektora!“

„Drž’ te ga!“

„Pucaj. Pucaj!“

Začuh repetiranje pušaka, metalnu uvertiru koja je prethodila grmljavini baraža, ali više nisam mario za to.

Fuzija je počela. Demoni se uskomešaše u meni. Njihovi bezbrojni glasovi ujedinjeni u vrištanju pretvoriše se prvo u šapat, a potom u riku jednog jedinog glasa, moćnijeg od svih do sada.

Pucnji odjeknuše dvorištem. Tu i tamo, pokoja puška bi eksplodirala, donoseći mučnu smrt strelcima. Zrna su krunila zid iza mene. Zujala su mi kraj ušiju dok sam se podizao na noge, smešeći se.

Nijedno me nije dotaklo. Poput streljačkog voda kojem savest ne dopušta da ubije nevinog čoveka, pucali su mimo mete. Znali su, na mom licu su mogli da pročitaju šta se dogodilo. Znali su da sam ja taj koji je svet oslobodio od demona.

Nije preostao nijedan.

Samo ja, Legija.

VLADIMIRA BECIĆ

Rođena u Zadru 1971. godine. Psiholog po struci, vojnik stjecajem okolnosti, pisac igrom slučaja. Autor brojnih kratkih, a i onih ne tako kratkih priča. Roman „Orsia“ nakladnička kuća Algoritam objavljuje 2013. godine. Suradnik „Grifona“, prvog fantasy časopisa u Hrvatskoj, fantasy-SF portala „Fantasy Hrvatska“, gdje joj je uža specijalnost područje židovske mitologije, te portala za znanstvenu fantastiku, fantastičnu književnost i film „Inverzija.net“.

Pasionirani čitatelj kriminalističkih i fantasy romana. Nada se jednog dana napisati roman u stilu Agathe Christie. Ili barem stvoriti novog Sherlocka Holmesa.

www.vladimira-becic.com

NOVI POČETAK

„Čim sam ušao u kupolu, znao sam da će se nešto loše dogoditi. Oba su mjeseca bila puna i jarko crvena...“

Okruglim licem pjegavog dječaka potekle su suze. Nije ih brisao. Gledao je u pod, ne dižući pogled. Kosa isprano tirkizne boje priljubila mu se uz glavu poput druge kože, kovitlajući se u spiralama tek na ispucanim vrhovima, ne ostavljajući nimalo lijep dojam. Njegov se sitni torzo pokretao u sve bržem ritmu sprječavajući jecaju prelazak preko blijedih usana skupljenih u crtu.

„Uvijek su takvi na početku novog ciklusa. Naš je planet poznat po tome. Čak ga i zovu Crveni početak, upravo zbog te pojave. Nisu ti to rekli kad si došao?“

Dječak odmahne glavom i tirkizne spirale se zaljuljaju. I dalje je promatrao pod, ne dižući pogled. Tišina se produžila. U metalom optočenoj odaji vladala je potpuna tišina. Nikakav zvuk nije dolazio s druge strane staklene stijene, iako su letjelice i transporteri zujali oko tornjeva, tražeći svoj put kroz olovno-crveno jutro.

Kladio bih se da ni nas nitko ne može čuti izvana. Što da se nešto desi? Što da počnem vrištati? Bi li me iko ikada čuo u ovom kavezu od metala i stakla? Osjeti kako mu srce počinje brže kucati, a dah se ubrzavati. Ne smijem paničariti. Ne smijem! zapovijedi sam sebi.

„I što se tada dogodilo? Kad si ušao u kupolu.“

Glas je bio mekan i podatan poput tmine u suton i dječak na trenutak makne pogled s poda i proguta slinu. Odaja je bila okrugla i hladna, hladna poput glasa koji mu se obraćao.

Kako nešto može biti i mekano i hladno istovremeno, zapisao se.

„Bio sam ljut. I bijesan. I nisam mogao ništa napraviti. Ništa!“

„Nije to tvoja krivica.“

Transportni spremnik tromo sleti na susjedni toranj. Dječak ga je pratio pogledom. Spustio se nezgrapno, kao da će se raspasti, ali svejedno nijedan zvuk nije prodro kroz debelo staklo prihvratne jedinice. *Odsječeni smo od ostatka svijeta.*

„Reci mi, što si vidio u kupoli?“

Glas je dobro krio znatiželju, ako je uopće i bio zainteresiran za sam događaj. Vlasnika glasa je više zanimalo sam dječak sklupčan na okrugloj fotelji, sličniji mačkolicima nego ljudskom biću. *Mačkolici te ili pojedu ili prime kao jednog od svojih! Ne rade ti ovo...* Promatran analitički, bez imalo suošjećanja, dječak zadrhti. *Za njega sam ja samo broj. Kao i svima ovdje. Višak koji je greškom preživio smrt svog planeta.* Suze nemoći ponovno mu krenu niz lice.

„Reci mi. Što se dogodilo u kupoli?“

Nije ga briga za moje suze. Nikoga nije briga. Nikoga. Nikoga. Nikoga.

„Prvo ništa. Pa bljesak. Kao sva tri Sunca kad se nađu u ravni. Svjetlost mi je pekla oči. I bilo je užasno tiho. Užasno...“

„U kupoli ste bili samo vas dvojica? Nitko drugi?“

„Nikoga nisam vido. Tresao sam se. Počeo sam drhtati sve jače i jače. Sve se oko mene počelo vrtjeti i onda se rasplinulo. Bio je mrak. I tišina.“

Dječak je sad opet zurnio u pod od metalnih strugotina uplenjenih u šare tepiha. Učini mu se da se šare miču, da kreću u napad prema njegovim nezaštićenim stopalima, a onda obriše suze. *Umišljam. Vidim stvari kojih nema.*

„Izgubio si svijest. To je sasvim normalno. Sjećaš li se što si vidio kad si došao k sebi? Prije nego si pozvao Čuvare?“

„Vidio sam krv. Puno krvi. I ništa više. Bio sam sam. Ali sam bar disao i nisam se više gušio. Sve je oko mene bilo jasno i čisto.“

„Čisto?“ ponovi glas.

„Čisto.“

„Rekao si da je bilo puno krvi, kako onda može biti čisto?“

„Tako.“

Vlasnik glasa se zagleda u dječaka. Promatrao ga je dugo, tu i tamo dignuvši upitno obrvu. Nakon nekog vremena, dječak se promeškolji i zabije ruke u džepove. Tek tada glas promijeni temu:

„To ti je bila prva smrt koju si video?“

Šutnja potraja duže od očekivanog. Pratio ju je tih odgovor: „Da.“

„Sve što osjećaš je normalno. Svaka je smrt šok. Pogotovo ona koju si video vlastitim očima. S vremenom će slika izbljedjeti i bit će ti bolje“, glas je ove riječi izgovarao s uvjerenjem propovjednika i dječak protiv svoje volje digne pogled prema vlasniku glasa:

„A što ako ih bude još?“

„Smrti?“

„Da.“

„Na žalost, postoji i ta mogućnost. Živimo u nesigurnim

vremenima.“

„Hoće li mi svaki put biti ovako?“

„Neće. Kažu da se čovjek navikne. Ali, ti ne trebaš razmišljati o tome. Mala je vjerojatnost da ćeš opet vidjeti ubojstvo. Stoga neće biti potrebe za navikavanjem. Sve će biti dobro. Vidjet ćeš.“

Kako možeš znati? Kako možeš biti tako siguran u to?!

„Ali, ako budem video...“, bio je uporan dječak, „sigurno neće biti ovako grozno?“

„Neće. Ovo ti je bio prvi put. Prvi put je uvijek najgore.“

Dječak zamišljeno kimne glavom a tirkizno mu pramenje sakrije oči dok je vadio ruku iz džepa. Mala je šaka čvrsto držala blještavi disk. Trenutak kasnije prostoriju obasja svjetlost ravna svjetlosti triju Sunaca, a kapljice krvi oblože odaju grimiznom čipkom.

„To mi je rekao i prvi psiholog. I bio je u pravu. Drugi put je manje strašno.“

GORAN SEGEDINAC

Rođen 1984. godine u Sarajevu. Diplomirao komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu.

Njegove priče iz domena horora i fantastike objavljivane su u zbirci „Gradske priče 3 – Fantastika“, časopisu na rumunskom jeziku „Europa“ i fanzinu „Emitor“.

Pričom „Nedonošće“ 2009. godine je osvojio prvo mesto na konkursu za horor priču u organizaciji sajta Eniaroyah.com.

Godine 2010. objavio je zbirku kratkih proznih ostvarenja „Iznutra“ (Vega Media, Novi Sad).

Živi i radi u Novom Sadu.

MAJOR

Ni bluz više nije mogao da ga prevari kako ima izbor. Magija u njemu prodirala je duboko u dušu i izvlačila na površinu poslednje ostatke dobrog – samo što to više nije bilo dovoljno. Ili je postao potpuno prazan, ili će morati da primeni drugaćiju terapiju za svoju boljku.

A ostao je samo još jedan način.

Sve do večeras se nadao da neće morati da potraži Sandru. Razlog iz kog je odlagao susret bio je praktičan koliko i sebičan: ukoliko ne uspe, neće mu preostati apsolutno ništa. Da je imao makar jednu dodatnu soluciju, samo nagoveštaj alternative koja će mu ponuditi svrhu ako omane, prekratio bi čekanje.

Srećom, tu su bili košmari.

Lekovi za smirenje nisu odavali prisustvo u organizmu, nakon popodnevnog sna iz kog se probudio drhteći. Možda je pretpraznična atmosfera imala loš uticaj na njega, možda bi postalo lakše ukoliko izdrži do februara, hiljadu *možda* mu se rojilo u slepoočnicama, ali je konačno doneo odluku i odustao od bekstva. Više se nije moglo.

Poludeće.

Ako već nije.

„Hoćeš li piti još nešto?“, više šanker. Zna ga otkad dolazi u *Kriglu*. Uvek druga smena, gotovo uvek ista majica. Nikada ga nije pitao za ime, ali su već odavno prešli na ti.

Razmišlja o viskiju, kako bi dobro legao sa pesmom koja se trenutno vrti, međutim, suviše je skup. Voleo je da piye istu cugu, da ne meša. Njegov džep podneo bi dve ili tri čašice, a trebalo mu je mnogo više. Mnogo, mnogo više.

„Daj mi onu domaću!“

„Šljiva? Ili kruška?“

„Kruška.“

Rakija je bolja od viskija, po svemu osim po tome što nije viski. Ne ide uz bluz, a on ne ide bez bluza. Sreća da je prestao da veruje u savršene trenutke.

Sliva se niz grlo kao vatra. Stvarno je brlja. Samo jednom je pio goru od nje, u brdima pokrivenim snegom. Seća se ledenog sunca i mraza u nozdrvama, i kako se svetlost prelamala kroz flašu dok se pitao...

„Ko bre može da piye ovu pišačku?“

„‘Ajde, majore, nemojte biti na kraj srca. Dobra je, bolja nego ništa.“

Gleda u malog, pa mu prosto dođe žao. Uniforma mu velika i sav se nakrivio od težine puške na ramenu. I ostali su uglavnom deca, ali ovaj je najsitniji.

„Šta ti, dete moje, znaš o rakiji, kad ni život nisi čestito okusio?“, pita naglas i žali zbog toga. Umoran je, dosta mu je svega, pa pravi greške. Vojsci treba dizati moral, a on radi upravo suprotno.

„Ne zna ništa, kao ni mi. Al’ ko nas je pitao, majore?“, progovara Dugi. Ima momčina dva metra visine, pa mu stalno zadaje brige kad se prikradaju. Juče je poginuo Branko i svi su potreseni zbog toga. Zato je i dozvolio da ostanu jedan dan u selu. Zato im je i dao da piju rakiju. Bili su dovoljno pošteni da mu je prijave, pa nije imao srca da im brani.

„Gde ste našli ovu flašu?“, pita ih.

„Treća kuća odozgo. Zadnja ostala. Ostavili nam kad su
bežali, da imamo za Novu godinu!“

On gleda u Darka Bogovića i pita se od čega je napravljen. Zadaje mu najviše brige. Mladić bez emocija, čovek rata. Znao je za takve primere, ima ih na Balkanu i više nego dovoljno. Neki se jednostavno rode sa tim ubilačkim genom u sebi i samo čekaju priliku da dostignu svoj puni potencijal. Osećao je da Darko još uvek nije dao svoj maksimum, i nadao se da će ga bog uzeti k sebi pre nego što bude imao priliku to da doživi.

„Jeste li sigurni da je selo prazno?“

„Sve smo obišli majore, svaku kuću. Nema ni leševa.“

Gde mogu biti ti ljudi? Okolinu dobro poznaje, nigde nema pećine da se sakrije stotinak duša. U šumama bi se smrzli u roku od nekoliko dana. Ovo selo prazno je mnogo duže. Nigde znakova borbe, nigde traga nestalima. Biće da su odvedeni, pa pokopani negde.

Sada i to radimo, pomisli on.

Prošlog meseca razgovarao je preko sigurne veze sa Potonjcem, dobrim prijateljem i starom vojničinom. Raznela mu granata stopalo. Razmenili su svega nekoliko rečenica, ali je bitnije bilo ono što je stari ratnik prečutao. Nije se krenulo dobrim putem, nikako.

„Nemojte da se napijete, moramo da podemo čim smrkne.
Jasno?“

„Jasno!“

Napušta „Kriglu“, jer bi sigurno povratio. Ne od alkohola, već od nervoze. Uvek je imao osetljiv želudac. Rakija evocira loše uspomene. Bolje je da misli na Sandru.

Sandra rokerka. Slovo srama za svog oca, generala Marka Babovića. Seća se koliko su mu je puta drugovi opisivali dok bi dokoličarili u kasarni. Kako se oblači, kako šminka, dupe, sise, ponašanje i sve ostalo. Divio se generalu i pomalo ga žalio zbog toga. Vojska je kao porodica, kada počne da te bije loš glas čuje se daleko. Teško je bilo kriviti ga, jer je svoj život posvetio armiji, a uz to se priča i da je rano izgubio suprugu. Najgore je kada te saplete rođeno dete.

A onda ju je upoznao sasvim slučajno i zauvek promenio svoje stavove o njoj.

Zaustavila ga je u hodniku.

„Oprostite, tražim oca. Generala Babovića.“

„Mislim da je otisao jutros za Kragujevac.“

Tužan pogled u njenim očima. Izgledala je drugačije nego u pričama drugova. Bila je andeo.

Kao u bunilu, započeo je razgovor, svestan samo potrebe da ostane što duže u njenom prisustvu. Srećom, nije mu branila. Videli su se i sutradan, i još mnogo puta posle toga. A onda je, jedne kišne večeri, dok su lutali gradom u potrazi za mestom koje bi ih ugostilo na još jednom piću, sudbina uredila da im se usne spoje u poljubac.

Metalni glas vraća ga u neprijatnu stvarnost ulice.

„Izvini druže, izvini... samo da te pitam nešto.“

Gleda ispijenog narkomana. U poslednje vreme, sve ih je više.

„Jel imaš petsto dinara? Baš sam u problemu...“

Razdaljina među njima se brzo smanjuje, a on nema trunku volje da ga izbegne, pomeri se u stranu, ili zauzme gard. Najradije bi mu dao to što traži i poštедeo se muke, ali više nije bio u prilici da se odriče novca.

„Nemam ništa. Mani se.“

Kasno je. Bitanga ga već grabi za rukav i unosi mu se u lice. Petlja po džepu očigledno da bi ga zastrašio, ali nije isključeno da ima nož, ili neko drugo oružje.

„Nemoj me lagati, razumeš?“, tiho sikće. Može da oseti smrad. Pogled se sreće sa zastakljenim očima i on shvata da je mladić pod maskom bolesti koju je sam odabrao, veoma lep. Rastojanje je savršeno. Umesto odgovora čelo se sreće sa licem razbojnika i kost puca. Siguran je u to, taj zvuk dovoljno je samo jednom čuti da bi se zauvek pamtio. Nikada neće zaboraviti kako ulazi u ono što je preostalo od kuće i...

Zatiče užas.

Naselja nije bilo na mapi.

Odakle god da su došli, dobro su se zabarikadirali i raspalili po njima. Ne može da prebroji stradale, zna da samo jurišaju i brišu sve pred sobom. Kada konačno probiju odbranu, zatiču svega tri kuće, verovatno nekakvo vikend naselje u srećnim vremenima, a sada poslednje uporište pred neminovni poraz. Čuje svoje kako se dozivaju, nešto je eksplodiralo, ali nema vremena da razmišlja o tome. U jednoj od kuća može biti snajper, a klinci nisu obučeni za takve situacije. Naređuje im da pregledaju bunker, dok on izvidi.

Prva je čista. Samo zalihe hrane koje će im dobro doći. Dva dana ni zalogaj nisu okusili, i voda je na izmaku. Pogrešio je određujući smer, ali to ne sme da im prizna. Nema veze – čim ovde završe, pokušaće da ih vrati na pravac. Provlači se ispod tarabe i prelazi kod suseda. Prozor je otvoren, čuju se glasovi borbe i on zauzima poziciju i nišani pravo u užas kog se već dugo pribojavao.

Darku su pantalone spuštene do kolena. Puška na podu, pištolj u ruci. Žena je licem okrenuta ka podu dok je drži za kosu

i udara. Sav je u bunilu. Lokva krvi je velika, zubi ostaju u njoj svaki put kada joj podigne glavu kako bi je opet spustio uz triumfalni krik. Njegov životinjski pogled fiksira devojčicu, koja sklupčana kraj šporeta, očiju raširenih u užasu, gleda prizor.

„Vidi, vidi“, urla on razdragano. „Vidi mamu, pička ti materina!“

„Stani! Darko, prestani!“

„Vidi mamicu! Vidi!“

„Darko!“

On prekida zabavu i pogledi im se sreću. Trenutak je dovoljan da zna šta treba da učini. Metak promašuje glavu i pogarda ga u rame. Darko kao da nije iznenaden – na njegovom licu nema reakcije. Umesto da uzvrati njemu on ispaljuje hitac u pravcu devojčice.

„Stani!“

Ubija ga sledećim metkom, ali za malu je kasno. Ostala je u sedećem položaju, tiha kao što je i bila. Kako li je ovaj monstrum od čoveka uspeo da stigne do kuće pre njega?

„Majore“, slomljen glas iza njegovih leđa. „Majore...“

Dugi ga gleda, a oči mu pune suza.

„Skrenuo je Dugi. Morao sam ga ubiti.“

„Majore“, vojnik plače. Gleda ga u neverici. Ovo je previše za njega, samo da ostali izdrže. Još samo malo, dok ih ne odvede na sigurno. Posle će se pobrinuti da ih vrate kućama. Videli su dovoljno rata.

„Dugi smiri se. Darko je poludeo.“

„Majore.“

„Šta je, Dugi?“

„Samo ja sam ostao.“

Napadač se onesvestio ne pustivši glasa. Krv lipti iz polomljenog nosa i sliva se niz obraze. Dobro je što nije morao još da ga udara.

Sandra, zaboga gde si?

Samo jednom su se sreli nakon što se vratio sa fronta. Samo jednom bilo je dovoljno da joj stavi do znanja da je drugačiji od onog čoveka koga je ispratila do konvoja koji će ih zauvek razdvojiti. Mnogo stvari je doneo sa sobom, a ona je stajala pred njegovim vratima, ništa manje srećna nego pre. Uz to, po svoj prilici i verna, a to je bolelo najviše od svega.

„Šta očekuješ, da cvilim od radosti?“, upitao ju je.

Tada je još uvek bio svež. Nije ni mogao da naslutи koliko će mu biti potrebna. U to vreme, još uvek je verovao da se sve stvari mogu ostaviti za sobom.

Zašto li je ubio njihovу ljubav?

Mnogo puta je postavljao sebi ovo pitanje, i nikada nije otkrio odgovor koji bi mu doneo mir. Glava puna starih duhova pretila je opasnim bolom, i on se skoro nasmeja, konačno svestan čvrstine odluke da stavi tačku na patnju.

Ove večeri on zna da mora da pronađe Sandru.

Zašto nema mobilni telefon?

Poznavao je njenu dušu, njen temperament tinejdžerke. Iako više nije u dvadesetim, nije bilo šanse da propusti petak veče. Samo je hladne glave trebalo razmisiliti o mogućim mestima i sigurno će je sresti. Samo dobro razmisiliti i pronaći će je. Kada je skrenuo iza ugla, gotovo se sapleo i poljubio beton poput svog prethodnog sagovornika. Kutija sa cvećem. Starica se u prvi mah uplašila, a onda mehanički zakreštala.

„Cveće sine, evo buket za sto dinara! Još malo baba ima.“

Otkud to da prodaje u ovo doba? Nemaština u državi pomerala je sve granice. Nije znao koliko će morati da luta, pa je buket možda bolje bilo ostaviti za neki drugi put. Njene sitne oči žmirkaju ispod marame, i dok ih gleda sa gađenjem, još jednom dozvoljava da ga preplave sećanja...

„Neću baba!“

„‘Ajde, moraš, ništa nisi jeo danima. Vratiće ti se sanga.“

Ona pruža svoju krastavu ruku prema njemu. Ružna je toliko da oseća kako mu se želudac grči u pokušaju povraćanja. Više nema šta da izbaci, potpuno je prazan. Baba drži komad mesa. Juče je kuvala, u prostoriji se još uvek oseća smrad. Vezan je, ne može da se brani.

„‘Ajde, zini!“

„Beži od mene, kurvetino! Ubiću te!“

Ona se cereka. Kao u filmovima strave, gleda u njena usta puna kvarnih kostiju, i pokušava da shvati sve što se dogodilo.

Dugi i on lutali su danima nakon što su pokopali poginule borce. U prvi mah su se obradovali zalihamama, ali je sva hrana bila pokvarena. Konzerve i pakovanja bez oznake, puni trulih, ogavnih stvari. Sveže vode nigde, ali to ih nije toliko brinulo jer se još uvek moglo nakupiti snega.

Stvar je bila utoliko gora, što nije imao pojma gde se nalaze. Razum i sve što je tokom školovanja učio govorili su jedno, ali je realnost bila potpuno drugačija. Bili su izgubljeni.

Sve više su se umarali, pogotovo Dugi. Halucinirao je, glasovi ubijenih su ga proganjali. Voda koju su sakupljali imala je čudan ukus, kao da je zemlja bila zatrovana. Nakon beskrajno mnogo vremena, kako mu se činilo besciljnog hodanja u krug, konačno se probudio na drugačijem mestu. Njegovu bojazan da

su zarobljeni i nadu da su spašeni veoma brzo smenio je užas spoznaje.

Prljava postelja za koju je bio vezan nalazila se kraj drvenog stola. Na stolu Dugi, kraj stola šporet, a za šporetom baba. Smeje se kada vidi da je budan, pa prilazi i gura mu čašu da pije. Ne može da odvoji pogled od raskomadanog vojnika. Poznaje mu šaku, tetovažu na nadlaktici, uniformu. Ona trpa komade u kazan i zadovoljno se smeje.

„Jedi, da i tebe ne ubijem.“

Kao da želi da mu dokaže ozbiljnost, lomi mu mali prst. Cirkulacija je slaba od kanopaca kojima je vezan, ali oštar bol mu se u sekundi rasplamsava čitavim telom. Oseća srce kako ludački udara i samo želi da sve prestane. Samo je jedan način. Žvaće, pa pljune. Još bola. Okreće glavu. Bol. Na kraju proguta.

„Tako, tako, lepi moj. Samo jedi.“

Ulice su prepune mladog sveta. Parovi, pojedinci, uglavnom pijani, željni dobre zabave i srećni. Ako uspe da je pronađe možda se i njemu popravi raspoloženje. Pab pred kojim se nalazi je poznat i budi daleko lepše uspomene.

„Poljubi me opet“, kaže Sandra, dok ga gleda kroz poluzatvorene kapke. On se smeje, približava joj usne, pa brzo dune u kriglu i poprska je penom.

„Marš stoko“, smeje se i udara ga. Onda zadrži ruku na njegovoj i brzo se privuče. Ljubi je dugo. Njegova Sandra. Razmišlja o tome kako je svestan svoje sreće, i nada se da nikada neće spoznati stvari koje bi mogle da je pokvare.

Na poznatom mestu sada stoje dva momka. Nazdravljuju. Od nje ni traga. Zagleda polumračni separe, šank stolice, viri u ženski toalet. Uplakana tinejdžerka ga ljutito gleda.

„Alo, bre, ovo je ženski!“

„Pardon.“

Izlazi na ulicu. Mora tragati. Bilo bi lakše kada bi znao gde sada živi. Uvek se gnušala tehnologije. Ostavila je pismo u sandučetu, nakon što joj je bezbroj puta spustio slušalicu, ili je nemo posmatrao kroz špijunku na vratima, svaki put kada bi pokušala da izgladi stvari među njima. Svaki put kada bi samo pokušala da razgovara.

Ružičasti koverat, njen miris u njemu. Prsten koji pada na pod i zvuk papira koji razmotava i otkriva sadržaj.

Jaje.

Dugi je jednim delom pojeden. Ostatke melje i trpa u tegle, on joj pomaže u tome. Ima ih na desetine.

Nema snage da se suprotstavlja Babi. Ona ima potpunu kontrolu nad njim, ne zna kako, ali to oseća. Odavno ga je odvezala. Pušta ga da prošeta. Selo je mirno i netaknuto, tek poneka zavesa se pomeri, ali stanovnike ne sreće. Ne pomišlja da pobegne. Ako se udalji više nego što sme, oseti njene kandže na vratu i vraća se nazad. Onda jede, pa zaspi, ukoliko ne mora da pomaže u kuhinji.

Jaje.

Te noći ga budi i daje mu smotuljak papira. Razmotava i začuđeno gleda u nju.

„Ako ga razbijesi ode ti glava“, govori mu. „Kad izadeš odavde, idi samo pravo, dok ne dođeš do prve raskrnice. Onda ćeš znati kuda dalje. Kuću ćeš prepoznati. Uđi u avliju i zakopaj ga na pragu. Nemoj brinuti, sada tamo nema nikoga, ali domaćin će se uskoro vratiti sa svojima. Ti ćeš ove sihire za njih postaviti.“

Bez problema dolazi do cilja, baš kako je stara i rekla. Velika, očigledno, nekada bogata kuća. Prstima vadi zemlju i

pažljivo zakopava. Čini mu se da i on čuje glasove kao što je nekada Dugi, ali oko njega nema ničega.

Baba je zadovoljna. Mazi ga.

„Bravo sine. Bravo, oči moje.“

Trese glavom, pomalo ljut na činjenicu da ne može da zaboravi. Sećanja su slojevita i zadiru duboko, a bio bi najsrećniji kada bi slike iz rata bile slabije. Onda bi nesmetano mogao da misli na nju. Preteško je ovako.

U Sandrinom papiru nije bilo jajeta, samo reči. Teške reči koje je toliko puta pročitao. Zadavale su tup bol, ali nisu mogle da izmame suze.

Ljubavi moja,

Nadam se da ćeš me udostojiti čitanja ovih redova. Ne znam šta se desilo. Mogu da shvatim rat, mogu da pokušam da zamislim užase koje on nosi sa sobom. Mogu da shvatim i to što me više ne želiš, ali ne mogu da shvatim da ne možeš da me pogledaš kao čoveka i razgovaraš sa mnom.

Čekala sam te, strpljivo i ponosno. Ljubomorno sam čuvala svaku emociju, zamišljajući trenutak kada ćeš se vratiti u moj život. Ali, to se nije dogodio. Ne onako kako sam želela, kako je trebalo da bude.

Mogu da ti pišem kroz šta sam prolazila, o stvarima užasnim poput samog rata, koje su se dešavale ovde. Neću to učiniti, više nemam želju.

Ovo ti pišem zato što ne mogu da te

napustim u tišini. Vraćam ti prsten u nadi da ćeš jednog dana imati snage da ga daš nekom drugom. To ti želim od srca, s onoliko žara sa koliko sam i sama želeta da ga večno nosim na ruci.

Stan sam prodala juče. Previše toga u njemu me vezuje za tebe. U svakom kutku sam maštala o nama, čekala da pozvoniš na moja vrata, sređivala se pred naše odlaske u grad. Prepun je prošlosti. Tata je umro, to si verovatno čuo, tako da ionako prevazilazi moje potrebe. Nas, kako stvari stoje, nikda neće biti u njemu.

Novu adresu ti neću dati. Nisam ljuta. Ne želim više da se nadam. Gotovo je.

Želim ti puno sreće u životu.

S.

Nije ni pomisljao da je krivi zbog onoga na šta ju je sam naterao. Jedno vreme, dok je magija bluza delovala, tešio se da je tako najbolje za nju. Ipak, duboko u sebi znao je da će doći dan kada će morati da je pronađe.

Gde je mogla da ode?

Negde oko dva posle ponoći postao je svestan neprijatne verovatnoće neuspeha. Samo gvozdena vojnička volja terala ga je da nastavi potragu. Kafići, klubovi... već je rutinski ulazio u njih i skenirao goste. Nije ga plašila žurba, Sandru nije bilo teško uočiti. Njemu pogotovo.

Samo gledaj i pronaći ćeš, govorio je sebi. Mali je ovo grad, koncentriši se, i gledaj.

„Gledaj.“

Baba ga grabi za glavu i izvlači iz kreveta. Poslednjih dana sve teže je razdvajao san od jave i trebalo mu je duže vremena da se razbudi. Kao da je isisavala život iz njega.

„Šta da gledam?“, odgovara on uplašeno.

„Gledaj! Kroz prozor!“

Mesečina obasjava dvorište, vidi se kao na dlanu. Grobna tišina, ako se izuzmu škripavi udisaji starice i srce koje mu se u grlo popelo. U dvorištu zakržljala kruška, a u krošnji sedi Darko. Lepo ga vidi, kao po danu. Pušku stavio u krilo, pa nemo gleda u njega.

„On je mrtav,“ govori Babi. „Lično sam ga ubio.“

Ona se smeje, pa pljune među prste i mahne rukom.

„Hodi vojniče, hodi ovamo!“

Darko kao pero skače na zemlju, pa pravo prema prozoru. Samo je prošao kroz zid, i eto ga kraj kreveta. Uniforma zategnutu, kosa očešljana, oči upale u glavu, jedva da se vide.

Stao mirno, pa gleda u njega.

„To je tvoj vojnik, vidiš kako te gleda“, kaže stara.

„Nije on više moj vojnik. On je mrtav.“

„Ništa nije mrtvo, pa ni on. ‘Ajde, naredi mu nešto.“

On čuti. Najradije bi zažmурio i čekao da ovaj košmar prođe, ali strah ga je od babe.

„Naredi mu!“

„Odstupi, vojniče“, govori tiho, a Darko se istog trenutka povlači u čošak.

Do rata je verovao samo u službu. Posle rata, nije sumnjaо

u postojanje više sile, ali ju je isključivo psovao. Ugledavši Anu, po prvi put je poželeo da joj se zahvali. Nekada davno njegova poznanica, a ako se stvari nisu promenile, i Sandrina najbolja prijateljica. Stajala je sa još dve devojke u redu ispred kioska brze hrane.

„Ana.“

Bled pogled, potom osmeh prepoznavanja.

„Ej, pa čao.“

Pruža mu ruku, pridržavajući torbicu. Drugarice gledaju u njega sumnjičavo. Osete da joj je neprijatno.

„Kako si?“

„Dobro sam. Kako si ti?“, uzvraća joj pitanje.

„Evo, malo iz izlaska...“

„Bile ste u gradu. Lepo.“

„Ti?“

„I ja isto. Krenuo na spavanje, znaš kako je, godine su to.“

Ana se smeje i odmahuje glavom. Mučan trenutak tišine.

„Kako je Sandra, viđaš li je?“, rešen je da pokuša pa šta bude.

„Viđamo se. Dobro je.“

„Nismo se čuli dugo.“

„Znam.“

„Voleo bih da je vidim.“

Ana čuti. Definitivno su još uvek u dobrom odnosima, može da oseti koliko bi mu ružnih stvari skresala u lice da je u tome ne sprečava vaspitanje.

„Da li bi ti bio problem, samo na trenutak?“, pokazuje joj

rukom da se pomere iz reda.

Ona ga, začudo, sluša.

„Možeš li mi reći kako da je nadem? Ispao sam budala kada smo nas dvoje u pitanju. Hteo bih samo da je vidim, da se izvinim.“

„Čoveče, ne verujem da ona hoće da te vidi. Mnogo je patila. Nemaš pojma kako joj je bilo.“

„Ana, veruj mi, ne znaš ni ti kako je bilo meni.“

„Ali, jedva se povratila. Samo ćeš napraviti štetu.“

„Neću. Hajde, Ana, znaš koliko sam je voleo.“

Ana čuti. Dvoumi se.

„Mogu ti dati njen broj mobilnog telefona“, progovara najzad.

Ne trudi se da prikrije iznenađenje. Sandra je zaista odlučila da promeni način života.

„Otkud to da ona ima mobilni?“

„Svi imaju mobilni. Hoćeš li da zapišeš?“

„Naravno, hvala ti.“

„Nemoj da joj kažeš da sam ti ja dala. Izmisli nešto. Molim te.“

„Nema problema.“

Žurno unosi brojeve u imenik aparata, zahvaljuje se i odlazi. Imao je sreće. Sada još jedino ostaje da se nada da će hteti da mu čuje glas. Nema vremena za gubljenje, pozvaće je čim odmakne niz ulicu.

U jedno je sasvim siguran...

Oseća se bolje. Svako jutro je sve snažniji i počinje da

razmišlja o napuštanju matore veštice. Dosta je očvrsnuo, pa lako podnosi gnusne obroke i teši se činjenicom da njegova agonija neće još dugo trajati. Još uvek ne zna u kom pravcu bi mogao da krene, ali je i smrt od metka bolja od zatočeništva. Samo strpljivo, i trenutak će doći.

Darko ih ne napušta. Svake noći ga vidi kako stoji u uglu, poslušan, na mestu na koje ga je sam poslao. Već se navikao na njega, ne pomišlja da mu se ponovo obrati. Njegova tamničarka ne insistira na tome. I ona kao da ga ne primećuje.

Jedno jutro je ipak drugačije.

„Bježanje možeš da zaboraviš“, kaže mu Baba.

„Što?“, pita on. Nije iznenaden što zna za njegove namere, no njene stege su oslabile. Ima utisak kao da bi istog trenutka mogao da ode.

„Veliki baksuzluk je bio u onom jajetu, a ti si ga zakopao. Nećeš proći nekažnjeno zbog toga.“

„Što?“

„Ko urok postavi, njemu se i vrati. Zlo će da te snađe.“

„Kakvo zlo?“

„Smrt.“

On čuti i gleda je. Zna da se ne šali – za svašta je sposobna, u to je mogao da se uveri. Postaje mu jasno zašto ga više ne drži tako čvrsto. Vezan je daleko ozbiljnijim silama.

„Ne boj se. Kada dođe vrijeme pustiću te ja na slobodu“, njen krezubi osmeh budi gnev u njemu.

„A, kada je to, baba?“

„Budi strpljiv. Uskoro.“

Nije bilo potrebe da se predstavlja, prepoznala mu je

glas.

„Otkud ti?“, Jednostavno i iskreno pitanje, bez trunke emocija.

„Imam jaku potrebu da te vidim.“

Nekoliko sekundi tišine sa druge strane.

„I sada si toga postao svestan?“

„Oduvek sam svestan toga.“

Opet tišina. Nije hteo da je prekida.

„Ne znam šta ti je sada u glavi, ali, ako se ne varam, pružila sam ti više nego dovoljno šansi da me vidiš.“

Koliko god da je savršeno delovala, bila je i sujetna.

„Molim te, sve mogu da ti objasnim.“

„Nemoj“, prekide ga.

„Molim te! Moram da te vidim.“

„Malo je kasno za objašnjenja.“

„Nikada nije kasno, Sandra.“

„Čoveče, prestala sam da osećam bilo šta!“

U ovo je poverovao.

„Ne tražim da se pomirimo, tražim da razgovaramo.“

Sandra čuti. Može da je zamisli kako grize usnu i uvrće pramen kose oko prsta. Uvek je to radila kada je sateraju u čošak.

„Pozovi me sutra. Sada sam umorna.“

„Slušaj, Sandra. Stvarno nije patetika, ali ja ne znam da li će me sutra biti. Tražim samo da se vidimo i da porazgovaramo.“

„Zašto te ne bi bilo? Jesi li bolestan?“

„Ne.“

„U šta si se onda upetljao?“

„Nisam se upetljao.“

„I hoćeš da se nađemo sada? U ovo doba?“

„Tako je. Dođi kod mene.“

„Kod tebe?“

„Da.“

„Ti si lud čovek.“

„Možda. Ali, ipak dođi. Hajde, Sandra, učini to zbog mene.“

Znao je da pristaje i pre nego što je odgovorila. Tišinu sa druge strane remetilo je njen disanje.

„U redu.“

Vratio je telefon u džep. Po prvi put nakon dugo vremena, žureći da se što pre vrati u stan, osećao se onako kako je i trebalo.

„Mirno!“

Vojnici su disciplinovani. Njih desetorka, pod punom ratnom opremom. Neka lica deluju mu poznato, ali samo Darka poznaje dobro. Svi su sišli sa kruške i postrojili se pred njim. I baba je prisutna, стоји му иза leđa i šapuće.

„To su Drekovi, duše vojnika. Ne idu ni gore ni dole, već lutaju po ovom svijetu, zbog grijehova koje su činili.“

„Šta ja da radim sa njima?“

„Ti ćeš ih voditi u bitku.“

„Kakvu bitku?“

„Bitku za njihove duše.“

„Ne razumem.“

„Oni moraju okajati grijeha, inače će se vječno patiti. Ti ćeš im komandovati, a tvoj vojnik će vam pokazati put. Pušku ču da ti vratim. Ako sve uradiš kako treba, slobodan si otići.“

„Protiv koga se borimo?“

„Protiv onakvih kakvi su i oni za života bili.“

„Kada krećemo?“

„Sada.“

Darko vodi, oni ga prate. Posmatra im uvela lica, dok grabe po neravnom šumskom tlu. Ne oseća ništa – kao da je i sam mrtav. Oni ne govore, a ako im izda neku komandu, samo ga nemo poslušaju. Jedva da se vidi prst pred okom.

Odjednom, drveće se proređuje, a pred njima čistina. Brisani prostor. Na zemlji razapeti šatori, i helikopter. Noć je vedra, pa se razaznaje stražar, ali čini se kao da spava.

Iza njega dve barake, a kraj jedne vezani starac i dete.

Da li je moguće da će da ih uhvate nespremne?

Gleda svoju vojsku, dok razmišlja o taktici. Njegovo tamanjanje uzelo je maha, sve što je ikada naučio čini se nepotrebnim. Šta može da naudi armiji mrtvih? Gotovo da se smeje dok ispunjava svoju beznačajnu ulogu.

„Kreni!“

Oni ne trče, već lete. Jedan od krupnijih prolazi kroz usnulog vojnika i ostavlja ga da se batrga u lokvi sopstvene krvi. Vrata prve barake se otvaraju, a puške ispadaju iz ruku pred užasom sa kojim se sreću. Ipak, neprijatelj je brojniji.

Čuju se prvi pucnji, ali oni samo usporavaju njegove, bez veće štete. Kao da se samo zbog sećanja na metak zaustave, a potom već idućeg trenutka nastave svoj pir. Njihove puške ne pu-

caju, one kidaju. Ne pada mu na pamet da ulazi u borbu. Lagano puzi i posmatra prizore pred sobom.

Tada prepoznaće generala Babovića, jasno ga vidi kako puca u vezanog starca koji pokušava da se osloboди stega, i uzima dete za taoca. Polugolo, tanko kao skelet, ono vrišti pred prizorom koji vidi. Dve utvare pokušavaju da dograde njegovog otmičara, ali ustuknu svaki put kada mu on prisloni cev uz krhko telo.

Vazduh se kida od buke, dok helikopter odnosi onoga po čiji život su došli. Opijen trijumfom, on puca u nejako stvorene i pušta ga da padne pred utvarnu masu koja urliče od besa.

Uместо spokoja, dovršavaju ono što su započeli, sa preostalim, živim vojnicima.

„Uđi.“

Sandra ga gleda nekoliko trenutaka, pa prelazi prag. Godine nisu ostavile traga na njoj, i dalje izgleda kao devojčica. Nije joj priyatno što zaključava vrata, ali pravi se da je sve u redu.

„Evo me“, okreće se prema njemu i gleda ga u oči. Na trenutak pomišlja da pokuša da je poljubi, i pita se da li to ona očekuje.

„Hvala ti što si došla“, ozbiljno to misli.

Ona odmahuje glavom. Nudi joj da sedne, i gleda je dok se spušta u fotelju.

„Idem da nam donesem piće.“

„Donesi flašu.“

„Misliš li da će nam toliko trebati?“

„Više ništa ne mislim.“

Odlazi u kuhinju i uzima dve čašice. U jednu sipa rakiju za sebe, dok za Sandru otvara posebnu flašu. Pogled mu prelazi preko pištolja na frižideru, i on nehajno prebacuje krpu preko

njega. Sve u svoje vreme.

Sandra piće naiskap, sipa opet, pa ponovo popije. Razgovara sa njom mehanički, govoriti ono što zna da želi da čuje i čeka da rastvor počne da deluje. Nije imao srca da je savlada svesnu, niti želje da pred njim shvati da ju je još jednom izdao. Ovako je bolje.

Konačno, ona počinje da govoriti usporeno, i pada u san. Ostalo je rutina. Vezuje je čvrsto, posebno vodeći računa da joj usta budu zatvorena. Fotelju okreće ka prozoru, dok mesečina obasjava granatu krošnju u kojoj sedi Darko. Ludački kez na mrtvom licu otkriva da zna čija se krv pred njim nalazi.

Žrtva je spremna.

Napušta stan pre nego što vojnik prodre u sobu. Do zore je ostalo dovoljno vremena. Sumnja da će Sandra imati toliko sreće da se ne probudi. Samo se nada da neće zateći veliki nered kada se vrati. On, svakako, neće biti taj koji će da uklanja ostatke, ali mu svejedno ne bi bilo prijatno da je takvu vidi. Pokušaće da se ne obazire i što pre ode u kuhinju.

Tamo se nalazi frižider, a na njemu pištolj prekriven krpom. U pištolju se nalazi samo jedan metak. Sada, kada sa sigurnošću zna da će loza zločinca biti izbrisana, taj metak mu može doneti mir.

Negde u daljini prasnu prednovogodišnja petarda, ali više ništa nije moglo da mu probudi sećanja. Umesto povratka u prošlost, on konačno krenu napred, pevušeći davno zaboravljeni bluz.

PAVLE ZELIĆ

Pavle Zelić je rođen 1979. godine u Beogradu, po zanimanju je diplomirani farmaceut i radi u struci. Priče su mu objavljivane u „Politici“, „Gradini“, „Ulaznici“, i mnogim drugim književnim i popularnim časopisima kao i u velikom broju antologija u zemlji i regionu.

Piše filmsku, književnu i kritike stripova, kao i eseje za razne štampane i online časopise.

Urednik je zbirke priča erotske fantastike „Ugriz strasti“ (2007. godina). Kao jednom od pobednika na konkursu Matice srpske za ediciju Prva knjiga, 2009. godine, objavljena mu je zbirka priča „Poslednja velika avantura“. Dobitnik je i nagrade „Ljubomir Damnjanović“ za godinu 2007/2008 i nagrade za najboljeg mlađog strip teoretičara na XI Balkanskoj smotri mlađih strip autora u Leskovcu 2009. godine.

Bio je scenarista većeg broja kratkih stripova, a 2011. godine mu je objavljen prvi strip album: „Družina Dardaneli“ koji je načrtao Dragan Paunović. Prvi roman „Peščana hronika“ mu je objavljen 2013. godine za Lagunu.

DEDA MRAZ SA ODELJENJA „B“

Novogodišnja je noć, i Deda Mraz se šunja hodnicima bolnice u Tiršovoj. Muklo je doba, i niko ga ne čuje kada otvori vrata Odeljenja „B“. Na prstima prilazi nizu kreveta u kojima leže deca. Oslušne duboko disanje i zadovoljno cokne jezikom.

„Ho, ho, ho! Spavaju, ni ne sanjaju šta im se pred nosevima dešava!“

Prebacujući se sa noge na nogu, prilazi jednom krevetu. Ogromne crne čizme zaškripe na linoleumu. Dečak u krevetu se promeškolji i hrapavo nakašlja.

Samo jedno „ups!“ pobegne Deda Mrazu koji zastane raskrečen u pola koraka, sa jednom nogom u vazduhu. Kašalj zamukne i dečak se, ne otvarajući oči okrene na drugu stranu.

„Hi, hi, hi! Oprezan biti moram. Iznenadenje da ne pokvarim.“

Sa udvostručenom pažnjom prilazi do podnožja i radoznašao skine bolničku kartu sa okvira kreveta. Iskrene tablu prema mesečevoj svetlosti koja obilato nadire kroz ogromne prozore i u kojoj se kupa cela prostorija.

„Miki Rajković. I mislio sam da to si. Dobar ove godine bio si Miki, i poklon vredan sleduje tebi.“

Krene da rukom zahvati iza leđa, iz prepunog džaka velikog koliko i on sam, kada mu nešto privuče pogled.

„Hm, hm, hm! A, šta ovo je?“

Namesti naočare na vrh nosa da bolje pogleda osnovne podatke o bolesniku i njegovom stanju.

„Termi-nalna faza bub-režne in-sufi-cijen-cije, piše ovde.“

Slobodnom rukom poče da čupka bradu.

„Uf, fu, uf! Ovo dobro nikako nije.“

Obiđe krevet i nagnu se nad Mikija. Posluša malo dečakovo oštro i plitko disanje, pa ustade vrteći glavom.

„Ne, ne, ne! Miki, nov bubreg, ne električni voz, treba ti. Ma, šta pričam to! Problem moj to nije, donora za malo dete, valjda, lako naći je!“

Opet uzme u ruke karton. „Očekivano vreme čekanja organa: dve godine! Ali, Miki dobar bio je! Zar ne zaslužuje ga ranije?“ Ne beše nikog da odgovori Deda Mrazu. Utom mu sat na ruci zvonkim otkucajem objavi da je dva sata posle ponoći.

„Podsećanje, dobrodošlo je. Druge mi nema, moram da žurim. Bezbrojnu decu noćas da usrećim. Miki, žao mi je, što bolje nešto za tebe nemam“, reče Deda Mraz i spusti mu u sjajan, zeleni papir umotan poklon pod noge. Korakom u kojem je nestalo nešto od onog malopredašnjeg poleta se dogega do sledećeg kreveta.

„Ljubice, lepotice! Otkud i ti ovde?“

Tuce kreveta kasnije, Deda Mraz nije imao volje da napravi i jedan korak više. Vreća mu skliznu sa ramena i on tromo sede na nju. Lepo se čulo krckanje osetljivijih poklona, ali on više nije o tome mario.

„Nikad na pamet palo mi nije, da deci od poklona nešto može biti potrebnije. Auto i lutka i bicikl čak, a ne srce, jetra i bubreg“, mrmljao je sebi u bradu Deda Mraz. „Rešiti to neko drugi

će, brinu me brige važnije.“

Pogledao je ka Mesecu koji je neumoljivo trasirao svoj put preko neba, kao najveći časovnik na svetu. I onda ga je ponovo presekao zvuk dece koja kašlu i ječe u snu. Desilo se to skoro istovremeno, kao da nisu hteli da ga puste, kao da je morao da zna da ne može da ode.

A onda, kao da je dobio novu ideju, ustade ponovo i novi sjaj se pojavi u njegovim očima koje su zverale okolo.

„Možda, ipak, ima nečeg... samog, na dnu...“

Zaronio je u vreću, izbacujući bez reda i obzira poklonne upakovane u sjajnu hartiju i obavijene šarenim trakama i mašnama. Najzad je izronio, držeći obema rukama nešto neu padljivo i obično, predmet koji nije bio ni umotan.

„Doktore... Doktore Tošiću?“

Na te reči, Deda Mraz se okrenuo naglo, samo da bi se susreo sa mračnom siluetom u okviru od svetla kojeg su činila raskriljena vrata.

„Tošo, ti si?“

Deda Mraz je čutao, a tvrd izraz mu se navukao na lice. Iz svetla je iskoracio mlad lekar, sa trodnevnom bradom, u mantilu koji je nošen na previše operacija da bi se iz njega mogla sasvim isprati krv.

„Odgovori mi, molim te, ne zveraj kao neki ludak.“

„Ne znam ko taj Tošić je, Deda Mraz meni je ime“, prošaputa starac.

„Hajde, bogati, Tošo, kao da se ne znamo tolike godine... To sam ja, Damjan. I šta će ti taj kostim, bila je već podela paketića za klince danas. Uostalom, ti odavno već ne radiš ovde.“

Kao da ga ne čuje, ili mu nije stalo, Deda Mraz je nastavio ka prvom krevetu koji je obišao. Nije stigao do tamo. Put mu je

preprečio mladić, koji ga je uhvatio za ramena.

„Doktore, saberi se. Znam koliko ti je teško pala penzija, dao si toliko, ceo svoj život klinici, spasao silnu decu, uveo nove protokole i metode... ali, dosta je, brate. Pusti nas malo da radimo. Dobro si nas naučio.“

Deda Mraz ramenima otrese ruke koje su ga sprečavale i nastavi svoj put. Kada se ponovo našao kraj kreveta Mikija Rajkovića, nežno ga je pogladio po kosici, i spustio omanju kutiju na krevet, kraj njegovih nogu. Onda je opet uzeo bolnički karton, i krenuo frenetično nešto da piše preko njega.

„Hej, šta to bre radiš, Tošo?!“, još jednom se Damjanova ruka našla na starčevom ramenu. „Ne smeš po tome da žvrljaš!“

Ovoga puta, pokret je bio skoro neprimetan u svojoj brzini, i nikako se nije mogao očekivati od do tada usporenog Deda Mraza. Na grlu mladog doktora se našao skalpel, pritisnut uz karotidnu arteriju. Pustio je tek par crvenih kapi, jedva da ovlaži i ugreje hladan čelik, ali Damjan je znao da je dovoljan tek najmanji pokret i rez bi oslobodio fontanu krvi.

„Ne! Ne... prekidaj me“, prošišta Deda Mraz kroz zube. „Pobeći misao će mi“, dodade, sa znatno blažim poluosmehom, ali i dalje ne mičući sečivo sa Damjanovog vrata. „Udalji polako se ti, ne smetaj više meni.“

Umesto toga, čim je dobio dozvolu, mladi doktor se trgnuo dalje od oštice, izgubio ravnotežu i gotovo komično se preturio preko zaboravljenih kolica.

„Ho, ho, ho! Odlično, ostani tu zasad, video si šta mogu i umem...“

„Da kolješ prasad“, Damjan sa poda skoro uzviknu neočekivanu rimu.

„Š-šta?“

„Kažem, umeš da kolješ prasad. Ali, i da ih sastaviš posle

toga. Vratiš u normalu, kao da ništa nije bilo. Rezovi se skoro nisu videli, koliko si bio dobar. Sećaš li se? Tošo? Sećaš li se kako si me učio tome, kako smo vežbali zajedno, drhtavi učenik i beskrajno strpljivi učitelj... Niti jedno dete posle toga mi nije umrlo na operacionom stolu. Sve zahvaljujući tebi. Postao sam i načelnik, sve to zahvaljujući veštini koju si mi usadio.“ Uprkos naređenju, Damjan je ustajao sa zemlje. „Tošo, ne znam šta ti se desilo, čuo sam priče, ali nisam u to verovao. Da si skrenuo, da dolaziš na kliniku, dosađuješ ljudima, hoćeš da operišeš... Ti nisi Deda Mraz. On ne postoji. Ti si Mihailo Tošić, primarius i legenda ove klinike i dečije hirurgije u Srbiji. Nisi čak ni toliko star, možda ne ovde, ali sigurno ima mesta gde još možeš...“

„Ćuti, molim te čuti. Ti ne znaš, ne znaš kako je...“

Damjan mu nije prilazio, samo je umirujuće pružio ruke pred sebe. A onda je primetio drugu ruku, onu kojom je još držao metalnu tablu sa kreveta. Tresla se nekontrolisano, podrhtavajući kao da je drma struja niskog napona. Tek sada ga je sagledao kako treba, bolesnog starca, u prevelikom i jeftinom odelu Deda Mraza, koje je tužno visilo sa mršavog tela i već se pocepalо na nekoliko mesta. Samo su brkovi i brada delovali kao pravi, ali su i oni bili puni mrvica, požuteli i masni.

Zaćutao je, ali zato je starac nastavio:

„Sedi na ta kolica. I da više nisi pisnuo.“

Ponovo mu je pripretio skalpelom i Damjan je konačno odustao. Nije više bilo rima, niti ijednog drugog traga dedamrazovskog ponašanja, primeti Damjan dok ga je njegov bivši mentor vezivao čime god je mogao – crevima za povesku, zavojima i posteljinom. Ipak, osećao je i jasno video toliko onog starog Toše u ovoj karikaturi, i zato nije više protestovao, pa čak ni gajio ikakvu sumnju da će na bilo koji način nauditi deci. Toliko ih je voleo. *Možda i previše*, pomisli Damjan, pitajući se koliko je još toga stari doktor usadio u njega.

Kada je završio, i sam mladić je nalikovao novogodišnjem

poklonu, doduše krajnje nevešto upakovanom. I smesta, kao da mu više uopšte nije važan, Deda Mraz je nastavio sa svojim poslom. Brzo, pa sve brže, skakutao je od jednog do drugog ležaja, vadio nove i nove kutije iz vreće kojoj kao da nije bilo dna, i ostavljao ih kraj kreveta, uz obavezne ispisane opaske na bolničkim kartonima.

Dok je završio, i Damjan je uspeo da se osloboди nejakih veza i ponovo nađe na nogama. Ipak, poučen iskustvom, sačekao je da starac završi šta je počeo, i tek onda mu se suprostavio.

„Šta je u kutijama? Kakvi su to pokloni?“

Deda Mraz nije izgledao iznenađeno. „Oni najvažniji, bez kojih ne mogu.“

„Šta?“, hteo je opet da ga upita, da bi smesta, na nejakom svetu iz hodnika, prepoznao najbližu tajanstvenu kutiju. Iako nije imala ubičajene oznake, bez sumnje se radilo o minijaturnoj kutiji za prenos organa. Osvrnuo se, pa zatim i okrenuo tri stotine i šezdeset stepeni, a svuda oko njega su bile iste kutije, veće i manje, rasute po bolesničkim krevetima usnule dece na odeljenju „B“, odeljenju gde deca leže dok očekuju te iste organe. Odeljenje gde neretko i umiru, nikada ih ne dočekavši.

„Toš... Deda Mraze, oda-odakle ti ovi... pokloni?“, jedva je naterao sebe da postavi pitanje.

Stari doktor ga je pogledao sa nepojmljivom tugom u očima. „Ovo su dani kada ne nedostaje organa. Mnogo pijanih vozača, mnogo nepotrebnih nesreća...“

„Ukrao si ih!?” skoro povika Damjan, i odmah se ujede za jezik kada se nekoliko dece neprijatno promeškoljilo. „Pa ti si potpuno lud“, režao je mladić kroz zube. „Znaš li šta će ti uraditi zbog ovoga? Strpaće te u zatvor, ne, u ludaru, do kraja života!“

„Zar? Nisi li sam rekao kako je taj... Tošić, umeo da seče tako da se posle ni trag ne vidi? Vlasnici ovih organa su pokojni i pokopani. I niko ništa nije primetio. Ovim što radimo čemo samo

crvima uskratiti obrok više. A mi, mi možemo dati celoj ovoj sobi nov život. Na poklon.“

„Mi?! Koji mi?“

Malo po malo, skoro neprimetno, Deda Mraz je uzmicao od Damjana, i sad je iznenada jednu nogu prebacio kroz prozor na samom dnu duge sobe. Umesto da išta više kaže, samo je onom drhtavom rukom odmahnuo, i bacio se napolje.

„DEDA MRAZE!“

Damjan je pritrčao prozoru i isturio pola tela na leden vazduh. Nije video ništa, ni pravo ispod, na betonu tri sprata dole, niti u okolini koju su čkiljave, skromno okičene ulične svetiljke neravnomerno obasjavale. Učinilo mu se za trenutak da je nešto zaklonilo Mesec, ali dok je bacio pogled ka njemu, već je nestalo, šta god da je to bilo.

Nije ni mogao više da gleda, jer je njegov povik konačno probudio mališane, i doveo strašnu glavnu sestru Stanu u sobu.

„Doktore Subotiću! Da vas bude sram tog slavnog prezimena! Na šta to liči, budite decu u pola noći!“

Pre nego što je Damjan stigao da kaže išta, Stana je već bila kraj onih najuznemirenijih, smirujući ih i ušuškavajući nazad u postelju. Nije propuštala da ga prostreli pogledom, dok je trčala od jednog do drugog kreveta, a Damjan je i dalje mogao samo da stoji kraj prozora, i zvera u novogodišnju noć.

Kada je konačno završila, prišla mu je i konspirativno ga upitala: „Doktore... Šta će sve one kutije po dečjim krevetima. Zvirnula sam u par. Znate li šta je unutra?“

„Znam“, suvo odgovori Damjan. „I žao mi je što sam probudio decu, ali bojam se da neće još dugo moći da spavaju. Zamoliću vas da mi pozovete dežurnu ekipu za transplantaciju... U stvari, zvaćemo sve koji rade transplantacije, ovde, na Kliničkom, svuda. Trebaće nam sve vešte i obučene ruke koje možemo da dobijemo. Ne zanima me ako su u provodu, ako spavaju, šta god da

rade, moraju biti ovde koliko odmah. Uzdam se u vaših četrdeset godina službe da znate kako da ih dovedete. I otvoříme sve sale. Noćas ovde niko neće spavati.“

Stana ga je samo gledala, ali Damjan nije ni za trenutak sumnjao da će uraditi sve što bude tražio od nje. Video je isti žar koji je sve te godine imao i Tošić, žar koji je svakog jutra susretao u ogledalu.

Boriće se za tu decu do kraja.

„I još jedna stvar“, reče, kada je sestra već krenula da se udaljava od njega i da hitrim prstima poziva prvi broj na mobilnom telefonu. „Vi ništa niste znali. Ja ću preuzeti svu odgovornost.“

„Ne lupajte“, odbrusi mu glavna sestra. Prvi put u životu ju je video nasmejanu. „I pustite me da radim.“

Znao je da je ovo kraj njegove karijere. Možda će uspeti da izgura ovu noć, da uruči sve poklone deci sa odeljenja „B“, ali neko će već sutra početi da postavlja neugodna pitanja, a on neće imati odgovor ni na jedno. Iz nekog razloga, nije ga bilo briga.

Počeo je da pevuši sam za sebe a osmeh mu se nije skidao sa lica:

„Deda Mraze, Deda Mraze,
Ne skreći sa staze,
ne oklevaj ne dremaj
već poklone spremaj...“

MILOŠ PETKOVIĆ

Miloš Petković rođen je leta Gospodnjeg 1986. godine u Nišu. Spada u grupu najmlađih i najproduktivnijih pisaca epske fantastike u regionu.

Autor je trilogije „Vukovi Sudbine“ koja je štampana u tri izdanja, romana „Perunov Hroničar“ (Portalibris 2012) i nastavka „Rog Slovenskih Bogova“ (Portalibris 2013) za koji je aprila 2013. godine dobio Medijaninu nagradu „Sveta Petka“. Za 2014. najavljen je i treći deo trilogije „Perunov Hroničar“, pod naslovom „Šapat Đavolje Varoši“ i novo, četvrto izdanje „Vukova Sudbine“. Živi u Nišu, oženjen je, ima cerku.

DAROVI IZ SANDUKA

London, 28. decembar, godina nepoznata

Crna koprena noći nečujno se spustila na usnuli London okovan ledenim, zimskim lancima. Vetrovi su veselo pucketali svojim korbačima po pustim ulicama, pod svetlošću uličnih fenjera i prozirnog meseca. Poigravali su se sa krupnim pahuljama kao da su polen zimskog cveća iz nordijskih legendi.

Sve to je sa prozora svog kabineta posmatrao mladi britanski naučnik, misleći kako ne bi bilo nimalo prijatno čekati na polju. Zato je i uzeo ključeve Prirodnjačkog muzeja od starog Henrika, noćnog čuvara, i dao mu slobodno. U jednoj ruci držao je zamagljenu čašu ispunjenju dobrim zlatastim brendijem, a u drugoj štap kojim je pomerio zavesu.

„Ovako izgleda pakao kada se smrzne“, reče više sebi nego prijatelju koji je sedeo u mekanoj fotelji, sa nogama podignutim na radni sto i šeširom preko očiju. On se samo promeškoljio i pucnuo prstima koje je, upletene, držao na stomaku.

„Hauarde, šta misliš, hoće li doći?“ upitao je dremljivog prijatelja. Iskapio je brendi do kraja, odložio čašu na stočić i počeo nervozno da korača po kabinetu.

„Naravno, Filijase... Nemoj da brineš, nego bolje namakni zavesu, znaš da niko ne sme da zna da smo bili ovde.“

„Znam, Hauarde, ali nema nikog dovoljno ludog da sada

bude napolju, po ovom kijametu. Uostalom, ja radim ovde, tako da...“

Tu Filijas zastade, videvši obrise crne kočije koja se približavala muzeju. Nadao se da će se zaustaviti pred ulazom. Kada se to, nekoliko trenutaka kasnije zaista i desilo, Filijas odahnu i bez reči napusti kabinet. Pre toga je uputio prezrivi pogled prijatelju koji je uvelikoj hrkao u fotelji. Dogovor je bio da gosta sačeka na stražnjim vratima muzeja. Svaki sekund proveden u čekanju trajao je kao sat, ne toliko zbog mraka, koliko zbog provale koja se desila pre dve večeri. Hrabrost mu, inače, ne beše jača strana. Kada je začuo tri ravna udarca u vrata, Filijas Fog posegnu za ključem, udenu ga u bravu i otvorih ih. Odmah je pružio ruku pozdrava prema gostu, ali...

Ovaj kao da je ne vide, hitro ušeta unutra i sam zatvori vrata za sobom.

Tek tada su se rukovali: Filijas se zadovoljno osmehivao, dok je vižljasti čovek srednjih godina piljio u neku tačku iza njega.

„Dobro mi došli detektive... Dobro mi došli.“

„Nadam se da me niste uzaludno izvlačili iz stana, gos'n Fog. Mada... ionako u poslednje vreme ne radim baš ništa korisno“, reče ovaj, rugajući se samom sebi.

„Verujem da vi uvek radite nešto korisno, gospodine Holmes. Šta više, prokletio sam siguran u to.“

„Nemojte mi laskati, nemamo vremena za to. Vodite me...“

Kada su ušli u kabinet, zatekli su Filijasovog prijatelja u dubokom snu. Uprkos neveštrom kašljanju, Fog nije uspevao da ga probudi, te ga je štapom udario po vrhu leve cipele. Ovaj se umalo nije prevrnuo, pa krenu sa psovkama, ali kada vide da je njihov gost stigao, uspravi se kao pitomac zatečen u krevetu nakon jutarnjeg podizanja zastave, i pozdravi ga klimanjem glavom.

„Imate moje poštovanje, gospodine Karter“, reče Šerlok Holms ljubazno i pruži ruku ka čuvenom arheologu. „Kako ste?“

„Penzionerski... Hvala na pitanju. Od kad sam se vratio iz Egipta, ne mogu da se naviknem na ovo naše, prokleti vreme.“

„U potpunosti vas razumem. Moj prijatelj, doktor Votson, dugo je imao slične probleme nakon povratka iz Indije.“

Karter se blago osmehnuo čuvši ovo, te se okrenuo ka Filijasu i krajnje neočekivano uskliknuo: „Pobogu, prijatelju, šta će vama taj cilindar na glavi? Nismo na ulici... u vašem smo kabinetu.“

„Moj cilindar je moja lična stvar i... moj zaštitni znak. Vi ste već zauzeli brkove i nemate potrebu da ih stalno skidate, baš kao što gospodin Holms ne mora da skida svoj orlovske...“ tu Filijas zastade, shvativši šta je upravo krenuo da kaže, te pocrvene u licu kao sveža paprika.

„Hteli ste da kažete ‘nos’. Opustite se, gos’n Fil, nimalo vam ne zameram. Starom njuškalu kakav sam ja nos i treba da bude... kako ste ono rekli, da... zaštitni znak.“

„Da pređemo na stvar. Znate li zašto smo vas pozvali ovde?“, upita Holmsa Hauarda Karter.

„Dakako. Čitao sam u svim novinama o misterioznoj provali, ali... Zvaničan policijski izveštaj je nešto detaljniji, a u njemu sam video da ništa ne nedostaje iz muzeja. Morate priznati da je to krajnje čudno.“

„Baš tako. Ono što je još interesantnije – provalnici uopšte nisu bili u izložbenim odajama, već u podrumu. On nam služi kao skladište za manje bitne, neutaktivne eksponate...“, poče da se pravda Fog, ali ga Šerlok preseče pitanjem: „Vrata koja su obijena vode u podrum?“

Pošto je Filijas potvrđno klimnuo glavom, Šerlok dodade: „Vodite me tam. Vama ili vašim kolegama su eksponati iz podruma neutaktivni i manje važni, ali to možda nije bio slučaj i sa

provalnicima, zar ne?“

„Dobro razmišljanje, mada... Gledali smo po spisku, ni tamo ništa ne fali“, suvereno reče Fog.

„Prepustite to meni. Sumnjam da je neko provalio u podrum muzeja samo da bi sklonio od hladnoće. Imate li kod sebe taj spisak?“

Fog potvrđno klimnu glavom i izvadi izgužvani svežanj papira iz unutrašnjeg džepa crnog kaputa. Pružio ga je Holmsu, ali ga ovaj ni ne pogleda, već kratko reče:

„Dobro. Neće nam trebati. Vodite me sada u podrum.“

Fog ostade skamenjen, zbumen i pomalo uvredjen, a Karter umalo ne prasnu u smeh. Rukama je prekrivao usta, ne bi li drenkuo na sav glas. Umesto njega to je učinio Holms:

„Gospodo! Dosta je bilo, vreme je za pokret! Treba li da ponavljam...?“

Filijas odmahnu rukom u kojoj je još uvek stezao spisak i povede ih hodnikom do stepeništa. Kada se okrenuo, vide na krajičku Karterovih usana blagi, podrugljivi osmeh.

* * *

Kada su se škripava vrata podruma otvorila, otkriše im zamračenu odaju i nejasne obrise golemyih, drvenih kutija za skladištenje eksponata. Filijas Fog je, u maniru slepog čoveka, napisao površinu prašnjavog kredenca na kojem je čuvar Henri obično ostavljao gasnu lampu. Na njegovu sreću, i sada je bila upravo tu.

Prva šibica se slomila, ali Fog nije imao običaj da psuje (*maniri, pre svega*), tako da je uspeo iz drugog pokušaja. Kada je stari, rđom načeti fenjer podigao iznad glave rasterao je tamu i

uveo ih u lavirint čije su zidove sačinjavale drvene kutije, mnoštvo raznoraznih, uglavnom kamenih statua i pomagala za prenošenje istih. Vazduh je mirisao na prašinu, prašinu... i opet prašinu. Arheolozi i naučnici po nepisanom pravilu vole prašinu, ili su barem naviknuti na istu, dok su detektivi ravnodušni na njen miris, ali... Ona im može reći mnogo više nego što bi arheolozi i naučnici i mogli pomisliti.

„Ovo nisu obijena vrata, zar ne?“, upita Foga Holms i prstom mu pokaza na vrata na koja su ušli u podrum muzeja.

„Ne, nisu, gospodine Holms. Pratite me.“

Fog ih je poveo kroz prašnjavi lavirint do istočnog dela. Tu su se nalazile stepenice i staza kojom su se na točkovima muzejskih kolica eksponati unosili u skladište. „Ovo su vrata koja su obijena pre dve večeri.“

Šerlok Holms se zadovoljno osmehnuo, popeo stepenicama do čeličnih vratnica i rukom pokazao Fogu da mu se pridruži. Karter je ostao u podnožju i iskoristio trenutak da pripali cigaretu.

Fogu je bilo jasno da detektivu treba svetlost kako bi mogao da osmotri bravu, baš kao i ključevi, te mu je dodao fenjer i izvadio zveckavi svežanj iz unutrašnjeg džepa. Nakon što je pripalio lulu, Holms je prineo fenjer i zadovoljno mrmorio nešto sebi bradu. „Da... Hm... Da... Baš kao što sam i prepostavlja...“

„Šta to?“, radoznao ciknu Fog.

„Morate biti strpljivi, gos'n Fil. Ako ste pronašli željeni ključ, prestanite da zveckate njime već ga ubacite u bravu... Ometate me u odsudnim trenucima inspiracije“, reče Holms prilično strogim glasom, dok je vrhom prsta lagano prelazio po površini mesingane kvake. Nakon što je Fog ubacio ključ, detektiv ga okrenuo i brava škljocnu. Otključavao ih je i zaključavao nekoliko puta, da bi na kraju pogledao proreze u vratnicama. Od spolja je navirao talas ledenog vazduha, propraćen hordom

golemih pahulja od kojih se nije videlo gotovo ništa.

„Dovoljno je, gos’n Fil, sada možete zaključati vrata. Daćete mi taj fenjer“, reče Holms i uzme ga od mladog britanskog naučnika. Krenuo je laganim koracima ka dubini mračnog labyrintha, pučkajući pritom lulu od kedrovine. Odavao je oblačice sivkastog dima poput čudnovate lokomotive. Usput je nastavio sa nerazgovetnim mrmorenjem.

Dvojica prijatelja se zgledaše i krenuše da prate čuvenog osobenjaka iz Bejkerove ulice, sve dok ovaj nije nestao u jednom od hodnika. Svetlost im je dopirala sa desne strane, te kada stigoše do dve hrpe golemih sanduka, zatekoše Holmsa kako leži na prašnjavom podu, dok je fenjer stajao kraj njegove glave. Samo zahvaljujući izrazu lica i stanci u mrmorenju, pomislili su da je detektiv primetio nešto neobično, ali... Holms ne reče ništa, već ustade i uzvera se na obližnji sanduk. Fenjer mu je ponovo bio u ruci, dok su Karter u Fog ostali nema, zbumjena publika. Iznad drvenih sanduka mogao se videti niz uskih prozora koji su gledali na ulicu. Sa spoljne strane bili su u visini nožnih članaka, ali sa unutrašnje, gotovo na sedam stopa visine.

Nisu baš najbolje videli šta je Holms čačkao oko prozora, ali se iznenadiše i ustuknuše po korak-dva unazad kada on doskoči sa kutije pravo pred njih. Ispustio je još jedan kolut dima, pravo u lice Filijasa Foga koji se zakašljao, i rekao: „Polako stvaram sliku onoga što se desilo, prijatelju. Ostaje samo još jedan, eventualno dva detalja.“

Filijas zadovoljno klimnu glavom, a Holms krenu dalje niz hodnik, sve do čorsokaka koji se završavao policama preplavljenim hrpm starih, prašnjavih knjiga. I ovde su bočne zidove činili drveni sanduci i kutije različitih veličina i oblika.

Detektiv je dvojici domaćina pokazao da ostanu iza njega, te je ponovio izležavanje po podu, da bi naposletku dopuzao do polica. Tu je, pomažući se lupom, posmatrao knjige, vadio ih i ponovo vraćao nazad. To je potrajalo dobrih četvrt sata, da bi se

na kraju, prašnjaviji od knjiga, Holms vratio do njih i pružio im dve. Jedna beše pozamašna, u povezu od crne kože i sa ukrasnim, mesinganim ivicama. Iako behu u polutami, Fog je uspeo da razazna kitnjasta, zlatna slova: „The History of Balkan“. Druga je delovala obično, na sivkastoj korici se nije mogao pročitati izlizani naslov; delovala je prastaro.

„Pričuvajte mi ovo, treba mi... još nekoliko trenutaka“, reče sigurnim glasom i ode do naslaganih kutija sa leve strane. Neke su bile pokrivenе nekada belim čaršavima, te ih je Holms žustro otkrivao, mrmljaо nešto i ponovo ih prekrivao. Ceo ovaj njegov performans, metode, ako se tako uopšte i mogu nazvati, ostavljaјe su utisak da je pred Fogom i Karterom amater, varalica, možda čak i ludak, ali... Holmsova reputacija bila je besprekorna, zato ga je Fog i zvao u pomoć. Nije mogao da provede novogodišnje praznike, a da ne pokuša da uđe u trag misterioznim provalnicima koji nisu ukrali ama baš ništa. Mislio je, zapravo, bio je siguran da je Šerlok Holms pravi čovek za rešavanje ovog problema.

„Gospodo, završio sam. Mozaik je sklopljen. Krenite sa mnom do vrata, pa ћemo posle do kancelarije. Imamo mnogo toga da prodiskutujemo, uz brendi, razume se“, reče pomalo teatralno detektiv i osmehnu se zlokobno, poput vuka koji je dve ovce saterao uza zid obora.

Fog i Karter bez reči krenuše za njim, i kada su stigli do podnožja stepeništa, stadoše. Holms se popeo gore, do vrata, i rukom pokazao Fogu da mu dobaci svežanj ključeva. Otklučao ih je, i dok su pahulje navirale unutra, ponosno reče: „Za početak, otkriću vam samo jedan mali delić mozaika, a ostalo... ostalo ћemo uz onaj brendi.“

„Pretvorili smo se u uho, detektive“, reče Karter.

„Vidite... Stvar je prosta... Te fatalne noći niko nije ušao kroz ova vrata.“

„Kako? Kako nije?“, zbumjeno će Fog.

„Tako lepo – nije. Ali... Neko je izašao, a već sada imam ideju ko bi, ili šta bi, to moglo da bude.“

Fog, čuvši ovo, proguta knedlu, i uputi zabrinut pogled svom prijatelju. Arheolog mu nije uzvratio, već je, zabezeknut, zurio u Holmsa čije su oči sjale kao par zlokobnih, zalatalih svitaca.

* * *

Sada je Holms sedeо za stolom, a Karter i Fog stajaše kao dva osuđenika pred sudijom koji se spremaju da ih, u najbolju ruku, počasti doživotnom robijom. Prošlo je nekoliko trenutaka neprijatne tištine, nakon koje se detektiv nakašljao kako bi njih dvojicu pripremio na monolog. A i sami su rekli da su se pretvorili u uho.

„Gospodo, sve što se mislilo ovih dana, a vezano je za provalu, velika je zabluda. Ponavljam: niko nije razvalio vrata podruma, barem ne sa spoljne strane.“

„Nastavite“, procedio je Hauard Karter, dok je Fog nervozno grickao nokte, zaboravivši na manire.

„Hvala. Vratiću se na taj deo malo kasnije. Ono što sam zaključio je da je te noći u podrumu bio samo jedan jedini provalnik. Malo su mi smetali tragovi Jardovaca, ali sam gotovo siguran u svoju tvrdnju.“

„Ali, malopre ste rekli da je više njih napustilo podrum, a sada demantujete sami sebe“, skoro ljutito reče Fog.

„Polako, gos'n Fil, polako... Pokažite malo strpljenja.“ Pošto je Fog potvrdno klimnuo glavom, Šerlok nastavi svoju priču. „Vidite, taj provalnik ušao je kroz prozor, onaj do kojeg sam se penjao... Slabo dihtuje. Pretpostavljam da čuvar njega koristi kada provetrava podrumske prostorije, zar ne?“

Fog ponovo klimnu, shvativši da, bar za sada, Holms zdravo rasuđuje. Naravno, detektiv nikako nije mogao znati da matora pijandura Henri koristi baš taj prozor za provetrvanje.

„Naime, taj neko je zamenio jedno od četvrtastih stakala manjim parčetom za koje sam odmah primetio da je... kako bih rekao... previše novo. Da. Umesto lepka je koristio običan svećarski vosak tako da je lako skinuo staklo, proturio ruku kako bi otvorio rezu, ušao, izašao i, zatim, staklo vratio nazad.“

„Fascinantna pretpostavka“, prošapta Karter oduševljeno, ali mu Holms reče: „Daleko je to od pretpostavke, dragi moj gospodine... To je ono što se desilo. Dalje... Taj neko, veoma nepažljivo, ili previše samouvereno, doskočio je sa kutija na pod i ostavio trag. Naravno, nije računao da će posle policije doći i niko drugi do Šerlok Holms.“

U nekoj drugoj situaciji dvojica starih prijatelja bi se grohotno nasmejala, ali sada... Sada su ostali više nego ozbiljni. To je bio znak koji je Holmsu kazivao da nastavi sa izlaganjem.

„Naš misteriozni provanik nije baš najsrećnije izabrao obuću te večeri. Naime, odmah sam uvideo da je u talogu prašine, visokim potpeticama, prilikom doskoka, ostavio jasan trag. Ono što je još interesantnije, jasno se vide inicijali: nije mi trebala ni lupa za to! Inače, inicijali na đonu su D.G.“

„Kazuje li vam to nešto određenije... možda?“ Fog je do sada bio fasciniran onim što je Holms prikazao, očekivao je potvrđan odgovor, ali... Detektiv je, izgleda, čuvao neke činjenice za kasnije.

„Kazuje mi mnogo više, nego li hrpa tragova koje su ostavili pripadnici policije, da. Nekoliko pretpostavki imam, ali ne bih o njima, bar ne dok sa vama ne podelim i ostala... otkrića.“

Uslov za to bio je brendi, koji je svima nasuo Fog. Tiho nazdraviše te Holms nastavi sa izlaganjem.

„Pitate se sigurno kako sam znao da je naš provalnik

otišao do knjiga. Priznaću vam: nisam imao pojma, tragovi su me odveli do tamo. D. G. je znao šta traži i gde se to nalazi, otišao je pravo do polica.“

„Kako znate da su ga zanimale baš ove dve knjige?“, reče Karter i uperi prst u zagonetnog detektiva.

„Mala ispravka – ne samo te dve. Bila je i treća.“

„Ali, kako“, pobuni se Fog, „utvrđeno je da ništa nije nestalo iz muzeja?“

Holms kao da nije čuo njegove reči, ostavi sada praznu čašu na sto i uze golemu crnu knjigu. „Vidite, na hrbatu ove knjige jasno se vide otisci prstiju, doduše, u rukavicama. Sveži su, to mi je šapnula prašina.“ Nakon nekoliko trenutaka smejuljenja, nastavio je: „Pripišite to maloj nepažnji ili, možda, bahatosti našeg D. G.-a, kako vam volja. Definitivno, veoma mu se žurilo.“ Pošto im je pokazao tragove na hrbatu, uze drugu knjigu. „Ovde je bio još bahatiji... Vidite, knjiga je prastara, papir previše tanak... Dovoljno je da samo malo žustrije prelistate stranice i nanećete joj nekoliko rana.“ Listajući je pred njima, Holms im pokaza mesta na kojima su vrhovi nekih stranica okrnjeni. „Inače, u pitanju je nekakav dnevnik. Na latinskom.“

„Kako znate da se to nije desilo ranije?“ Ovo Karterovo pitanje oduševilo je Foga: pomislio je da detektiv ovoga puta neće imati adekvatan odgovor.

„Ne mogu vam reći. To pripišite mom šestom čulu.“

„Neka bude tako“, frknu Fog. „Šta je sa trećom knjigom?“

Holms posegну rukom ispod kaputa i iz unutrašnjeg džepa izvadi treću knjigu. Beše čudnog formata, duguljasta i uzana, tamnoplave boje. „Istorija britanskih zamkova“, pročita naglas Holms i poče da je lista. „Nećete mi zameriti, ostavio sam nju za kraj, videćete i zašto.“

Dvojicu prijatelja više je čudilo to što je Holms knjigu uzeo u podrumu i stavio je u svoj džep, nego li bilo šta drugo.

Ipak, to ne beše prva čudna stvar te večeri, a znali su da će ih biti još, verovatno još čudnijih.

Negde pri kraju knjige Holms zastade, okrenu knjigu ka Fogu i Karteru i ponosno reče: „Bili ste u pravu, ništa ne nedostaje iz podruma, ali... Neko je iz ove knjige istrgao četiri lista.“ Zaista, videlo se da su listovi iz te knjige grubo pocepani.

„Lako ćemo zaključiti šta nedostaje, naš provalnik je zaboravio da pocepa i sadržaj“, reče Holms, liznu kažiprst i okrenu poslednji list. Nekoliko sekundi kasnije gotovo da uzviknu: „Zamak Vorvik!“

„Jedan od najznačajnijih“, prošaptao je Fog, a Karter se nadovezao: „Znam gotovo sve o tom velelepnom zdanju.“

„Slušam vas, gos'n Kartere, mada i sam znam ponešto“, promrmlja Šerlok Holms.

„Izgrađen je na razmeđu desetog i jedanaestog veka, za erla od Vorvika. Kroz vekove je predstavljaо glavno sedište engleske vojske u centralnom delu ostrva. Ali... ima i mračniju stranu.“

„Nastavite, i ja se pretvorih u uho.“ Iako je gotovo sve što je Holms govorio imalo šaljiv karakter, izraz na njegovom licu govorio je suprotno.

„Tamnice koje su tamo... Holmse... U njima se i dan-danas čuvaju sprave za mučenje. A i svi znaju legendu o duhu lorda Fulkea Grevila koji, navodno, luta hodnicima zamka.“ Ovde Karter zastade i pogledom potraži podršku svog prijatelja. Fog je, poput deteta, klimao glavom i govorio: „Da, da. Puno puta sam čuo tu priču... zaista jesam.“

„E pa, gospodo, došli smo do kraja... Sada me dobro slušajte, ovo ću reći samo jednom.“

Fog i Karter se ponovo pretvoriše u uho.

* * *

„Tvrđite da nedostaje sadržina tri drvena sanduka... Ali, kako?“ Fog se, po ko zna koji put te večeri našao u čudu, ali Holms beše miran i staložen kao kakav psihijatar.

„Pogledajte u spisak, sada nam je potreban. Šta piše? Šta se nalazilo u kovčezima koji su bili prekriveni belim čaršavima?“

Nekoliko trenutaka kasnije, Filijas Fog, bled kao krpa, tiho procedi kroz zube: „Piše da nikada nisu otvarani... Ne mogu da verujem. Sa strane je pribeleženo da su u pitanju neke nevažne stvari donešene sa... sa Balkana. Odbor muzeja ih je odmah poslao u skladište.“

„Naravno, koga briga za Srbe... Sorabe... Jugoslovene... Slovene... Nazovite ih kako vam volja, oni ni sami ne znaju ko su. Oni nemaju zlato i dragulje poput Egipćana, statue slične grčkim ili rimskim, oružja i oklope kakve su pravili Nordijci ili Istočnjaci. Ne. Ipak, nešto vredno našem provalniku je iznešeno iz tih kovčega, ili... ili je samo izašlo napolje.“

Karteru nije bilo nimalo prijatno da sluša sve ovo, kao čoveku koji je otkrio Tutankamonovu grobnicu i, grubo rečeno, poharao veći deo Doline kraljeva. Fogu je, s druge strane, strah okupirao celo biće, toliko da nije imao snage da bilo šta kaže.

„Naš provalnik je ušao kroz prozor, utvrdili smo već kako“, započe Holms, ne želevši da čeka pitanja i potpitana domaćina. „Doskočio je na pod, uzeo ove tri knjige koje stoje pred mnom i uradio nešto što će znati sutra... Ipak, ono što znam, na osnovu tragova na kovčezima: nešto je napustilo podrum tako što je razvalilo vrata. Teoretski gledano, D.G. je možda, u međuvremenu, napustio podrum, te se kroz prozor ponovo vratio da sredi nerед i prikrije tragove... Što je, dodajem, uradio više nego traljavо.“

„Šta nam je činiti?“, upita zabrinuti Fog, koji još uvek nije

bio siguran sme li u potpunosti da veruje legendarnom detektivu.

„To je pravo pitanje, gos’n Fil. Vidite, gos’n Karter treba da se, u toku sutrašnjeg dana, raspita šta se za doček Nove godine događa u zamku Vorvik: negde sam pročitao da ga je neko unajmio i da tamo priređuje zabavu.“

„Budite sigurni da će to biti sređeno detektive“, sigurnim glasom kazao je Karter.

„Vi ćete, Filijase, potražiti ovog čoveka.“ Holms je iz džepa izvadio papir i penkalo, za tren napisao ime i dodao Fogu. Ovaj ga pročita i zbumjeno pogleda Holmsa pravo u oči.

„Siguran sam da je sada u Londonu. Kada ga pronađete, ubedite ga da sutra naveče dođe u moj stan. U sedam... bilo bi idealno.

„A vi? Šta ćete vi do tada raditi?“

„Moram do Oksforda, da posetim starog prijatelja“, reče Holms, pritom pripalivši lulu koja se ugasila prilikom izlaganja.
„Mora da pogleda ove knjige.“

„Ali... Kako ćete stići nazad do sutra uveče..? Oksford je predaleko.“

„Tu ćete mi pomoći vi, dragi prijatelju. Zaboravljate da ste, ne tako davno, obišli ceo svet za samo osamdeset dana.“

Po prvi put te večeri, Filijas Fog je zaboravio na strah i smejavao se poput bezbrižnog deteta koje se raduje dočeku Nove godine.

* * *

Ulica Bejker 221b, London, 29. decembar, godina nepoznata

Sat je pokazivao tačno sedam časova. Napolju je vejao sneg, a Holms je posmatrao knjige koje je uzeo iz muzeja, odneo u Oksford, a zatim vratio u London. Uvijen u omiljeni kućni kaput, pokušavao je da se ugreje: promrzao je u letećem balonu Filijasa Foga, ali je vredelo. Vatra je veselo pucketala u kaminu i odavala toplinu koja ga je, tek donekle, vraćala u život. Mislio je na morfijum, čak i na kokain, kao lakša i brža rešenja, ali... Setio se reči dragog prijatelja Votsona koji ga je napustio kada se oženio, ali mu na rastanku po ko zna koji put ponovio: „*In nemojte se trovati tim lekovima... uništavate svoju inteligenciju. Postaćete tupi kao kuhinjski noževi gospode Hadson, a sada... pa još uvek ste oštiri poput katane.*“

„Hah... Stari laskavac Votson“, prošapta setno Šerlok i pređe pogledom po slikama koje su stajale u ramovima iznad kamina. Datirale su iz vremena kada su njegov partner i on rešili mnoge slučajeve. Dok je, sam sa sobom, evocirao drage uspomene, začuo je kucanje na vratima.

„Napred, gospođo Hadson.“ Sluh ga je, takođe, sjajno služio. Znao je ko je sa druge strane. Njegova gazdarica oprezno je otvorila vrata, proturila glavu i zvaničnim tonom rekla: „Imate goste, gos'n Holms. Dole su tri čoveka, kažu da imaju zakazano.“

„Ah... Sjajno je to čuti. Dakle, svi su stigli. Molim vas, recite im da mi se pridruže.“ Istog trena kada je gospođa Hadson napustila stančić u koji zapravo nije ni ušla, Šerlok Holms je poskočio kao oparen, prebacio mantil preko naslona i iz vitrine uzeo samo tri čaše. Sebi je sipao brendi i stao kraj prozora.

Odatle je mogao čuti škripanje stepenica, te je, još pre nego što je neko od gostiju pokucao na vrata, uzviknuo: „Napred!“

Prvo je ušao Karter. Iza njega se, pomalo stidljivo, pomaljao Filijas Fog da bi, na kraju, u Holmsovo gnezdo ušetao plećati div od čoveka, pravi gorostas aristokratskog lica i duge kose vezane u rep. Šerlok ih je počastio prijatnim osmehom i zamolio ih da sednu. Bez pitanja je i preostale dve čaše ispunio brendijem te ih pružio Karteru i Fogu. Pogledao je, samo na tren, ka gorostasu i rekao: „Vi ne pijete, lorde.?“ To je više bila konstatacija nego pitanje.

„Ne, gospodine. Radije bih da odmah pređemo na stvar.“

„Slažem se. Nemamo vremena, moramo biti veoma, veoma brzi. Ako se neke od mojih prepostvaki pokažu tačnim, a sva je prilika da hoće, situacija nije nimalo bezazlena. Naprotiv.“

„Slušamo vas“, reče Karter i srknu brendi.

„Ne Hauarde. Dosta ste slušali mene, došao je trenutak da ja malo čujem vas. Recite mi, šta ste saznali?“

„Došao sam do krajne interesantnih saznanja. Naime, zamak Vorvik je iznamljen za Novu godinu... Tamo će biti održan maskenbal. Inače, spekulise se da je za to izdvojena enormna suma novca.“

„Znao sam“, povika Holms. „Ipak, niste mi rekli ono najvažnije...“

„Tako je, nisam... Zamak nije unajmilo neko društvo, kako sam prepostavljaо, već jedan čovek. Zove se Dorijan Grej.“

„I, eto našeg D.G.-a! Ipak, teško da nam jedan trag, koji je do sada previše izbledeo, može doneti željene rezultate. Sada, kada znamo da je te večeri tamo bio taj promiskuitetni snob sumnjivih namera, taj ludak o kojem bruji cela Britanija, trebamo saznati razlog.“

„Ali, kako ćemo to učiniti?“, upita Fog, sa ne baš prevelikim optimizmom u glasu.

„Vidite, moj stari prijatelj, profesor Tolkin, koji predaje na Oksfordu, pomogao mi je da dođem do nekih prepostavki. Ostaje nam da večeras, u gluvo doba, odemo do muzeja, a to je za svega nekoliko časova, i prepostavke pretvorimo u čvrste dokaze.“

„Kako vam ja tu mogu pomoći, Holmse? Zašto ste me, zapravo, zvali?“, upitao je detektiva lord Grejstok, a ostali su sa podjednakom znatiželjom čekali odgovor.

„Ukoliko se prepostavke profesora Tolkina ispostave tačnim, vi ćete biti najznačajniji deo ovog kvarteta, dragi moj. Uveravam vas da niste dolazili uzalud... samo imajte malo strpljenja.“

Tada je Fog prišao do detektiva, uhvatio ga za ramena, dobro ga prodrmusao i skoro povikao: „I šta onda, Holmse? Šta onda?!“

„Onda? Onda ćemo morati brzo da pronađemo odgovarajuće maske za proslavu. Idemo na maskenbal dragi moj... Idemo na maskenbal...“

* * *

Čuvar Henri, pijan kao čep, spavao je u portirnici. Jedva su ga probudili lupanjem u stakleni deo vrata... *Nije ni čudo što je provalnik neprimećeno ušao u skladište i vršljao, matori alkos ne bi mogao da sačuva ni svinju u Teheranu*, mislio je Fog dok je čuvaru objašnjavao da nikome ne govori o njihovoј poseti. Henri je potvrđno klimao glavom i vratio se u portirnicu: zaspao je za svega nekoliko sekundi.

Četvoročlana grupa produžila je do podruma, gde se Fog ponovo latio gasne lampe i odveo ih do polica sa knjigama i Šerloku sumnjivih sanduka.

„Ja ću preuzeti ovde. Grejstoče, pomozite mi, molim vas“,

rekao je Holms i uhvatio jedan kraj sanduka. Plećati gorostas je lako podigao jedan od kovčega: detektiv mu nije ni trebao za tako nešto. Nakon nekoliko trenutaka provedenih u osmatranju, Šerlok je klještima koja je izvadio iz džepa istrgao zardale eksere koji su držali poklopac i zamolio Fogu da pride. Pošto je ovaj podigao lampu iznad kovčega, detektiv pomeri poklopac u stranu i u trenutku se ukoči kao kobra iznad nesrećnog pacova.

„Znao sam da je Džon bio u pravu“, reče kratko, misleći na oksfordskog profesora i uze predmet koji je bio u kovčegu. Beše to neugledni komad drveta, zašiljen na jednom kraju: osim njega u kovčegu nije bilo ničega.

„Ovo je, draga gospodo, glogov kolac. Time se nagađanja profesora Tolkina, a i moja, i zvanično potvrđuju.“

„Šta hoćete da kažete, Holmse?“, upita ga Karter. Bio je zbumen, baš kao i Filijas Fog, dok je lord Grejstok odavao utisak mirne, strpljive osobe u tim trenucima.

„Čekajte da pogledamo i preostala dva kovčega, pa će vam reći“, kazao je Holms i ponovio postupak. Sadržina druga dva kovčega beše istovetna: samo po jedan glogov kolac.

„Vidite, Balkansko poluostrvo, preciznije Srbija, kako bih rekao... prapostojbina je bića mnogo strašnijih od Trboseka i gos'n Hajda zajedno. To su krvopijе slične lamijama iz grčke mitologije, ali... Mnogo više liče na ljude. Srbi ih zovu vampiri.“

„Kakve to ima veze sa našom situacijom?“

„Ima mnogo više nego što bismo to voleli vi i ja, Filijase. Sećate se da sam pomenuo da je neko... ili nešto one večeri kada se desila provala izašlo iz ovog podruma. E, tu smo! Čvrsto verujem da su u pitanju bila tri vampira.“

„Ovo je nečuveno! Ma, vi se šalite sa nama“, s nevericom u očima reče Fog, dok je Karter samo potvrđno klimao glavom.

„Nažalost, smrtno sam ozbiljan. Glogov kolac, po predanju, zabija se pokojniku u srce, kako se ne bi povampirio. Ova tri kovčega

donesena su sa Balkana, tačnije iz Srbije, i to je Dorijan Grej znao. Knjiga koja je napisana na latinskom dnevnik je oca Augustina iz Vatikana, koji je dobar deo života proveo lutajući Srbijom. Naime, sakupljao je priče tamošnjeg življa, vezanog uglavnom za bliske susrete sa vampirima.“

Fog i Karter su éutali kao zaliveni, ali tišinu prekide Grejs-tok: „Nastavite, prijatelju, imate moju punu pažnju.“

„Hvala. Druga knjiga, ona o istoriji Balkana, posebno je zainteresovala profesora... Pokazao mi je i preveo pasuse koji se tiču tih beštija. Sve ukazuje da je Dorijan Grej te večeri, baš ovde, oslobođio drevno zlo.“

„Gde je tu interes tog... Dorijana Greja?“, upita ga lord Grejstok, koji je delovao sve više zainteresovan za detektivovu priču.

„Pravo pitanje! Vidite, o njemu kolaju priče da je pronašao fontanu mladosti... Neki pak pričaju da ima sliku, preciznije portret, koji stari umesto njega. Recimo da je nepažnjom, a već je pokazao da joj je sklon, izgubio tako vredan artefakt. Vampiri bi mogli da mu daju besmrtnost za tili čas – jednim ugrizom koji ga ne bi ubio. Ako bi on, nakon toga, okusio vampirsku krv, dobili bi jednog opakog vampira u Londonu... a i šire.“

„Da li je tako nešto moguće?“

„Jeste, lorde, po mom skromnom mišljenju itekako jeste. Ipak, mene plaši nešto drugo, a to je koliko je Grej spremjan da im plati tu... uslugu.“

„Kako to mislite?“ Fog je i sam počeo da veruje u ove Holmsove reči, baš kao i njegov prijatelj Karter.

„Ti vampiri dugo su bili zatočeni u ovim kovčezima. Sigurno su gladni, a njihova jedina hrana je ljudska krv. Verujem da je Dorijan Grej spremjan da im priredi jedan krvavi doček Nove godine u zamku Vorvik... Baš kao i brojnim zvanicama.“

Filijas Fog je zinuo od čuda, dok mu se nelagodna jeza

penjala uz kičmu sve do vrata. Nikada ranije nije bio toliko uplašen.

* * *

Okolina zamka Vorvik (reka Avon), 31. Decembar

„Drago mi je da ste pristali da krenete sa nama, lorde Grejstok... Vaše veštine nam mogu biti od velike koristi u ovom poduhvatu.“ Šerlok Holms je ponekad umeo da pretera sa laskanjem, ali ovoga puta to nije bio slučaj. Čovek koji je veći deo života proveo u Africi, u surovim prašumama centralne i zapadne Afrike, jeste predstavljao pravo pojačanje.

„Nadam se da ste u pravu“, reče ovaj, a Holms htede da doda da je gotovo uvek u pravu, ali se ugrize za usnu. Sada nije bilo vremena ni za likovanje. Četveročlana družina doletela je Fogovim balonom do južnog prilaza drevnog zdanja, do obale reke Avon. U putu im je Holms pokazao oružja kojim ga je profesor Tolkin opremio. Bilo je tu nekoliko glogovih kočeva, revolvera sa srebrnim mecima, stileto napravljen od srebra, ogrlice sa masivnim krstovima i bočice sa osvećenom vodicom. Pre nego što su napustili London, kupili su musketarske kostime, u želji da se preruše u čuvene Dimine junake. *Svi za jednog, jedan za sve*, ponavlja je u sebi Filijas Fog, moleći se bogu za uspeh.

Pošto su balon ostavili na sigurnom, u šumarku nedaleko od reke, prerusiše se u musketare i, naoružani, odoše do zamka. Oksfordski profesor je Holmsu dao mapu Vorvika, tako da su mogli da naprave plan tajnog ulaska, jer nisu imali pozivnice.

„Ponovite mi, Holmse, sa čime očekujete da ćemo se tamo suočiti?“, upita Hauard Karter detektiva, a ovaj reče: „Imena vam neće značiti puno, ali... Jedan se zove Sava Savanović, selo Zarožje, za života je bio vodeničar... Drugi je Arnaut Pavle, selo Medveda,

nekada vojnik... Treći... samo da pogledam... Petar Plogojević, selo Kisiljevo... To je sve što mi je profesor zapisao.“ Nakon što je završio, vratio je ceduljicu u džep i kroz maglu posmatrao blede obrise zamka Vorvik. Kada su prišli do reke, mogli su jasno da vide stamene zidove južnog dela u kojem se nalazila prestona dvorana, biblioteka, kapela... Iako je krajolik bio posut belim, zidine zamka behu previše crne u njihovim očima. Mrak je pao rano zbog duboke, hladne zime, tako da je ostalo još nekoliko časova do ulaska u Novu godinu.

„Po mapi, postoji tajni ulaz u podrum biblioteke, evo baš ovde“, reče ostalima Holms i prstom pokaza na podnožje zidina.

„Kako ćemo do tamo?“

„Evo čamca“, reče Filijas Karteru. Bilo je dovoljno osvetljeno zbog svetlosti koja je kroz vitražne prozore zamka dopirala sve do dalje obale reke Avon. Lagano, ali sigurno, prešli su je čamcem i prišunjali se do zidina. Tu, pored niza uzanih prozora sa čeličnim rešetkama stajalo je malo, drveno pristanište za tovarne čamчиće. Tu su se iskricali i kroz škrugutavi sneg dotrčali do zidina utvrde. Šerlok je znao šta traže – odmah je spazio željeno mesto. Bio je to maleni ispust za vodu, sada zaleđen, kroz koji je voda oticala iz zamka u reku Avon. Ne viši od tri stope, ispust beše zatvoren čeličnom rešetkom koju su sada krasile masivne ledenice. Ličila je na čeljusti kamene nemanji koja se uzdizala pred njima. Šerloka prođe jeza – ali ne od hladnoće – kada pomisli da će tuda morati da se uvuku u zamak.

„Ovde, pridite“, prošaptao je i prišao. Izvadio je specijalnu testeru za metal i krenuo da seče prvu šipku. To bi, verovatno potrajalo, više od celog sata, da mu lord Grejstok nije rekao da se pomeri i sam prišao do otvora. Snažnim rukama uhvatio je rešetku, upreo nogama u hladno tle i svim silama krenuo da vuče unazad, kao da želi da je celu istrgne iz zida. Prvo se začulo pučanje leda, te krivljenje čelika koji je u njegovim rukama delovao poput mekanog mesinga. Rešetka se iskrivila na mestima gde je bila učvršćena u kamen te ju je gorostas, nakon nekoliko silovitih

pokušaja, celu istrgao napolje. Ostali su ga nemo posmatrali, ali on se samo blago osmehnuo, uperio rukom u prolaz i rekao: „Izvolite, gospodo, ja ču za vama.“

Zabbezknuti, i u neverici, trojica Britanaca uđoše u ispust, a Grejstok krenu za njima, vukući pritom vreću sa oružjem. Bila je crvena i obrubljena belim krznom kako bi ličila na onu u kojoj bi se mogli naći novogodišnji pokloni. Šerlok je još ranije, tumačeći mapu, uvideo da negde na sredini ispusta postoji stepenište koje vodi do biblioteke, te se veoma obradovao kada ga je ugledao u tami. Jedino svetlo koje je sada imao bile su šibice.

„Haj’mo gore, ovde je hladnije nego u grobu“, reče i krenu.

„Neke su još i posebno tople, poput onih u Egiptu“, dodade Karter i nasmeja se.

Brzo su došli do kraja, gde je Šerlok primetio bledu veštačku svetlost koja je dopirala kroz prorene u tavanici. Propeo se na prste, rukama se upreo u taj deo i uspeo da ga podigne. Pre nego što ga je pomerio u stranu, pokušao je da oslušne i uvidi je li vazduh čist. Tada je iz tame otpozadi začuo glas: „Nema nikoga opasnog gore, Holmse, verujte mi na reč.“

Šerlok se osmehnuo setivši se svih priča o lordu Grejs-toku, kojeg su u Africi zvali Tarzan. Odmah je pomerio poklopac u stranu i popeo se u biblioteku zamka Vorvik. Tamo ga sačekaše zvuci novogodišnje proslave koji su dopirali iz okolnih odaja prastarog zamka.

* * *

Srednjovekovni lusteri od masivnih kolskih točkova visili su na lancima iznad njihovih glava i polica sa starim knjigama. Sve sveće su gorele, biblioteka beše osvetljena ali je delovalo da u njoj nema nikoga. Kada su se svi popeli gore, Šerlok je pok-

lopac vratio nazad i pokazao im rukom da ga prate.

Nakon što nekoliko hodnika ovog knjiškog labyrintha ostaviše iza sebe, Šerlok iznenada stade. Podigao je visoko ruku, te i ostali stadoše. Neki nejasni zvuci dopirali su odmah iza čoška, ali Šerlok pogledom pokaza Grejstoku da još uvek ne vadi oružja iz vreće, te zvirnu na sekund. Jednom rukom je prekrio usta, a drugom se uhvatio za stomak i ponovo zvirnuo. Fog pomisli na neki ogavan prizor od kojeg je Holmsu pripala muka, te i sam poželete da pogleda sa druge strane i odagna sve sumnje vezane za postojanje vampira. Odjednom, sva četvorica zađoše u hodnik i zatekoše krajne neočekivani prozor.

Naime, čovek obučen kao dželat, sa crnom kukuljicom na glavi i ogromnom sekirom na koju se oslanjao, stajao je naspram njih, a pred njim je klečala izvesna dama sa krilima – prerusena u vilu. Glavu je ritmično pomerala napred-nazad dok je dželat, u ekstazi, ispuštao grgotave zvuke zadovoljstva. Kada je, posle nekoliko trenutaka, ugledao D'Artanjana, Atosa, Portosa i Aramisa pred sobom povukao se korak unazad i spustio svoju crnu haljinu. Vila se okrenula na tren, uzdahnula i brže-bolje prekrila lice rukama.

„Samo vi nastavite, mi moramo dalje. Svi za jednog – jedan za sve“, uzviknu Holms, podiže ruku i nestade u sledećem hodniku, praćen svojim prijateljima. Neko vreme su se grohotno smejali da bi se, kada su došli do izlaznih vrata, smrtno uozbiljili.

„Gospodo, zadenite revolvere, vi Filijase uzmite i stileto, svakom po bočica svete vode i krst u nedra. Budite kraj mene sve vreme, čim doznam ono što me zanima, podeliću vam uloge.“ Rekavši ovo, ispružio je ruku, te mu se ostali pridružiše. Tiho je prošaptao, a ostali su ponovili: „Svi za jednog – jedan za sve.“ Sat koji se nalazio nedaleko od atle, u prestonoj dvorani, otkucao je devet časova.

* * *

Sav raskoš viktorijanske Engleske kao da je nekom magijom bio prenesen u prestonu dvoranu zamka Vorvik te večeri, gde su bogati lordovi, viđenje vojvode, advokati na dobrom glasu i njima slični, preruseni u arapske trgovce, čarobnjake, vitezove, jurcali tamo-amo sa čašama, tražeći možda kakvu vilu, koja će ih za Novu godinu počastiti felacijom. Svegdje okolo bilo je božanstvenih slika, prelepih tapiserija po zidovima, viteških oklopa – kao umiveno lice zamka u kojem su mnogi umrli od posledica strašnog mučenja.

Musketari nisu privlačili previše pažnje, bilo je zaista nekih ukusnih i autentičnih kreacija zbog kojih bi preostali poseoci mogli da osete ljubomoru. Šerloka ta, prostom oku privlačna šarenolikost, nimalo nije bila interesantna, on je pogledom tražio organizatora cele ove parade. Naravno, još pre toga je znao da tamo neće naći Dorijana Greja. Ipak, nešto mu beše previše čudno: niko se nije zadržavao više od nekoliko sekundi na jednom mestu, gotovo niko nije plesao uz muziku srednjovekovnih bardova, već su svi bezglavo jurcali na sve strane. Primetio je debeljuškastog brkajliju prerusenog u gusara, pijanog toliko da je jedva stajao na nogama, te mu je oprezno prišao. Usput je uzeo čašu belog vina sa stočića i nazdravio.

„Arrrr“, dreknu gusar i pogleda ga jednim okom. Naravno, drugo mu je prekrivao povez.

„I vama, gospodine, i vama... Recite mi, moji prijatelji i ja smo malo zakasnili... Možete li mi reći, šta se ovde zbiva?“

„Na šta tačno... hik... mislite... hik... gospodine...“, promrmila ovaj.

„Na svu ovu... haotičnu jurnjavu“, reče Holms i okrenu se oko sebe. Pijani gosti i dalje su jurcali tamo-amo, kao sumanuti.

„Ah, to... Pa to je... hik... zbog zadatka gospodina Greja... hik!...“

„Kakvog zadatka?“

Pijani gusar mu je tada, uz dosta muke, ispričao o čemu se radi. Naime, Dorijan Grej je još na početku večeri, sa tri oskudno odevene dame, izašao pred goste i objavio početak novogodišnje proslave i zanimljivog zadatka. Svi gosti dobili su ulogu tragača, jer su u zamku, navodno, sakrivena tri prekrasna rubina. Srećnici koji ih pronađu pre nego što veliki sat otkuca dvanaest časova dobiće glavnu nagradu. Ukoliko neko od pobednika bude muškarac dobiće jednu od tri lepotice po izboru, dok će žene moći da podele postelju sa njim, Dorijanom Grejom, lično. Naravno, moći će i da zadrže dragulj. Nakon ove objave, Dorijan se sa tri dolične dame povukao u odaje koje su u davninama pripadale erlu od Vorvika, u Klarensinom tornju, kako bi ih zagrejao za potencijalne pobednike.

„Veoma originalno, mora se priznati“, reče Hauard Karter nakon što je pijani gusar završio svoju priču.

„Jeste... I to će nam dodatno otežati posao“, dodade poma-lo ljutito Holms.

„Zašto?“

„Zato što ćemo, dragi gospodine Fog, morati da se pode-limo.“

* * *

Cezarova kula, zamak Vorvik, dva sata do Nove godine

„Pitam se, kako li je Šerlok sve ovo znao?“, upitao je Hauarda Kartera večito radoznali Filijas Fog.

„Pripišite to njegovom šestom čulu, dragi prijatelju“, pola u šali, a pola u zbilji reče arheolog.

Zajedno su zašli u polutamu Cezarove kule koja se nalaziла на jugoistočnoj strani zamka. Tu ih je, nakon što je još jednom pogledao mapu, poslao Šerlok Holms. Grejstoku je rekao da ide pravo u sledeću, Gajevu kulu, dok je on sam otišao do Medveđe kule, koja se zajedno sa Klarensinom, uzdizala nad glavnom, severnom kapijom zamka Vorvik. *Čvrsto verujem da se na tim mestima navodno kriju dragulji, ali mi... mi znamo ko se tamo zapravo krije... vreba... čeka... Zato... Hitajte prijatelji*, rekao im je pre nego što su jedni drugima poželeti sreću i rastali se u centralnoj baštici.

„Rekao je da tražimo u podrumu“, prisećao se naglas Fog, dok su prilazili mračnim stepenicama. Tada iz tame pod njima začuše korake, a zatim i ženski glas: „Nema ničega dole, taj neko vas je izlagao.“

Premreše od straha, ali sledećeg trenutka pred njih izide zajapurena žena srednjih godina, prorušena u princezu... „*Dembelije možda*“, pomisli Karter i osmehnu se.

„Dole nema podruma, samo neke jezive tamnice“, vikala je. „Ja idem gore, a vi... nemojte me pratiti. Želim da nađem taj rubin i novu godinu počnem dobrom jebačinom.“

Njih dvojica se razmakoše i rukama joj, uz naklon, pokazaše da slobodno prođe. Kada je, psujući kao kočijaš, žena nestala u tami drugih stepenica, koje su vodile ka gornjim oda-jama kule, Filijas i Hauard pripališe baklje koje su našli na zidovima i siđoše. Bilo je previše hladno da bi se osećao konkretni miris.

Krenuše niz levi hodnik, jer su već odatle mogli da vide da se desni završava glomaznim, okovanim vratima.

Ni na tu stranu nisu poodmakli daleko, a naiđoše na rešetkasta vrata iza kojih su se nazirale stepenice. Naravno, vodile

su na dole. Vrata behu odškrinuta, tako da su provukli pored i lagano krenuli u dubinu. Hauard je tada uzeo pištolj, a Fog je sledio njegov primer.

Na dnu stepeništa sačekala ih je hladna, prostrana odaja ispunjena tamom koju su rasterali bakljom. Progutaše knedle kada ugledaše obrise prvih sprava za mučenje. Hauard je pripalio dve baklje koje su stajale u postoljima na obe strane zidova, te obojica lagano krenuše ka centralnom delu prostorije. Tamo su, na gvozdenoj stolici, primetili nekoga.

Beše im leđima okrenut, iznad naslona se naziralo samo čelavo teme i retki busenovi kose sa strane. Sa uperenim pištoljima u rukama, obojica pridoše sa po jedne strane i ostadoše skamenjeni. Čovek kojeg su nedavno zatekli u biblioteci, isti onaj dželat kojeg je vila malo ranije darivala poklonom, sedeo je u stolici. Nije imao kapuljaču preko glave, ali je i dalje nosio crnu mantiju. Sekira je ležala pred njegovim nogama, u lokvi sveže krvi.

„Blagi bože“, prošapta Karter. „Pa, on je ostao bez kapi krvi“, dodade i vrhom pištolja ga dodirnu po smežuranom, kao kreč belom licu. Oči su mu se uvukle u duplje, usne caklide rozikasto, a obrazi nabrkali kao da ih je neko zgužvao. Na vratu su se jasno videle dve modre rupice.

„Holms je bio u pravu“, reče prestravljeni Fog, kojem nešto kapnu sa tavanice, prvo na musketarski šešir, pa na rame, i na kraju, na šaku. Kada je podigao glavu ugleda vilu gde visi na kuki lanca, lica belog poput snega. Nije ni stigao poštено da se uplaši, kada začu tiho roptanje iza sebe. I Karter i on se istovremeno okrenuše i ugledaše biće sa onoga sveta, vampira o kojem im je pričao Šerlok Holms... Dva duga očnjaka virila su ispod modrih usana, sa brade je kapala krv, ali oči... Tada pomisliše kako su, navodno, krenuli u potragu za krvavocrvenim rubinom, a pronašli su dva...

Kada je nemrtvi razjapiro čeljusti, osetiše miris ledenih grobnica. Panterskim skokom, vampir je oborio Foga koji je kas-

no opalio iz pištolja i pogodio tavanicu. Tom prilikom, naučnik je udario glavom u stolicu i na kratko ostao bez svesti. Ni sam nije znao koliko je vremena ostalo, kada ga je probudio jedan pucanj, pa još jedan... i još nekoliko njih. Otvorio je oči i ugledao Hauarda Kartera kako, pod svetlošću baklje, stoji nad hrpom crne prašine, sa pištoljem u ruci. Hrabri arheolog uspeo je da savlada strašnu neman. Fog je pokušao da ustane, ali nije mogao... Bol u vratu i gornjem delu leđa ga je razdirao.

„Polako, prijatelju... ja će ti pomoći. Gotovo je.“

Uz dosta muke, Karter je uspeo da podigne Filijasa i ponese ga napolje. Obojica se nadaše da su i ostali imali sreće koliko i oni. Iako to nisu znali, sat je otkucao jedanaest časova...

* * *

Gajeva kula, zamak Vorvik, dva sata do Nove godine

Grejstok je samouvereno ušetao u Gajevu kulu. U predvorju je ugledao nekoliko čovečuljaka prerušenih u sveštenike. Kada su ugledali musketara-gorostasa, prestaše sa šuškanjem i zbiše svoje redove. Neko, ko nije znao pozadinu priče, pomislio bi da su pronašli rubin.

„Uzalud ste ovde dolazili, gospodine, ništa nismo pronašli u ovoj kuli“, reče jedan od njih.

„Ne tražimo iste stvari“, kratko i odsečno procedi ovaj kroz zube i osvrnu se okolo. Njegov njuh bio je deset puta jači od ljudskog, iako je i sam bio čovek. Pokušavao je da, putem mirisa, nasluti makar odakle da počne, ali ga prekinu isti sveštenik koji mu se malopre obratio.

„Opet vam kažem gospodine, gubite vreme. Slobodno možete produžiti dalje.“

Grejstok ljutito zaškruga zubima i, bez ijedne progovorene reči, priđe do zdepastog čoveka. Jednom rukom ga je uhvatio za vrat i podigao sa zemlje kao da je guščije pero.

„Slušaj ti, nerazumni čoveče, ja sam...“, započe Grejstok, ali ga jeziv, prodoran vrisak zaustavi u nameri da dobro protrese nekulturnog sveštenika. Došao je sa prvog sprata, tako da je bacio čoveka natrag među pajtaše i brže-bolje potrčao ka stepenicama. Oni ostadoše skamenjeni, više zbog impresivne brzine i gipkosti visokog musketara, nego li zbog vriska kojeg su čuli.

Penjući se uz spiralne stepenice, lord Grejstok prisetio se starih dana kada je u džunglama Afrike bio Tarzan, gospodar zveri, kralj majmuna... te se oslanjao i na ruke i na noge. Poput jurišnog ovna za razbijanje tvrđavskih kapija uteo je kroz zatvorena vrata prostorije iz koje se začuo još jedan vrisak. Zatekao je uplakanu ženu nad telom mrtvog policajca, belog, speruškanog lica i ruku, dok se na drugom kraju prostorije ogavno, pogureno biće uvi-jalo nad telom čarobnjaka i lokalno njegovu krv. Kada je završilo, okrenuo se ka Tarzanu i prostreli ga skerletnim, zažarenim očima. Dugačak, odvratni jezik palacao je između krvavih očnjaka. U pozadini se čulo jecanje prestravljenje žene.

Sledećeg trena, obojica skočiše jedan drugome u susret. Vampir je pokušao da ugrize Tarzana za vrat, ali gipki gorostas nadljudske snage silovito ga je udario po vratu. Ovaj odlete u stranu i udari u zid, uz pisak koji je parao uši. Tarzan nije želeo da kuša sreću i čeka sledeći napad, posegnuo je u nedra, izvadio krst i uzviknuo:

„U ime Boga!“

Vampir prekri rukama lice pred svetom relikvijom i, razbivši staklo prozora, iskoči na balkon. Dok je Tarzan izašao napolje ovaj se, s neverovatnom lakoćom, već popeo uz zid kule, žećeći da dopre do krova.

Uvidevši to, Tarzan se vratio do stepenica i pojurio na gore. Sve se odvijalo munjevito: prvo je razvalio vrata tavana,

uleteo gore poput oluje, a zatim se preko greda obreo na krovu, tako što je razbio stare crepove. Vetar je ovde besneo poput divljeg korbača, bilo je klizavo, ledeno, ali Tarzan je znao da mora da pokuša.

Nemrtvi se već uzverao do vrha kule, gde se pridržavao za gromobran i ludački kezio ka hrabrom čoveku. Lativši se pištolja, Tarzan je pokušao da ga učutka za sva vremena, ali nije imao sreće. Potrošio je srebrnu municiju, a nijedan hitac nije ni okrznuo krvopiju. Nakon što ga je bacio u tamu noći, Tarzan posegnu za kocem, prekrstti se, jer je znao da će imati samo jednu šansu i skoči ka nemrtvom. Uspeo je levom rukom da se uhvati za gromobran, a desnom je, kao da vitla mačem, pokušavao da proburazi neprijatelja. Posle nekoliko neuspelih pokušaja uhvatiše se u koštac, te vampir otrgnu Tarzana ogrlicu sa krstom i izbi mu kolac iz ruke. Ovako razoružanog, vampir ga je oborio na krov i bacio se preko njega. Držeći se jednom rukom za gromobran, Tarzan je drugom blokirao napade vampira. Iako snažan poput bika, znao je da neće još dugo izdržati taj pogled, taj zadah, tu neprirodnu silu...

Sada je imao samo jednu... zapravo, poslednju šansu. Što je jače mogao, stegnuo je vampira za vrat i pustio gromobran. Isprrva su lagano krenuli da klize niz kosi krov kule, pa sve brže i brže. U tim trenucima Tarzan je slobodnom rukom vešto izvadio bočiću svete vode iz unutrašnjeg džepa, palcem otvorio pampur i grlić zabio krvopiji pravo u razjapljene čeljusti. Tada su već bili na ivici krova... Tarzan je uspeo da se podupre nogama o ivicu i snažno odbaci vampira od sebe. Ovaj je, leteći kroz vazduh, progutao sadržinu bočice i buknuo u plamenu, pretvorivši se u jato svetlucavih iskrica. Istog trena neko je ispalio probni vatromet u dvorištu, jer se bližila ponoć, te je Tarzan, nakon što se pridigao, kratko rekao u vetar:

„Srećna ti Nova godina, beštijo.“

* * *

Centralna bašta zamka Vorvik, pred ponoć

Prvi je na dogovorenem mestu stigao lord Grejstok, četvrt časa kasnije pridružili su mu se Karter i Fog. Najgore je prošao ovaj poslednji, s obzirom da nije mogao da stoji na nogama, bar ne uz nečiju pomoć. Na sreću, neće imati trajne posledice i ostati invalid, uspeo je da se makar pridigne. Uz Karterovu pomoć, doduše.

„Uspeli smo da nađemo nemrvog, u tamnicama, i poslali ga Bogu na istinu“, reče zadovoljno Karter.

„Ja sam, kao i svaka kukavica, prespavao zabavu... Da mi je neko rekao da će mi biti drago što me je probudio pucanj pištolja, nikada mu ne bih poverovao“, dodade Fog, uz bolnu grimasu na licu.

„Ja sam mog savladao gore, na krovu. Gadna spodoba... Radije bih se pohrvao sa čoporom lavova, nego li se još jednom susreo sa nekim vampirom“, priznade Tarzan.

Smrzavali su se i čekali više od pola sata, ali nije bilo ni traga ni glasa od Šerloka Holmsa. Dogovor je bio da se tu nađu najkasnije do dvanaest, ukoliko svi uspeju da izađu kao pobednici, u suprotnom: krenuće dalje, do kraja... i Klarensine kule.

Taman kada je Tarzan htio da predloži polazak, videše detektiva kako se lagano probija kroz nanose dubokog snega. Ipak, nije bio sam. Kada im se približiše dovoljno blizu, ostali videše čoveka u mrkom kaputu, sa šeširom na glavi i samostrelom u rukama.

„Ah... dragi prijatelji... Vidim da ste bili uspešni. I ja sam uspeo, ali možda i ne bih, da se nije pojавio moj stari prijatelj.

Predstavljam vam doktora Abrahama... Abrahama Van Helsinga.“ Doktor koji nimalo nije ličio na doktora uhvatio se za obod šešira i klimnuo glavom u znak pozdrava.

„Van Helsing je specijalista za borbu protiv nečastivih sila... Zato sam mu još iz Oksforda poslao pismo i, hvala Bogu, na vreme je stigao.“

„Šta ćemo sada, Holmse?“, upitao ga je Filijas Fog.

„Kako, šta? Pa, idemo pravo do Klarensine kule. Idemo da čestitamo Novu godinu našem dragom Dorijanu Greju.“

Krenuše odmah, sigurnim koracima, pojačani misteriznim doktorom Van Helsingom. Nažalost, niko od njih nije primetio da se Hauard Karter drži za vrat, zbog dve rupice iz kojih je, sada sve manje i manje, navirala vrela krv. Kada su stigli pred kulu sat je otkucao dvanaest časova i neko je ispalio vatromet. „Prijatelji, srećna vam Nova godina. Ljubljenje ćemo ostaviti za kasnije“, reče im Holms i prvi uđe u kulu, dok su nad njima bleštale iskre novogodišnjeg vatrometa.

LADA VUKIĆ

Mjesto rođenja i življenja, Zadar, Hrvatska. Osvojila neke književne nagrade:

Ulaznica 2011 3.mjesto

Pričigin 2012 3. mjesto

PitchWise 2012 Sarajevo (priča uvrštena u zbirku)

Matica Hrvatske ogranak Velika Gorica (ušla u finale) 2013

Lush nagrada 3. mjesto 2013.

U okviru književne nagrade „Ranka Marinkovića“ objavljena je priča koja konkurira za nagradu „Večernjeg lista“. Godine 2012 aktivno sudjelovala u radu Književne radionice foruma „Znaka Sagite“.

REQUIEM

Smrad je bio nesnosan, a zrakom se osim čestica pepela, vukao i oduran zadah crkotine. Okružio ih je svijet zaustavljen u grotesknim slikama. Napuhnute životinje ležale su posvuda, poput balona ispunjenih helijem. Složili su se kako je noć najbolji dio dana za akciju. Da ih što manje ljudi vidi, i da oni što manje susretnu živih stvorenja. Nije bila prilika za druženjem bilo koje vrste.

Da su okolnosti bile drukčije, Mozart bi glatko i bez razmišljanja odbio Želju, ali ovako, u pitanju je bio dug, i bez da ga je ovaj na to podsjećao, znao je kako baš njemu duguje štošta, pa i sam život.

„Da te nešto pitam“, reče Željo dok je jednom rukom pridržavao volan a drugom pripaljivao cigaru. „Od kad smo krenuli, ja pričam, ti šutiš. Nudim te cigarama, ti odmahuješ glavom. Tražim pomoć, ti je doduše, ne odbijaš, ali se šutke pokoravaš. Jesmo li još uvijek prijatelji, je li sve u redu?“

„Naravno! Što ti je? Kao da ne znaš moje probleme s glavoboljom i sluhom. Ponekad dodu i halucinacije. I to ne samo slušne. Nema to veze s tobom. Zanemari.“, odgovori Mozart te nastavi motriti sumračan okoliš kroz koji su prolazili.

„E, pa znaš što brate, srljaš. Ne znam kome je još buljenje u jednu točku donijelo dobro. Trgni se!“ povisi glas Željo te bubne laktom šutljivog suvozača ne bi li ga nekako probudio iz utonuлог mrtvila nalik onom s vanjske strane automobila. „Vremena su

drugačija, ni ljudi više nisu isti. Pogledaj samo nas dvoje, da nam je netko rekao u što ćemo se pretvoriti nakon...“ tražio je pravu riječ, ali je na kraju rekao samo, „nakon svega.“

„Dok ti budeš tupo sjedio, kljukao se Normabelima i šutljivo motrio svijet koji više nije krojen po tvojoj mjeri, drugi će loviti u mutnom, grabiti, hvatati veze, snalaziti se... Razumiješ?“

Sa suvozačeva mjesta mogli su se uočiti tek neznatni pokreti, meškoljenje na sjedalu i neodređeno klimanje glavom, što je moglo značiti i „tako je“ i „nije tako“.

„Ne razumiješ. Ne moraš mi ništa ni reći, predobro te poznajem. Zapamti, glazba, ali ne ona koju priželjkuješ, već ona od oružja, još će dugo i nakon rata, zveckati nad našim glavama. Ali da znaš, nemam namjere više ikoga izvlačiti iz sranja. Ne nakon rata. Sada, kada je svršeno, svatko ide svojim putem...“

Deset godina, pomisli Mozart ne odgovorivši ništa, jer donekle se morao složiti. Nije bio stvoren za ovaj svijet. Za ove ljude. Za ovo vrijeme. Nije čak ni glumio da jest! Odavno je prestao brojiti godine bez dodira s crno bijelim tipkama. Ponekad, negdje u rovu, ili u blatnom glibu pod pljuskom, ili pod zvjezdanim nebom, znala je nastupiti neka čudna i podmukla utiha, nakon čega bi u određenim dijelovima tijela čuo glazbu. Zatvorio bi oči i svirao prstima zamišljajući tipke na kori stabla, zemlji, puški... Mogao je čuti svaku notu, vidjeti kako mu pred očima uzmiču kao ptice u letu. I sada je tako. Nagne li glavu kroz vjetrobransko staklo vidi pokidane strujne žice kao rasparano notno crtovlje s kojeg su odavno otprhnule cvrkutave četvrtinke... I to je sada sve. Klimava glazba i rasute note strujale su kroz noć.

„Čuj, nećemo ulaziti u prve kuće, pretpostavljam da su sasvim ispražnjene i opelješene. Dublje ćemo ući u naselje. Nadam se da nismo zakasnili“, reče Željo i zapilji se još jednom u prijatelja otpuhnuvši gusti dim smrdljive cigare, a zatim se ljutito otrese:

„Samo ti i dalje drži taj izraz na licu! Svetački! Misliš da

ga ne vidim? Da sam glup?“

„Nisam ništa rekao...“

„Nisi ni morao! Čitam ti lice bolje nego riječi kojima se služiš! Gadi ti se ovo što radim, gadim ti se možda ja?! Zar sve zbog toga da ti ova posljednja ratna prljavština ne bi slučajno podvukla crno pod noktom? Ne znam što mi je došlo da se baš tebi obratim za pomoć? Od čistunaca redovno bljujem, znaš... Je'l shvaćaš da ćemo uzet samo ono što nam treba? Samo nužno i što nam nedostaje. Možeš i ti. Tko ti brani. Ni tebi ne cvjetaju ruže doma.“

Hajde što ne cvjetaju, ali što je s onim drugim?, pomisli Mozart.

Recimo: klavir. Prodali su ga kad je Darija izgubila posao. Ali su zato ubrzo dobili bebu. „Ratna beba“, tako su zvali Mateu. Sada ima pet godina. Tko zna zašto se razboljela i dobila rijetku bolest mišića? Možda zbog rata, a ne genetike kako su mu pokušali objasniti nakon njegove sumnje u tu mogućnost. Možda zato, tvrdio je dalje, jer je u ratu ionako sve trulo, pa zaraza nakon što se zasiti tijela, samo čeka trenutak kada će se objesiti o dušu. Nije li baš on živi primjer? Preporučili su im da joj nabave bicikl, jer će tako spriječiti brz razvoj bolesti. Dovoljno malen da može sama pedalirati. Doći do njega u ratnim uvjetima, bilo je jednako teško kao i doći do lijeka koje se jedino mogao nabaviti iz „humanitarnih“ donacija kontaminiran prastarim datumom.

Noć je, kao suprotnost sceni skrojenoj od krnjih kuća i naprasno utihlih životinja, bila vedra i jasna.

Nebo posuto zvijezdama, dok je mjesec visio sasvim nisko, zamalo na dohvati ruke, žut kao pogaća.

„E, u ovu ćemo ući!“, iznenada Željo zakoči i upre prstom. „Pogledaj je. Čini se nedirnuta. Čekaj me vani, ja ću ući prvi, ti kontroliraj situaciju izvana, ide li tko...“

Razvaljena željezna vrata obješena su se klatila na zad-

njoj žici, jednako kao i čovjek na posljednjem dahu. Cviljela su sićušnim atomima snage. Moglo se čuti kako Željo unutar kuće gazi po staklenim krhotinama, i kako zadovoljno uzdiše:

„Mozarte! Imamo sreće, nećemo trebati ići dalje. Ovdje ima i za mene i za tebe. A tek slike na zidu!? Nisam neki stručnjak, al’, tvoje će oko bolje znati procijeniti...“

Mrmljanje je dolazilo iz dubine kuće, ali Mozartu nije padalo na pamet zakoračiti tuđim pragom. Da dirne i pogleda išta.

Osim...

Na sred dvorišta, od nečega što se u početku činilo kao hrpa crne vunene tkanine, ležao je mrtav pas. Otvorenih i ukočenih očiju, zastrašujućeg smrznutog kesa po sred njuške, nalik netom prepariranoj životinji i neobičnoj mumifikaciji. Mozart čučne i zavuče ruku u to od krvi i koječega drugoga zapetljano krvzno. I tada mu se učini, na način kako mu se već u zadnje vrijeme svašta pričnjalo, da je mrtvo tijelo nekim čudom zadržalo toplinu. Gotovo bi se okladio kako je pod prstima osjetio lagano podrhtavanje, dok je u širom rastvorenim i staklastim očima, poput živih slika odjednom ugledao ljude i psa kako slijepom odanošću prkosili napadačima. Kratko je to trajalo, više kao nesuvislo posložene slike poremećenog uma, nego kao stvarnost. A onda je sve zgasnulo i pseće su se oči zacrnjele.

Znači tako, pomisli, čovjek se ugasi kao zvijezda padalica, i pokrije ga tama. Čuje li se tamo gdje odlazi glazba? Ili samo nastupi tišina...

„O-kej“, na tuđem je pragu poput domaćina stajao Željo, raskrečenih nogu i rukama o boku. „A što si se ti ukipio? Došao si ovdje gladiti strvinu, ili ćeš mi pomoći iznijeti stvari do prikolice? Trebao sam znati da si zakurac! Nikakve pomoći od tebe. Jebo ja sebe, gdje nađo’ muzikanta za prijatelja!“

Krevet, komoda, stol, stolice... nizale su se stvari kroz željezna dvorišna vrata kao na tvorničkoj traci.

„Nećeš valjda i posteljinu?“ neočekivano se pobunio šutljivi Mozart kad je ovaj otvorio ormare. Sve se u njemu usprotivilo tom činu, posezanju za tuđim odjevnim predmetima, naročito jastučnicama i plahtama, te isticanju nužnosti kao opravdanja. *Ne prepuštamo li bezuvjetno baš njima svu našu nagost, snove i najdublju vrstu intime?*, zamrlo je u njemu neizgovorenog pitanje.

„Zašto ne? Što fali posteljini? K'o nova je... sve stoji kao da je tek uštirkano. Ako ne uzmem ja, netko drugi će. Što kažeš za one slike na zidu? Ništa? Ti si umjetnik, ne pravi se blesav. Znaš da ja o tome nemam pojma...“

„Ti znaš što ja mislim o ovom, već i ovako osjećam...“

„Prestani srati o osjećajima! Napni mišiće, a ne srce! Daj, guraj te stvari u prikolicu...“

I baš kad je Željo rekao, „eto, to bi bilo sve, gotovi smo“, Mozart uz sam rub kuće primijeti žuti bicikl. I nekako mu se, gotovo nesvesno, otelo s grla:

„Gle! Željo! Bicikl, baš kao stvoren za moju Mateu? Što kažeš?“

„Kažem da ne vjerujem vlastitim ušima! Što čekaš? Što se čudiš? Nosi! Ima mjesta za sve, pa da krenemo više.“

Ohrabren donekle, Mozart stavi ruke na bicikl ne bi li ga pogurao, kad kotač zapne o nešto. Podigavši predmet s poda, shvati da u ruci drži dječju cipeliku. A onda mu se oči privučene kao magnetom, opet zalijepe za izrepljenog psa, pod kojim se raširila tamna i skorena fleka. Sad mu se pričinilo kako leži, ne u krvi već u lokvi duboke i prijeteće sjene. Čak i sada, s te udaljenosti, u ukočenim je zjenicama opet mogao vidjeti dijete, bicikl i nožicu kako u žurbi i grubosti zapinje za pedalu. Zašumi mu u glavi, i začu opet tonove, akorde, raštimane i besmislene. Začepi uši i snažno stisne oči, ne

bi li slike i zvuci nekako nestali.

„Koji ti je kurac, ozbiljno te pitam?“ reče Željo i sasvim mu se približi. „Ako ga ti nećeš uzeti, ja ču. Ja ču ga dati twojoi Matei. Što ti je? Trebam li te podsjetiti što smo sve proživjeli kroz ove godine? Poslije ćeš mi zahvaljivati za ovo, znaš? Sad ne možeš jer nisi sav svoj, ali za desetak dana hoćeš, kad ugledaš malu kako ga vozi. Gotovi smo, vraćamo se nazad“, reče Željo i ubaci bicikl među ostale stvari.

Vozili su se neko vrijeme u tišini, a zatim je Željo, da razbije nastalu napetost, upalio radio, te je sada uz živahan ritam neprimjeren trenutnim okolnostima, istiskivao preostao kisik, paleći cigaru za cigarom. Zatim je u neko doba, sasvim neočekivano s obzirom na vedru noć, nestalo mjeseca i sve se zamračilo. Kao da je netko povukao zastor na nebnu i rekao „kraj“! Nestalo je jedine svjetlosti, i sada su jedva nazirali put, krećući se puževim koracima kroz tenkovima razrovanu cestu. Svud uokolo, i dalje se vuklo ono što je Mozart nazivao pokidanim notnim crtovljem i iskrivljenom životnom melodijom.

Potom se iznenada rasvijetlilo, a mjesec se opet ukazao. I kao da je opet netko, negdje, krenuo podešavati nebeske reflektore, tražeći odgovarajući izbor svjetla i sjene, poigravajući se s njima, jer, tko bi doista i mogao tvrditi drugačije, osim da ljudi i nisu ništa drugo do obične marionete!

I tada su ga oboje ugledali. Velikog crnog psa. U zadnji su tren stali.

„Za dlaku!“, poviše Željo.

Za dlaku, ali čiju?, pomisli Mozart. Bio je sad sasvim siguran, iako se to uvjerenje odupiralo logici, kako ih je baš pseća njuška tko zna kakvom snagom zaustavila! Instinkt i neki loš predosjećaj uznemire mu sva osjetila, kao i spoznaja da Željina nogu nije ni dodirnula kočnicu.

Životinja se ni pod cijenu vlastita života, nije imala

namjere pomaknuti s mjesta. Sjedila je na stražnjim nogama i fiksirala ih očima.

„Jebeš mi mater, ako se ne makne, zgazit će ga. Otkud sada u ovoj pustoši pseto?“, zapjenio je Željo ne shvaćajući da okreće ključ u prazno, i da je njihov automobil upravo izdahnuo kao i sve uokolo. Mozartu tada padnu na pamet riječi, po prvi puta te večeri; biti predodređen za smrt. Ili, kako upravo stoje na samom rubu da to postanu, i da im se smrt, moguće, toliko približila, te joj, udišući je iz pretjerane blizine, preklopjenih sjena, ne osjećaju smrđljivi zadah za vratom.

„Meni se čini da je to onaj isti iz dvorišta. Onaj mrtav!“

„Daj ne seri, Mozarte, kako može mrtav pas stajati po sred ceste? Jesi li sasvim šenuo? Da nisi nešto halucinogeno uzeo prije nego što smo krenuli?“

„Kažem ti da je isti, vidi, skorena dlaka, lokva krvi pod njim, mrtav pogled. Mislim, a da se vratimo nazad i te stvari ipak ostavimo?“

„Ne seri više! Koliko ti puta moram ponoviti? Ne vraćamo se nikamo. Sve u prikolici je sad moje i ničije. Ja ne punim gaće zbog bijednih džukela. Zar nakon svega? Znaš što, ako sad izadem van, golim će ga rukama...“

Ali pas s mrtvima očima u tom trenu zalaje.

„Samo malo, Željo, pričekaj da vidimo što nam želi reći...“

„Od kad si postao ekspert za pseći jezik? I to mrtvih pasa! Svašta s tobom. Sjeti se što sam ti govorio o ljudima i buljenju u jednu točku? Budala i ja, s kim sam se večeras udružio...“

Mozart izide iz auta, krene prema psu i pruži ruku ne bi li se nekako izbliza uvjerio da je u pitanju baš onaj isti iz dvorišta i nijedan drugi, ali u taj mah on zavili, odskoči i potrči prema obližnjoj šumi. Na samom rubu zastane, okrene se prema njemu, pa ga lajanjem stane dozivati da mu se pridruži, i zamakne među

prvim stablima.

„Čekaj me ovdje“, reče Mozart. „Samo da vidim što hoće i gdje me vodi.“

„U pizdu materinu, eto gdje te vodi. Ti si lud! Jel’ me čuješ? Lud si! Možda je zasjeda, što znaš? Možda se neki od njihovih skrivaju u šumi. Ja ne idem nigdje, a ti kako hoćeš. Znaj, ovaj put ćeš se sam pobrinuti za svoju kožu!“

Zašao je tek nekoliko metara u šumu, ali ga okom više nije mogao dohvatići. Pa ipak, pucketanje suhih grančica i povremeno pseće dahtanje, dolazilo je odasvud; iz golih krošnji, stvrduće zemlje, zasićenog zraka... Mada, nakon nekog vremena, više nije bio siguran ni u što, sumnjajući nije li sve čujno samo njegov veliki, veliki umišljaj.

Iznenada, pred njim pukne mala čistina, a na njoj, kao carolijom i niotkud stvoren, crni pianino, nalik onome kakvoga je i sam jednom imao. I više ništa osim vlastitog disanja smještenog, ne u plućima, već visoko u grlu, nije mogao osjetiti.

Stisne šake, pa ih opusti, pa opet stisne, i tako nekoliko puta, ne bi li vratio osjet utrnulim rukama. Prilazeći instrumentu, tišina je uzmicala pred nadolazećom glazbom.

Dodirnu ga, pitajući se, kako je moguće da takav sjajan i crn, doduše s ranama kao dokazom kalvarije kroz koju je prošao, stoji tu poput neke fatamorgane.

I nema zapravo nikakve sumnje, uvjeravao se dalje, kako instrument nikome ne pripada, možda nikada i nije, i naravno, svetogrđe je ostaviti ga tu da trune izložen vjetru i kiši. Podigne lice k mjesecu, a ukočeni prsti naslijepo potraže poziciju među tipkama.

Od eksplozije, i mjesec se razlomi na stotine žutih

komadića, a onda nastupi tama iz koje je postupno metastazirala zločudna tišina.

Najprije je krenulo iz šume. Tiho i prijeteće režanje. I balavo dahtanje.

Željo ga je odmah uočio. Stajao je na samom rubu šume, kao crna dlakava lopta iz koje su izlazili nimalo privlačni zvukovi. Tutnjalo mu je u grudima i glavi dok se pitao:

„A, što sad?“

Eksplozija ga je zaustavila u kretanju na pola puta između automobila i šume prema kojoj je na kraju ipak krenuo.

K vragu! Nije mu želio okrenuti leđa. Nikada nikome nije, i zato, nije li smiješno to sada učiniti jednom psu? Ako je ovo kraj, radije bi mu gledao u oči.

Mogućnost da se izvuče, bila je jednaka i onoj drugoj mogućnosti, mozgao je napetim umom, i odnekud mu kao loša utjeha nadodu tko zna čije misli, o točno određenim i doziranim ljudskim koracima i udisajima.

Pomisao na vlastite, izbjije mu želju za dalnjim razmišljanjem, požudno udahne i hitro se pokrene s točke u koju se samo na tren neodlučno ukopao.

RADOSLAV SLAVNIĆ

Radoslav Slavnić rođen je 1985. godine u Sremskoj Mitrovici, a živi u Rumi. Apsolvent je Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju u Beogradu.

Saradnik je časopisa „RU-Magazin“ i sajtova „Rumski Urbani Magazin“, „SF-Serbia“, „HellyCherry“ i „RemixPress“.

Prvu zbirku kratkih priča, pod nazivom „Svetlost na kraju ulice“, objavio je po završetku osnovne škole. Roman prvenac „Nemezis“ objavio je 2011. godine, a godinu dana kasnije, za izdavačku kuću „New Look Entertainment“, izdaje i **prošireno elektronsko izdanje**.

Priče objavio na sajtu „Art-Anima“ i u časopisu „Emitor“.

U saradnji sa studentima FASPER-a, snimio dokumentarni film „Kad porastem biću....“, a sa Nezavisnom Omladinskom Organizacijom Rume učestvovao u snimanju filma „Drugi On“, inspirisanom pričom „Bezimeni“.

Član je Srpskog pevačkog društva u Rumi, a pevač i tekstopisac benda „Vultures“.

MIŠOLOVKA

*Al' gle, dok luda rulja vrvi,
nekakve gmizave sene,
vije se kao sva u krvi
nasred samotne scene!

Vije se! – vije! jez shrva
lutke što su žrtve njene,
anđeli plaču ispred crva
čiji se zubi krvlju pene.*

*Edgar Allan Po
„Crv pobednik“*

1.

„Poslednji univerzum ispao je baš loše kombinovan“, odjeknuo je izobličeni odraz u ogledalu, nakon dvanaest meseci mučne introspekcije, probijanja moždanih barijera i prebiranja po vizijama prethodnih i paralelnih oblika postojanja. „Najlošije,

zapravo.“

„Toliko loše, da bi bilo bolje da se nismo ni obreli u njemu“, klimnu sagovornik sa suprotne strane stvarnosti, zaključan u jeftinom hotelskom sobičku, a zarobljen između oteklih slepoočnica ranjivog organizma.

Ove reči su okončale čitavu godinu neljudskog nutrenja, kao i prethodnu večnost pogrešnih odluka i stranputica, a prelomni trenutak zagadile navlaženom prljavštinom decenijama rabiljene prostorije. Četiri trošna zida, nad četiri slepa – bez prozora i vrata, da odagnaju mučninu. A mučnine sve više pod kožom i mesom. Teško to beše tkanje za ogrnuti zauvek, ispostavilo se do kraja.

Koliko god da mu je prijala unutrašnja interpretacija prelamanja svetlosti, ritma noćne kiše i dodira svile i kašmira, toliko mu je teško padalo finale egzistencije – trenutak pucanja lanca kombinovanih segmenata biti. Čak su mu se i senzacije ukusa i mirisa, uz igrariju strukturama znanim kao „misli“, sada činile kao bedna nadoknada pred krajnjim ishodom, gorkim i pustim, sakatim među zgrčenim nervima. Ljudsko telo je, kroz večnost mu se otkrovilo, samo izgledalo kao izuzetan konstrukt, obdareno dragocenom sposobnošću čulne spoznaje i čarima mesa. Ali, želja za zadovoljenjem neukrotivih potreba, iz sličnih muljavih dubina prodisala, u stvari je bila fatalna i vodila je nastanku rupa u istom mesu, oslobađajući osećaj jači od bilo kojeg drugog...

Bol.

„Ljudi su već dovoljno neorganizovani“, Ono se, nakon kraće pauze, nanovo obratilo suprotstavljenom zgužvanom licu okićenom asimetričnim rumenilom. „Nije nužno da im još i naša bit oteža večnost.“

Odraz se složio sa konačnom odlukom o brisanju činilaca iz sistema, a kroz zategnutu kožu čela, kao pečat rešenju jednačine, probi mu se nekoliko crvenih kapljica.

Ono se nasmejalo, nenadano, skoro nesvesno, setivši se priče o Isusu i krvavom znoju. Kako je saznao vremenom, zapravo se radilo o najobičnijem odgovoru fragilnog čovečijeg организma na stres, strah i žestoku mentalnu aktivnost, jedva izdržljivu za temelj od tkiva. Fiziolozi su pojavu imenovali komplikovanom kovanicom i svrstali je među ostala „obična“ oboljenja, a genetičari se potrudili da joj prikače uzrok nasledne prirode. Ipak, Ono samo je bez muke, poučeno iskustvom, shvatilo da se radi o nesavladivoj unutrašnjoj snazi pojedinca i nemoći kontrolnog pogona – prozvanog „mozak“ – da je obuzda ispred ideje o beskraju. Nakon takvog saznanja, poražavajućeg za svet i čoveka, svrha psalma i nauke postala je potpuno prozirna i lako lomljiva.

„Koliko god krvi i znoja da se prolije, čudo će, očigledno, izmaći ovoj rasi“, zaključilo je Ono, pa skupilo usne i odstupilo od ogledala, a pogled mu sa konfrontiranog istovetnika sleti na znatno privlačniji lik, uramljen i zastakljen, pa položen na prašnjavu površinu noćnog stočića. Portret – smrznut u vremenu, retuširan i lišen boje stvarnosti – kao jedino preostalo opredmećenje žalosti za pokojnicom, dodatno mu je otežavao funkcionisanje u okviru postojećeg sistema. Smatralo je da takve teškoće vode poreklo od onog što su smrtnici nazivali tuga.

U maniru Zemljana, kažiprstom je opcertalo ivice portreta, zamastivši staklo, a potom skupilo kapke, oslobodilo krvavu suzu i prepustilo se talasu sećanja – poslednjem, pred misijom brisanja.

Devojka sa fotografije uzvratila je urlikom.

Soba – ehom.

Ono – jaukom.

A prošlost... bolom.

Svi skupa se stopiše u odrazu i rastvoriše među nagonjanim sećanjima na nešto što se u prethodnoj godini, po kriterijumima srca i duše, moglo svrstati među osećanja slična ljubavi.

Čak i bez držanja za ruke i grljenja na mesečini, bili su skladniji par od savršeno istesanih, susednih delova slagalice. Ono se nije bunilo kada bi došlo vreme da se zadovolje njeni telesni apetiti, iako je mnogo više uživalo u bistrenjima rastegnutim do jutra, a začinjenim pepelom cigarete ili džointa, pa natopljenim vinom, pivom, ili domaćom rakijom. Činilo mu se da su njena shvatanja realiteta, za razliku od ubeđenja ostalih uspravljenih saputnika, bila sveobuhvatnija, na način poznat samo entitetu kompleksnijem od proste duše čoveka – kao da je bila bliže istini od ostalih zavaranih dodoša i sledbenika reklamnih kampanja turbandžija, krstaša, čelavih i dugom obojenih. Uz to, volela je filmove i pozorišne predstave i pristupala im kritički, neretko glasno i objektivno, spremna da ustane za sopstveni stav pred omiljenim joj i jednakom ostrašćenim sagovornikom. „Kuma“ nije smatrala vrhuncem moderne kinematografije, a argumente vezane za takvo „svetogrde“ umela je da iznosi satima nakon zblanutog pogleda ekipe za kafanskim stolom i kojom progutanom psovčicom. Takođe, Gejblov citat iz „Prohujalo sa vihorom“, ili Nortonov iz „Borilačkog kluba“, nije nalazila pogodnim za isticanje na socijalnim mrežama u „o meni“ sekciji, dok bi pred bioskopskim repertoarom radije pružila šansu delu mlađeg režisera u pokušaju, nego reprizirala „Taksistu“ bez preke potrebe. Ono je takva smela opredeljenja nalazilo fascinantnim i zato joj se povinovalo kada bi se našli na raskršću hodnika ka bioskopskim salama.

„Bioskop...“, razgrćući masne naslage uspomena, postalo je gotovo sigurno da je upravo projekcija sa popustom u lokalnom bioskopu presudila prošlogodišnjem dočeku i kaznila ga krvavim epilogom. „Ko još ide u bioskop za doček?“

Kao nepoučeno pričom o Betmenovom tragičnom detinjstvu i sopstvenom istorijom iz kvartova bez ulične rasvete, Ono je te novogodišnje noći nesmotreno dozvolilo špricerom omamljenoj lepotici da korakne u zapušteni prolaz iza zadnjeg ulaza sale.

Odjavna špica filma „Poverljivo iz El Eja“ bila je pri kraju, kada je naglasila da u poslednja dva sata obuzdava pulsiranje među nogama i da zna za skrovito, snegom netaknuto mesto, za usputni „brzak“. Prolaz je decenijama služio ljubavnike u žurbi i nesretnečike slabih bešika, ali Ono kao da je predosećalo da su zidine te večeri još nekome poslužile kao utočište. Ipak, pre ružne opomene, a potom i gromoglasnog pucnja, zauzetih ruku i pogleda, jedva da je primetilo dva maloletna huligana, lica skrivenih kapuljačama i zaboravljenom tminom. Samo vrisak kasnije, jecajući na kolenima, shvatilo je da su ti klinci – sada udaljeni dovoljno da je zamirao čak i odjek njihove obuće i psovki – prelomili sudbinski tok i za korak mu skratili put ka Svesvesti.

Indijski filozofi bi, verovalo je, takav scenosled okarakterisali kao karmički, a antički tragičari bi se, aplaudirajući iz publike, usudili da promucaju i „deus ex machina“. Ipak, Ono je prepostavljalo da se radi samo o izuzetno lošoj kombinaciji – filma, ljubavi, života – kombinaciji, koja se, nakon celih godinu dana ispitivanja svrhe i biti, morala prepraviti, i to izbacivanjem glavnog lika iz scenarija.

Sveže osvećeno, prepostavljalo je da bi rekonstrukcija karika lanca mogla usmeriti kraj ka drugačijoj, lepšoj večnosti, ali je isto tako dobro znalo i da su svekoliko prisustvo i gotovo opipljiva glad niza prethodnih utelovljenja za ugođajima nerava i mesa zahtevali da se izmeni svaki od segmenata kombinacije.

Shodno tome, način se naprosto nametao...

„Izbrisacu ih sve“, poslednji put je odmahnulo u smeru odraza, sklopilo oči, udahnulo duboko, kao na pozornici, i aktuelno novogodišnje veče učinilo sudbonosnim.

Za biće nalik njemu, sleđujući put nije predstavljao nesavladivu razdaljinu, nakon toliko noći meditacije i praktikovanja veština nepojmljivih ljudskoj svesti.

Srž afekta, kratkotrajni intimni odnos i gorčina gubitka otvorili su prethodnog dočeka pitanja o sveukupnosti, a već nedelju dana kasnije, žalopojku ukaljanu čestitkama sledbenika najvećeg pravoslavnog praznika, ispratio je i bol u slepoočnicama, kao i prva vizija prastarog, praiskonskog postojanja – jedinjenja svetlosti i tame, i celine unutrašnjeg i spoljašnjeg. Bilo je to biće nesagledivih prostornih i vremenskih dimenzija, izobličeno bezbrojnim perspektivama i preklapanjima nezavisnih slučajeva. Bilo je to Ono samo, pojmljivo isključivo svesti lišenoj afektivnog i čulnog zagađenja – prečišćena funkcija biti i bit funkcije... forma univerzalnog.

U narednim mesecima, dok su uši krvarile, a koža pretila cepanjem, Ono je uspelo da se otvori pred novom sferom imaginacije, a samo godinu dana kasnije, ispucalih kapilara i bolnog potiljka, u potpunosti se uklopilo u refleksiju, nadvladalo slabost ljudskog organizma i doživelo sebe kao sposobnog putnika u bezgraničnom i večitom.

Takvim iskutvom obdareno, bilo je spremno da rekonstruiše sudbinski lanac...

I dok se realitet cepao, a vreme vijugalo i gušilo se u vlastitom kontinuumu, Ono se nadalo da će sledeća era postojanja, nakon ispravka kombinacije, osloboditi mesto novoj, manje mučnoj ulozi, i da se ljkog bića više nikada neće setiti...

2.

Mnogo je loše rakije oteklo kod Džoa, dok gazda nije poverovao da se istina probila iz drugačijeg bureta i da iz bliske budućnosti, sa puta do smaknuća, zaudaraju trulež i mokraća. Tek je krajem septembra, naočigled zblanutih predstavnika zakona, sudbinsku crtu iza šanca upisao i samom sebi, i to metkom ka-

libra četrdeset i pet. Ipak, brlje je do tog momenta popijeno sasvim dovoljno, da progrize kroz grlo i trbuh žešće od aligatora iz bazena iza lokala, a želudac natera da zaigra kiselo kroz čak dva naredna segmenta kombinacije.

Zaključak je bio jednostavan: vreme je smlaćilo svesti, a ražestilo pića.

Koliko je lakše sve išlo sa antičkim herojima! Ratnici bi sami, kada bi se našli u zapećku, ili lišeni oružja, grudima naletali na koplja, verujući da je život vredniji ako se odbaci, nego podari neprijatelju – ili se, bar, pretvarajući da je tako. Od mišićavih legionara, preko ponosnih bradonja, a za njima i srednjovekovnih siledžija, jednookih lopurdi i gospodara talasa, radije se skakalo sa planinskih vrhova, paluba brodova i zidina utvrđenja, nego klečalo pred tuđim sećivom. Čak su i pojedine krezube bundžije, u beloj mantiji, a pred spaljenim krstom – još tokom prve inkarnacije skupine – radije prosipale sopstvenu krv za superiornu rasu, nego dozvoljavale da ih sustigne zakon.

Sa modernim zlotvorima, pak, postalo je komplikovanije.

Kmeknuvši pred kapijom dvadesetog veka, činilo se da su odustali od traćenja života za čast, te im se moralo pristupiti promišljenije. Već su se sa Džekom javile prve teškoće, pa se skoro četiri godine razglabalo i napinjalo, dok bezobzirni dvadesetšestogodišnjak konačno nije prihvatio predlog da raspori i sopstveni trbuh i pusti da istina o misteriji zamagljenih londonских kvartova zajedno sa krvlju oteče u nepovrat.

„Drugačije ne bi porodio novi vek“, uz nagoveštaj obrazloženja spolja, mučni deo je odradio ego, zajedno sa svešću o ranijem iskustvu i onome što se naziralo u sutrašnjici.

Fer pogodba – za dva takva igrača.

Džeka, Džoa i prethodno eliminisane nasledio je još gor drkoš, rešen da se oproba u najbolje naučenom već u dvanaestoj

godini, pa je valjalo delati na vreme. Tek kada su mu odsečene obe šake, bezobraznik se smilovao da iskoristi preostale udove i baci se sa krova napuštene austrijske zgrade u kojoj je prvi put – veštim ubodom šila u vrat – upokojio jednu od doseljenica.

Riči „Vampir“ je, sa druge strane, skoro čitavu deceniju odolevao ubedivanjima i izmicao smrti, bulazneći o vanzemaljčima i nacistima, pa su se svi prijatno iznenadili kada je zaspao zauvek, u san uljuljkan jačom od preporučene mu doze medikamentozne terapije.

Sledeći po redu nije bio toliko problematičan. Sa jedva navršenih šesnaest, u alkoholnom bezumlu, samostalno je zaustavio seriju rafala ispaljenih u prethodnim godinama i prekinuo talas klinačkog uličnog kriminala prestonice. Po zahtevu bratske opklade, ušmrknuo je više „sečenog“ nego što je mišić mogao da izgura, pa mu se učinilo da je zlato oko vrata otežalo, a zima se provukla između kožnjaka i trenerke. Pre poslednjeg „čuka, jebote“, doduše, nije stigao da poljubi plusić, pa ga ostatak bratije nije sahranio uz zaslužene počasti, hladnu prasetinu i tugaljivu pesmu majke nacije, već pokopao u blatu pokraj puta ovenčanom smogom kamiona i načičkanom otiscima platformi jednookih kafanskih radodajki.

Tako se stiglo i do pretposlednjeg krvnika. Verovalo se da je bio dovoljno iskusan i racionalan da mu – uz nadu da će ga prihvati – vredi ponuditi i objašnjenje...

3.

Dejan je jedini i dalje disao, a istovremeno znao da smrt izaziva svrbljivo tinjanje pod potiljkom i žvaće nervne završetke poput grozničavog, balavog sna.

Za trideset godina u svežem mesu, četiri u teretani i dve iz rešetaka, naučio je da je tuđa nesmotrenost za poker aparatima iz-

vor izuzetnog prihoda, sa čak trideset posto kamate na mesečnom nivou. Takođe, ispeka je zanat ubadanja najbolnijih tačaka pod rebrima i otkrio koliko je prekomerna doza soli efikasno sredstvo ubedivanja. Još je uvežbao da mahne pištoljem tu i tamo, uz par ružnih reči, i sve to omogućilo mu je da glavnici preostalog slobodnog vremena posveti posebnom hobiju – planiranju, organizaciji i pripremi za najbitnije veče u godini.

Jedino su mu noći i snovi prekidali harmoniju rutine u sportskim centrima i kafićima, gde se *espresso* izgovarao sa „k“, a tiket vrednovao više od diplome. Mrak je donosio vlastite senzacije i plasirao ih kroz živopisne košmare, a besvesni Dejan se davio u moru krvi i iščupanih udova, ograničenom paralizovanim vidnim poljem. Iznad, van dometa razuma, zatitrala bi pokatkad svetlost i rasula mu se pred licem, kao pred bioskopskim platnom, ili pozorišnom scenom, i tek što bi zinuo da vrisne, pod jezikom bi mu se razgorela sećanja i odluke, samo da bi mu se pluća skvrčila, a zubi zacvokotali u borbi protiv prvog i poslednjeg daha.

Nemoćan pred otkrovenjem, zaspao bi još jednom, unutar sna, a ujutro bi se obreo pod istom, ili nešto svežijom kožom – u svežijem danu, ili svežijem životu. Obliven hladnim znojem, sa zaostalim krikom u grlu i bolnim vratom, ispred umornih uspomena i spetljanih raskršća, za tren bi postao svestan da će po ko zna koji put ponovo proći kroz sve.

Nije to bilo toliko loše...

Zadovoljan se, zapravo, budio taj Dejan. Prijalo mu je peckanje pri vrhu kičme, iskasapljena tela mu nisu previše smrdeća, a voleo je i bioskope, pozorišta i snove. Živote, takođe – sopstvene, tuđe, zaslužene i bespravno prigrabljenе.

Uz to, jedini je disao i znao...

Ili je tako bar mislio.

Pored sudbonosnog udarca, iz bliske prošlosti probijali su se još smrad izmeta i sperme, uz nejasnu predstavu uzanog prolaza razapetog između ogoljenih zidova i kaldrme uronjene u tminu čorsokaka – noćnog utočišta za beskućnike, propalice, alkose i drolje, a njegovog ličnog kutka, namenjenog nečastivim zadovoljstvima. Prisetio se, onako smeten, i muškarčevih leđa, senke što ih je grlila, i vreline u grudima, oko vrata i pod uhom... osećaja osobenog za novogodišnje noći i trenutke dominacije obiljene krvlju.

Svaki doček u poslednjoj deceniji potpisao je novim sečivom, sveže prerezanim vratom i jedinstvenim orgazmičkim trzajem iz dubine utrobe, a potom i jutarnjom fantazijom smekšanih testisa. Kada bi se vratio u iznajmljenu hotelsku sobu u okolini centra, osluškujući zamiruće krike novogodišnjih pijandura, legao bi u krevet, pa zamišljao kako se beživotna tela napuštena u senci dočeka stapaju sa uvredljivom arhitekturom čorsokaka, baš kao što su i duše žrtava postale deo njegove, opsežnije biti. U budnim snoviđenjima, maljave grudi skitnica bi ponirale u matricu fasadne cigle i okolnih ogoljenih zidova, a zakržljali udovi prekriveni čebadima i krpama mešali bi se sa razbacanim smećem i postajali građa nove, originalne mase – produkta njegovog zanimanja. Novogodišnja jutra su oslikavala bujajući volumen gadljivog sivila nadojenog nezdravim mesom, otpadom i kricima nesretnika, i prošaranog kapilarima pred pucanjem, sve dok perverznu vizuelizaciju ne bi okončala svest o njegovom telu. Znao je da ono nikada neće postati deo te tumorne strukture, i ta ideja kao da mu je otvarala kapije mirnog sna, a pulsirajuće ludilo mutne materije gušila do narednog dočeka.

Novinari su ga, nekoliko najluđih noći unazad, prozvali „Mraz“, a on je, iz godine u godinu, razvučenih usana preletao preko kolumni hronike, iako je – priznao bi povremeno bledim zidovima i odrazu u ogledalu – nakon toliko smrti, očekivao pompezniji nadimak. Raniji radovi bi mu bili nagrađivani zvučnim

sintagma, kolumnom više, čak i priznanjem, doživotnim robijom, ili senzacionalnim javnim smaknućem dostoјnjim jednog kvalitetnog ubice, a danas, čak i uz razrađeniji plan, medijska pažnja bi iz nepoznatog razloga skliznula među noge svakojakih nikogovički, ili se isprala pred ne naročito šokantnim snimcima nedeljom uveče i besmislenim političkim duelima. Odnos javnog mnjenja ka nasilju i zločinu izgledao mu je nezrelo, nalik dečijem, i to ga nije naročito radovalo. Ukoliko bi ga slučajno uhvatili i otkrili mu identitet, pretpostavljaо je, verovatno bi ga, u skladu sa novim medijskim žargonom, prozvali „Deja Mraz“, ili još bezazlenije. Možda čak i „Dekster“, po aljkavom kasapinu sa TV-a, što se vazda premišljao.

„Vremena su takva, jebeš ga“, odbrusio bi u odbrani od nasrtaja unutrašnjih glasova i pustio da se nelagoda spere, pa privatio skromno mesto na stranicama iza ekonomije, a ispred zabave i sporta.

Razlog takvog kratkotrajnog, prostačkog nezadovoljstva, karakterističnog za one otvorenih utroba, izmicao mu je u košmarnim lutanjima, ali se mogao zakleti da je imao veze sa onim što su okolni pušači lula i dive u šljaštećim haljinama pominjali u kontekstu subjete. Brzo bi, pak, odustao od kopanja po rovitoj unutrašnjosti, uz obrazloženje da se živi na površini, a ne u dubini, pa bi se obliznuo i setio slasne vreline pod pantalonama, kada bi sečivo zaparalo kožu, a rana pustila da oteknu nove godine pokorene budućnosti.

Ipak, ovog puta, u stvarnosti su ga, umesto znoja i skromnog članka u novinama, dočekali echo odbrojavanja sa gradskog trga, bolna vilica, ukus krvi u ustima i... bes.

„Mamu ču ti jebati“, prenuvši se, zamahnuo je ramenom, u pokušaju da razdvoji udove sputane lancima. Šake su mu, čvrsto stegnute, počivale u krilu, a okatančena stopala se oduzela od hladnoće i mirovanja. Nesposoban da se uspravi, stresao se silovito, pa zastenjao.

Bespomoćnost – ujedno sa smrznutim sećanjem na okret muškarca kojeg je pratio i sudar sa pesnicom koja ga je odvojila od svesti – terala mu je suze na oči, a dah činila nestalnim. Takvo stanje, takvu... neravnotežu, nije mnogo puta doživeo u višemilenijumskom iskustvu. Sličan osećaj obeležio je mali broj ispada tokom dugovečnog spokojnog života: davno ratno jutro, kada se probudio ranjen i začuo pobednički poklič neprijatelja ispred bolničkog kampa, zatim ružnu noć sa kraljicom londonskih crvenih fenjera, raskomadanom nekoliko dana kasnije, a potom i prvi susret sa simptomima siflisa.

Još jednom se, u to ime, brecnuo na nejasan bat đonova u blizini i nespretno propeo na kolena, pretražujući pomrčinu. Podloga mu, međutim, odgovori vragolastim njihanjem, i on shvati da mu se pogled gubi među rešetkama skučenog visećeg kaveza, nalik onima iz dana kada se pod znakom nasilnog pravoverja, osvetljen lomačom, borio protiv jeresi. Na poređenje se nadovezaše iskrivljene crte devojačkih lica i žigosanih dlanova, uz bučne osude goniča u mantijama i smrad balege razmane po nakaznim telima optuženih grešnica, pre nego što bi ih progutala čistoća plamena. Takva kombinacija stimulusa iz prošlosti stvarala je predstavu simetričnu novogodišnjoj mesnatoj masi.

Izgledalo mu je kao da su mu ti engrami, ničim izazvani, u trenutku prsnuli pod temenom i oslobodili žar kiseline, i to ga dodatno razljuti.

„Ubiću te“, zarežao je, svestan besmisla pretnje, a izostanak jačeg odjeka mu nagovesti da se nalazio u manjoj, zatvorenoj prostoriji. Mračni, zapostavljeni kutak zadovoljstva kao da je bio kilometrima i eonima udaljen, a nekadašnji vladar noći ostao vakumiran u pustoj ljušturi, zaključan sa zluradim uspomenama.

„Mrtav sam, šta god da se desi“, iznenadivši ga, zvonki glas probi se kroz redak vazduh, a zvuk koraka se učini bližim.
„Bar se nadam tome.“

„Ko si ti?“ Dejan ščepa rešetke poput zamorca i upre

pogled ka sagovorniku oblichenom tamom, a lanci zazveketaše u sudaru sa rešetkom i ublažiše škripu njegovih oteklih glasnih žica. „Šta ‘oćeš od mene?’“

„Ja sam neko jači, sposobniji, iskusniji i... stariji od tebe“, rumeno čelo i staklaste oči pogodi zalutali tračak svetlosti.

Dejan je prepoznao oštре crte i upečatljivu fizionomiju. Bio je to lik pukom slučajnošću odabran za ulogu nove žrtve u svetoj misiji. Još na gradskom trgu, pre novogodišnjeg odbrojavanja, zapazio ga je među oteklim facama i šuškavim jaknama. Probijao se „taj miš“ kroz masu, brzopleto i bahato – kao i svi novogodišnji pišači i neosvešćeni grešnici željni besplatne rakije i mesa pečenog vola – činilo se, potpuno nesvestan pratioca sa kožnim rukavicama i oštrim sečivom u džepu kaputa.

„Još jedan će skončati sa mesancem pod prstima, među zidovima umazanim govnima“, Dejan se prisjetio da je zaustio, senčeći kaldrmu iza plena i opirući se orgazmičkim trzajima iz dubine.

A onda se, najednom, prokletnik okrenuo, i tamu čorsokaka pocepaо je bljesak promišljenog, munjevitog udarca, koji je lovca za tren potopio pod obrise svesnog. I sada ga je taj, naizgled nasumično počastvovani crv, držao u okovima, šepureći se bistrom svetlih očiju i pričajući o nemerljivoj starosti.

„Šta lupaš ti, bre?“ Dejan se nagnu i zaljulja kavez, ogledajući besom deformisano lice u mirnom izrazu suparnika. „Reci mi ko si i šta ‘oćeš od mene, pa ti neću kičmu slomiti, kad izađem odavde!’“

„A šta bi bilo, ukoliko bih, umesto toga, sa tobom podelio istinu o igri mačke i miša?“ Muškarac odsečnim pokretom zaustavi zamah kaveza, nasmeja se, pa nastavi, ne očekujući odgovor. „Golja diše, čeprka po smeću, mljacka, pa reši da povuče smrt za brke. Kad shvati da je preterao i probudio zlu kob, on utrči u rupu, prividno bezbedan i nesvestan...“

„Da je smrt odvajkada tu, vreba u mraku i zadovoljno prede“, Dejan dovrši, cedeći vlastitu misao kroz stegnuto grlo, poput poraženog govornika. U dubini utrobe mu zaigra gorki predosećaj.

„Ponosno bi izgovarao te reči pred žutobradim odrpancima i ‘miševima’, kako ih nazivaš“, muškarac izvuče Dejanov nož i zagreba po rešetkama, „pre nego što bi im presekao grkljan, zar ne?“

„Ti... čuo si me“, slogovi su se saplitali preko Dejanovih usana. „Video si me... je l?“

Ideja o svedoku nije ga plašila, već iritirala. Smetali su mu „miševi“ sa njuškama zabijenim preduboko u njegov posao. Ipak, činilo se da je ovaj odudarao od ostalih beznačajnih glodara – da nije, ne bi uspeo da ga namami u kavez. Uostalom, priča o starosti nije obećavala srećan i jednostavan završetak.

Kao daje i sam promislio isto, muškarac klimnu, a osuđujući pogled ostade smrznut u iščekivanju reakcije zatočenika.

„Ali, oni nisu zaslužili da žive“, Dejan prihvati igru, pa po uzoru na sociopate sa filma nehajno ispljunu opravdanje. „Bili su beskorisni. Miševi, bre...“

„I sam znaš da to nije istina“, muškarac ga prekinu, zagladivši mu obraz sečivom. „Razlozi za prolivanje tolike krvi kriju se mnogo dublje, ali ti odbijaš da ih potražiš.“

„Kakvi razlozi, čoveče?“, ovaj ustuknu, a glasne žice mu se ponovo ukrstiše, pa mu se nad dahom izmigolji samo histerični cik. „Šta ti znaš o razlozima?“

„Znam da su mnogobrojni, stotinama godina stari i... neiskreni.“ Nož je, još jednom, lako našao put do obraza nekadašnjeg vlasnika. „Neiskren si preda mnom, ali i pred samim sobom...“

„Ko je neiskren, bre? Znaš li ti ko sam ja?“

„Znam ko si ti, a poznati su mi i tvoji besmisleni razlozi.

Doduše, ne krivim te, jer trenutno zaista veruješ u sumanu ideju o mačkama i miševima. Samoobmana je čudo, Dejane.“

Glupo „a?“ strovalilo se preko dušnika ubice i ostavilo ga razjapljene vilice pred, naizgled, sveznajućim strancem. Istina iz dubine je postajala sve bučnija i probijala se u stvarnost nošena njegovim lakim glasom:

„Danas, kao i decenijama unazad, upokojene paćenike optužuješ za parazitiranje nad ranjenim društvom i pominješ slične gluposti u koje si poverovao samo zato što su svi ostali izgovori otupeli u prethodnom veku i onima pre njega.“

Krupne graške znoja na Dejanovom čelu i hladnoća u plućima ispratile su strančevo obrazloženje.

„Kakve to... vekove pominješ?“ Čelični vrh pustio je malo krvi ispod Dejanovog oka i, zajedno sa novootkrivenim saznanjem, naterao ga da se upristoji. „Ne razumem...“

„Ne pravi se zbumjen, molim te“, muškarac spretno vrati sečivo pod dugi, tamni kaput. Udaljio se od kaveza u lakom skoku, pa započeo hipnotičku kružnu šetnju oko zatvorenika, dopuštajući da mu se povremeno licem razlije slabašna svetlost i istakne crvenilo obraza i čela. „Znam za tvoju tajnu.“

„Ali...“

„Bez ‘ali’, molim te“, koraci su postali teži. „I sam se sećam koliko je sve lakše bilo, kada si se rodio prvi put. Davno, kada su savest i krivica bile u najavi, a životi se oduzimali pod komandom vrhovnog poglavara. Voleo si, Dejane, da budeš instrument smrti i bezumno prosipaš utrobe, potpuno nesvestan onoga što si prodao za mišiće, krv i bes. Tada duša nije prigovarala, jer svest nije bila dovoljno snažna da bi je prizvala.“

„Ti... zaista znaš kada sam se rodio prvi put?“, boja Dejanovog glasa oslikavala je njegovu zatečenost, dok su fragmenti zaboravljenе prošlosti izbjijali na površinu, gonjeni rikom ranjenika i umirućih, i škripom ukrštenih oštrica.

„I drugi put, i svaki sledeći“, nadovezao se stranac. „Znam, takođe, koliko si iznenađen bio, kada si prvi put ispustio oružje na bojnom polju i nesmotreno ostao bez glave, samo da bi ponovo prodisao u novorođenom, nevinom telu, ali sa istim prljavim mislima i kužnim sećanjem na mač i bojni poklič.“

Reči kao da su probile do samog centra svesti pritvorenog i razgorele mu prividno zgasnute uspomene na majčine bradavice i dan kada je shvatio da je krv ukusnija od mleka – trenutak spoznaje o večnom bivstvovanju u novom mesu. „Svako iščupano srce me za dužinu još jednog života udaljava od kraja“, prisećao se kvarnih zaključaka, dok je iznova učio da hoda i govori, ovladavajući telom i radujući se navali novih talasa zrelosti na dohvati skupljene šake, samo da bi uspeo da zajaše konja, mahne oružjem i uđe u novi duel.

Nepozvana, kao da je pljusnula iz truleži prosute utrobe, grlo mu oprži bljuvotina.

„Bio si neprocenjiv ratnik, zaista“, oko kaveza se, zajedno sa smradom nesvarene hrane, razlio i nehajni osmeh sagovornika. „Uletao si u bitke bez razmišljanja, kao neopevani heroj, ali ne da bi spasao živote žena i dece iz plemena, već da bi oduzimao tuđe...“

„Prestani!“ Dejanov želudac se i dalje grčio, pokušavajući da se osloboodi težine greha, ali više nije imao šta da izbací, pa mu se mučnina pope sve do grudi.

„Samo da bi osigurao novo rođenje“, muškarac zaključi.

„Molim te...“, bes je utihnuo pred pokornošću, a ovu iznova proguta gorčina.

„Sa sigurnošću da ćeš prodisati ponovo“, stranac je nastavio kada se uverio da je ponovo pridobio pažnju zatočenika, „mogao si da priuštis prostačku bezbrižnost u borbi, pa si se u potpunosti odaljio od ideje o životu i časti, a priklonio onoj o smrti, koja te je i smestila u kavez.“

Ubica je pokušao da se zaštiti od osuđujućih reči, mesnatim dlanovima prekrivši ušne školjke. Ipak, istina je bila neu-moljiva, kao da se oslobađala iznutra, iz dubine potisnutog, tako nasilna i stabilna, nemoguća za skriti.

„I tako si živeo i umirao lako, bez spoticanja, sve dok se svet nije izmenio, zar ne?“, muškarac je nastavio, izazivajući. „Dok bradati ‘miševi’, sedeći na prestolima i viseći na raspećima, nisu izmislili dobro, zlo, principe i zakone, i zabranili ti da bespravno prosipaš ono što je lilo najlepše!“

„Preklinjem te...“

„Ni to te, pak, nije sprečilo da se pridružiš saborcima sa mačevima i bakljama, i učestvuješ u večnim ratovima, iako si, po sopstvenoj, izmišljenoj logici, već tada oduzeo dovoljno duša, da se rastegneš kroz istu tu večnost!“

„Nikada nije dovoljno“, Dejan je keftao, stežući ukočeni potiljak, dok mu je na jeziku goreo ukus posoljene zemlje, a u svest mu prodirali vrisci nedužnih stanovnika spaljenih sela i razrušenih gradova i besne kletve osvajača. „Večnost je nedostižna...“

„To su, i sam znaš, samo izgovori u borbi protiv nametnutih vrednosti“, strančeve reči bile su bolno osvešćujuće. „Priznajem, doduše, da si se vremenom malo upristojio, pa odustao od traćenja života na jednostavne duele i bezumno, divljačko klanje po bitkama. Ali, i to si učinio samo da bi izbegao preranu smrt i patnju sa novim, nemoćnim telom deteta.“

Dejan se u trenutku prijeti napornih odrastanja i nelagode pri potčinjavanju novog mesa starim željama – naizgled beskrajnih dana sakaćenja nedužnih životinja i noći u vrelom, sveže podojenom telu. Mučno je bilo čekati na zrelost i sposobnost da se oružje iskoristi u punoj snazi.

„Ipak, najzanimljivije bi bilo kada bi se rodio u telu žene, a nabrekle grudi i tanjušan glas te izdali pred kapijom vojnog kampa...“

„Kako znaš za sve to?“, grč u vilici i suds Dejanovih zuba rascepaše mu desni i osvežiše krvavi ukus u ustima.

„Opet, čak i van bitke“, činilo se da muškarac i dalje nije bio spreman da mu pokloni taj odgovor, „lako je bilo izbeći gradske stražare i prezretati pijani grkljan u senci seoske kafane... ali, bez opravdanja u rukavu, ili pod pupkom, ono što su zvali ‘savest’ ti nije dalo mira, zar ne?“

Kavez se zatresao pred novom evokacijom, a Dejanove prepone zaigrale pred smradom hiljadama godina starog, prokislog zadaha siledžije. Tako davno je oblinama i smeškom izazvao znojavog bradonju, i dopustio mu da ga nasilno ima, kako bi među noge i vijuge usadio dovoljno jak motiv da ga kazni... njega i nebrojene muškarce budućnosti, njišući pozadinom u novim nežnijim inkarnacijama.

„Maestralno si obigravao oko prekora savesti, priznajem“, strančeve reči borile su se za prevlast nad sve jačim kricima iz natrufe prošlosti zarobljenika. „Toliko godina si, pod različitim izgovorima, svesno vođen pogrešnim načelima i teškim predrasudama, vešao prestupnike, dvorske večere paprio otrovima, odrubljivao glave smeškajući se ipod maske...“

„Molim te, prestani“, ubica se previjao pod pritiskom uspomena na lelujavom podnožju kaveza. „Boli me glava!“

Ljudsko telo ga je upoznalo sa neprijatnim senzacijama posekotina, opeketina, odsečenih udova, iskopanih očiju, tumora, grčeva, moždanih i srčanih udara, vodenih kolena, pa i same smrti. Ipak, bujajući pritisak pod čelom, izazvan strančevim monologom, lako mu je izobličio senzibilitet, zasenio prethodna bolna iskustva i obećao mu odraz večnosti u neizdrživoj agoniji.

„Pucao si u nenaoružane strance na novom tlu, razapinjao preplanula tela pod zvezdama, užasavajućom parolom i belom kapuljačom...“

„Boli me...“, svaka naredna optužba dodatno je nadimala

Dejanovo moždano tkivo, a lobanju činila premalom za oteklu masu.

Iako su mu kapci bili zgrčeni od bola, jecajući je, kroz upletene trepavice, shvatio da se iza ramena suprotstavljenog mučitelja osipa svetlost iz, naizgled, nepostojećeg izvora.

„Obarao si kraljeve i prosjake, borio si se za strane žene, decu, nezbrinute i elitu, diktatore i revolucionare, a zapravo, samo za još dragocene krvi...“

Novi gresi osvetljavali su delove prostorije i otkrivali njenu prostranstvenost. Na početku, u pomrčini, Dejanu se tamnica činila skučenom, ali sada, gotovo nedokučivu razmeru spontano su plavili redovi crvenih tapaciranih sedišta, nalik onim u luskuznim salama svetskih bioskopa i pozorišta. Doduše, prvi put izložen na sceni, pod svetlošću nepostojećih reflektora, Dejan se nije osećao prijatno koliko i sa kesicom kokica u krilu, zavaljen pred platnom, ili na balkonu, uz čašu vina i najbolju cigaretu.

„Molim te...“

„Prosipao si utorbe zaraženih grešnica po zaparloženim londonskim zapećcima, najavljujući sopstveni ulazak u dvadeseti vek“, muškarčeve reči uhvatiše ritam nizanja sedišta, uklopivši se sa eksplozivnim batom Dejanove unutrašnjosti, „tek da bi nešto kasnije, nekritički, počeo da lomiš vratove i onim nevini, a sada imaš dovoljno smelosti da moliš...“

„Nisam to želeo... naterali su me...“

„Ko te je naterao?“, muškarac podviknu. Činilo se da su mu prenemagajuće upadice crpele strpljenje.

„Vojskovođa? Car? Regent? Vođa klana? Advokat? Nagonška sila, možda?“

„Morao sam...“

„Krivicu je najlakše odbiti u tuđem smeru, ili je pripisati prirodnom ustrojstvu“, sada potpuno osvetljen, govornik je be-

zobzirno prizivao leševe iz prošlosti, dok su iz mekanih žlebova bioskopskih sedišta, pred Dejanovim stravom okovanim pogledom, nicala davno zaboravljeni lica i tela. „Najbedniji si bio, kada si, nakon večnosti u mesu, poverovao... ubedio se, zapravo, u teorije o genetskoj predodređenosti za greh, kao da se nisi sećao da si razmazao toliko različitih krvavih otisaka prstiju.“

„Ali...“

Kraj mučenikovog zapomaganja ukrao je prizor u srcu sale. Mišićavi, preplanuli ratnici, vračevi i vidovnjaci, civilni, deca, silovatelji, zlikovci, kurve i potpuno nevini – svi su bili tu, pred nepoznatim izrazom i treperavim dahom krivca, smrznutim u nozdrvama, u poslednjem trenutku života. Svi modri, stisnutih zuba i uzanih zenica, bezizražajni u bolu. Rana opertanih vekovi-ma truljenja, kao da su činili kompoziciju poznatog ornamenta – površine ogavne, testaste mase. Nakaradne segmente raspadajuće materije vezivali su redovi sedišta, stvarajući beskrajni natruli lanac Dejanovih greha. Iako naizgled nemi i beživotni, nakalem-ljeni krvlju i ucrvljalim ožiljcima, kao da su vrištali iz prošlosti, razgalujući krivicu.

„Marš odavde“, ovaj je zaklonio oči, ali to nije zaustavilo muškarčev recital, niti ulazak novih posetilaca u beskrajnu salu.

„Konačno, ne želeteći da iznova prolaziš kroz besmislene smrti i nova naporna odrastanja, postao si još oprezniji, rešio da izbegneš ne samo ratne, već i sukobe sa zakonom, pa si deve-desetih godina prošlog veka parazitirao u kužnoj prestonici ove uklete zemlje, kada su pištolj i sila bili neprikosnoveni, a život bio jeftin kao u vreme tvog prvog rođenja. Idealni uslovi za banjanje u tuđoj krvi, bez posledica...“

Gromki zvuk otpozadi natera Dejana da progleda i osvrne se. Iza, oslonjeno na senke grimizne zavese, zablistalo je ponosno bioskopsko platno, samo da bi ga, kada je vratio pogled, iz suprot-nog smera dočekalo svetlucanje ključa. Činilo se da je muškarac želeo da ga oslobodi, iako razlog za tako nešto nije bio poznat.

Dva kratka obrtaja brave i zveket mehanizma katanca olabaviše rezu kaveza i rešetka skliznu u stranu.

„Ali, kada je bes naroda zgasnuo, a ljudi se primirili nakljukani lažnim obećanjima i nametnutim vrednostima, shvatio si da tlo više nije nađubreno mržnjom, pa si, ponovo rođen, pobegao u manji grad i počeo da izigravaš sudiju pred klošarima, prosjacima i beskućnicima“, muškarac ščepa lanac između Dejanovih stopala, snažno trgnu, izvuče mlitavu telesinu iz kaveza i odbaci je na daske pozornice.

Okupljena masa je pozdravila potez aplauzom, a Dejan progutao jauk i pokušao da se uspravi.

„Priznajem, sećam se svega“, šake su mu bile spojene, a telo skupljeno u ponizni grč, sličan molečivom, iskrivljenom položaju raznolikih verskih izaslanika, čije je uši u prošlosti najradije kačio na ogrlicu. „Preklinjem te, oprosti mi...“

Nad vapajem okriviljenog i zatečenim pogledom ukočene publike, nadvila se tišina.

„Neverovatno je to što si njih optuživao da su ‘miševi’ kakvih se najviše gadiš, i bespravno im oduzimao živote svake novogodišnje večeri“, muškarac se zasmejao, đonom cipele još jednom priljubivši Dejanovo lice uz daske pozornice. „A za pomilovanje, pred redovima žrtava iz publike, ipak moliš mene.“

„Ne znam ni sam više koga da molim i šta da radim“, Dejan je zajecao, slab i skrušen. „Ovo je san... samo grozničavi san.“

„Snovi nisu ovoliko bolni, veruj mi.“ Sećivo se još jednom našlo u ruci mučitelja.

„Ali, kako je ovo moguće, bre?“, besni vapaj, ali neuverljiv, poput teatralnog praskanja neukog glumca, odskočio je od scene i izazvao komešanje u publici. „Ko si ti, uopšte?“

„Da bi našao odgovor na to pitanje, morao bi da otkriješ ko si, zapravo, ti.“ Spretna šaka povede sećivo u ples pred očima

oborenog i zaslepi ga. „Vekovima unazad umišljaš da mudro predeš u tmini, prekriven crnom dlakom, a zapravo si bedniji od onog njuškala, što je omrsilo brk pre nego što mu je mišolovka stegla vrat i ostavila ga da se batrga u borbi protiv neizbežnog.“

„Šta pričaš ti, čoveče?“

„Opsednut pojmom večnog života, toliko dugo si, igrajući različite uloge, zamazivao oči duši, a nikada se nisi zapitao o pravim razlozima postojanja, početka i kraja. Tvoja večnost je izgubila svrhu, jer si je ispunio lažima i glupošću, eonima udaljen od vlastitog bića.“

Strančve reči nametale su odgovor, istovremeno potpirujući hiljadama godina potiskivano nezadovoljstvo. Bol je razdirao tkivo, a poniženje drobilo samopouzdanje. Konačno, Dejanovo strpljenje je sklznulo pred mukom.

„Pa, ‘ajde onda više, u pizdu materinu“, izazivački se zgrčio i skupio snage da se trgne i okrene. Opružio se dužinom leđa po pozornici i poturio grkljan pod oštricu. „Reci mi, ko sam to ja, zapravo...“

„Za početak ti mogu reći da zasigurno ne pripadaš ljudskoj rasi, ali ipak, na tvoje pitanje najbolje mogu odgovoriti oni“, muškarac mahnu ka publici.

Nebrojeno uspravljenih tela spojenih u gnusno jedinstvo sada je fanatično aplaudiralo, cedeći krv između dlanova, kao iz otvorenih rana, a pogleda uprtih ka nejasnoj projekciji na bioskopskom platnu.

„Ti si svaka kap krvi što uzleće sa njihovih šaka i natapa belinu platna“, muškarac je kaskao preko sloganova, kao da je pevao, „jer si neljudskim moćima obdarenu bit proveo slaveći i živeći isključivo njihove, ljudske smrti, ponašajući se kao instrument vremena u prolazu.“

Aplauz je postajao sve glasniji, i podržan udarima iz prošlosti, učinio je da Dejanove uši prokrvare.

„Shvatanja života su ti postala ograničenja od ljudskih, jer si samo mesečario kroz vekove i prividnu stvarnost, u potrazi za njima nedostižnom, a tebi poklonjenom povlasticom. Nikada nisi zastao da udahneš vazduh, osetiš ga u plućima, zavoliš nekoga, podariš život, ili bilo šta drugo ovoj planeti, vremenu i rasi.“

Poslednji pokušaj zaštite od teškog saznanja Dejanu osujetiše uspomene na silne erekcije i razgranat repertoar senzacija, doživljenih odvratno neposredno, samo kao potvrdu večnoj telesnoj egzistenciji. Nikada ih, shvatio je, nije proživeo, kao što su to činili oni koje je ubijao. Osećaj praznine odjeknuo mu je unutrašnjošću, kao da se sva večnost skupila u jednom otkucaju srca i načinila ga glupim i bezrazložnim.

„Iz univerzuma si“, suparnik mu nije dozvoljavao da se oporavi od rana, već ih je neprestano solio, „opsednut igrom mačke i miša, izbacio sve ono što ga čini smisaonim, a nesretnicima iščupanih srca oduzeo pravo da tako nešto čak i pokušaju da dosegnu.“

Kao prozvana poslednjom rečenicom, gusenica nemrtvih obruši se na tapacirana sedišta, a aplauz utihnu, omogućivši stranцу da iznese zaključak u punoj moći.

„Takav zločin, veruj mi, nema veze sa izmišljenim vrednosnim principima, niti zakonima morala, već sa obesmišljavanjem večnosti, izbacivanjem čistog zadovoljstva iz nje i pretvaranjem svega razložnog u prazne sekunde, minute, godine i vekove.“

„Ali...“, Dejanov uzdah pred neumoljivom istinom zaustavilo je horsko negodovanje publike.

„Uživao si, zapravo, jedino u odlascima u bioskop i pozorište, i u slasti nad tragičnim sudbinama protagonista“, muškarac je, čučnuvši, govorio tiše, gotovo šapatom. „Ali, i to su bile samo interpretacije tuđih života, iza kojih si krio neopravdanost sopstvenog.“

„Ja...“

„Mogao si da gospodariš logikom postojanja, a umesto toga si je proigrao i prodao je za beskraj u besmislu, opirući se svrsi, a pravdajući izbor lakšeg, ljudskog puta nesvesnom ljubavlju ka onome što si radio besprekorno, iako te je to zadovoljavalo samo na najbednijem nivou“, muškarac je nastavio nešto glasnije, a misli poleteše uz osmeh. „Verujem da i sam znaš da se radi o...“

„Ubistvu“, nošen uzdahom nad prolivenom suzom, odjek poslednjeg Dejanovog repa strančeve rečenice osvoji salu na trenutak, a potom izmami jecaje među posetiocima.

„Tako je“, muškarac kao da je lamentirao „Bit si posvetio onome što te je čovečanstvo naučilo po rođenju, a organizam podržao glađu. Od prvog ubistva, pa sve do danas, kroz vekove evolucije, nisi mrdnuo od svesti obične neukroćene mačke mišolovke.“

„Hoćeš da kažeš da sam ja...“, Dejan se osmelio i pokušao da se pridigne, „Bog?“

„Hoću da kažem da si loše odigrao ulogu onoga kojeg nazivaju bogom“, stranac ga je zgrabio za nadlaktice, pomogao mu da se uspravi i stresao mu prašinu sa revera.

Tek tada Dejan je primetio nekoliko crvenih kapljica na čelu sagovornika, pa oseti svrab i pod vlastitim zaliscima. Protrljavši teme, poput zbumjenog klinca, shvati da je razderao iziritiranu kožu i otvorio put krvi.

„Vidim, i twoje telo je odreagovalo na pravo saznanje o postojanju“, stranac izvadi maramicu iz unutrašnjeg džepa sakoa i očisti Dejanove slepočnice od tragova slabosti. „Ljudski mozak te je godinama sputavao i zadržavao u prizemlju, ali više ne može da podrži snagu istine o svekolikoj biti, kakva si zapravo.“

„Ali, kako sve to znaš?“ Dejan škljocnu vilicom i izbeći se, opirući se bolu i nesvestici. „Jesi li i ti bog, poput mene? Koliko nas, uopšte, ima ovakvih? Jesi li ti moj... brat?“

„Mislio sam da ćeš shvatiti ranije“, stranac je izgledao

razočarano. „Nisam ti brat, niti nas ima više. Obojica smo ista bit, ali u različitim vremenima i drugačijeg iskustva. Među nama nema razlika, jer smo jedno.“

„Ti si...“, Dejan ustuknu, a isprati ga uzdah iz publike.
„Ja?“

„Ja sam tvoja budućnost“, muškarac klimnu. „Tvoj nadni izopačeni vek od krvi i mesa, koji je dopustio samom sebi da oseti večnost na pravi, ili pogrešan način. Drugačiji način, u svakom slučaju. Ljudski, recimo.“

Svetlost u sali zgasnu i jedino je još sivkasto tinjanje bioskopskog platna isticalo oštре crte lica govornika na sceni.

„Dozvolio sam sebi da zavolim drugo živo biće“, muškarac je još jednom klimnuo, ovog puta dajući Dejanu znak da se ponovo osvrne, „kao što su naša prethodna otelovljenja zavolela smrt.“

Iz pocketavih oštećenja na traci najednom izroni žensko lice i osvoji platno. Iako se mogao zakleti da ga nikada nije imao u iskustvu, Dejanu se činilo blisko, gotovo opipljivo. Ipak, koncept ljubavi kao da mu je uporno izmicao. Prisećao se nadvijenih muških i ženskih tela – najčešće upokojenih nakon čina – penetracija, roditelja, rođaka i prijatelja, čak i sićušnih životinja i zamoraca, razrezanih trbuha i izvađenih creva. Ništa od toga nije mogao da dovede u vezu sa pojmom ljubavi, osim čina samog ubistva, kao što mu je i stranac potvrdio nešto ranije. Smatrao je da nije bilo mudro podeliti to sa muškarcem skupljenih obrva, zagledanim u platno. Ovaj, sa druge strane – činilo se, opčinjen vlastitom teorijom i zamirućim likom uokvirenim rubovima filmske trake – hipnotički nastavi sa izlaganjem.

„Ljubav, naročito ukoliko si večno postojanje nesretno privućeno čarima smrtnika, nužno podrazumeva i gubitak, ali kraj mojoj ljubavi došao je nenadano, prerano i bio je pogrešno isceniran.“

Na platnu se, prateći strančev narativ, ukrstiše senke četiri

prilike – dve spojene, a razigrane u ljubavnom klinču, suprotstavljene teturajućem dvojcu.

„Prepostavljam da mi je čovečanstvo na najpodlijii, a istovremeno i najefektniji način naplatilo silne zločine iz prošlosti“, muškarčeve reči oslikale su cev pištolja, nadvijenu nad ljubavnim parom. „Uspeli su da me... da NAS osakate ispod mesa, dublje i teže, bez mogućnosti regeneracije u sledećem životu.“

Ispaljene psovke u žestokom sukobu aktera Dejan je doveo u vezu sa „plesom sa đavolom na punoj mesečini“ – poznatom iz jednog od omiljenih filmova – a, nedugo zatim, ispratio ih je i sudbonosni metak, napustivši cev pištolja zločinaca, u potrazi za najbolnjom metom.

„Nesretnica se, ljubavi zarad, odrekla sopstvenog života“, glas budućnosti se lomio, dok je blistavi metak probijao kožu nežnije siluete, koja mu se iznenada isprečila na putu do muškarca podihnutih ruku. „A ja sam je samo zbunjeno posmatrao, onesposobljen da pojmim da je iko od pripadnika te uvrnute rase spremam da straći svoje jedino, da bi spasao ono čega ja... mi, zapravo, imamo na bacanje.“

Uz dah iz publike isprati još samo Dejanovo rezignirano „jebote“, pre nego što je njegova buduća unesrećena inkarnacija ispratila odjavnu špicu filma:

„Tada sam shvatio da našoj biti ovde nema mesta.“

„Ne razumem“, Dejan se osvrnuo i zapazio da se od strančevog čela, preko nosa, pa sve do usana rastegao novi mlaz krvi. Crvenilo odsjaja mu je peklo zenice, dok je svetlost ponovo nadirala u salu, i uz propratno saznanje, želeo je samo da se predstava što pre okonča.

„Dokle god bude ljudi sposobnih da ubiju one koji bi sopstveni život poklonili drugome“, muškarac slegnu ramenima, „dotle će položaj metka u cevi, ili mesu, održavati ravnotežu između ljubavi i mržnje.

Publika horski uzdahnu, pa pusti govornika da dovrši:

„A u takvom ishitrenom, nepredvidljivom univerzumu, zasnovanom na čistoj sumanutosti osećaja, logički funkcionalno biće, poput nas, Dejane, ne može pronaći utočište.“

„Ali, i ti si voleo, zar ne? Obojica smo, zapravo...“

„Jesmo, a ta ljubav bila je bolna i za nas i za druge.“

Na ove reči, iz srca sale probilo je bruhanje nalik krčanju creva. Dejanu je izgledalo kao da mu je inkarnacija iz budućnosti ostala dužna za objašnjenje, pa samo odmahnu glavom u revoltu, ovlastivši sagovornika da nastavi.

„Nisam smeо da dopustim da univerzum moje jedine ljubavi skonča od metka namenjenog meni“, muškarac je odgovorio na gest, „pa sam, istražujući srž postojanja u narednoj godini, shvatio da mogu da iskoristim sopstvene nadljudske sposobnosti, kako bih izmenio tok prošlog i aktuelnog realiteta...“

„To je moguće?“ Dejanovu nepristojnu upadicu dočeka iziritan pogled suprotstavljenog govornika i tajac u dvorani.

„Sve je moguće za nekoga poput nas“, podviknu ovaj. „Drugačija kombinacija karika u lancu postojanja kojeg pletemo kroji alternativnu realnost i različite ishode. Upravo zato, da bih spasao devojku sa platna, bilo je neophodno ukinuti sva prethodna otelovljena.“

„Ukinuti?“, Dejan prostenja, vidno zastrašen.

„Izbrisati iz prošlosti u svakom smislu i osigurati budućnost netaknuto našim učešćem“, muškarac je potvrdio i latio se noža. „Samim tim, oslobođiti svet bar od smrti izazvanih našim dejstvom.“

„Ali, zašto, jednostavno, nisi ubio one zločince?“, Dejan je zatresao lancima i napravio korak unazad.

Lakim doskokom, muškarac mu je nagovestio da nije bilo moguće pobeći iz sale, niti izmeniti tok nove predstave, koje je i

sam postao učesnik.

„Iskušana osećanja nateralna su me da shvatim da nisam ubica, iako ti je trenutno teško da poveruješ u to.“

„Zašto, onda, vrativši se u to vreme, nisi skočio pred metak, ili odustao od odlaska u bioskop?“

Nakon kratkog osmeha, muškarac obrazloži:

„Znao sam da bi gubitak svakako usledio u budućnosti“, umesto noža, iz džepa kuaputa izvuče ključ, pa se prihvati lanača oko Dejanovih članaka. „Ljudi ne žive zauvek, a vezuju se međusobno kao da će zajedno provoditi čitave večnosti. Zato nam nije mesto među njima, kao što već rekoh.“

Iznenađen muškarčevim postupkom, Dejan jedva da je primetio da su redovi publike ponovo na nogama, ili uspravljeni na nebrojenim koščatim izraštajima oslonjenim na dno. Više nije mogao ni da prepostavi šta je muškarac smerao, pa mu dopusti da dovrši priču i raspusti lance.

„Uostalom, morao sam da se pobrinem da se nekom od prethodnih ‘nas’ ne omakne, i ne desi prelazak u postojanje koje bi ga slučajno dovelo do nje i izazvalo još ružniji scenosled. Ukoliko je već morala da umre, želeo sam da joj dušu isprati neko ko bi smrt mogao razumeti na ispravan način – drugi čovek.“

„I, šta? Kao, ubio si sve naše prethodnike?“ Iako povredene i neprirodno krute, Dejanove noge sada su bile oslobođene stiska lanca. Ipak, nije se usuđivao da pokuša da pobegne, već nastavi da traži obrazloženje. „Kako, uopšte, možeš ubiti nekoga ko će se samo preseliti u naredno telo?“

Muškarac ga nije udostojio pogleda, zauzet katancima, već nastavi iskrzanim glasom, oslonjenim na grlo, kao da mu je pod grudima poigravao već svareni smešak.

„I dalje ne shvataš da te u ovom, kao i u prethodnim telima, čuva isključivo želja za čarima mesa. Možeš postati sve ostalo u ovom ili drugim univerzumima kada god poželiš! Tužno je

to što smo toliko vremena proveli zarobljeni u ovakvim oblicjima, pored toliko predstojećih.“

„Znači, ti si ih...“, škljocanje katanca u blizini Dejanove šake i absurd nametnute hipoteze ostaviše rečenicu nedovršenom.

„Tako je“, saglasnost je obeležio i zločudni, gotovo ponosni osmeh. „Potpuno nesvesne da odlaze u nepovrat, naterao sam ih da dignu ruku na same sebe, a u odsustvu želje za odbačenim telima, egzistencija se automatski preobrazila!“

Dejan nije mogao da pojmi kako bi takav preobražaj mogao da izgleda. Bez obzira na to što je čitavu večnost u najprljavijim zapećcima uma projektovao stapanje žrtava sa prošlošću, gradeći fiziološku gadost koja ga je sada revoltirano osmatrala iz publike, nije bio u stanju čak ni da prepostavi na šta bi ličilo otuđenje sveko-like duše od besmislenog mesišta.

„Prevario si ih“, oslobođene ruke i gnev pružiše mu dovoljno smelosti da podvikne u maniru postojanja iz devedesetih i zloslutno krcne zglobovima.

„Šta je odricanje od smešne, izmišljene ljudske vrednosti, naspram toliko spasenih sloboda i očuvanih prava na najosnovnije?“, suparnik je ovo izgovorio sa zanosom pravog glumca.

Dejan uzdahnu, i sam zamišljen nad idejom, pa prostena:

„Ali, kako si, uopšte, siguran da su mrtvi?“

„Nestale su njihove uspomene“, zbrzao je muškarac. „Sećanja na njih postoje i dalje, ali njihova vlastita sećanja, ona što ti trenutno nanose bol, isčeza su zajedno sa biti. Ali, dosta je bilo igre pitanja i odgovora. Treba preći na onu što igraju mačke i miševi.“

Neko vreme – večnost ili trenutak, bilo je nejasno, a i nevažno – Dejan se čutke borio protiv glavobolje na koju ga je objašnjenje podsetilo.

Ipak, hitro zauze borbeni stav i dočeka protivnika, nakon što je ovaj, gotovo teatralno, odbacio ključeve i isukao sečivo iz unutrašnjosti kaputa. Publika isprati konfrontaciju onim istim napetim brujanjem. Dejanu se učinilo da su svi leševi iznenada prodisali, a da im se turobni dah stopio u puls masne gusenice rastegnute salom – zvuk mehanizma ogromnog sata pred krajem vremena. Sve je ličilo na odbrojavanje pred kulminacijom i, naizgled, vodilo svršetku poslednjeg čina.

„Ne brini, Dejane“, muškarac ispljunu gotovo pevljivo, što je na trenutak umanjilo napetost. „Nema svrhe da pokušavam da te ubijem, zar ne? Samo ćeš ponovo progledati između tuđih slepoočnica.“

„Pa, šta ‘oćeš onda od mene?’“ ovo izlete neočekivano piskutavo, izobličeno nemicom i tremom.

Nekoliko duša iz publike se zakikotalo, ali lako zaustavilo, kad shvatiše da su malobrojni.

„Želim da tvoja odluka obeleži epilog ove predstave“, muškarac spretno obrnu nož, između palca i kažiprsta dočeka oštricu, a dršku uperi ka Dejanu. „Poslednji si u nizu otelovljenja koja sam uskratio za dalje užitke, te sam osetio potrebu da ti objasnim kako stvari zaista stoje, i prepustim ti finalni izbor, u nadi da ćeš doneti pravu odluku.“

„Ne razumem“, Dejan je, u neverici, poput poniznog prosjaka ili glodara pred mamcem, sumnjičavo odmerio a zatim i opipao oružje, pa ga zgrabio i prisvojio tek kad je utvrđio da se ne radi o zamci. „Daješ mi šansu...“

„Ne šansu“, muškarac odmahnu, „već mogućnost, da sam dovedeš stvari u red.“

„Ali, zašto veruješ da te neću ubiti?“, Dejan zaropta, dok se na sam pomen ubistva među posetiocima razlio uzdah.

„Kako god da bude, kao što sam ti pomenuo na samom početku, novu godinu ćeš dočekati mrtav.“ Na ove reči nadovezao

se i aplauz. Ukrćeni dlanovi stopljenih kreatura, sudađajući se, ponovo su prskali krvlju, kao znak podrške omiljenom akteru i onom što će ih izvesti iz tog sumanutog teatralnog limba.

„Na sceni su dva glumca, Dejane“, dvojnik je zaorao poput dramskih legendi. „Samo jedan od njih zaslužuje da je napusti, a ti ćeš odlučiti koji će to biti.“

„Ali...“

„Dejane...“, aplauzu i šljapkanju razlivene krvi, najednom se pridružila i vazdušasta, šištava mantra istisnuta kroz rasporene vratove gledalaca i neurednim tkivom nacifran ornament razvučen preko utrobe crva pobednika. „Ne daj seee...“

„Šta je ovo, bre?“, vrisnuo je Dejan, dok se zvonjava volšebsnog odbrojavanja ritmički sklapala sa podrškom iz prvih redova. „Zašto sad ja odlučujem? I zašto se ovi dernjaju ovako?“

„Bodre te“, dvojnik, ogoljen krvlju što mu je sa lica sprala masku budućnosti, Dejana je, najednom, podsećao pre na sopstveni odraz, nego na suparnika. „Veruju, kao što i sam verujem, da ćeš, nakon celog obrazloženja, doneti valjanu odluku i nož zabiti u pravo srce.“

„Čekaj...“

„Takođe, najiskrenije – više me ni ne zanima kako će se sve završiti“, odraz se nakezio, pa ga u trenutku podsetio na Taliju, suprotstavljenu zbumjenoj Melpomeni, iskrivljenih, zgrčenih usana. „Nakon toliko smrti nanetih drugima, pa niza izazvanih samome sebi, neizdrživo je opirati se gorčini izbora. Želim samo da se ovaj cirkus ružnog šarenila što pre završi.“

„Mamu ti jebem“, sve jača mantra Dejanu nije dozvolila da izusti bilo šta smislenije. Nož mu je podrhtavao u šaci, gladan dobro poznatog osećaja prodiranja kroz kožu, a pljuvačka u grlu zastala nad odlukom o čijoj će se koži raditi.

„Izbor je jednostavan“, glas odraza bio je izrezbaren ritmičkim bruhanjem, ali ipak dovoljno jasan da podupre mučninu.

„Izbaci sopstvenu ulogu iz priče i zauvek izbriši sva ubistva, osiguraj sretnije postojanje celom čovečanstvu i prevaziđi bivanje u mesu... ili... probodi moje srce, pa nastavi da ubijaš, sve dok se ne ovaplotiš pod mojom kožom i doživiš ono što sam doživeo i sam.“

Ono što je u masi povika na početku razumeo kao „nabodi ga“ i protumačio kao tipični navijački poklič sa kojim se susreo na nekoliko utakmica, Dejan je sada, u koliziji sa odbrojavanjem, razumeo kao „oslobodi nas“. Ta molba se u ludačkim ritmičkim ciklusima cedila kroz ispucale kapilare crvolikog obličja, ponirala sve dublje ka dnu krvavog bazena niklom iz fanatičnog aplaudiranja, pa poput oštećenja na filmskoj traci, nervozno poigravala na bioskopskom platnu. Sekvenca se ponavljala sve dok nivo bljuzgave, crvene plazme, rastvorivši materiju greha, nije prešišao visinu bine, pa se izdigao do vratova glumaca.

„Požuri, Dejane“, odraz se trudio da nadjača buku i ršum stimulusa. „Odbrojavanje je završeno! Ili ti, ili ja!“

„Čovek... crv... pobednik“, ispustio je rezignirano, podsetivši se kratkotrajnog interesovanja za poeziju, pa udahnuo kao da će da zaroni.

Davio se u truloj unutrašnjosti vlastitih žrtava, dok su zastrašujuće, a istovremeno i poražavajuće vizuelne sekvenце iz prethodnih inkarnacija topile platno. Potiljak mu je goreo, slepoočnice pulsirale, a vilica se grčila od bolova.

„Požuri“, bile su poslednje reči krvavog dvojnika.

Dejanovi prsti se zgrčiše oko uzdignutog sečiva.

On zamahnu.

Pocepa kožu.

Sklopi oči.

Odjeknu...

„Srećna Nova godina!“

Kolaž razdraganih iscepkanih glasova spolja pretvorio se u tuš poljubaca, poneki osmeh, šuškanje folije obmotane oko poklona, mrmljanje kroz prošlost i niz topovskih udara prožetih prkosnim prštanjem vatrrometa i petardi.

„Srećna vam Nova godina... miševi“, prostenjaо je Dejan, nakon što je leđima tresnuo o zid hotelske sobe, kao nepozvanom magičnom silom odbačen od ogledala. „Crvi...“

Skliznuo je, poput likova iz animiranih filmova kada bi ih silovito priljubili uz vertikalnu površinu, a kako se prizemljio i naslonio uho na pod, komšija odozdo odgovori mu gotovo neartikulisanim, ali svakako postojanim: „Pobedio sam! Nagrada je moja!“

Usledila je vriska nalik borbenoj, ali se kakofonija ubrzo utopila u sve dominantnijem jauku hora mačaka sa krova hotela.

Dejana nije naročito interesovalo ko je i u čemu pobedio, šta je osvojio, niti šta se, uopšte, dešavalo sprat niže – ne dok je bio ošamućen, okružen nepoznatim zidovima, izmučen, i pred krajem poslednjeg čina, kojeg su čak i mačke, poput anđela smrti sastruganih krila, najavljuvale sablasnim ponoćnim pojmom.

Skupivši snage da se odupre bolu u grudima, uspravio se na kolena, pa zagledao u ogledalo oslonjeno o suprtoni zid sobe.

Umesto odraza, bezobrazno staklo puklo je pred njegovim očima pogledom u zamračeni čorsokak. Senka muškarca koji je odlazio, nestajući u stvarnosti nedostupnoj njegovim čulima, otapala se sa zida okrugnutog svetlošću udaljene gradske rasvete.

Ispred ogledala – ili „prolaza u drugo sutra“, kako ga je Dejan u trenutku bunila nazvao – počivao je ram za fotografii-

je. Otetog portreta, a praznine umazane crvenilom, ličio je na svedočanstvo o zločinu. Uz krvlju glazirano sečivo, pedantno odloženo sa suprotne, „unutrašnje“ strane ogledala, sticao se utisak da se ubistvo već odigralo.

„Posle toliko oduzetih života“, mizanscen zločina, uz puls bolnih grudi, natera Dejana da spusti pogled ka zjapećoj rani i razočarano prokomentariše, „očekivao sam da će bar srce pogoditi.“

Srušio se još jednom, nemoćno opružio, pa ispljunuo tanak mlaz krvi.

Stigao je čak i da se nasmeje, uvidevši simboliku centimetrima promašenog srca i protumačivši ga kao odraz želje da mimoide ljubavnu tragediju u narednom inkarnaciji – isti odraz koji ga je naveo da prekrati sopstveni vek u mesu. Iako je bio svestan da će ga takav postupak zauvek odvojiti od sveta čula i telesnih zadovoljstava, ideja o samoubistvu mu je delovala privlačnije od sumanutosti budućeg života obeleženog rađanjem neobjasnjivih ljudskih osećanja.

I dok ga je poslednje telo izdavalо na najmučniji način – dovoljno sporom smrću, da mu omogući da se pokaje i ponada da ga put postojanja u nekom drugom smeru neće kazniti još jednom greškom nalik čoveku – izustio je još samo:

„Ovaj... poslednji univerzum... ispaо je baš loše kombinovan!“

NENAD PAVLOVIĆ

Rođen je u Nišu 1983. godine, gde je i odrastao. Diplomirao je engleski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Kosovskoj Mitrovici. Pisanjem se bavi od detinjstva.

Piše recenzije filmova i romana kao i kratke priče sa tematikom naučne i epske fantastike, prožete satirom i suptilnom društvenom kritikom. Priče objavio u časopisima „Gradina“, „Raketla“, „Marsionic“ i „Argus Books Online“. Autor je nagrađenog romana „Hokus Lokvud“ (Mali Nemo, 2013.).

Pisao je recenzije i za časopis „Svet kompjutera“, za emisiju na niškoj televiziji NTV i radi kao saradnik na sajtu „SF-Serbia“. Živi i radi u Norveškoj.

TREPTI ZVEZDA CRVENIM OKOM

„Uspeh Sebastijana Stajna na globalnom nivou je izvanredan, to стоји. Istina je da je obrazovan, načitan i da ima razvijen i dopadljiv stil. Međutim, očigledno je u svim knjigama koje je napisao, da crpi inspiraciju isključivo iz drugih dela. Nema tu ličnog iskustva, i to se vidi. Čovek piše horore, a najstrašniji događaji u njegovom životu su bili kada se ubio na špenadlu, ili video pauka u kadi...“

Sebastijan se namršti i ugasi radio iz kog je blebetao umišljeni kritičar. Bolela ga je istina u ovim rečima.

„Pa šta, ako nisam sve lično doživeo? Je l' čovek mora da se sretne uživo sa vampirom da bi pisao o vampirima?“

On dade gas na razdrndanom pik-apu, da bi adrenalinom razbio mrzovolju, na šta auto poskoči po zavejanom putu. Ovoj krntiji je pre bilo mesto u muzeju treš-umetnosti, nego na drumu, ali je trenutno bila jedino vozilo na raspolaganju.

„Šta zna glupi kritičar?“ Tačno je da je koristio istinite krvave događaje širom sveta kao inspiraciju za svoje romane. Ali, bio je najbolji u tome.

Ova godina bila je posebno berićetna: objavio je šest romana, i svi su postali bestseleri. Možda zato što je bilo dosta inspirativnih zločina, a možda se samo uhodao u pisanju. Došlo je vreme da uživa u plodovima rada. Oštrim okretom volana skrenu vozilom sa glavnog puta na sporedni, zemljani, koji je vodio ka njegovom novom domu.

Šuma proguta beli pik-ap gubicom od nazubljenih senki.

Kuću je gradio skoro godinu dana i konačno je bila gotova i opremljena. Neposredno nakon uspeha „Oštice iz senke“, četvrtog romana, naleteo je na ponudu jeftinih placeva na samom severu Kanade. Ovo mesto, Kantou, osnovano je nedavno, kada je u blizini otkrivena nafta. Međutim, lokalne vlasti su rešile da ga zbog izuzetne prirodne lepote pretvore u ekskluzivno odmaralište.

Plac koji je odabralo bio je više nego savršen. Iskošeno uzvišenje na kom se nalazio pružalo je neverovatan pogled na zaledeni zaliv na severu i gustu četinarsku šumu na jugu. „Stena iščekivanja“ nazvali su ga domoroci. Lokalni građevinar mu je savetovao da odabere jednu od gotovih kuća, ali Sebastijan nije htio ni da čuje. Izgradnja ga je koštala čitavo bogatstvo, ali je vredelo: dobio je prvaklasnu vikendicu, kao stvorenu za pisca njegovog kalibra. Zbog velike medijske pažnje koju je privukao u poslednje vreme, prijalo mu je to što je kuća zaklonjena i udaljena od radoznalih pogleda.

Kada su kopali temelje, našli su gomilu polomljene grnčarije - rekao mu je nadzornik izgradnje. Sebastijan se našali i upita da nisu slučajno nabasali na ukleto indijansko groblje. Nije bio sujeveran, ali se plašio da bi arheološki zavod mogao da mu stavi zabranu na izgradnju. Ispostavilo se da nije u pitanju arheološko nalazište, već otpad. Dobar deo grnčarije bio je star samo par godina.

U radnji je izgubio mnogo više vremena nego što je planirao. Svi radnici sa bušotine imali su sloboden dan i pohrlili su u jedinu prodavnici u Kantou, da kupe hranu, piće i ostale potrepštine. Čekajući u predugom redu za kasom, čuo je da se u obližnjem kafiću organizuje proslava dočeka Nove godine, ali ta vest ga nije naročito zainteresovala. Kasirka ga je upitala da li će, možda, ići, na šta se Sebastijan nasmeja i odmahnu glavom. Odbio je ponudu kolega za doček Nove godine u Španiji tako da svakako nije planirao da ide na bednu proslavu u seoskoj kafani. Ne, ovu Novu godinu je želeo da dočeka sa porodicom u toplomu domu.

Lina i Džejkob su bili oduševljeni kućom i nestrpljivo su čekali da dođe iz centra sa namirnicama. Sebastijan se samo nadao da će beba spavati celu noć – Džonas je bio premali da učestvuje u proslavi.

Kada je krenuo da ponovo uključi radio, luk crnih borova oko puta nestade i on izadje na prilaz. Prizor novog doma ga još jednom ostavi bez daha.

Sve je bilo gotovo spremno. Kuća je bila ukrašena raznobojnim papirnim trakama, a sa radija je svirao lagani džez. Lina je bila u kuhinji, zauzeta pravljenjem posebne novogodišnje torte, beba je čvrsto spavalna, a Džejkob se tuširao. Sebastijan je sipao čašu brendija kada je začuo zvono.

Začudio se, jer nisu imali susede u radijsu od gotovo dvadeset kilometara, a nisu očekivali ni goste. Udaljenost od centra je bila istovremeno i najveća prednost i mana – isto se moglo reći i za odsustvo suseda. Vidno zaintrigiran, on pažljivo otvorio vrata.

Na vratima je stajao matori Inuit. Nosio je prljavu sivu kožnu jaknu u savršenom skladu sa proređenom kosom koja mu je padala do ramena. U sivim očima su mu se ogledale odlučnost, ali i iznurenost. Pričao je nerazumljivo i gurao predmete koje je držao u rukama Sebastijanu.

„Ne, hvala, ne treba nam ništa!“

„Perpok! Tigusivok! Aupaluktok ublureak utterpok!“

Sebastijan ispuži ruku sa podignutim dlanom i odmahnu glavom, što je, kako je naučio na šoping-turama po Bliskom istoku, bio univerzalni znak za odbijanje navalentnih trgovaca.

„Hvala, ne treba!“

Sebastijan pokuša da zatvori vrata, ali mu starac ugura robu kroz odškrinut prostor. Ne želeći da se svađa, ili da stiče neprijatelje u novom komšiluku, polako uze stvari od Eskima. U desnoj ruci Sebastijan je držao nevešto napravljen glineni krčag, a u levoj predmet toliko neobičan da je bio siguran da ga njegov sin ne bi prepoznao. Stara audio kaseta. Papirna nalepnica je bila

gotovo potpuno oguljena i ulepljena nečim. Čime – Sebastijan nije želeo da zamišlja. Uze krčag i kasetu i ostavi ih na stočić kraj vrata, pa uze šaku novčića iz čase da ih da starcu. Međutim, ovaj je već silazio niz stepenice klecavim korakom.

„Hej! Nisam ti platio!“

Starac ga nije čuo, ili se nije obazirao.

„Možda nije htio da mi proda ovo? Možda je to poklon za useljenje?“, pomisli Sebastijan, a zatim zatvori vrata i vrati se brendiju. Odlučio je da sačuva bocu, a kasetu baci u đubre, međutim, nije imao volje da to učini odmah, pa neobični pokloni ostaše na komodi.

Lagano mućkajući piće u čaši, gledao je kroz prozor. Sneg na glaziranim borovima i zaledeno more reflektovali su zvezdani sjaj toliko jako, da je napolju bilo gotovo potpuno svetlo, iako je bila noć. A zvezde... Sebastijan nikada nije video zvezde tako čisto, tako blizu! Delovale su kao da se približavaju svakim treptajem. Primetio je i neke koje nikad ranije nije video. „Možda zato što smo na drugoj strani sveta?“ Velika, treperava plava zvezda, i manja, zlokobna crvena tačka iza nje. „Moraću da pitam nekoga koje su ovo zvezde. Sve može da posluži kao potencijalna inspiracija“, zaključi Sebastijan, iskapi piće i ode u kuhinju da pomogne ženi sa pripremom večere.

Napolju je provejavalo, a kućom se širio miris pečenja. Cela porodica je učestvovala u postavljanju trpeze. Na kraju su seli za sto, zapalili veliku crvenu sveću i bacili se na hranu.

Bio je to najbolji doček Nove godine u Sebastijanovom životu. Večera je bila ukusna, vino prvaklasno, TV program zabavan, deca mirna, a veče puno smeha i radosti. Kada je sat obeležio ponoć, preplavio ga je takav neobjašnjiv nalet zadovoljstva i spokoja, da se naježio. Džekob je jedva dočekao taj trenutak i zadremao odmah zatim na kauču, pa ga je Sebastijan odneo u krevet. Džonas je veselo balavio za stolom zajedno sa njima, ali je i njega oko dvanaest savladao umor. Kada su deca bila u krevetu, Sebastijan i Lina su otišli u spavaću sobu, vodili ljubav i zaspali mirno.

* * *

Probudio ga je snažan udar u zid desno od kreveta. Bio je toliko silovit da mu se učinilo da se čitava kuća zatresla. Sebastijan bunovno skoči na noge. Supruga nije bila pored njega. „Šta je to moglo da bude? Los? Auto?“ motao je po glavi, dok se nije setio da ni jedna od te dve stvari nije bila moguća, jer je zid bio kraj litice.

„Meteor?“

On ustade i zaljulja se na nogama.

„Nisam valjda toliko popio?“ zapita se, zureći kroz tminu sobe, koja kao da je poprimila blagu grimiznu nijansu. Sve je bilo mutno i nejasno. Pogled mu privuče predmet na noćnom stočiću.

„Pa, da. Naravno da ne vidim ništa kad nisam stavio olovku u oko.“

Zaustavio je olovku kada joj je naoštreni vrh bio na milimetar od rožnjače, a potom je ispustio užasnuto. „Šta ja to radim?!“ Tresao se, a um mu je bio zamagljen koprenama poznatog i nepoznatog straha i panike.

„Lin“, pisac potrča niz hodnik. Građevina je delovala strano i neprijateljski, poput laviginta. Više se nije osećao kao kod kuće. Iz svake krvave senke vrebao je minotaur. Nije znao da li ovaj osećaj potiče iz same kuće, iz njegove glave, ili nekog trećeg izvora, ali dok je bauljao kroz hodnike osećao se kao u grozničavom snu.

Prolazio je pored otvorenog kupatila kada mu pažnju privuče nešto.

Kroz zavesu za tuširanje nazirao se ogroman, dlakavi pauk. Zavesa je skrivala i deformisala njegov oblik, ali pisac vide da je dugačak bar metar. Sebastijan se prvo ukoči od straha, a potom polako krenu da prilazi.

„Moram da ga ubijem! Šta ako napadne Džejkoba, ili

Džonasa?“

Prišunjao se kadi i silovito se bacio na pauka, zarobivši ga plastičnom zavesom. Metalni držač se uz tresak odvalio i udario o pod, a pauk siknuo preteći. Njegovi tanki udovi su ugibali plastičnu barijeru preteći da je probiju. „Kako je jak“, čudio se Sebastijan, pritiskajući sve jače. Upirao se svom snagom, gnječeći telo čudovišta kolenima, dok konačno nije prestalo da se koprca. On pritisnu još jednom i kada krckajući zvuk potvrđi da je pauk mrtav, polako ukloni okrvavljenu zavesu.

Njegov užas dostigao je novi nivo. Krv mu je napustila lice, a usta drhtavi uzdah. Ispod zavese se nalazio leš njegovog starijeg sina – sina kojeg je ubio sopstvenim rukama.

Nalet panike ga vrati u realnost. Nije imao snage da se suoči sa situacijom, pa potrča ka dečjoj sobi. Lina je stajala kraj otvorenog prozora kroz koji je ulazio leden vazduh i uznemirujuće blisko zavijanje. Džejkob je kmečao.

„Bebi je vruće, Sebastijane“, izgovarala je reči kroz iskriven osmeh. „Baciću ga da se igra s drugovima!“

„Ne“, Sebastijan skoči na suprugu pre nego što je uspela da zgrabi njihovog sina.

Borila se, sa osmehom na licu, kao da je u pitanju šala, iako ga je grebala noktima. Uskoro su mu nadlaktice bile krvave, a ona je bila sve bliže uplakanoj bebi. Crvena iskra u glavi zasija ponovo i njena svetlost zameni razum. Talas besa prođe kroz Sebastijana i on svom snagom odgurnu ženu od sebe. Ona udari ledjima u prozor, preturi se i ispade kroz njega. Sebastijan dotiče do prozora i kroz tminu noći vide njen leš na snežnoj podlozi. Ubrzo se nad njom nadviše sive senke. Čuo je zvuke pucanja tetiva i kostiju.

Sebastijan se uhvati za glavu. Bio je zarobljen u košmaru, previše jezivom da bi bio stvaran i previše stvarnom da bi bio san. Shvatio je da mora nešto da učini. Sve što je potrebno da sačuva sopstveni život i život svog sina. Dok je zatvarao prozor, kroz glavu mu prođe misao.

„Eskim! Nešto je pričao... Mora da ima vezel!“

Ova misao je bila suluda, ali mu ništa drugo nije padalo na pamet.

Sebastijan otrča do hodnika i zgrabi kasetu. Ali, gde bi mogao da pusti kasetu? Kasetofoni su davno bili stvar prošlosti.

„Pik-ap! Prastari pik-ap ima kasetofon!“

Pokuša da zgrabi i krčag, ali promaši dršku i ovaj pade na pod i raspade se u komade. Obuzet panikom, Sebastijan uze praznu vinsku flašu.

„Moraće da posluži.“

Napolju ga dočeka mrak, sneg i sve bliže zavijanje.

„Izdrži, Džonase!“

U kolima je, činilo mu se, bilo hladnije nego napolju. Ruke su mu se tresle dok je pokušavao da smesti kasetu u otvor. Na haubu skoči nešto veliko, teško i mračno. Sebastijanu se učini da je imalo ljudske ruke, ali nije želeo da razmišlja o tome. Borio se protiv impulsa da upali auto i odveze se bilo kuda, samo daleko odavde.

Pustio je traku.

Iz zvučnika zapeva muški glas propraćen aritmičnim bubenjanjem. Kvalitet zvuka je bio očajan, ali se Sebastijanu učinilo da je osetio olakšanje čim je stisnuo dugme *play* – kao prolazak pijanstva, ili podizanje tereta s grudi. Grimizni sjaj obasut po svemu polako je čileo, pesma ga je gonila sa ovog sveta. Sa svakim udarom bubnja i napevom na nepoznatom jeziku, ludilo, strah i gnev, polako su nestajali ostavljujući potpunu prazninu u njegovoj glavi.

Prošlo je par minuta. Snimak sa kasete se završio i u kolima je vladala tišina. Sebastijan vrati zatvarač na flašu: slutio je da to treba da uradi. Oseti neverovatnu čistoću misli. Više nije bilo crvene koprene, niti neodređenog užasa ili konfuzije. Na njihovo mesto dođe pravi užas.

Džejkob, mrtav u kadi.

Shvatanje.

Lin, mrtva, rastrgnuta.

Letargija...

Upalio je motor.

* * *

Vožnja do centra Kantoua je bila poput transa. Nije je se sećao uopšte. Na ulazu u kafić treperila je crvena neonska reklama. Sjaj je donosio ružna sećanja. Ušao je u poluprazan lokal stežući flašu. Kafić je bio loš kliše. Drveni inventar i šank, zadimljen vazduh, polumrak i likovi kao iz jeftinog romana. Lovački prsluci, crvene bezjzbol kape, karirane košulje. Radnici sa platforme, pijani resto novogodišnje proslave.

Sebastijan sede za šank pored debelog bradonje. Hteo je da zove policiju, ali nije znao šta da im kaže.

„Ovo li je onaj pisac? E, al' izgleda da su stvarno svi isti k'o što se priča. Svi alkoholičari, do jednog. Čak je doneo svoju flašu.“

Sebastijan ču kako pljuvačka udara o pod.

Debeljko pored njega nastavi:

„Znaš ti malo sutra šta je horor. Kladim se da...“

Zelena flaša udari o kosmatu glavu i polomi se u paramparčad, šireći crvene kapi i izmaglicu.

Kada je policija u novogodišnje jutro došla u lokal „Ruža severa“, dočekao ih je smrad skorele krvi, mir i tišina.

RELJA ANTONIĆ

Relja Antonić je rođen u decembru 1988. godine u Šapcu, gde je završio i Gimnaziju. Upisao je dizajn i grafiku, mada namerava da se posveti sedmoj umetnosti. Bavi se crtanjem, slikanjem, pisanjem i stripom. Trenirao je kendo i treniraće ga ponovo.

Rado će priznati da je nefunkcionalan u prostoru-vremenu, a i dalje nije siguran koju od svojih ideja ili koji od započetih tekstova da pretoči u svoj prvi roman (mada su pojedini tekstovi postali zasebni, rastući entiteti koji se sami ispisuju). Ima iza sebe niz pripovedaka, ali nije objavlјivan još od osnovne škole. Takođe, ima oko sebe krug sačinjen od nekolicine pisaca s kojima se dopisuje (i to na pravoj hartiji) i takmiči ko je ostao više anoniman. Moguće je da ipak na neki način sarađuje sa društvom “Lazar Komarčić”.

Autor je jednog kratkog (i buđavog) filma kog se upravo sada odriče, i drugog, na brzinu skarabudženog, koji planira da rimejuje i (malčice) popravi. Uradio je nekoliko serija portreta i (uglavnom) karikatura ljudi u šabačkom Irish Pub-u i dece na slavlju megamarketa Roda, i za to mu je čak plaćeno. Takođe je ilustrovaо zbirku poezije šabačkog autora Željka Pantelića, i za to mu je, takođe, plaćeno. Nada se da će mu jednog dana biti plaćeno za ilustracije i ulja na platnu koja priprema za prodaju.

Relja i dalje živi u Šapcu (na žalost, ili na sreću) i očekuje da stekne uticajne poznanike koji bi ga častili pićem.

U PLANINAMA, TAMA

Posle nekoliko stotina ubistava i hiljada samoubistava i samosakaćenja, najbolja knjiga na svetu je povučena iz prodaje. Bilo je isprva teško ustanoviti da se sve nesreće jesu dogodile zbog nje. Istraga je trajala duže od godinu dana. Morali su je voditi oni koji nisu čitali problematični spis. Na saslušanjima, a potom i tokom suđenja, pitali su autora „O čemu se radi u vašem romanu?“ i „Da li vaše delo propagira nasilje/obožavanje Satane?“, dok su religijske i desničarske grupacije padale u vatru, protestovale po ulicama, tražile smrtnu kaznu...

Završna reč koju je spisateljica dala ušla je u zapisnik u sledećoj formi:

„Ovo Vam govorim po milioniti i poslednji put. Neću više ponavljati isti iskaz. Kada završim, radite sa mnom šta god hoćete.

Moj roman ne sadrži nijednu uvredu! Nijedan religijski, anti-religijski ili ideoološki stav! Ne sadrži ni navodnu satanističku propagandu, a čak se u istom uopšte ne dešava nijedan trenutak nasilja nad drugim licem (a i da se dešava, bilo bi svejedno). I to je nešto što biste znali da ste ga pročitali, umesto da Vam ja objašnjavam ono što i

tako nećete verovati. Oni koji su ga pročitali i ipak nekako nisu ‘poludeli’ – znaju to.

Jedino o čemu se u knjizi radi jeste o danu kada se trinaestogodišnja devojčica i četrnaestogodišnji dečak gube na planinarenju, u razmaku od dva sata, i nastavljaju da lutaju sve dublje kroz bespuća i vrleti, u pokušaju da se međusobno pronađu. Što više lutaju, dalje su od pomoći svoje grupe i spasilačkog tima, a i jedno od drugog. I svesni su toga, ali nastavljaju. Devojčica je veoma bolešljive prirode, a dečak je hipohondar u razvoju. Roman prati njihovu volju da se pronađu, njihova osećanja, rast slabosti i opadanje hrabrosti, i sve se više se okreće osećaju izolovanosti i majušnosti u bespreglednom, tamnom i ravnodušnom svetu. Delimično je baziran na mom ličnom iskustvu iz tinejdžerske dobi – jedino što sam ja tada tražila mamu, pored reke, a ne u planini, i što se ta epizoda mog života, za razliku od ovog FIKTIVNOG i optuženog književnog dela, nije završila tragično. Završetak je (a ovo zaista ne želim da vam kažem, i više bih volela da ste sami pročitali) sledeći: oboje dolaze do dve različite litice, usponima koji su se na neobičan način menjali iza njihovih leđa, te ne mogu više da se vrate, dok se napred nema kud. Ispostavlja se da se predeo sve vreme zaista fizički transformisao po njihovom prolasku, ‘pomažući im’ da zalutaju - i to je jedini fantastični motiv celog dela, s razlogom ubaćen (imam pravo na njega, jer je reč o fikciji).

Ja kao spisateljica ne odgovaram za ispadne svakoga ko je knjigu uzeo u ruke. Takođe nisam dužna da se prilagođavam na taj način da se nijedna budala ne nađe uvređenom. Optužite me za manjak empatije, ali ne možete me sma-

trati krivom za tuđe postupke, kao što se od mene ne može tražiti ni da menjam svoje delo da bi se nekome svidelo. Knjiga fikcije je ogledalo, i iznad je nečijih potreba za ‘korektnošću’ i cenzurom. Empatiji se iz nje uči samo onaj ko istu ima u себи. U mom romanu se, kad sam ja u pitanju, ogleda usamljenost i sećanje na dan kada sam se zbilja izgubila, osećanja prema ljudima i neki od strahova koje sam negovala. Onaj ko gledajući u tu vrstu ogledala vidi monstruma, možda će nauditi себи ili drugom. Budala će videti budalaštinu, koliko god se po profesionalnim ili prijateljskim krugovima govorilo o kvalitetu. Samim tim, satanizam ne može da vidi neko ko sam nije rob Sotone, a samo samoubica može osetiti da je dobio ‘zeleno svetlo’ za suicid.

Rekla bih vam da mi je žao zbog svega ovoga. Samo što nije. Ne pada mi na pamet da žalim – jer napisala sam kvalitetan roman, kakav sam oduvek želela s mukom izrodit.”

Spisateljica je govorila istinu, ali to joj nije mnogo pomoglo. Ipak, na kraju nije završila u zatvoru. Proglasili su je neuračunljivom i poslata je na lečenje. Knjigu, objektivno najbolju na svetu, više niko nije čitao, što iz straha, što jer je postalo nemoguće nabaviti je. Iako najkvalitetnija, nije pomogla književnosti. Stvorila je averziju i prema drugim delima pisane reči.

„Lepa priča“, konstatovah.

„Ljubavi, zašto smo ovde, još jednom mi reci?“

„Zato što je strašno“, odgovorio sam. „Vratićemo se u kolibu posle. Hteo sam da pričamo jezive priče pored vatre, na raskrsnici napuštenog puta, u ovo doba kada su noći najduže.“

Nasmejao sam se. Znao sam šta će ona sledeće da primeti, i uživao sam pomalo u predvidljivosti naredne rečenice.

„Strašno? Strašniji je onaj jednooki čiča kog si pitao gde možeš naći ovakvo mesto. Blizu smo odmarališta, vukovi neće dolaziti i niko sem nas nije lud da bude napolju po ovoj ledari. Verovatno nas ni on ne bi tražio po ovakovom vremenu.“

„Zar je moguće da tebe on najviše brine?“

„Jok, ko će drugi... Šta je strašnije?! Jezivi starac sa rupom umesto oka, ili to što ćeš ti sada verovatno da pričaš kako Ktuluov rođak – koji ne postoji – spava pod planinom i čeka da ga Ktulu probudi kada i sam ustane iz mora? Baš si njega našao da pitaš... izvini, ne mogu da verujem osobama koje su pri ko zna kakvom činu izgubile oko!“

„Možda ga je prodao. Šta ako je taj čiča baš Odin, lično, koji u ovim vremenima izjahuje u svoj Veliki Lov na svom osmonogom konju Slipniru, i svojim moćnim kopljem ubija pogane stvorove koji u najmračnijim noćima u godini ispužu iz svojih jama?“

„E, jeste, baš je on“, rekla je sarkastično. „Šta ako je bivši masovni silovatelj kome je jedna od žrtava, dečak od deset godina, iskopao oko ledenicom, da bi ovaj nastavio da ga siluje dok mu oko curi iz glave, i posle ga bacio u neku od jama koje pominješ, gde je dečak umro od smrzavanja? I onda je matori rešio da se sveti, i pravi ogrlice od očiju dece, ili od očiju de-

vojaka koje je pre toga silovao odsečenim ukrućenim penisima njihovih nadobudnih momaka prethodno obešenih o bukvu, samo zato što se njemu više ne diže?!"

„Ko sada nije romantičan, bolesti malena?“ pitao sam je.

Poljubili smo se, i privila se uz mene. Vatra je plamtelu silovito. Nema šta, stručnjak sam – mogu da založim istu i sleđenim oblicama, da gori danima. Uopšte nam nije bilo hladno, a sneg i led su se topili oko nas... što su situacije koje se retko dešavaju po ovakovom vremenu.

„Počinje mećava“, prošaputala je.

„Pa šta? Ova rupa u kojoj sam založio je toliko duboka da nijedan pljusak ili hladnoća ne može ugasiti organj.“

Namerno sam rekao *organj*.

„Baš kao i među nama“, dodala je.

Razvukao sam srećni kez.

„Šta ćeš da mi pričaš? O Odinovom Velikom Lovu?“

„Možda, kasnije. Sad imam nešto bolje.“

* * *

Tako se moj deda zadržao na putu mnogo duže nego što je planirao. Hramao je na jednu nogu, jer se povredio na poslu, bio je jako iscrpljen, popio je koju pečurkovaču više... ili već neku drugu rakiju, boktepita šta se tada pilo... i baš nadomak skretanja ka svom selu V–, u kome je živeo, bejaše jedno raskršće koje je trebalo proći.

A na tom raskršću... mislim da je još uvek tamo, pokazao mi ga je čača, ali trebalo je da ga preseče treća staza koja povezuje dve šume – uglavnom, bilo je pre baš kao ovo na kome boravimo... tu ga je čekao beli konj. Stajao je pravo ispred njega.

Deda je skrenuo desno, ka V–, pokušavajući da se ne obazire na jezivu prikazu, koja mu se priključila čim je stupio na zaravan ukrštenih puteva. Konj je kasao za njim, veoma lagano, ali se približavao. Deda se nije osvrtao. Međutim, kad ga je začuo tik iza leđa, ubrzao je hod. Konj je ubrzao kas, držeći se odmah iza njega. Kada je deda bio u iskušenju da se okrene, samo što je spustio pogled na svoje rame, video je kako se nad istim nadvija izdužena gubica. Izmakao se, a konj je škljocnuo zubima. Deda je ubrzao hod. Kas se ubrzao. Deda je još pooštravao brzinu. Tempo konja ga je pratio. Povremeno bi začuo škljocaj. Samo što nije potrčao pred kraj.

Došavši do dvorišta, utrčao je i zalupio kapiju. Beli konj je njisnuo. Deda je zastao i gledao ga kako se belasa u mraku. Stvor se nadvirivao preko tarabe, kao da čeka da bude pozvan unutra. Delovao je veoma sigurno da pozvan hoće biti.

Zakukurikao je prvi petao.

A konj je PROGOVORIO:

„SREĆA TVOJA, TE SE PETAO OGLASI, INAČE BI TI NAJEB’O K’O ŽUTI!”

* * *

Mrzela sam tu priču. Činilo mi se da je istu, ili neku drugu verziju sa utvarnom životinjom, ranije ispričao. Nisam htela da mu kažem, bilo mi je žao. Iz nekog razloga, taj konj mi je bio strašniji od pomisli na jednookog masovnog silovatelja-ubicu. Možda to i nije bila mržnja, već ambivalentan odnos, jer sam se useravala od toga, ali sam volela da istu vrstu pripovesti prepričam prijateljima. Utvarne životinje poput providnog psa, belog konja i bezglavih ovaca su uvek izazivale osećaj čudne strave.

Bilo mi je hladno. Ne stalno, no samo na momente. Vatra jeste silno grejala, i on je očigledno mislio da je pretopla, ali kada

bi vетар дунуо са планине, тада нисмо делили мишљење. Валјда ћемо се ускоро вратити у колибу, помислих... Не зnam да ли из страха, или због тога што нисам htela да сачекам да нам постane хладно и да се smrznemo. Bili smo blizu – ценим да bi nas čuli kako vrištimо u slučaju da nas неко нападне. I tada me je pitao:

„Jesi li znala da u ovim krajevima u toku zime nestaje više stoke nego u celoj Srbiji zajedno? Čitava stada ovaca za jednu ноć!“

„Nisam“, odgovorih. „Verovatno su vukovi.“

„Ovde nema vukova. U stvari, нико ih не види зими. Meštani tvrde да су налазили tragove огромних чопора – али, никада око торова, а нико ih зими nije lovio. Nema hajki. Zar ne misliš da bi неко организовао hajku?“

Nasmejao se *uglićem* usana, на onaj начин на који mi se inače sviđa.

„A u toku leta nalaze legla istih. Jednom pastiru je vučica просула creva prošlog лета, jer je dirao vučiće.“

„Ne seri! Izmislio si ovo poslednje.“

„Nisam. Ja само razgovaram sa meštanima, dok se ti satima raspakuješ. Doduše, možda šumar preteruje, pun je *lovačkih priča* i mnogo loče rakiju...“

„Možda.“

„A možda i ne. Je l' znaš da sve te ovce, kao i остала стока... па...“

„Šta? Ne pravi horor-tenziju namerno!“ Nervirao me je kad bi то radio.

„Ništa. Nisu ostavile kosti iza sebe.“

* * *

Tada je mama našla takozvani „hodžin zapis“ u našoj kući. I zmijsku glavu u dvorištu. Ali interesantno je da je matora rođaka umrla od sifilisa. Tata je našao nešto ogromno i matematički komplikovano iscrtano u podrumu, i poruku u koverti. Pisalo je: „Nema na čemu“.

Nije izbrisao nacrt sa zida, niti ga prekrečio – samo ga je zaklonio policom da se ne vidi kad se uđe u podrum. Crtež je i dalje ispod, netaknut.

Godinu dana kasnije su dobili mene.

* * *

„Jesi li primetila da su sve te magične priče koje imamo smeštene negde u prošlost, ili bilo šta udaljeno od nas?“ pitao me je.

„Nisam nikada razmišljala o tome“, odgovorih.

„Pa, kad jesu! Pre tvog i mog rođenja, u doba mog dede, u doba ovog tvog pretka M-a koji je probio tri groba glogovcem...“

„I o satanistima!“ sinulo mi je. „Sve te priče o ljudskom žrtvovanju, orgijama, obrednim zlostavljanjima, generacijskom satanizmu... sve su u Americi.“

„Manje-više. Imaš priče koje se dešavaju kod nas, ali izgleda da nijedna nije toliko ekstremna... niti je generacijska. Zašto nije?“

Slegnula sam ramenima.

„Možda su domaći pseudo-satanisti gomila frikova i glijapih klinaca koji poziraju i zakolju neku kokoš, napuše se drogama,

ili drkaju na groblju, a u Americi, ili ko zna gde, se zaista nešto gadno praktikuje...“

„A možda su svuda te ‘silne Crne ruže’ čopori patetične balavurdije. Dobro, ni ja ne verujem u te gluposti o satanističkim kultovima na svakom koraku. Ali, pokušavali smo da mračne rituale, očito, što u strašnim pričama, a što u blebetanjima moralnih paničara u novinama, smestimo makar preko okeana. Kao, odатle sve dolazi... a valjda smo samo pokušavali da ih sklonimo što dalje. Kod nas se drogiraju i prostituišu, u Norveškoj pale crkve i dva-tri blek-metalca su rezala grla svojim drugarima, ali u Americi... joj, kakvih tamo rituala sve nema! Pa je to još generacijsko nasleđe – zamisli – a oni, na primer, svoje priče o ljudskim žrtvovanjima i koječemu ne sklanjaju na Stari Kontinent, nego ih hrabro smeste da se odvijaju u blizini, kod komšije koji ne ide nedeljom u crkvu, i to u garaži, i slične *pičke materine*... valjda su, osim što su prirodno paranoičan narod, preozbiljno shvatili svoje horor-autore – one koji se posvećuju delanju zlih sila u komšiluku.“

„Izuvez Lavkrafta.“

„Izuvez Lavkrafta. Al’ on je ksenofob, pa se to ne računa. Daljina, nepoznato, stranci i slično – sve grdno je *fear of the unknown*, kult je doš’o iz Kine, pa onda po nalogodavcima iz Kine operiše u onoj zgradi prekoputa... na primer. A ta ksenofobija pomaže izlazak iz *bezbedne zone*.“

Počeo je da se osmehuje. Nos mu je bio crven od hladnoće, i izgledao je simpatično sa tim sjajem u očima.

„I vidiš, čudi me da grozomorni, bogohulni rituali, iz srpskih novina i priča pored vatre, nisu smešteni u Evropu... Znaš, uzevši u obzir kakve su stvari praktikovale paganske grupacije, mnogo pre hrišćanstva i satanizma. Onog satanizma u koji sam neuporedivo manje spremam da verujem nego u matore ‘NEZNABOŽAČKE’ magove sa ‘osvita vremena’ na kakve je Hauardov Konan naletao i *njihova usahla ramena lišavao obrijanih glava*. Znaš, moram da se začudim da u zemlji u kojoj su crne hronike dupke pune odvratnih

zločina, svi zločini budu afektivni, i nigde – osim u umovima paranoika – nema direktnе povezanosti istih sa ‘silama mraka’...“

„Na šta ciljaš?“

„Pa, to je otislo ODAVDE tamo, ako je ikako opstalo do danas. Te priče su ozbiljniji horor od vlaške magije i drobljenja onog smaračkog čelavog ‘SEKTOLOGA’ i onog adventiste, a radikala... pazi kombinacije.“

„A ovo što si rekao za našu prošlost...“

„Naša natprirodna strava je smeštena u prošlost. Pogledaj samo, danas imaš neku babu što zakuvava kafu sa nizguznom vodicom, ali kada si čula da se neko u naše vreme vampiri, ili da ga jure bezglave životinje i utvar-konji? I ne, ne mislim da je to jer smo ‘NAPREDNIJI’ i jer smo ‘PREVAZIŠLI SUJEVERJE’ za svega pedeset godina. Šta ako se to još uvek događa? Bliže nama, a ne ‘tamo negde’, daleko – od obližnjeg sela, ALI pre stotinak godina do hiljadama kilometara udaljenog američkog *redneka* koji je BAŠ JUČE zaklao crnog pevca u pentagramu? I ne mora da se priča kako crna magija deluje, ali šta ako dvadeset hiljada godina star kult poreklom iz Lepenskog Vira žrtvuje ljude u katakombi pod Knez Mihailovom? Na primer... I, ako je onaj na spratu iznad mene ritualni kanibal iz kulta koji postoji od pre Horusa... hipotetički govoreći... Veća verovatnoća je da to zadesi nas nego nekoga TAMO – to jest’ da se dešava – ne bi li nam se onda već desilo, jednom, dvaput?“

Počela sam da se kliverim, ali nisam bila previše sigurna u sebe.

„Jednom da budemo žrtvovani, možda dvaput?“

„Ne, nego da se jednom u ta dešavanja osvedočimo, možda dvaput. A, i ako su se ljudi ikada *zaista* vampirili, neće sada prestati zato što više u to ne verujemo.“

„Shvatam šta hoćeš da kažeš. Ali, ne shvatam šta time pokušavaš...“

Pogledao me je čudno. Zastao je, što se retko dešava kada tako zapeni dok brblja. Kao da se naprezao da mene pita šta ja i kako ja to ovoga puta mislim.

„Da li pokušavaš da pripremiš atmosferu za još jednu priču, ili samo diskutuješ? Da li sada hoćeš da mi ispriovedaš o tome kako svu stoku iz ovih krajeva krade pradrevni *koven* kultista, ili je jato vampira odnosi u svoje leglo?“ pitala sam. Možda mi je osetio malo panike u glasu, ali nije mi se smejavao.

„Mislio sam isprva. Ali, nije mi to toliko interesantno. Draž većine jezivih priča je baš u tome što su se nekada davno, ili juče, a negde daleko, desile nekome... šesnaestom. Da sada ja krenem tebi da lupetam i pričujem kako sam pre mesec dana lično preživeo jezivi i drevni kosmičkolavkraftovskonepojmljivi užas, bilo bi manje uverljivo – ne bi mi onako... *pomalo* verovala – *pomalo*, koliko treba. Plus, ako ti pričam lični doživljaj, onda ne mogu da ubijem protagonistu.“

Dobro, to je značilo da znam šta je nameravao. Ubiće glavnog lika u narednoj priči, rekoh sebi. U sebi sam se takođe i nasmejala. „*Spojler*“, što bi rekli... nekada prosto ne može a da ne otkrije kraj čim nešto najavi ljudima. To je njegova boljka. Reših da ga još nešto pitam.

„Kao što ti nešto ne verujem kad kažeš da si na narušenom groblju odronjenom na putu, u selu R–, pre dve godine, našao dva metra visok kolac zabijen u grob koji nema spomenik i obeležen je navaljenom stenčugom?“

„Ali jesam to video!“

„Naravno da jesi.“

* * *

Postoji posebna tama na ivici Univerzuma. Velika Tama. I ta jedinstvena, Velika Tama je gusta kao sirup, ali je ipak prazna. U njoj ništa ne opstaje, jer ona ne samo da ubija život, nego razgrađuje sve čega se dotakne, izazivajući stanje kakvo bi nas čekalo u Mračnoj Eri Univerzuma, za oko sedecilijardu godina. Kada hladna smrt prostor-vremena dođe i protoni se razgrade, to hoće biti njeno doba.

Međutim, ona je na svoj način svesna. Dotakne li svako parčenje Univerzuma ranije, kao što je i naumila, trebaće joj mnogo manje od sedecilijarde zemaljskih godina da ostavi energetsku i materijalnu pustoš svuda gde bi se, makar u našim fantazijama o daljinama, moglo pobeći. Jedino što joj treba jesu svesni agenti.

Ona kratkotrajno parazitira na svesti. Možda joj to crpljenje iste daje ideju o svrsi i o akciji koju treba da preduzme. Jer, svako svesno biće koje ona dodirne i rasprši, zadržava odjek dovoljno dugo da bi za sebe verovalo kako je i dalje stvarno, a za iluzornu okolinu da je i dalje postojeća i opipljiva. Mada, i ta svest konzumiranog bića biva obrisana kroz nekoliko objektivnih trenutaka, subjektivni doživljaj trajanja biva neuporedivo duži.

Velika Tama dolazi kada se u mraku mnogo priča o njoj, ili kada se previše strahuje dok se ide kroz noć. Dolazi, jer čuje da je dozivaju, iz beskonačno dalekih predela. Ne treba joj vreme da putuje, i ne vuče se brzinom svetlosti, jer je većina pomračenog Univerzuma povezuje samim tim što jeste... to jest, mračan.

I, kada iz Spoljašnjosti procuri u mesto i vreme gde je prizvana, žrtva oseti da je noć oko nje postala nekako drugačija.

* * *

„Pizda ti materina!“

„Šta je bilo?“ pitao sam, smejući se.

„Zašto si morao da ispričaš to i potom ubaciš sneg u vatru?!“

„Zato što me je zabavio efekat koji sam postigao“, rekoh. Isprva, kada sam počinjao priču, činjaše se da joj je ova dosadna, pa sam u hodu smislio način da začinim sve baš onda kada i sama postane jezovita. Zvrčka je radila i više nego dobro. „U pravom trenutku učiniti da atmosfera na kratko trepne i postane mračnija – i to spada u umetnost pripovedanja, znaš...“

„Marš!“

„Šta ćeš sada ti da pričaš?“ pitao sam.

„Ne znam. Nešto grozno, da ti se osvetim. Možda o istoriji matorog jezivog silovatelja bez oka.“

„Mmm, ne“, promrmljah, „jer sam te izgubio kada je preživeo ledenicu koja mu je zarivena duboko u oko. Kako bi je preživeo, ako hoćeš *slešer* priču bez natprirodne strave?“

„Odin bi mogao da je preživi“, rekla je ironično.

„Da, ali zašto bi on silovao dečake – kad je on bog gnevног i krvavog ubijanja i vešanja ratnika?“

„Zašto bi to njegovi Vinkzi radili?“

Vatra je pucketala i gorela nesmanjenim intenzitetom. Jedino neznatno opadanje bilo je izazvano mojim „pripovedačkim efektom“, kada sam bacio pregršt snega preko iste da uplašim svoju jednočlanu publiku – a i ono je ostalo daleko iza nas. Sada sam joj davao vremena da smisli priču kojom bi mi parirala.

„Ne moraš da smišljaš nešto, ako nećeš“, prošaputao sam.
„Možeš da se vratiš na ‘žanr’ priča koje su ‘istinite’ i ‘pseudo-istinite’, koje je doživeo tvoj deda, ili ti, ili kumina prija...“

„Ćut’ sad!“

„Samo kažem da je usmeno narodno predanje takođe u redu, baš kao i autorske priče.“

„Pssst!“

Čulo se zavijanje. Sa više strana. Mećava je urlala, i glave nam jesu bile pokrivenе debelim kapama, ali jasno smo nazirali i druge zvukove – razasut čopor koji zavija, cviljenje koje se pomeralo kroz šumu, možda čak i zvuk nalik medveđem brun-danju.

„Vukovi“, rekla je. „Čuješ lepo da ih ima.“

„Rekoh ti da ih nema zimi. Ne znam zašto, možda se negde spuštaju sa planine. Pre će biti kerovi.“

„Zar je bitno šta su, ako nas napadnu i pocepaju?“

„Vukovi ne bi prišli ovamo, tako blizu ljudima. Prva količba je na svega sto metara.“

„Kerovi bi. Kada ćemo da idemo?“

„Za koji sat. Ne brini, ako zapištim, čuće nas šumar.“

Iz nekog razloga, pao mi je na pamet invalid kojeg smo videli kada smo sišli sa autobusa. Hramao je na jednu nogu, a pomagao mu je plavokosi mladić koji ga je psovao.

„Odakle nama uopšte dolaze ovakve ideje za priče, u trenutku?“

„Ne znam. Možda smo vidoviti.“

Nasmejao sam se. Ona se namrštila. Nije joj prijala misao da bi ideja o Tami, ona koju sam izneo, mogla biti istinita – ne u mraku planina, kada nas brani samo jedna vatra.

„Možda smo ludi“, rekla je.

„Naravno da jesmo. K’o Šeširdžija.“

Ali, tada je ona počela da priča svoju jezivu priповест...

* * *

Uglavnom, nije poklao sve u soliteru zato što je bio narkoman u krizi. Da se kaže da je bio zaposednut, i to bi bilo pogrešno. Bio je zver po prirodi i imao je mrak u duši – daleki potomak poluživotinje u pseudo-ljudskom obličju i demonskog entiteta. Jedan od miliona smešanih u ljudsku civilizaciju.

Jer, na planeti ih ima nebrojeno, i možda ih imamo čak i u svojoj porodici. Ali, ne znači da su svi članovi porodice takvi – nego da može biti bilo koji: onaj koji je životinjsko-demonske karakteristike nasledio. Bezumna mračna zver se može aktivirati nenadano, kod osobe od koje to nisi očekivao – samo zato što joj je crnilo nasleđeno od demonskog pretka izjelo ono malo duše koja se i dalje opirala unutar tela.

Postoje znaci po kojima možeš predvideti transformaciju. Idućeg puta slušaj ljude kada počnu pričati sami sa sobom. Uključujući i sebe. Sebe prvog, za svaki slučaj.

* * *

„Ova mi se posebno svida.“

*Šta ako JESMO vidoviti, podbodoh samog sebe. Bila je to prva naznaka neprijatne misli od početka večeri. Imas predugačak jezik... hm, predugačak **astralni** jezik.*

„Ne zameri što će odmah da se ubacim u ‘teoriju’, ali, osim ekstremnih opisa na početku, na mene je posebno uticalo

to mistično, mitološko objašnjenje fenomena. Mi znamo da su se u našim krajevima zle crnomagijske i ostale *šarenomagijske* sile povukle u pećine i zabiti, i izumrle po gradovima, ali ovo ih vraća u velikom stilu. Moguće je da su nemački nacisti, oni zagriženi i sluđeni pod jurisdikcijom kokošara Himlera, vršili ‘zlokobne obrede’, ali oni su pokušavali svakakve gluposti – tražili su i Ekskalibur i Koplje Sudbe. Šta je sa nama i sa srodnim narodima? Najogavnija nedela su na ovom prostoru učinjena iz čiste ljudske mržnje i gneva, i kakvi god bili, bili su ljudi – ova priča je stoga romantizovana, jer nam pruža utehu time što zločince dehumanizuje, čini ih nečime što nismo mi, homo sapiensi. Prava natprirodna ili neprirodna strava pojačava strah šaljući ga ka nepoznatim daljinama, ali ipak teši humano čeljade – na primer, Lavkraftova ksenofobija je pomogla njegovom opisu stravičnosti nepoznatog, gradativno se udaljavajući od urbanih Anglosaksonaca preko ‘onih neprijatnih stranaca’ do najdaljeg kosmičkog i vankosmičkog užasa; zato ponekad mislim i da je namerno razvijena za potrebe fikcije. Jer, ako mi znamo na šta je sve naša vrsta spremna, a ‘oni drugi’ su JOŠ GORI OD NAS, onda kroz samo delimično otvorena vrata naziremo užase daljina i dajemo mašti na volju. Ovakve priče nas stoga i uplaše i uteše, jer i krivicu prebacuju na...“

„Prestani“, rekla je. „Znam da si u pravu, ali prestani, molim te. Nemam želju da preduboko zalazim u to. Znaš da se samih ljudi plašim više no karakondžula. Ne prija mi da u mraku neke zabiti, pored vatre koja nikada nije dovoljno velika niti dovoljno svetla, analiziram mrak naših duša i težinu kajanja čoveka koja se manifestuje u fantaziranju o nekom ili nečemu još surovijem, što će SASVIM ZASLUŽENO da nas kazni. Znam, ZNAM da sam podsvesno to htela da nagovestim, ali je l' možemo ozbiljnije da pričamo o tome kada budemo negde gde je bezbednije i gde ima više svetla? Ovako ću da razmišljam o tome koliko sama šuma i sama planina mogu biti besne, i želeti da nam se osvete samo jer smo pripadnici one vrste čiji su saplamenici njima naudili...“

* * *

A reklaje to njihova kolektivna svest, horsko blejanje koje iz ironije podražava ljudski glas.

„Ne, carski rez. Ne. Neka dvoje uđu unutra i izvuku dete!“

Žena je vrištala i vrištala, i glas joj je potonuo i utihnuo čak i pre nego što je goluždravo stado izlomljenih vratova odlučilo koje dve jedinke će da povuku dete iznutra. Onesvestila se još pre nego što je zahvat počeo, pomislivši pritom da kod sebe ima dovoljno astraganskih bundi da bi je proganjalo bar još šest stotina jaganjaca.

Poslednje što je čula bilo je blejanje rečenice:

„Ne zaboravite da mu polomite vrat pre nego što ga izvadite!“

Majk je ušao u dvorište i počeo da se pita zašto je sve toliko tiho. Otvorio je vrata kuće i slepo začkiljio u mrak, pokušavajući da navikne oči.

„Helen?“ pozvao ju je.

Pritisnuo je prekidač. Zlatno svetlo je ispunilo ceo hol, a on je istog trenutka povratio. Podigao je glavu. Gurnuo je vrata, da svet užasa odvoji od onoga napolju. Na istima je, s unutrašnje strane, pisalo:

B A B Y K I L L E R

Natpis je bio crven i curio je. Majk je počeo da pliče, suze su ga gušile, a nije mogao glasa da ispusti dok je okretao glavu. U čošku je ležala njegova žena, krvava, zgrčena, drhteći, plačući, stenući, mrmljajući neke nerazumnjive reči. Svi zidovi, pod i plafon, bejahu izmazani krvavim tragovima veoma sitnih

papaka. Preko celog jednog ogromnog zida pisalo je, kao da su crveni papci trčali tako da formiraju te reči:

„A oko ponoći pobi Gospod sve prvence u zemlji misirskoj, od prvence Faraonova koji htede sedeti na prestolu njegovu do prvence sužnja u tamnici, i što god NE BEŠE prvenac od stoke.“

* * *

„Marš tamo! Crkni!“

„Šta je sad?“ ponovo se napravih nevešt. „Pa, dešava se daleko, u Americi, a ti takođe ne nosiš, niti bi ikada nosila, astragan.“

„Dabogda ti neupokojeni bik pojeo plećku, butku, pauflek i vrat i potom nosio jaknu, čizmice i pantalone od tvoje kože!“

„Pa, neće moći to samo od mene da napravi. Trebaće mu još nečija koža.“

I tad je uštinuh kroz rukav jakne.

„Kuš, more!“

Sad ja stavih prst na svoja usta. Delovalo je to jako nezgrapno, zbog debele rukavice. Pomislila je da hoću ponovo da je plašim, ali podigoh prst i pokazah joj da oslušne. Sva stoka u okolini se panično oglašavala. Mećava je šuplje hučala u visovima, a horski mukala i blejala i meketala širom doline. Prvi put se i sam zapitah da li treba da ignorišemo ovakve stvari. Možda... možda su nas horor minijature uljuljkale, pa stvarno propuštamo ono bitno, ono što je odista zabrinjavajuće. A, možda sam baš ovo pomislio i pod uticajem tih priča.

„Dobro, stoka se oglašava.“

„Preglasna je. I što sva arlauče horski?“ upitah. Ovoga puta ni sam nisam bio siguran u sebe. Ali, zapostavih tu misao, i

reših da se našalim prvom prilikom.

„Evo, utihnuli su. Ko zna zašto životinje tako masovno pošandrcaju na momente“, rekla je utešno, mada joj oči nisu to govorile.

„Možda baš u ovom trenutku nestaju“, odgovorih, i oboje se tada nasmejasmo.

Nisam ni slutio koliko sam bio u pravu.

* * *

Video sam mrtve gradove, i rastinje koje ih osvaja, a potom vene i buđavi; i prašinu kako se valja. Sateliti i kapsule su padali sa neba, ali nije bilo nikoga da ih otvara. Pacovi su trčali naokolo, crni i odvratni, prerasli veličinu mačaka, i pogon je prekrivala svet. I oni su trulili, i svuda gamizahu larve i slepe bele zmije. Trava se sušila, a peščare i pustinje su rasle, gutale zemlje i potom su sivele. Prah i pepeo padaše po nebrojenim grobljima i nekropolama. Videh, potom, kako se kontinenti smrzavaju i životinje mutiraju.

Divljačka plemena nekih novih ljudi izadoše iz tmine, i madjijaše na odvatne načine, dok ih crnilo i nevidljive grozote ne izjedoše. Posle drugih ljudi izadoše treći, krznati, pa pomreše, pa četvrti ljudi izbiše iz mora. Vreme zaigra, slike se zamutiše i potom videh kako im se lica osipaju u prah zemlje, i općinjeno posmatrah nagojene crve koji se razlažu u smrdljivu tečnost čim im ispužu iz praznih očnih duplji.

Drveće, trulo, ljigavo i bez lišća, grabilo je pripadnike umiruće svinjske civilizacije i gađalo njihove stravične zadužbine svojim titanskim semenkama što probijaju kamen kad ga udare. Morskim sisarima crnilo razori gradove, i oni propadoše u ambis. Vrtlozi povukoše okean, a polovi se ponovo zalediše. Iz leda i mora su ispuzale silne vojske pedesetine novih vrsta bubašvaba.

Općinjeno gledah kako, potom, nekakve bogomoljke narastaju, uspravljuju se, grade, i ubrzo, kada vreme ponovo zaigra pred mojim očima, videh kako leže sasušene dok ih napuštaju sluzava bića koja su ih možda jela mrtve, a možda i za njihova „života“ nosila njihove lјuske.

Osetih se rasutim, a potom videh kako Mars kida Fobosa, te i on rasut u prsten prašine obilažaše oko njega. Radijacija buknu iz dubine svemira i prosu se po pocrnelim planetama.

Lebdeo sam i gledao šta dalje biva.

* * *

Gledala sam kako se osvrće po mraku, i zapitah se da li je ovo uzajamno pripovedanje uticalo i na njega. Oduvek je imao tu čudnu tendenciju da veruje u svašta. Očekivao je neverovatne stvari od sveta, i nadao se natprirodnim iskustvima, a ova noć nas je mogla oboje opčiniti. Odabrali smo da oko Nove dve hiljade i četrnaeste idemo na zimovanje, a otišli smo dvadeset i četvrtog, u tu noć, uoči paganskog praznika koji predstavlja pola puta iz mraka. Takve stvari su njega općinjavale, a ni ja nisam nikada bila ravnodušna. Veče je bilo magično, ali sam se brinula da, ako preteramo sa pričama i pićem, i vratimo se kasno, magija ne bude pokvarena. Ako se posmrzavamo sada, teško ćemo veseli dočekati Novu godinu.

„Nećeš ništa videti u mraku, od vatre“, rekla sam mu.
„Koga uopšte očekuješ?“

„Nikoga. Volim da zagledam i da osluškujem“, rekao je.

„Pogotovo sumnjive zvukove, zar ne?“

„Upravo.“

Nasmejala sam se, ali me je iznenada, odmah potom, prošla silna jeza. Sad mi se baš žurilo ka našoj kolibi. Ona je bila

najbliže mestu gde smo sada postajali postepeno zavejani, zatim je dolazila ona u kojoj je šumar, i nekoliko drugih. Dosetih se.

„Nema svetla u ostalim kolibama.“

„Možda su svi mrtvi“, rekao je i počeo da se kezi.

„Ćuti! Ćuti, ćuti, čutićutićuti...“

„Šta je bilo?“

„Neko je ovde“, rekoh zabrinuto. „Neko osim nas.“

Zaista sam se nadala da je šumar došao po nas, *jer smo budale*. Ne mogu opisati koliko sam silno želeta da to bude istina. Međutim, huk vetra se pojačao i ja zamislih čeljusti koje duvaju. Nešto pade preko vatre. Mislim da je on htio reći da ne brinem, da je to samo mećava, ali ućutao je, jer smo oboje istovremeno shvatili. Prah koji je popadao po vatri je pod njenom svetlošću odavao tamnu sivoljubičastu boju.

Doživesmo kratke ali ne preterano intenzivne halucinacije od oblaka smradnog isparenja koje se uzdiglo sa vatre, a potom se sručismo u sneg. Svet potamne, ali nismo bili blagosloveni običnim mrakom, jer počeše urličući košmari...

* * *

Osećala sam kako propadam, i uzana jama se raširi u nepojmljivo ogromnu dvoranu, koju sam nekako mogla da sagledam celu. U njenom dnu se nalazio prsten tla širok hiljadama milja, a obim, a i prečnik mu bejahu više milijardi istih. Propala sam tačno prema centru rupe, i videh da ispod ovog pojasa sa sopstvenom geografijom leže slični prstenovi, ali užeg prečnika. Pre no što mi je svest izvetrla, setih se Danteovog Pakla, ali ovo mesto je bilo neuporedivo veće i prstenovi su bili bezbrojni. Prolazila sam kroz jedan za drugim, neprestano. Iako sam se širila, dok su se oni sužavali i zatvarali, i znala da nemam telo, bila sam

svesna silne vreline koja je buktala oko mene.

Potom je bezdan počinjao da se postepeno hlađi, dok nisam pala do dubine koja je sasvim izgubila temperaturu. Pod demonom okovanim tamo, nalazila se čeljust. Progutala me je i osećala sam kako se još više razlažem nego pre, kako se širim i razbijam i kidam u delice, i svaki u tom roju bejaše svestan sebe kao celine. Uruših se nadole i pomislih da nestajem.

* * *

„Dobro jutro, dečice!“

Čak i kada sam sanjao stravu i budan zamišljao kako mi se dešava i šta pri tome preduzimam, uvek sam se nadao da mi se „dušmanin“ neće predstaviti stereotipnom rečenicom filmskog zlikovca. Sama ironija ne predstavlja problem, ali ovakve izjave sam smatrao previše jeftinim.

On je bio uvijen odeždom nejasne tamne boje, nijanse uočljivo udaljene od potpunog crnila, dok su iza njega stajale sasvim zakukljene prilike i nadvijale se poput lešinara. Bio je visok, ali niži od većine njih. Ležao sam na boku i trzao glavom. Pogledao sam prema svojim udovima, i zapitao se zašto mi ni ruke ni noge nisu sputane konopcima ili lancima. Potom sam pokušao da se okrenem ka svojoj devojci i vidim da li je možda ona vezana, ali nisam mogao. Nisam bio u stanju da pomeram većinu tela, i tada sam shvatio da nije ni bilo potrebe za korišćenjem veziva, te sam pretpostavio da smo oboje drogirani ili otrovani da ne bismo mogli preuzeti kontrolu nad svojim telima.

Protivnikova glava nije bila zakukljena. Primetio sam da je zdepast u odnosu na nemalu visinu, jako nabijen u ramenima, i pored žbunaste brade, mogao sam da nazrem koliko mu je robustna vilična kost, baš kao što sam bio svestan spljoštenosti njegovog nosa. Jednom se tako pomerio da sam primetio i

zapanjujuću veličinu šaka, koje su inače uglavnom bile prekrivene predugačkim rukavima odežde smotanim spreda. I znao sam šta moja pratilja i sapatnica misli, i šta joj je isprva palo na um – ali smo očigledno oboje shvatili da nije to u pitanju. Kultista nije bio jednooki čiča o kom smo razgovarali, i nije bio ubogaljeni čovek ili njegov pratilac. Nije ličio ni na pijanog, niskog šumara. Nije me podsećao ni na jedno ljudsko biće koje sam ranije sreo. Brada i kosa ograničena veoma izdignutim zaliscima bejahu crne od svih brada i kosa koje sam ikada video, mada su i jednu i drugu „kvarili“ mestimični i neočekivani sedi pramenovi. Oči su mu bile mrtve, morbidno svetle plave boje i naizgled prekrivene beličastom skramom. U svome životu nisam posmatrao, niti se nadam da će ikada ponovo posmatrati, lice luđe od ovog.

Uprkos očekivanjima, napolju je bio dan. Ne preterano svetao dan, ali nismo se probudili na vreme za noćno žrtvovanje, valjda. A možda, pomislih, ne treba ni da se odvija noću.

Napolju, kažem, jer bili smo u jami koju je neko preobilikovao u odaju, ali se nije naročito potradio. Na centralnom delu svoda bejaše rupa kroz koju se mučno otezalo mutno svetlo, i kroz koju su nas, kao što pretpostavismo, spustili. Ono što me je zabrinulo, dok sam mozgao i pokušavao uspostaviti vlast nad drogiranim čulima, i dok sam slušao voljenu sapatnicu kako stenje iza mojih leđa, jeste da su plamenovi koji su osvetljivali rupu bili ljubičasti, i da nisu ni oblikom nalikovali na vatru na kakvu sam navikao. I bilo je smrtno hladno, kao da je dodatna studen izbjjala iz manje rupe u centru jame-dvorane. Pored te crne centralne rupe se nalazila grubo izdeljana kamenčuga – žrtvenik, kako sam pretpostavio i potom se odmah osvedeočio da sam u pravu. Tik do istog ležala je obezglavljeni drvena statua paganskog božanstva – gde je bačena glava, nisam video. Iznad iste se nadvijao drugi idol od hrastovine, takođe bez glave. U stvari, bez sraslih glava – kada sam se bolno izvijajući vrat osvrnuo po podzemnoj dvorani, video sam da su na četiri strane iste, dvadeset metara visoko unutar rupa u „zidovima“, bile postavljene četiri omanje glave koje odgovaraše toj statui – i svaka je bila okrenuta ka unutrašnjosti,

gleđajući prema nama, umesto na četiri strane sveta. Smatrao sam se krivim što, koliko god se trapavo izvijao, jedino ka saputnici ne mogu da se okrenem, jer bejaše odmah iza mojih leđa, i osećao sam kako se trudi da se pomeri, kako me čvaka po leđima i verovatno, prepostavih, pokušava da me zagrli dok tiho ječi.

U podzemnoj sumračnoj jami, kroz čiji centar „plafona” prolazeš to malo sunca, bejaše preko četrdeset kultista... ili sam tako približno mogao da ocenim vidim u ovih šezdesetak procenata okoline ka kojoj sam mogao da se s mukom okrenem. Pošto su se mahnito, i verovatno ritualno, kretali kroz krš, nisam zaista bio u stanju da ih izbrojim, prvo stoga što nisam bio u stanju da ih, tako zamotane u odežde, uopšte razlikujem jedne od drugih. Ceo pod je bio prekriven kostima – ovce, koze, goveda, divlje svinje, čak i oni vukovi za koje sam, pogrešno, smatrao da se sele sa planine tokom leta. I to je bio taj krš kroz koji su zakukuljeni gadovi hodali. Umem dobro da razlikujem životinje po posmrtnim ostacima, a obezglavljenе vukove sam poznao po kožama, koje su, sveže, visile na truplima. Skeleti su se gomilali prema centru, žrtveniku i rupi ka kojoj se odaja sferično spuštala. Blizu same rupe su, na silnoj koštanoj gomili što se drobila pod težinom, ležala sveža trupla zaklanih i često i bezglavih stvorenja – a osim četvoronožnog življa, bejaše i mnogo obezglavljenih zmija. Iz dubine je, i pored sve stravične hladnoće, ipak uspevao da izbjiga smrad masakra i bezbroja razvaljenih grobova, kao i neki poseban, neverovatno neprirodan miris, od koga trnci prolaze kroz kičmu. I tada pomislih, da se bilo kakvom umnom aktivnošću odbranim od užasa koji se sprema, i zasitim radoznalost od koje bolujem, da konačno znam gde završavaju apsolutno svi vukovi jedne generacije koji nestaju tokom zime, u ovom kraju koji bi trebalo da je prepun gladnih čopora. Jer, kako svojim sputanim mozgom izbrojah, vukova je bilo najviše – više nego sve stoke zajedno.

Smejao nam se. Bože, kako sam ga mrzeo – takav stereotipni filmski zlikovac, negativac iz priručnika za prvi razred škole negativaca. Jedino me je suludo mrtvilo poluljudskog lica

sprečavalо da se počnem i sam glasno smeјati njegovoј bedi – ne toliko iz straha, jer jesam se u svim periodima depresije nadoа da će me neko ritualno zaklatи, koliko iz scenarija u kome neću saznati šta se, i zašto se, dođavola, dešava.

Naravno – negativac kao negativac – on poče da objašnjava. Možda zaista svi imaju potrebu da čoveku slome duh, dosetio sam se. Možda mi je i pročitao misli, reče duboki i prastari glas skriven u dubini mog uma. Moja devojka je čutala, i pomislih koliko puta mora biti hrabrija od mene, makar u praktičnim situacijama – to jest, kada fikcija postane bolno stvarna. Mislio sam da bih se upišao, što od hladnoće i nalivenosti alkoholom, što od same navale adrenalina. Ali, prvo što je vođa (jer niko drugi nije mogao biti njihov vođa) rekao, bilo je:

„Gledajte sada, deco, kako ћу darivati prve ‘ponude’ jami. U ova dva čupa sam istočio vašu mokraću dok ste spavalii. Nadam se da se ne ljutite.“

Prosuo je sadržinu čupova u grotlo pored žrtvenika. Pade mi na pamet da, iako priča modernim jezikom, zvuči drevno, na neobičan način. Nešto mu je u akcentu bilo čudnjikavo, ali takođe je zastajao i odavao utisak da traži pravu, i danas razumljivu reč. Zvučao je poput nekoga ko bi radije govorio arhaičnim oblikom našeg jezika, ili možda čak i drevnim i zaboravljenim narečjem nepoznatog plemena, ali se oprezno krije, te zaključih da se verovatno „normalno“ kreće među ljudima, kada iste ne priprema za žrtvovanje.

Nožem od opsidijana je potom zasekao drvenog idola, onog kome nedostaju četiri lica iznad ramena, i zatim pustio malo svoje tamne krvi iz zapešća, da kapne po oltaru. Iz nekog razloga, nisam mogao jasno videti tečnost koja mu curi iz ruke pre no što je zasekotinu pokrio rukavom odežde. Prilike iza njega su počele da mrmljaju i krkljavaju. U užasu sam shvatio da su ti gadni zvukovi zapravo bili njihovo zapevanje, a ne budalasto režanje. Grozio sam se razmišljanja o tome koliko je taj jezik – jer shvatih da nazovi-ljudski zvukovi imaju prizvuk smisla – daleko od ijednog

nama poznatog. Pomislih da sam negde, al' nisam se mogao setiti gde, pročitao otvorenu tvrdnju da grozomorni jezik Aklo odista postoji, i da nije fiktivna tvorevina Artura Makena. Nisam siguran kako mi je baš to palo na um, pored svih jezika Zemlje koji su izumrli tokom njene duge istorije. Dobio sam napad panike, vrtelo mi se u glavi i teško sam disao. Vijugao sam poput crva, na smrznutom kamenu poda mnom. Moja devojka takođe, osećao sam kako mi kači leđa svojim sputanim telom. Čim sam uhvatio malo smrdljivog vazduha u pluća, napad panike je zamenjen napadom besa. Gnevno sam trzaо nogom koju nisam mogao da pomerim više no što bi je savijao neko s povređenom kičmom. Čuo sam dragu kako ubrzano i panično diše, i prehlađeno šmrca i kašljaca iza mene. Osetio sam umor veći od sabranog tereta svih iscrpljujućih dana mog života. Pomislio sam da će umreti od smrzavanja pre no što me degenerične siluete, koje su plesale oko nas po koštanom podu, prikolju. Oči su mi se sklapale, kapaka otežalih kao da ih neznana sila vuče kandžama. Prestao sam da se trzam, jer bilo je uzaludno.

Pomislio sam da su mi sapatnicu namerno namestili u slepi ugao, tako da ne mogu da je vidim, jer sam ipak bio u stanju da dovoljno okrećem glavu i sagledam većinu prokletog hrama, ali od nje nisam mogao videti ni prstiće ruke, niti stopalo. Da mi to nije toliko kršilo duh, možda bih se zadivio matematičkom genijalnošću te pakosti – jer toliko je blizu a ne mogu da je sagebam niti dohvatom, i samo me blag slučajni dodir bolno podseća da je tu. A opet, možda ovakvo slamanje mog i njenog duha i jeste bio cilj sve ove „pripreme“. Verovatno zlobni koljači smatraju da se njihov gospodarski entitet hrani bolom i očajanjem, ili time što iscrpi svu nadu iz potlačenih. Ko god bio, ili šta god bio taj entitet... A onda se setih statua, i izmogzah, sa teškim mentalnim naporom koji mi je uporno izmicao.

„Svetovid“, promrmljah.

„Opa... svaka čast“, odgovorio je kletnik. Suze su mi tekle niz obraze, ali nisam bio siguran da je to samo od studeni koja se

širi hramom u jami. „Nisam ni sumnjao da će neko od vas pokazati poznavanje tog paganizma kojim se oduševljavate.“

„Obez...“

„Da.“

„Krijete se“, zastenjah. Usne i jezik su mi otkazivali. „Od njegovih.“ Obrazi su mi bili hladni, napor izuzetan, dok sam se izvirivao ka njemu.

„Možda. Ili od njega“, nasmejao se. Gadno lice se mutilo pred mojim očima. „Umesto na sve strane sveta, lica gledaju ka mraku. A odsečena su od tela, pa ne mogu da nas nadziru. Mudro, zar ne misliš?“

Zaječao sam. Napregao se... „Sloven...“

„Ne, ne baš. Pre bih rekao da smo u sukobu sa svim starim verama. Ne moraš da se toliko naprežeš. I tako bih ti sve objasnio. Pogodio si da svrha jeste skršen duh, pre svega.“

Hladna ruka mi se stegla oko srca, a druga oko prazne bešike. Otrvima sputana, ljubav mog života je zaječala, na nevidljivoj poziciji iza mene.

„Objasniću, naravno, i ostatak“, reče kršni crnobradi provosveštenik. „Znaš kako su svi vaši... evropski narodi oko Julea, s početka zime, palili vatre i prinosili darove i žrtve da bi Sunce ponovo izašlo posle najduže noći? A i hrišćani to rade, ne znajući zašto... E, mi se trudimo da postignemo suprotno. Hoćemo da Sunce više ne izađe, da to tako kažem.“

Pokušah da se ludački nasmejem. Nije mi, naravno, bilo do smeha, već mi je um „kvrcnuo“ pod pritiskom i banalnošću svega. Zašištao sam, i potom šapatom pokušao da mu odgovorim, dok je u tom trenu cela odaja morbidno začutala, iščekujući:

„Ne znam u kom veku vi živite, ali mi sada znamo da Sunce ne izlazi, nego se Zemlja vrti oko njega i ono... ono UVEK iskrstne na nebū i luk duž kog ga vidimo... raste.“ Bio sam siguran

da nema svrhe da ovo kažem, ali on je složio ozbiljni izraz lica i tih mi odgovorio.

„Dobro sam upoznat sa današnjim znanjima. Uvek sam i bio. Ne pričamo o istom.“

Izvio sam beskorisno truplo da ga bolje vidim i zastenjao.

„Nisi me uvredio“, nastavio je, „no naprotiv. Ali, ni mi ne govorimo o tome. Reč je o mračnoj praznini izvan vremena i prostora, koja će, ako se dovoljno nahrani, imati dovoljno snage, moći da prodre i... da uništi Sunce. I ugasi vatru Zemlje.“

Još veća ludost. Mada nisam mogao da se kladim ko je od nas luđi u ovom trenutku.

„Zašto?“ začuh promukao glas iza sebe kako progovara po prvi put. Bez osude i molećivog pitanja, glas je odisao zbumjenošću, a možda i razočarenjem suludim besmislim takvih obreda.

„Zašto?! Zašto?! Deco, tako ste naivni... Zato što će da se voznesem kada to bude gotovo. Zato što će da budem mnogo više od onoga što je vaša vrsta ikada smatrala bogovima.“

Da, banalno, banalno, prokleti besmisleno ludilo, pomislih.

MMMMMM... Čulo se odasvud. Bili su to glasovi i bila je to pesma kamena. Pokušah da pitam čemu to, ali glas mi potonu. Stene u četiri ugla, od kojih sam video tri veoma tupa, a za poslednji nagađao da im je identičan, se rastvoriše. Topla i živahna isparenja su ulazila u ovu mrtvu i hladnu odaju, kroz otvore koje videh smeštene na pola puta između baklji bolesnog neprirodnog plamena što stajaše pod odsečenim drvenim glavama Svetovida. Tuda navalije životinje, uplašene, poterane od strane novih deformisanih pastira u mantijama, sa suvim i rezbarenim močugama u rukama. Ovce i koze nagrnuše kroz jedan ulaz, ukočeno zureći pred sebe dok gaze kosti svojih prethodnika, i pomireno čute. Na drugi su ušle svinje, pitome i divlje, vrišteći, i goveda koja su plakala i mukala, mestimično oklevajući ali, poterana većim str-

hom, drobeći ostatke svoje vrste. Na sledeći uđoše brojni vukovi, uplašeni, gnevni i očajni, opasniji a bespomoćniji no ikad – još njih što preživeše prethodni masakr; a ovima bejahu pridruženi psi i poneka lisica, koji se preplašeno otimahu. Pritchāše im zakukljeni kultisti i počeše ih vući. Ne znam šta je ulazilo na četvrti, ali vrištalno je stravično, izbezumljeno silnim strahom.

MMMMMM... Čulo se to još neko vreme, i zatim umuknu.

Bik predvodnik, ogroman, bi izveden pred žrtvenik. Seo je i plakao kao dete. Otreznih se od mrvila videvši te suze. Bradati brbljivac ga udari po vratu oksidijanskim sečivom, i vrela krv šiknu po oltaru. Zapanjujuće snažno, šutnu bika u sapi. Ovaj se pridiže, krvareći, i dalje uplašeno cvileći, a potom i urličući (što više nije ni ličilo na goveđi, nego na ljudski glas), prevali se preko ivice rupe i potmuli se krik uguši negde u studenim dubinama. Ovna bacise na žrtvenik, preklaše i prevališe u grotlo. Jarcu su bacili telo u isti crni ambis, ali su mu glavu tutnuli u kraj odaje. Potom je nekoliko njih besomučno kasapilo dvoje vukova-predvodnika, čopavog mužjaka i ogromnu ženku, bacilo ih u mračnu čeljust rupe, trećeg su obezglavili i ostavili da se cedi, a zatim su isto učinili velikom crnom psu i jednom zaista preraslom šakalu. Saputnica je zajecala, i kako sam nagađao, izgubila svest. Osećao sam kako je i ja gubim, posle vrlo kratkog otrežnjenja, ali mi se takođe učini da sam načuo groznog provosveštenika kako, slažući glave na kamenčugu oltara, kaže: „Od ovih čemo praviti nove psoglavce“, i potom sam postepeno tonuo u ludačke snove, dok su silne životinje kasapljene, ili naživo bacane u dubinu za svojim jadnim predvodnicima.

* * *

Posmatrao sam ceo Sunčev sistem, dok sam se raspršivao po tami. Smrtonosna spoljašnja radijacija, koja je sevala širom

istog, spržila je silne stvorove, mnoge od njih pripadnike hominidnih, sub-ljudskih i post-ljudskih vrsta sličnih otelovljenoj mašti Dugala Diksona. Zemlja je najviše postradala, i poslednja, stara i otrovna mora, ispiraše i samleše bezbrojne skelete. Insekti i zglavkari ponovo izmileše, izobličeni, prerasli, mutirani... pomreše. Neptun rastroči Tritona i razvuče ga u prsten oko sebe. Zemlju udari stravična stenčuga, pobi još jednu generaciju vaskrslih vrsta crva, buba i zglavkara, i potom se sve prividno umiri, dok je, polako, novi najviši planinski venac solarnog sistema nicao iz negdašnjeg Sredozemlja i strpljivo mleo beskonačno dugo mrtve gradove raznolikih vrsta sahranjenog življa. I naša galaksija se umiri od haosa, a bivši Atlantik se zatvori sa sviju strana, pretvorivši se u nepregledno mastiljavo jezero, tamno i sa čudnim odsjajima, otrovno i ispunjeno truležima svake vrste. Gljive osvojiše Zemlju, osvojiše i crvene mrtve pustoši Marsa, osvojiše i druga, daleka mesta, dolazeći na raspadnim produktima nebeskih tela. Vode Zemlje ispariše poslednji put, i ona se pretvori u usijani pakao poput njene bliznakinje Venere.

Mesec se izvali iz orbite i pobeže od matične planete, koja se, goreći i umirući, ljljala na sve strane, pokušavajući da opiše krug oko matične zvezde. Potom videh kako Merkur pada u Sunce, koje se nastavi širiti i poče se krvavo crveneti. Ono, međutim, dok postajaše crveni džin, odbaci spržene kamenčuge koje bejahu Zemlja, Venera i Mars u tamu svemira, i prazne stene se počeše mrznuti, odlazeći neznano kuda.

Raširih se još po gustom mraku. Moja sve ređa i praznija svest bejaše sve manje sposobna da razume šta predstavljaju i znaće te stvari koje opažam neznanim čulima kakva tela ne poseduju...

* * *

Drugo buđenje mi je teže palo. Osećala sam stravičnu

hladnoću i huk promaje iz naredne rupe. Shvatila sam da smo spušteni u drugačiju odaju odmah pošto sam otvorila oči. Pitala sam se koliko nivoa poseduje ova primitivna jama koju je gamad učinila svojim hramom. Potom sam shvatila da sam gola.

Imala sam utešni utisak da nećemo biti silovani. Ovaj crni kult je delovao kao gomila ludaka kakvi su u potpunosti potisnuli seksualne nagone zarad nekrofilskog uživanja u klanju. Strahovi žrtvi kojima su se hranili bili su oni od psihičkog mučenja i ubistava, ne i oni od seksualnog zlostavljanja. Nisam bila sigurna kako to znam. Možda mogu da nam ulaze u umove i tako nas lakše pripreme da budemo očajnici pred neizbežnom sudbom. Osećala sam da su i sami natprirodni, ne da se samo klanjaju nečem natprirodnom. Moj uobičajeni pogled na svet je time bivao uzdrman, a verovatno je to predstavljalo i cilj koljačke bulumente koja nas je držala zatočenima. Čula sam svog životnog pratioca kako stenje iza mene. Želela sam da ga dodirnem, ili makar vidim. Hladnoća je sekla moje meso. Isparenja iz usta su bojažljivo oformljivala jezive oblike.

„Ovo je nivo na kome većina ljudi biva žrtvovana“, rekao je onaj koji se predstavio kao protivnik Svetovida, Sunca i većine religija. „Naravno, prvo dodamo još jednu malu ponudu jami“, dodao je. Nekoliko visokih prilika mu je prišlo i nadvijalo mu se preko ramena. Krivila sam vrat da ga prezrivo pogledam.

„Smr...“

„Ne, nećete se smrznuti pre no što vas pobijemo“, odgovorio je, „ali će vam to dodatno slomiti duh. Vidite, praznini treba vašeg straha i očajanja, jer jedino od njih na kratko dobija više svesti o sebi i svojim namerama. Dao sam joj vašu odeću, da bi po tragovima koje ste ostavili mogla da proceni koliko toga od vas treba da joj damo.

Natprirodan ili ne, on je najporemećenija kvazihumanoidna mešina što se hrani smrću, pomislih. Pri tome se nasmejao, što me zabrinu. Zagledah malo odaju. Bila je puna bezglavih skeleta

ljudi, kao i svežih nagih leševa. Smrdela je uprkos neizmernoj hladnoći. Iz rupe je hučalo i bučalo, i ljubičasti plamenovi baklji su treperili. Pitala sam se da li je ta navodna vatra tu samo da bi žrtve pomoću vida postajale svesnije svega što im se spremo. Ako se taj entitet zbilja hrani strahom, isti bi trebalo nekako „potpiriti“. Ako je to uopšte entitet, a ne oni. Primetih da među leševima nema dece, i pade mi na pamet da bivaju spuštene na naredni nivo.

Na žrtveniku ove odaje je stajala odsečena glava idola prekrivena srebrom i zlatom. Čula sam kako moj momak šapuće „Perun“ i doživela trenutak manijačke radosti, jer sam ispravno prepostavila. Nešto mnogo manje bitno od naše neumitne smrti u kužnoj rupčagi je uspelo da mi izazove plimu veselja. I osetila sam kako je tu radost nešto *popilo*, možda čak i kako mi je implementirana nova ideja u um. Sledeća nasumična misao me je podsetila „danас je 25-ti“, i uhvatih sebe da u ovoj stravičnoj krizi budalasto žalim što Juletid i takozvani „katolički Božić“ proživljavam kao svinjče spremljeno za drugo klanje, pošto prvo nije „nasitilo goste“. Nešto mi je govorilo da ne pokušavam da se odbranim razmišljanjem o trivijalnostima, ali nisam slušala. Drhtala sam gola u tami dok su me posmatrali manijaci bez ikakve želje ili strasti. *Baš kao što posmatraju svinju pred klanje. Gde si još vide-la obučenu svinju, osim u crtaču?* I on je drhtao iza mene. Mogla sam da ga zamislim modrog, kako cvokoće, kako oseća bol u kičmi i bubrezima i želi da se skupi, a ne može, jer smo paralisani drogama i natprirodnim dejstvom naših dušmana. Pogledala sam Perunovu glavu još jednom. Oči su joj bile namazane pepelom i truleži leša.

Zavidela sam svom najdražem na hrabrosti. Mogao je da priča sa ovim stvorenjem što liči na dete ljubavi Kvazimoda i Baba Jage, i da mu postavlja radoznala pitanja. Tako se valjda branio od straha i očajanja. Zaboravila sam šta je pitao. Ja sam skupljala hrabrost da éutim i da ne plačem. Suze su mi tekle od hladnoće, ali to se ne računa u plakanje.

Iz mračne rupe se čuo glasniji huk.

„Opa... Izgleda da imamo posla sa dvoje mnogo maštovitijih, življih i svesnijih ljudi nego inače. Spustite ih na nivo sa decom!“

Dve neme kreature u kukuljicama su nas uhvatile za noge i počele vući prema hodnicima koji silaze dublje u jamu. Sise su mi se grebale o smrznuti kamen, ali me za to nije bilo briga. Videla sam masu mantijaša kako polako hodaju za nama kao u spotu Gregorijana. Za razliku od dvojice nemih koji su nas vukli, ostali su zapevali poput narikača, lica skrivenih kao u Nazgula, podvriskujući na trenutke slično njima.

„Akhla gn-gnag ŠIII-gaaaa GAAAA EAhhhhl eaaaa ŠIIIIIIII KHEEE'h KHEE-eeeeee haaakl'aaaagh gngnugh šoooošognaah ŠIIIIII hlili-glaa khaaaaallllaaaa-nngng-ndredre vaaaakhaha aaaaaaAAAAAAA ŠŠŠIIII AAAAA aaaahkhlaaaaA khaklahummm...“

* * *

Čeljust koja je činila dno mog danteovskog Pakla me je pregrizla. Nisam bila sigurna u šta je zagrizla, ali sam opazila kako se sklopila, i znala sam da sam potom jednim delom svesti bila prisutna unutar ždrela iste, dok je drugi, nekako, propao kroz jedan od tunela u ledu i izašao iz potpune tame.

Ždrelo se činilo nepreglednim, a tama u njemu lepljivom. Znala sam da nemam telo, pa nisam shvatala na koji način pojtim te čulne osete. Sve sporije i sporije, tonula sam u dubinu. Crnilo je postepeno postajalo gušće, sastavljalо je svoj gnjecavi dodir oko mene, a neverovatno „unutrašnje oko“ je i dalje kroz njega naziralo nabore nepojmljivo udaljenih zidova grotla niz koje sam se spuštala. Shvatih tada da se vantelesni svesni oblak koji me je sačinjavao širi, a da se ti zidovi sužavaju. To je potrajalo dok

se nisam zaglavila unutar monstruoznog jednjaka, nesposobna da se okrenem, svesti sužene tako da ovoga puta ne gledam na sve strane, nego samo ispred sebe, i u smeru koji mi se, usled padanja, činio okrenutim prema dole.

Druga ja je silovito izletela kroz tunel, i ugledala bezgraničnu spoljašnjost. Dimenzije ledenog krša koji se uzdizao na toj strani dejahu titanskije od ičega što ljudski um može zamisliti kao jedinstvenu celinu. Obrušavale su se ka nebeskoj praznini prema kojoj sam nastavila padati, valjda zbog „zaleta“ koji sam uhvatila obrušavajući se kroz nebrojene krugove Pakla (kako će ih od sada zvati). Proširenje koje sam po izlasku doživela raspršivalo me je na sve strane, sem na onu s koje sam došla, i pri udaljavanju videh reku kosmičkih razmara koja zapljuškuje ledeni krš čiji oštiri dugački vrhovi odlaze daleko u mrak. Odvaljivala je kiklopske sante sa monolitne celine, snagom nemerljivom na mojoj bivšoj planeti. Iste su lansirane odlazile u etar, verovatno postajući komete, ili su se spuštale niz milijarde bujica i uplivavale u i isplivavale iz miliona virova, smanjujući se i topeći se u vrelom toku, ili odlazeći nizvodno prema narednom mestu koje je uspelo da se zaledi. Niz tok sam videla hladnu maglu. Uz tok sam videla ključanje i isparenja. U jednoj uvali u ledu zajazila se vrela prostrana močvara u kojoj su se okamenila nebrojena i nezamisliva stvorenja. I spazih da je i ta močvara negde oticala – prepostavila sam da njeni rukavci odlaze u navedeni Pakao, i oformljuju ono što bih mogla nazvati Stiksom, jer je jedna reka sa pritokama prolazila kroz brojne krugove i kuvala te okamenjivala razne paklene entitete. Ja međutim, prođoh preko velikog toka i preko nepreglednih pustolina, i, negde gde se počelo uzdizati korenje koje se gubilo u predelima što ih još uvek ne videh, primetih da se eterično krećem uz planinu fizički neodržive veličine.

* * *

Izgovorio sam Perunovo ime još jednom, kao što bi Rimjani u „Asteriku“ rekli *Jupitera mu*. Vođa kulta mi je odgovorio da nema tu nikakvog belog gada, ali ako hoću, da mogu da zamišljam kako se spuštam u Pakao. Pokušavao sam da se izvijem toliko da ne sastružem *spolovilo* o hrapave sleđene stene. U tome sam uspeo, ali su kolena još mnogo gore postradala. Udario sam i lice pri jednom jačem trzaju, uprkos pokušajima da ga sačuvam izvijanjem vrata. Konačno su nas, posle mnogo odskačanja i struganja, dovukli do sledećeg „dna“. I nije ni ono bilo poslednje. Pitao sam se da li ovaj „hram“ degenerika ima devet nivoa. Tokom „preseljenja“, na tri sekunde sam uspeo da ugledam svoju devojku. Razmišljao sam kako ja verovatno izgledam duplo grozniće i izmučenije, sa krvavog nosa kojim sam tresnuo u kamen.

„E, da... srećan Koledo“, rekao je ironično.

„Jebem ti mater, ološu...“ Postideo sam se ove demonstracije nemoći odmah pošto sam je pokazao.

„Hvala.“

Nije mi mnogo snage preostalo. Krvava fleka koju sam osećao ispod nosa bila je hladna, a mislim da su se sa mene celog podizala isparenja. Sa ovako otkrivenim svim površinama tela, na ovoliko hladnom mestu, samo je pitanje minuta kada ćemo umreti od smrzavanja. Rekao mi je da ne brinem zbog toga, jer ni oni ne vole hladnu krv mrtvaca. Ostali kultisti su ostali bezizražajni kao što su bivali nemi – sve dok ne počnu zapevati na idiotskom narečju onoga za šta sam sada verovao da je degradirani oblik Ako-lo-jezika, i da su ga pojedinim ljudima u nasleđe ostavila mnogo gora i starija bića. Možda je to zaista jezik koji se provlači u korenima govora i magijaštva u svim vidovima postojanja. O tome se

već nisam usuđivao da pitam, ali jesam tako osećao.

Na podu ovde bejaše manje kostiju. Bili su to skeleti dece i omladine koja još nije narasla na punu veličinu. Svi su bili stari, razjedeni od truleži i crva koji su odavno i sami počrkalii, polovina njih bez glava. Zgađen, osećao sam još veći bes i još veću potrebu da se odupirem užasu dokle god mogu. Jedva izustivši, zazvao sam ime Peruna još jednom, jer je sada slovensko rodnoverje delovalo najrazumnjom religijom. Tiho. Toliko tiho, dok je kletnik nešto govorio zakukuljenim pajtašima, da mislim kako me po prvi put nije čuo... iako je, sve više bejah siguran, mogao da čuje i misli. Smrad rupe u sredini je, uprkos hladnoći, postao toliki da prestadoh da ga osećam.

„Spremite se, Tama će vas sada probati preko zuba dvojice svojih vampira“, bio je veseo. Bio sam siguran da je namerno pravio tenziju pre no što nam je otkrio prirodu svojih mađiluka. Zvuk koji sam začuo iza sebe više je ličio na smorenju uzdah no na jecaj. Divio sam se njenom čutljivom junaštvu.

„Naravno“, procedih cvokoćući od zime. „Vampire bih i očekivao.“

„Nisu svi vampiri. Gore je ostalo i nešto ljudi, na višim nivoima. Oni su, da tako kažem, na listi čekanja. A raspolažemo i drugim stvorovima.“

„A ko vas je uzdigao?“ upitah.

„Ja“, reče nasmejan, dok sam ga gledao očima što suze od hladnoće, sada već smanjenog straha, a povećane znatiželje. „Šta misliš koliko je vremena bilo potrebno da naučim SVE jezike, ili da nove regrute učim Akrou, Džurzinu i Tijamatinu, i magijskim jezicima starijim čak i od toga? I koliko je tek trebalo nahraniti i sebe i Tminu za sve to vreme, da se ne bih i ja ispraznio?“

Dvojica najkrupnijih kultista svukoše kapuljače. Lica koja su otkrili bila su crvena i naduvena. Jedno je bilo crvenije, duplo više otećeno no drugo, a ljubičasta polusvetlost odaje je otkrivala

da su mu oči potpuno crne, bez beonjača, i odavao je utisak da je drevniji među dvojicom. Prepoznao sam ono drugo. Video sam ga prethodnog dana u selu u koje dođosmo autobusom, i iz kog smo se zaputili u dom. Zaustih da pitam, ali me vrhovni prekide.

„Znaš i sam. Predanje lepo kaže da kada se dovoljno nalipaju krvi, kada utamane sav svoj rod i dugo imaju redovnu ‘ishranu’, mogu da se oslobole svojih pokrova i ostalih činjarskih začkoljica koje ih sputavaju – nekada čak i potrebe da budu pozvani unutra – a mogu da hode i po suncu. Posle tamanjenja celog svog nekadašnjeg roda postaju zaista dugovečni, moćni i ne otkriva ih smrad na pet kilometara daljine. Jedino još mnogo milenijuma treba da ostare da ne bi na kratko izgubili većinu svojih magičnih moći pošto začuju petla!“

Tada se iskezio.

„Zbog toga je tradicija da porodice kolju crne petlove po mom zahtevu, da im ne bih dolazio u kuće i naudio im. Naravno, ne držim se baš tih obećanja.“

Od dva ujeda i sisanja krvi iz svojih već iscrpljenih tela, počesmo da se onesvećujemo. Ona se oglašavala bunovnim zvukom koji je tonuo, a meni se zamaglilo pred očima. Onesvećujući se, začuo sam glas svog protivnika kako govori:

„Ma, nije moguće da ovih dvoje imaju u sebi toliko bola, tuge i egzistencijalnog straha, i toliko svesti... Beskrajno davno bejaše kad smo spuštali nekoga na još niži nivo.“

Znao sam da je likovao, ali, gubeći svest, osetio sam to kao neku vrstu pohvale.

Probudio sam se na nivou ispod, i odmah počeh da se čudim. Priznajem da sam često, potpuno kontrarno svome (navodnom?) humanizmu i „ekološkom stavu“, preko svake mere mrzeo zločinački ksenofobični ljudski rod, a onda sam uz isti bespravno dodavao i ostatak življa planete. Priznajem da sam takođe u potonje vreme govorio: *Voleo bih da je sad jedanaesti*

vek, pa da ove dve komete, ISON i Lavdžoj, donesu Zemlji kugu i težak baksuz, i da svi pocrkamo – jer nismo za bolje. Ali, silno sam se mučio da bih razumeo kako neko kasapi živa bića samo da bi SVE nestalo, a pogotovo sam lupao glavu oko koncepta legla vampira koji hrane nekakvu navodno praznu, a opet gladnu Tminu, baš onu iz moje priče, ne bi li ista pojela naše Sunce i svet. Ako potpuno unište planetu, ne znači li to da neće ni oni moći više da se hrane, i da ih neće ni biti? Da ne pominjemo to što bi bez Sunca crk’o sav taj život na kome parazitiraju, sve i da sačuvaju „treći kamen od mračne rupe“ pošto naprave „mračnu rupu“... Nije li ta svekonzumirajuća Tama neprijatelj čak i samim vampirima, neće li ih razgraditi i time poništiti njihove potrebe za večnim opstankom nauštrb svega drugog?

* * *

Zaglavljena u sužetku groznog ždrela, nisam imala čime da vrisnem. Iako bejah bez usta i organa, mislila sam da bih nekako mogla da proizvedem vetar. Možda bi on hučao kroz malenu rupu iz koje sam, opet beščulno, a uprkos beščulnosti, osećala nadiranje vreline. Stravično sam očajavala što ne mogu da vrisnem. Samo toliko. Samo da jednom vrisnem. Nisam htela da razmišljam kako mogu da očajavam bez telesne hemije, i kako se nešto bestelesno može zaglaviti, a nisam ni mogla, jer ova sveprimajuća svest za koju sam se grčevito držala jeste „vetrla“ od izuzetno usredsređene prema entropijski praznoj. U ovom vidu nisam bila svesna druge sebe, od samog početka, niti je taj vid bio svestan mene.

Posle perioda koji mi je delovao beskonačno, počela sam da curim kroz rupu, postepeno. Procurivši, uvidela sam da granice prostora u kome sam ne mogu videti. Padala sam i širila se u smeru koji će za mene zauvek ostati „ono dole“, i prolazila sam kroz rojeve lebdećih monolitnih objekata po kojima je hodila

i radila svakakva žgadija. I dnom su šetale nezamislive kolone, a malo toga je licilo na ljude. Pri dnu je bilo nepreglednih terasa, i deformisani crvi su se uvijali na njima.

Više nisam umela pojmovima da definišem slike koje vidihe. Ovo opisujem po sećanju, kao mutan san, a ni hiljaditi deo onoga što sam opazila nije upamćen, ni bilioniti opisan. Jedva se tada dosetih reči – Pakao, i tako s mukom vezah još jednu suvislu misao, te još jednu. Prvo se iznenadih Paklu ispod Pakla. Zapitala sam se potom zašto ne ulazim ni u jedno telo, ako ču već biti mučena.

U dnu svih nasumično naslaganih terasa bila je pustoš. Rastezala se poput beskonačnog širokog puta, a istim su, iz neizmerne daljine prema beskonačnoj daljini, hodile sene najraznovrsnijih obličja, gonjene od strane odvratnih kreatura. Biće nalik aždaji ili zmijurini, preraslo i glomazno čak i za dimenzije koje sam do tada pojmla, ogromnije no što sam zamišljala kosmos kada mi je svest bila celovita, bilo je smotano preko pustoši, oko terasa, iznad okolnih beskrajno dubokih jama, svuda. Ništavilo nad kojim je visilo je pretilo da ga proguta, emitujući nekakve talase crnila ka njemu. Titanski pipci i udovi koji izbijahu odnekle, a to ne behu jame sa ništavilom, vukli su neman i kidali joj meso. Od beskraja, gde se telo bezokog stonogog užasa verovatno konačno trebalo privesti kraju, iznicala je, ni iz ništavila ambisa, niti iz sveta grabežljivih pipaka, nego neznano odakle, nepregledna masa nalik ubuđalom tumoru što neprekidno raste i ispušta nezamislive parodije oblika koje ponovo guta u sebe – kretala se od repa ka glavi. Šta god to bilo, jelo je... Nidhoga, setih se odnekle imena (a sada znam i da je to ime iz nordijskog mita). Njegova gigantska glava je grizla jedan viseći koren, i čeljust veća od sveta je bila puna istog. Povremeno se okretala i naslepo proždirala gomilu senki i njihovih demonskih progonitelja. Ovi u silnom strahu izbegavaše grozote koje su čupale Nidhoga, ali neizmernoj nemani nisu mogle pobeci.

Kada sam upala u ogromnu čeljust, poslednje što sam se

zapitala bilo je hoće li ovome padu biti kraja.

* * *

Videh kako se nebesa menjaju dok Solarni sistem umire. Tada zbuljen, sada znam da to bejaše sudar i srastanje našeg Mlečnog puta sa Andromedom. Mnogi objekti propadoše tada i nestade ih u crnilu. Mnogi se sabraše i goreše uvećanim ognjem. Neki se razmazaše u maglu a neki izrazbijaše, a mnogi sistemi ostadoše netaknuti sudarima, iako im se orbite izmenjaše a radjacija ih okupa. Posmatrao sam sebe spolja i iznutra, osećavši se poput pepela spaljenog pokojnika koji je neko razbacao po celom kontinentu. Nova, mutna galaksija se širila i ustupala mesto nepremerivim šupljinama. Gnevno crveno Sunce je sagorevalo samrtničkom snagom. Bilo je dvesta puta veće u prečniku, ali znao sam da je neuporedivo praznije no pre, i da ga Ništavilo izjeda. Baš kao i moju razasutu svest koja se sve teže usmeravala i konkretno pojnila svoje okruženje. A okruženje je raslo. Dok sam bez očiju gledao kako tokom eona ona zvezda koju sam smatrao matičnom besni u škripcu i postepeno se skuplja u patuljasto obliče hladnije od tela stanovnika negdašnje Zemlje, a pusti gasoviti džinovi i stene titanskih dimenzija padaju prema praznini, i sam sam se obrušavao sa njima u svim pravcima. Mračni univerzum postajaše još mračniji, i samo se kroz maglu sada sećam onoga što sam video, a što tada ne umedoh da pojmid.

Zemlja, sada kamen bez atmosfere poput svog starog meseca, lutaše smrznuta i kretaše se nasumično, bez orbite. Na i pod njom visilo je crnilo toliko gusto da se činilo da nije delom uobičajene svemirske tame. Beli eterični stvorovi stupiše na njeno tlo iz beskraja, i hodali su besciljno eonima, pokušavajući da izvrše nešto što je bilo kosmički besciljno uprkos njihovoj uzvišenosti. Tlo je pucalo i tama ih je proždirala.

Gledah Mesec, stari satelit onog kamena sa kog potekoh, i

videh kako trpi niz novih sudara i ovoga puta im podleže, umoran od svoje burne istorije. U nepojmljivim daljinama u koje je otisao raspade se u prah. Taj se prah držao još neko vreme. Izgledaše da je taj oblak u neko doba bio svestan, ali i njega pojede Ambis. Mars je prvi uleteo u neku od crnih rupa koje su se množile u daljinama. Venera je razbijena na pet krhotina, koje se nisu preoblikovale u lopte jer sva njena magma bejaše odavno stvrdnuta. Valjale su se i kotrljale u različitim smerovima usled impakta, ne prestajući. I to bi sve što je ostalo od tog zgaslog planetarnog pakla – bezoblični odlomci na putu ka starim zvezdama. Vreme se otezalo, i naredni period koga sam sada svestan – a tada ne bejah – kao devedesetine milijardi godina po računanju stare Zemlje, bejaše većma mračan i pust. Malo života videh, i mnogo veću propast koja ga snađe.

Superjato Device svo je kolabiralo u jednu neizmernu galaksiju. I dok su stotine i hiljade njih postajale jedna, videh smrti više no u celoj dosadašnjoj kosmičkoj istoriji. Videh najveće borce za život kako odumiru, do neprepoznatljivosti evolutivno promenjene potomke ljudskih i tuđinskih kolonizatora što napustiše svoje planete još na početku, a ognjena božanstva u telima poslednjih preživelih tinjala su dok su tela plakala za svojim saplemenicima. Poznavao sam tada bogove u živim telima, što ostaše da ožale živote koje nisu mogli spasti i da potom zgasnu sa svojim zvezdama od čije vatre potekoše. I zelene i crvene kugle bola same odumiraše, a zverske stvari što svetle pogonom bojom i zaposedaju žrtve najtežih fizičkih patnji – takozvani bogovi agonije, takođe izvetriše, jer više ne bi osakaćenog života u koji bi se uselili. Senke su padale na svetove i odlazile gladne, nemajući koga da pojedu na bezbrojnim planetama, dok na kraju ne pronađoše jednu i alavo je iscrpeše.

Malo života je ostalo oko mene, i malo svesti u meni, razmrljanom preko beskonačnih obzorja prema drugim Superjatima koja srastaju u mraku.

* * *

Tri glave, rekla sam sebi, dakle Triglav. Dobro, nisu ih bile tri na zlatnom minijaturnom idolu koji je stajao na žrtveniku... ali je trebalo da budu. Videli su se vratovi na kojima je trebalo da počivaju desna i srednja glava. Leva je bila pognuta niz grudi, kosa na njoj je bila načinjena od bakra, a zlatom vezeni povez je očigledno bio podignut sa očiju koje je prekrivao.

„Evo ga“, reče vođa krvopija stavši, nagađala sam, tako da ga oboje vidimo kraj četvrtog žrtvenika zaredom, „dragulj moje kolekcije.“

„Primetićete“, nastavi, „da ovde imamo instrument volje Svarogove. Glavica koja je stajala ovde gleda Nebesa, Irij, Prav i Svargu, i Njemu prenosi vesti, i od Njega prima volju koju prenosi dalje. Brani se modrim plamenom. Ovde je bila srednja, koja vidi sve što je na planetici na koju se usredsredi. Na primer, njen ovdašnji oblik je u Svetovidu, koji gleda na četiri strane. I uja – nema je! Poslednja, ova, je veza sa Navom. Zovem je: moj vid! I evo je, samo nju sam zato i ostavio. Ona se brani studenim vjetrom – a u novijim dobima takvih imamo dva: onaj što uobičajeno obitava u Navu, i onaj koji najavljuje Prazninu. Nadam se da sam vam nagovestio još malo beznadežnosti vaše situacije. Takvi kao vi su izrazito borbeni – a oni dobro dođu da ovoj jami daju više svesti i moći, jer veći ih strah i jad pokreće. Očito, hladnoća i stravični prizori nisu bili dovoljni za vas. Žao mi je. Da ste brže postradali, brže biste dobili potpuni mir nepostojanja i zaborav. Jedino Tama Praznine, Majka Ništavila, Moj Istinski Roditelj i Nevesta Od Mraka, može da vam ga da – ali samo onda kada od vas dobije nešto za uzvrat. Bio bih zadivljen ovime što ste izdržali, samo kada vas ne bih sažaljevao.“

Objasnio je da su tu ubijali trudnice, čarobnjake, činjarice i neke vrste veštica, zatim polunoćnike i repače, vidovite kaludere

i, u poverenju, dosta zaboravljenih hrišćanskih svetitelja. Od nekih bi sačuvali oko, a od drugih pinealnu žlezdu, i potom ih umetali u glave psoglavaca koje su pravili. Rekao je da su tu takođe žrtvovali i neobeleženog vranca, onog koji otkriva vampire, kakvog jaše i sam Triglav – a ako bi sumjali da je pravi konj Triglava u pitanju, onda bi istog bacali dublje u rupu da se napuni crnilom i izade da bi ga prvosveštenik lično jahao kroz mračne zimske noći. Počinjala sam da se osećam zagušeno grozom i klaustrofobijom, dok je brbljao. Doduše, primetila sam da me, posle onog nedovoljno uspelog prvog talasa, svakim sledećim, strah sve teže i teže doteče. Nadala sam se da se i moj pratić makar jednako dobro, ili bolje, drži. Brbljivi kralj krvopija je potom rekao da od svih ostalih obezglavljenih vranaca i od mnogih prepolovljenih ljudi u dalekom tamnom vilajetu čopori Nava prave konjanike koje naš narod zove Todorcima. Izrekao je i njihovo tabuisano ime. Momak i ja smo toliko zadrhtali da smo se dodirnuli, i shvatismo tada zašto se njihovo ime ne izgovara. Opisivao nam je dalje užase ove i sličnih poganih jama, ali pošto mi se u glavi mračilo od iscrpljenosti, moguće je da je to čuvalo moj duh od potpunog slamanja. Rekao je da Nave dobijaju od dece što umiru u trudnicama na ovom mestu, a drekavce od posebnih maloletnih pojedinaca sa gornjeg nivoa, ponekad ih *ukrstivši* sa životinjom. Ubedila sam sebe da sanjam pa je mučnina u stomaku prestala. Gundao je nešto o nekom konju koji je danju beo a noću crn, i kako je besan što ne može da ga nađe i *isprazni*, ali tada sam se već onesvestila.

Mislila sam da sam došla sebi za sat, možda manje. Pošto nisam bila mrtva i sledena, zaključih da je ipak bio minut. Tihim glasom, jedva čujnim, izmučena ljubav iza mene upita odakle jednom vodi vampira tolike moći, i kako bi mogao, koliko god bio star, da „napravi“ i uzdigne takva stvorenja. Bradata nakaza progovori:

„A da imam rogove poput mog oca-po-semenu, da li biste me onda prepoznali?“

Reče da se zove Crnobog. *Sjajno*, pomislih, ponovo

sumnjičava i preplavljen strahom, razbuđena od nesvestice kao da mi je neko ulio svežu krv u vene, *imamo problem sa zlim bogom, koji je takođe negativac u Diznijevoj „Fantaziji“*. Nisam znala zbog čega bih mu verovala na reč, ali jesam verovala. A kralj crnog Pakla nastavi da prioveda, i ovog puta sam bila sigurna da ga oboje slušamo, bez traga nesvestice.

* * *

Postojanje, makar u ovom obliku, jeste pod Njim, Svarogom, smeštenim u Svargi, Njegovom domu (većinom) u Pravu – a Prav je ono na osnovu čega vaši narodi sude o istini i stvarnosti. Jer oni su oduvek jezik razvijali na osnovu verovanja, pričav' da neko govori ISPRAVNO i da je U PRAVU i rekav' da je nešto NAPRAVLJENO, i time nagovestiv' da neko vidi ono odistinsko ili da ga ume prikazati drugima. Unapredivahu svoju govornu moć na taj način, jer je Oganj često birao tela njihovih saplemenika za stanovanje, te su pojedini saplemenici bili i njihovi bogovi, otkrivajući im tajne. Bogovi svetla su u svim kulturama prisutni, i svi razvijeni jezici imaju čak i u svetovnom govoru pojmove za božansko vezane. Prav stoji iznad pojavnog sveta, onog kog nazvaše Jav – i po kome vi svoju budnost nazivate javom, iako je vaša java zapravo san Tvorca Svaroga, onog čija je Reč, onog kog su u Khemu zvali Amonom, Onog Koji Jeste, onog za čije se ruke veli da su gvozdene a za čije se prikaze govori da su Mu deca. Onog kome su čak i jednobožačke vere okrenute – ili su bile. Iza kulisa Java je Nav, svet smrti, duhova i demona – nalik vašem Paklu, ili vaš Pakao, ako tako hoćete. No, to možda i znate. U visinama iznad tog prostranstva aveti stoji Irilj, znan i kao Raj, držeći ova dva oblika postojanja vezana za Prav, istinsku budnost u kojoj je On. Sve navedeno jeste beskrajno. Ispod prve, gornje ravnice Nava su svi zamislivi oblici paklova svih svetova i verovanja. Postepeno, u bezbrojnim nivoima, Nav se pretače u Irilj, a dvor zvani Svarga stoji i u vrhu Irilja i u Pravu. Onih De-

vet Svetova vaših nordijskih srodnika raspoređeni su duž Drveta Života koje se proteže ovim nivoima. Njihov Midgard je isto što i vaš Jav, a nečiji jedini oblik stvarnosti. U ostalih Osam Svetova drveta Idgrasila, a i u sve ostale "svetove" na relaciji Nav-Irij, izlazi se kroz kulise vaseljenskih objekata vaše „materijalne“ iliti „budne“ egzistencije. Ali, dno postojanja, u dubinama Nava, visi iznad Praznine – gladnog Ništavila sličnog Velikoj Tami o kojoj ste razgovarali... čuo sam vas. U isto, pri Njegovom kratkom buđenju ili kakvom bilo nemiru u snu, prodiru i bezumne stvari Pre-Kreacije naumljene da razore tkivo Njegova sna, ili da udare na dvor Svaragu. I kao da ni to nije dovoljno, slinava bezgranična... vi biste rekli – mutacija koja sve upija u sebe, sušta suprotnost Njega i Ustrojstva koje je postavio, curi i lepi se za okovane demone i zarobljene nemani s Dna.

*Neki od nas, parčići svesti Tvorca, deca Njegova, zaduženi smo da čuvamo Nav od prodora svega što navedoh. Ogavnost i zlo toga nas dodiruju, i uzrokuju nam veliku patnju. Zovu nas bogovima podzemlja. Prazne ljuštture u kojima sam nekada bio inkarniran i sada blude po tim prostranstvima, zajedno sa mrtvima koje ugrabimo. Starice Čuma i Kuga šetaju tuda. Dok ovo govorim i stojim u ovozemaljskoj jami, istovremeno vršim svoje krvničke dužnosti na ostalim **javnim** svetovima i boravim i u Navu. Moj avatar je poseban – ostali ne mogu da gledaju više stvarnosti istovremeno. Za to sam zadužen i stvoren – da budem od Ognja kao i ostala braća i sestre, nosim u sebi Smrt koja je Njegov odraz, poput Morane, i nosim entitet stečen dodirom Pre-Kreacije i Tame Ništavila. Od samog početka nisam imao drugog izbora, do da budem dušmanin svima. Pre sam činio u skladu sa Ustrojstvom, ali Tama raste u meni. Kako sam joj postao sklon, mogu da radim kao njen glasnik i da je hranim. Nekada ona razgradi cele stvorove. Nekada im se samo napije krvi, i straha, i životnih soli. Zavisi šta odgovara njenom cilju – a baš kao što je momak naslutio, postaje svesna samo čuvići svest onih koji tumaraju po ovom mračnom postojanju. Pojedine, retke entitete zaposeda i šeta u njima i hrani se preko njih – vampire, bauke i neke vrste činjarica koje*

nazivate vešticama, na primer. Bogova koji su je pre sekli i pržili, a koji joj daju najviše samosvesti, bi se najradije dočepala – a imala bi šta i da pojede. Ali i oni, ili njihovi preci koji su od nje optimali, svojim su radnjama „zgrušali“ određene međuzvezdane entitete koji se obrušavaju na svetove i sami uzimaju svoje žrtve, a neretko prave svoje vampirske sluge. Dobro se kriju, čak i od mojih umreženih pipaka, a verovatno ni sami ne znaju zbog čega to rade. Jednog smo primetili čak u ovoj zemlji, prvi put tokom njegovog višemilenijumskog lova – nakačio se nekom dosadnom piscu proletos, pošto ga je pratio još od vašeg Božića. Roblje koje su oni vampirili možete i sami osetiti: tražeći nelagodu u vašim umovima, jer samo nju mogu da vidim, saznao sam za jednu kafanu koja vam oduzima životnu energiju kad god je posetite, i iz koje se vraćate depresivni, samoubilački nastrojeni ili krvnički posvrađani uzajamno ili sa nekim, a nadasve oslabljeni. Tu jeste ukopan rob-vampir, ojačan isisavanjem života toliko da ne mora da izlazi. Jedan je sasvim sigurno i pod zgradom u kojoj ti živiš, i isušuje one u kojima bi trebalo da bude najviše živosti, i igra se dušama ljudi, pretvarajući celu građevinu u masovno leglo svoje vrste. Pojedinci iz narodnog verovanja, poput Save Savanovića ili Jure Granda, takođe su uzdignuti od strane nekog drevnog kosmičkog vampira – neki pak nisu, no su naši. Drevni stoje i iza sumnjivih smrti mnogih slavnih ličnosti. Oni nisu svesni svoje suštine i deluju naizgled nezavisno – ali jednom će se spojiti sa svojom Majkom Ništavila.

*Predstavio sam vam se. Zovume Crnobogom, ili Černobogom. Ni ovo telo nije pripadnik ljudske vrste. Inkarnirao sam se u njemu pre sve svoje braće i sestara iz ogranka porodice koju je vaš narod upoznao. Semeni otac mi je bio zaposednut vrhovnom kuglom gneva i Ognjem. Čuli ste za njega u predanju. Besomar. On je i sam bio **dodirnut** i pre toga – ogromna crvasta aždaja crne glave i belog tela, menjač oblika, bila je nejgov otac. Majka mu je bila od roda divova, predašnje rase po kojoj ste nazvali divljinu. Hodio je Navom i Javom i puštao gnevne horde da zaposedaju živalj. Tama ga je ispunila i, pustivši delove nje i svoje robeve Besove,*

nahrario je istu rasom divova, koji su se istrebili i iskrvarili u zemaljske jame u kojima je vrebala. Mene je napravio silovanjem ženke primata srodnog ljudima. Tako sam, rođen od takvog stvora i sa takvim... khm, pedigreeom... od rođenja nosio Crnoboša u telu – jer za inkarnaciju istog, potrebno je imati određenu porodičnu lozu. Napunjen prazninom u Navu, napunjen istom u prethodnom telu koje je palo u vremenu zmajevitih gmažova, i nasledivši deo očeve, rodio sam se na Zemlji crnji iznutra nego ikad, i crnji no što sam zamišljen. Život je bio toliko bolan da sam želeo da ga potpuno prepustim Tami, Majci Ništavila, dok sam istovremeno gledao kako ista milenijumima crpi um, dušu i telo mog poganog oca Besomara, jer više nije imao čime da je nahrani. Zaratio sam sa Suncem, i sa suncima drugih svetova po kojima sam hodio u ovom nakaznom telu, hraneći nju parčićima Nava i Java i čekajući da proždere zvezde pod kojima vreba, kao i njihove svetove. Dajući joj dovoljno, očuvaо sam svoju svest, te nije nasilnički razgradila sve ostale iskre u meni. I želeo sam da prestanem osećati, ali se i sada gnušam procesa kroz koji je prošao Besomar. Jame širom vaseljene napunile su se pipcima Tame, koji su svrdlali pod tlom, ždrali i slali vesti njoj, beskrajnoj izvan egzistencije. Bogovi drugih svetova su je prezili i izgnali. Ovde je ostala u jamama. Došli su ljudi, i sa svojim junacima koje zaposednuše bogovi su ratovali protiv mene. Izgubili su. Došao je vaš narod i sreo me. Moj beli blizanac je poveo braću i sestre, kao i smrtnike tog življa, na mene.

Sva plemena su se okomila na Kult Mraka. Nemojte misliti da ne znam o drugim narodima. Znam one koji su zatočili i mrak Ništavila i haotične spodobe iz Pre-Kreacije pod svojim gradom-pečatom Teotihuakanom pošto su uništili mog slugu, pa pomrli u krvi dok je užas ispod rastao a drugi narod naselio taj grad i hranio ga krvlju i srcima, ne smejući da ga oslobođi. Znam šta je sputano ispod beduinskih Točkova Starih Ljudi u pustinji i ispod Stenovitog Monumenta u Galilejskom moru. Znam sve o čovečijem rodu. O krvi dece koju je popio moj zarobljeni srodnik i saveznik Krom Kruah, bačen u tamu pod monolit – i znam da

je zabludeli Patrik oslobođio njegovu mrakom ispražnjenu senilnu ljušturu, ne znajući šta radi i misleći da ga proteruje. Znam od čega su se otcepili parčići koji postadoše mastiljave spodobe kakve svake zime jednooki germanski gad proganja u svom Velikom Lovu. I šta je pobeglo iz hrama svih Svarožića u Arkoni na ostrvu Rujan, izgrađenog da ga zadrži njihovim moćima, kada su moje sluge iz danskog roda predvođene ojačanim vampirom razorile isti i uništile idole – dok su hrišćani mislili da ovi rade za njih, a ne protiv. Milenijumima ranije sam izgubio celo leglo vam-pira kada nam je jama u blizini današnjeg grada Goseka zatrpana i tu postavljena opservatorija i sudnica pagana – a zapravo pečat što zatvara grobnicu i zatvor Tmine, i s mukom sam našao nove kultiste da prolivaju krv i ponovo hrane ono ispod, nagovarajući i tude vernike da kolju, pošto su zaboravili svoja drevna znanja. Hranio sam i jamu nad kojom je moj „rod“, proteravši me, zasadio drvo.

Bio sam svuda, ali najviše volim da tražim nove rupe što vode ka Majci Tami u zemljama onih koje su moja braća-po-Izvoru povela protiv mene. I cedeći ovo malo preživelih osećanja, trudim se da se radujem kada tu, nanovo i nanovo, sasečem Volosa i „posvetim“ ga tami, i okrenem polovinu prirode njenoj propasti – iako ga moj beli blizanac Per.. ON ubije svakog puta kada ovaj poludi. Žalim što sam propustio krvave obraćune balkanskih naroda u skorije vreme. Na primer, kada su ustaše u Jasenovcu poklale toliko svojih suseda hraneći ogavne bogove agonije iskasapljenih, strance koje moj Otac Svarog mrzi više nego mene. Svi ti ljudi su mogli dobiti zaborav Ništavila, umesto neprestanih dugotrajnih muka – a zar nije to ono što svi na kraju žele?

Kultiste sada imam svuda u Evropi. Meni je podređen Red Tartara u Grčkoj – ja sam njihov Tartar i moje odaje su isto Tartar, i oni me štoluju kako zasluzujem. Boginja Hel radi sa mnom. Ispod Egipta i Indije imam svog nakota i slugu, iako mi niko iz panteona njihovih bogova nije naklonjen. Divljačka crvena figura zaposednuta gnevom i okupana u krvi, što stoji na brdima lobanja – ona od koje su Evropljani napravili Deda Mraza, odavno je

preklana i ispraznjena, te nalivena Mrakom. Ali vas – preseljene severnjake izmešane sa azijatsko-indoevropskim Skitima i ostalom ljudskom pogani mrzim najviše – uprkos tome što sam izgubio većinu osećaja do sada. Ludog i praznoglavog, bolesno izlapelog oca-od-semena Besomara ste mi, predvođeni svojim smešnim bogovima koji su mi nekakav rod, ubili vatrom u šumama iza Vrata Naroda! Ostaje mi samo Tama, Majka Ništavila, moja druga ili moja odistinska majka. Na svog Izvornog Oca ču na kraju udariti, i pašće Svarga, Njegov budni svet sa svim svojim lažima. Ako Majku nahranim, vozdići ču se i sam biti Tama što ždere, veća od svih Kreacija, a konačno ču zaboraviti! Ah, zaboraviti!

* * *

Njegova priča je, uprkos svoj strahoti koju otkriva, imala kontra-efekat u odnosu na ono što je očekivao. Valjda se to dogdilo dejstvom mojih slepih mehanizama odbrane, te sam, ne mogavši da pojmem toliko ludilo, iskoristio prvu priliku da budem bezobrazan prema sili neuporedivo moćnijoj od mene.

„Dakle, hoćeš da kažeš da je veliki vladar carstva tame, Černobog, zapravo razmaženi sinčić, ili pre kučkica Vrhovnog Svaroga, koja je napunjena tatinim esencijama dobila zaduženje koje joj se ne sviđa, pa je zato, inkarnirana u telu polu-majmuna polu... hm, nekakve spodobe rešila da izda tatu-po-esenciji običnom agresivnom ništavilu koje mu je inače izjelo onog drugog, biološkog oca?!“ Postao sam neprilično bučan za ovakvu situaciju i smejavao sam se manijački, dok je on ostao zapanjen onime što čuje, i verovatno iznenaden pojavom te glasno izgovorene misli koju nije pročtao u nastajanju. „Kladim se da zato predanje govori o tome kako je običaj zvani LAPOT prinošenje žrtve tebi, jer su ti ubili senilnog biološkog oca koga si praktično prodao. Ha! Perun zvani Belobog daje, a Crni Bog uzima, pa ni manje ni više no senilne starce – nije nego...“

Čuo sam očajan smeh iza sebe, ali makar smeh. Bradati manjak je zurio u mene svojim morbidnim očima, sa nevericom.

„Nemaš pojma šta govoriš, CRVE!!! Pička ti materina!“

Kakav uspeh, pomislih. Jedan bog je spao na to da se takvim očajanjem obraća smrtniku koji i tako pripada njegovoj „farmi mrava“. Jedan prema nula, rekoh sebi i nasmejah se unutrašnjim bićem.

„Jurodiva budalo“, otpočeo je, dodajući tu još psovke na Aklo-jeziku i mnogim drugim, možda čak i na gudžeratiju (jer čuo sam negde i *abesa tu mange*, kao i *oprem*), „zar misliš da je zaborav TOLIKO precenjen?! Šta misliš, zašto mi se toliko *ljudi* do sada priključilo, neki u Kult, a neki čak da budu dobrovoljno ubijeni? Zašto ih ima i u vašoj vašljivoj i truloj prestonici, i u Lapovu i Sopotu i čak i vašem kužnom gradu?! Ljudi ŽELE da zaborave! A želeta su to i druga bića – čak i među drevnim dvonožnim zmaj-gušterina od Dinosaurije, onima koje je glupi Volos svojatao u jednom od svojih prethodnih tela, kao i RANIJE – u jednom skrivenom kultu maloumnih dvopolnih vodozemaca koji su se međusobno trovali i koji su i stvorili VAS bedne sisare! Misliš li da je bilo koja druga mogućnost bolja od nepostojanja, koje se plaća samo sa MALO straha pre no što nestaneš?! Misliš li da SVE ovo ne pripada PRAZNINI – jer, od nje je oteto? Ili da je priyatno trpeti Oganj, ili životni sok od koga ćelije ubrzano i bolno rastu, ili samu svetlost, išta više no što je lako trpeti bogove čistog bola što zaposedaju bolesne, ili one ogavne stvorove potpune agonije MESA koji otimaju iskasapljena tela žrtava raznoraznih mučitelja?! Da je jednookom gadu kom su se Švabe i Vikinzi klanjali – lako u njegovim telima, svim smrvljenim ZAKONIMA? Ili da je Per... beloglavom dubretu...“

„Perunu“, dobacih, očajnički se nadajući da će ga bes nasleđen od biološkog oca na neki način poremetiti.

„BELOM ĐUBRETU! Lako da istrpi plamen i munje svog

tela?! Ili Toru?! Bilo kome... Smatraš li, takav glup i bedan kakav si, da je to nešto dobro?! Da činjarice koje su spaljene na lomačama UŽIVAJU što osećaju isto to prženje nanovo i nanovo ako im u telo uđe boginja – BILO KOJA?! Da ‘božanska LJUBAV’ nije BOLELA onog vašeg Isusa, pogotovo kada je primio VEĆINU VRSTA BOŽANSTAVA u sebe – na kraju i onu krvožednu kuglu koja dolazi u agoniji mučenih? Ili Imhotepa, mnogo ranije, kad se u njega uselio Ptah sa svojim idejama koje neizmerno bole, kroz više od dvadesetine generacijskih inkarniranja, i potom patnji koje su istrpeli njegov telesni otac i tupava žena Kheredu-ankh koja ga je rodila uprkos krvničkim mukama skoro-pa-besmrtnog tela... a to telo je na kraju IPAK UMRLO, kao i SVE DRUGO! Misliš da Ra i Horus i Hromi Vuk i Mitra nisu goreli iznutra u svim svojim telima, bezumna maso sluzi?! Oni, Izabranici tog vašeg Sunca kome se oduvek klanjate... Da onaj kog zovu Lekijem nije poludeo od Ognja koji ga peče u glavi i u srcu? Budalo. Počeo sam ja i ranije da se borim za Pad Svega, pre no što sam izgubio praznoglavog *biološkog oca!*“

„Dakle, Crni Bog, to jes’ Crnobog, iliti Černobog, je takođe i KUKAVICA, a ne samo DERLE? I onda mu treba opravdanje zbog toga što je navukao gomilu kukavica da rade za njega? U čemu bi bila poenta svega ako bismo bili lišeni patnje?“

„Glupa telesino, meni se na kraju okrenula i gomila navodnih *hrišćana!*“ Tri-nula. Histeričan je na pomen bratovljevog imena, histeričan je i po pitanju ovoga. Slab mu je argument, takođe. Viša inteligencija, kurac moj...

„Pa?“ upitah. Bilo mi je mučno, ali je neka strana sila u meni nastavila. „Sam si rekao *navodnih*. Da ne pominjem to što previše brbljaš za nekoga ko hoće da zaboravi... i zar si toliki plašljivac da ne smeš u usta da uzmeš imena svoje ‘esencijalne’ braće, Peruna i Dajboga?“ Osetio sam da imam potrebu da se userem, uprkos svom inatu, ali izgleda da su mi creva bila prazna, pošto je prošlo mnogo sati od momenta kada su nas zarobili. Uživao sam u ženskom smehu iza leđa, ali sam se osećao kako

kukavica spram nje, jer je ovo sve bilo očiti iskaz mog straha. Brblja sam, kao i on. *Nadao sam se* da će da nasedne. I nastavih: „Je li, budalo (*BOŽEZGROMIĆEME*, rekoh sebi), je l’ te zbog tih crnih dlaka kojima kriješ nakaznost svoje životinjske face takođe zovu i Crnoglavl?“ Nisam mogao da verujem sebi koliko daleko sam „dobacio“ boreći se sa očajem. *Molim te, upecaj se.*

„Ne“, rekao je, pokšavajući da se uzdrži, pošto je verovatno osetio razlog mog bezobrazluka – možda jer sam se previše *usrao* pa mu otkrio pokoju groznu misao, kakve je jedino u stanju da čita, „nego zato što je tvoj narod oduvek bio sklon rasizmu. Šta misliš, zašto vaš munjevito-zmajevito-solarni heroj Marko Kraljević ubija Arapkinju u onom ‘finom’ epskom napevu?! A? Zar se tu ne kaže da je to *zato što je crna, a belih zuba?* Da nije imenovanje mene uzrokovano bojom kože?“

Touche!

„Ne bih rek’o. Pre će biti stoga što su znali ko je tvoj deda, crvoliki menjač oblika crne glave. A mene nazivaš crvom...“

„Puši kurac!“

Opa, pomislih, vidi tog „modernog“ nemoćnog izražavanja Gospodara Tame. Ja – četiri, zli bog – nula. Čudo neviđeno!

„Samo sabiraj poene, maloumna parodijo života“, rekao je, i tada prvi put osetih istinsko „presecanje“ iznad onih bubrega koje sam već smatrao mrtvima. Svi dosadašnji strahovi bili su ništa spram tog sadašnjeg osećaja. Hteo sam da se skupim i crknem znojeći se od klaustrofobije, ali bio sam nepokretan toliko da je nemoć narastala, svet se oko mene zatvarao, a od hladnoće nisam mogao da se znojim ili dobijem lupanje srca, niti je strah mogao da me guši, jer je ledeni vazduh sam širio moje disajne kanale i nasilno prolazio. Crnobog se nasmejavao. „Niste ni jedno ni drugo, ti zastrašeni brbljivče i ti čutljiva izgubljena devojčice, svesni koliko smo vas do sada oslabili. A što je najcrnje, da su vaše duše manje sklone opiranju, završili bismo sa vama ranije, umesto što smo vas sada spustili na nivo niži od svakog groba na planeti, gde

ni vampiri ne silaze. Ali lako ćete se suočiti sa poslednjim od roda bauka, i sa psoglavcima, zar ne? Jer gledaj – evo sveže skrpljenih psoglavaca, koji su najmanje stotinu godina čekali da dobiju svoje treće oko a dve stotine da im se pokloni glava dovoljno pametnog pseta na njihova čarobnička i repačka tela – GLEDAJTE CRVI i drhtite, jer zaboravili ste *da je i drhtanje od studeni izazvano strahom* i zaboravili ste ODAKLE STRAH OD MRAKA, iako ste mislili da to znate...“

Pseće-ljudska gamad je izašla iz tunela koji su okruživali sve odaje u koje smo spuštani. Činima očuvane, glave velikih džukela i preraslih šakala su još uvek krvarele pod ljubičastim polusvetлом, zašivene na nepodobne vratove. Bilo ih je i sa vućjim glavama, ali malo. Trojica *najsvežijih*, čijoj smo dekapitaciji prisustvovali, imala su tikove. Preostali su kužno smrdeli, i njihove treće oči bile su nasilno nagurane u prastare rupe koje je trebalo da budu, ali nisu bile, ucrvljane. Spustio sam pogled, stiskajući adrenalin i prazna a razigrana creva u dnu utrobe. Osećao sam hladnoću veću no ikad u životu, a retko je uopšte osećam. Pod žrtvenikom na kom smo ležali videh dve glave Triglavljevog idola sa prethodnog nivoa. Bile su zakovane u sleđeno tlo dugačkim klinovima, licem nadole, a mala lica su zadržala poveze koji su im prekrivali oči. Osećao sam kako se parodije nad egipatskim Anubisom nadvijaju nad nama, i čuh nju iza sebe, a potom i sebe začuh kako jecam. Gutali smo nepostojeće knedle i znao sam da oboje želimo da se skupimo u fetusni položaj više no ikad. Pitalo sam se da li će zveri da odgrizu moju muškost ili njene grudi, gadeći se sebe što sam dozvolio da razmišljjam o tome.

Jedna spodoba izađe pred mene i poče me njušiti od lica do nožnih prstiju. Nisam imao šta ispišati, ali voleo bih da jesam, i to njoj u treće oko koje se belasalo na čelu, tako da prođe sve do epifize velikog maga ili kaluđera koju je ovaj ološ od božanstva, sa svojim vampirima i „poslednjim“ baukom, nabio u njenu retardiranu glavu.

„Vidite sada“, progovori onaj koji je mislio da nas je po-

razio, uprkos tvrdoglavosti i žilavosti većine pripadnika ljudske vrste, „kako vas Psoglavci proveravaju. Ako sada ‘puknete’, proždraće vas oboje, gnevni što ste ih zadržavali u ovom svetu, dok u ONOM spremaju vojsku. Oni uvek nastaju u ovim danima, dvanaestodnevlju Volosovih Svetih, kada on, maloumnik, istrošen blagoslovima tuđih predaka i đubrenjem zemlje, oslabi i iskreno i molečivo sačeka da ga sasečemo i zaposednemo, nesposoban da nadgleda živi svet, koji s tolikim uživanjem nagrđujemo. Tada, kada svi Oni slabe, sva gospoda i dame, braća i sestre Svarožići, i svi ostali glupi bogovi kojima su se vaši narodi klanjai od svojih beznačajnih početaka, TADA JA vladam! Nav je otvoren ovih dana, od Koleda zvanog Juletid pa do Vodokresa, sadašnjeg ‘pravoslavnog’ Božića, kada će i Dajbog i tatica-Svarog pokušati da sipaju demonski Oganj svojih kovačnica u sve vode pod vlašću glupoga Volosa... ali jednom će biti kasno za to! Protiv mene, i protiv mog roblja, ne može se izboriti. Vratiću se ako treba i kvis-gentilijardu puta, uspe li ijedna slaboumna masa gamadi da me na prevaru ubije! A kada se vratim, dovešću i vaš Mrak i vaš strah od istog ponovo za sobom! I još nešto... znate kako pašče ume da nanjuši čak i skrivene, unutarnje rak-rane? Psoglavac ume da nanjuši SVE! On vas proverava koliko ste podložni Tmini... Samo se opirite. Što se više opirete i što ste hrabriji, više ste zapravo podložni strahu – baš onome što NJOJ treba da bi se nahranila i stekla samosvest... Bolje je brže se prepustiti i zaboraviti sve, rekoh vam. Jer oni hrabri – najveće su kukavice, najvećoj boli podložni!“

Smejao se ponovo, misleći da je pobedio. Mrštio sam se, zgađen. Za drugo nisam imao više snage. Parodija Anubisa je dahtala prema mojim slabinama. Tresao sam se od straha. Nakazila je svoju gubicu, i videh čelične navlake na ogavnim, prevelikim zubima. Brzo sam razmišljao, te potom izustih, tiho, ali dovoljno glasno da se čuje u ovoj kužnoj odaji...

„Gadijo, upravo ste priznali da niste imuni na svoj rod kog ste se odrekli. Ni ti, ni tvoje nemani... Uzgred, shvatio sam da mora postojati razlog što od svih bogova, jedino svog brata

Peruna ne smeš da osloviš po imenu.“

„Umukni, četvoronožna glisto“, vrisnuo je. Psoglavac se sklonio sa mog međunožja, nad kojim je visio neizmerno dugo i kome se tri puta vraćao. „Uostalom, oni kažu da ste zasadili još jedan nivo. Znam koliko serete od straha, uzalud se trudiš *da budeš gori od mene...* Nego, nema ni veze. Što dublje završite, to će Moja Mati imati veću moć nad svetom. Pa se oboje ponosite, i ti se, devojko, kezi tim maloumnim osmehom! Psoglavci mi i tako trebaju, jer mogu svojim čeljustima da progrizu put do Nava, i možda će se Todorci zvani (i ovde reče stravično tabuisano ime tih kreatura što parodiraju kentaure, te oboje zadrhtasmo i potom bejasmo srećni, *jer smo se dodirnuli*) uspeti da, kroz taj prolaz, stignu do vašeg sveta ranije, i da jurišaju pre kraja februara kog su Sloveni zvali veljačom, i pre no što ona ogavna sestra koju, dok ovo govorim moja vojska opkoljava negde napolju, dođe da donosi bolni život i toplotu vama koji to i tako ne zaslužujete!“

„Moram da primetim da se istovremeno raduješ što imamo šta da ponudimo tvojoj gospodarici, ili gospodaru, koji je ništavan, ali i da strahuješ od toga – od te snage, koju ja zapravo ne osećam u sebi, a koju ti ipak nisi mogao da ne pohvališ“, reče ona Crnobogu, zapanjivši me proračunatom ali herojskom rečenicom, posle toliko dugog čutanja.

„Mislim da će da vas oboje opaučim po šupljim tikvama pre no što vas preselimo, a gos'n bauk neka vas oboje uprti na svoja ramena“, reče Crnobog, i nekoliko trenutaka kasnije, svesti nam se pomračiše.

Postepeno sam zatvarao i inače silno izmorene oči kroz mlaz krvi koji mi je posle udarca, koji čak nije ni izazvao bilo kakav bol, curio niz slepočnicu. Iza mene se čuo tužan a tih jauk, i potom još jedan prasak.

Prošlo je deset puta toliko vremena. Nisam primetio. Više na sebe nisam gledao ni kao na prah, kada sam se uspevao fokusirati. Borio sam se sa sopstvenom prazninom toliko dugo, eonima duže no što sam smatrao da će imati snage. Poslednje novorođene zvezde su se prestale formirati, dok su sve stare već uveliko bile mrtve. Oblaci gasa su se potrošili i sagoreli, a neke je tama proždrala. Sa njima su stradala i bića od svesnog metana i svemir ostade prazniji i bliži entropiji. Razvučen preko svih gigantskih galaksija, osetih nesvesticu. Kada sam se ponovo „probudio“, videh da stenu koja je nekada bila Zemlja zarobljava novoosmisljeni binarni sistem. Sve mrtve planete su prošle slično, one što ne upadoše u singularitete. Ali malo je života ostalo da ih inficira, i malo snage koja je gurala evoluciju. Ono što je Zemlju inficiralo puzalo je po kamenu i spaljivano je radijacijom tokom perioda stotinama puta dužeg od sveg trajanja predašnjeg evolutivnog ciklusa planete. Sećam se da sam došao svesti nekoliko puta – drugog je tek postalo višečelijsko, a poslednjeg sam video civilizaciju izduženih crvenih bića koja su jela prah kamena, gradila, cvilela u agoniji i umirala prerano, ispečena i deformisana zračenjem, dok je crnilo koje je izjelo unutrašnjost planete čekalo, gladno, da bi ih napokon nekako postalo svesno i konzumiralo ih. Videh i ostale, retke, egzoplanete što behu ponovo naseljene među pustim i beživotnim kvadrilionima mrvih stena, i živalj krajnjih civilizacija koji drhti u strahu predosećajući da ga mastiljavi monstri načinjeni od mraka i ljigave parazitske nemani traže kroz beskraj. I sve pade u mrak i tamu na kraju, sem dve rase samodovoljne da budu uništene ratom, i potom plamenom crvenih džinova. Videh bogove bolnih životnih sokova i one smravljenih zakona koji predstavljaju, koji u oslabljenim telima svojih milijarditih avatara odjahuju da se sukobe sa nadolazećim ledom, ali i ognjem koji se oteo kontroli njihovih izumrlih srodnika, i prazninu koja je usle-

dila kada ni njih više ne bi.

Svest mi se ponovo pomrači i osvestih se u toliko dalekoj i mrtvoj budućnosti da ni iz jedne hladne supergalaksije više ne mogah videti nijednu drugu, a potom videh kako izumiru i zvezdice zvane crveni patuljci, ostavljajući iza sebe samo zvezde poput belih, smeđih i crnih patuljaka, da nad njima dominiraju nemani crnih rupa. Galaksije ostadoše mračne i hladne, i niče još jedna gljivasta civilizacija da gradi u nihilističkom svetu bez bogova ognja, bola i agonije ili bilo čega drugog, želeći samo da nestane i da zaboravi. I to ih zadesi. Senke su se obrušile s mračnih nebesa, a unutar nepoznate planete se otvorila crna jama. Bića bez bola i opiranja stradaše, a gladni ambis potom pojede i vam-pirske senke koje su sletele, i koje tek tada sa radošću shvatiše suštinu svoga postojanja i pripadnost matičnom Ništavilu, posle parazitiranja na kvintilionima svetova i oktilijardama entiteta. Fleka tame gušće od tame se raširi i odstrani sav višećelijski život univerzuma. Preostale žive planete su odumirale i slale oblake plavog i ljubičastog gasa u prazninu. Zvezdice su tinjale, nevidljive iz daljine. Potom je stelarnoj eri došao mučan kraj, i mrtve stene su upadale u crne rupe.

Tokom te, degenerativne ere univerzuma, osetih kako mi se i samom kidaju parčići i bivaju usisani u crne rupe, osim kojih ne preostade ništa više u celom beskraju. Sve gluplji i sve češće onesvešćen, besciljno sam lebdeo širom svega... ili je to bilo ništa...

* * *

„Dobro jutrooo! Ne, dobro veče!“

„Ove kosti opet liče na ljudske.“

To sam bila ja. Rešila sam da progovorim, pošto sam shvatila da on, dvadeset sekundi pošto je stenjanjem najavio da

se budi, nije progovorio. Bila sam budna oko devedeset sekundi pre jauka.

„Šta je ovo, OOO, Crni Božeee?!“

Osećala sam se bedno, uprkos novootkrivenoj drskosti. Tako bi se on branio, zar ne?

„Nisi li, negde tokom sati ranijeg brbljana, možda spomenuo da na ovom nivou više nema ljudi?“

Iznerviraj se, mamicu ti tvoju rano-primatsku...

„Pa i nema. Možeš da kažeš zdravo vilicama i vilenjačićima. Reci ‘zdravo, Raviojla, otkud ti ovde’, reci, reci...“

„Gubiš se“, reče on, zinuvši po prvi put malo ozbiljnije.

„Zašto mi ne persirate, deco?“

„Obično ne persiram svakom smradu kog sretnem“, rekla sam. „I moji roditelji su vazda govorili: (ovde se predstavih), ne ponašaj se učtivo prema ljudima s kojima ne treba uopšte progovarati.“

„Ja nisam **ljud**“, odgovori crno božanstvo na način koji bi uvredio moj humor. „Ali“, reče, „mogao bih da vam čestitam, dečice... Stigli ste na dno dna... dobro, još malo... a tu nijedan čovek nije stupio već vekovima! Mazel tov – ha, vidite kako znam i o hebrejskom rodu...“

„Onom koji bi voleo da zaboraviš, zajedno sa svime os-talim?“ upitah.

„**JESTE!** Voleo bih! Više mi je muka od sve vaše ‘humanosti’ i ‘plemenitosti’ i ideja koje prospitate još od kada sam gledao kako se dižete iz blata! Jedva čekam da Sunce više nikada ne izade i da vi svi lepo nestanete! A ti, dečko? Misliš da će Per... ONAJ BELI da vas spase, pošto si mu toliko puta izgovorio ime? VARAŠ SE! Znaš li da je ON, lepotica, izgubilO oko pedeset tela još od kada je u tvom narodu?! A ja – nijedno! Nisi impresioniran? A ti, devojko? Jesi li ti oduševljena činjenicom da je ovaj omraženi

bog sačuvao svoje, makar i nakazno i *majmunsko*, telo, uprkos pokušajima TVOJE vrste?!”

Bila sam *pomalo* impresionirana, zapravo, i time i činjenicom da barata svim jezicima (i *žargonima*, očigledno), ali to nije ni na koji način sputavalo neizmerno gađenje.

„I šta onda – sad bi da nam kažeš da prvi želiš da zaboraviš i da bi voleo da te nikada nije bilo u formi osobe, glupi majmuno-crve, a sačuvao si svoje telo desetinama puta duže nego oni koji se bore za očuvanje SVEGA?!“

Mislim da usvajam drčnost, bezobrazluk i inat od svog dečka.

„Umukni, ovco bezumna!“

„Uf, što smo staloženi... A, reci mi, šta je sa ovim predimenzioniranim kostima, od kojih neke imaju robove?“ *Razbudi se, ljubavi, i ne smej se mojoj drskosti dok ja govorim umesto tebe! Molim te, pričaj ti...*

„Vaši, i vilenjacima isto, ‘dobri’ divovi... Dobro, nisu BAŠ dobri, oni poslednji što su preživeli Besomara su jeli ljude, ali *bilo je više krvi u njima*. Još od vremena Cara Dušana nismo našli ni jednog jedinog, a gledamo svuda... tako su sočni. A, eto nekih dole na poslednjem nivou, bacali smo im tela kroz rupu... u stvari, ne baš, NEMA IH – jer na poslednjem nivou Mama sve izjede cele...“

„Joj... eh... ako sam dobro... razumeo... to ni na koji način nije tvoja mama... osim po tome što si joj prodao čaleta...“

„Uginite već jednom oboje, idete mi na kurac!“

„Ah... joj... je l’ na onaj... a... zašto je svim *ostalim primatima* manji nego što je... ahhh.. kod ljudi?“

„Ha, ‘ajde sada zaboravi‘, podvrисnula sam.

BUM! Kamen mi tresnu o glavu. Padajući u nesvest u kojoj me čekaju košmari, pomislila sam da smo *nas dvoje uspeli da*

nervno oslabimo vrhovnog boga mraka.

BAM!

* * *

Eoni su mučno curili, i osećao sam se loše uprkos tome što većinu vremena ne bejah svestan. U ovoj uzaludnosti pomislih: i ja sam ništa. Jesam Ništa, ali ko sam ja, pitao sam se. Svo se kamenje razložilo na atome, samo od sebe – ako mu to nije uradila crna rupa. Potom su se i atomi rastavili. Crne rupe su ispustile ono što sada, kad sam ponovo svestan, mogu definisati kao Hokingovu radijaciju. I tada više ni njih nije bilo. Ali, ostala je tama. I smrt.

I tada, poslednjim tračkom svesti, shvatih: nije to smrt, uopšte. Sve što sam gledao tokom nebrojenih razdoblja predstavljaljalo je ono što će se desiti egzistenciji: sve će se vratiti Ništavilu. Prostor, vreme, ideje, snovi, život, bogovi, Bog i Kreacija, svaka kontura misli, pa i SMRT SAMA. Jer, od Ništavila otima i nad Njime oduvek visi, nigde ne pripadajući. Može se protiv toga boriti, ali uvek će biti u opasnosti, a ne postoji ono što je na njega imuno.

Ovo što je sada preostalo, pretvarajući i mene u Ništa, bila je gusta tama koja je sezala ka beskraju. Nepregledno Ništavilo što se pruža samo prema sebi.

* * *

„Čestitam na opiranju, došli ste do kostiju zmajeva! Nijednog zmaja nismo klali već osamdeset leta, ali mogu reći da se isti, koliko god bili žilavi, na kraju plaše više nego pripadnici koje druge vrste! Bilo je i ljudi ovde – i ne mislim samo na daleko pot-

mstvo preživelih zmajevitih guštera i ljudske bede, nego dolazili su i obični ljudi... dobro, ne ‘obični’, rekoh da ‘čovek’ ovde nije silazio – bili su to polubogovi... pre PETSTO GODINA! Samo se vi i dalje nadajte nečemu, pošto NAMA to najviše i pomaže! Uzgred, treba li da pomenem da su ale iz vaših predanja naš *odgovor na postojanje zmajeva i potom zmajevitih junaka među ljudima?!*“

Uz nas su bili samo on i „poslednji“ bauk. Objasnio je da su bauci zapravo demonski „obrađena“ stvorenja koja su živela pre ljudi. Nije rekao *demonic*, ali zapravo to jeste prava definicija. Kazao sam mu to, iako sam s teškim naporom mrdao usta. Odgovorio je time što je potegao opsidijanski nož iz pojasa i obećao da neće čekati „dalja uputstva“ ako nastavim da zajebavam, jer on vrlo dobro zna da „zajebavam, jer se nečemu nadam“. Rekao sam da Ništa ne može da razume takvo ponašanje, jer je NIŠTA. On se potom nadovezao da mogu da idem dole i bez oka. Smirio sam se... malo.

I tada nam je oboma izvršio ublaženi čin lobotomije – bocnuo nas je kroz lobanje, neprestano trtljajući šta radi, ne bismo li se sjebali, i onda je žice kojima je to učinio ubacio u rupu iz koje je duvao vetr topao verovatno koliko i apsolutna nula. Naši umovi su time postali neuporedivo manje sposobni da se nose sa pritiskom, čak i kada su tu samo Crnobog i “poslednji” bauk. Boleli su.

AKHLA AKHHH ABEŠH DOVEDITE IH KRIII OVAAAAMOOOO PIKHVŠII!

Čusmo i mi, i sledisimo se. Pre toga nas jeste zasuo grdonosni oblak i sve je potamnelo kao da nam je neko navukao poveze. Uprkos huci i buci ALOVITOSTI, čuli smo i zvuk koji bi trebalo tumačiti kao njušenje. Ležao sam nag i drhtao, verujući da mi telo truli i nadajući se da je ona živa, posle toga. Kada se

TO oglasilo, pod otvorio i sručio nas u jamu sa žrtvenika, čuo sam da oboje imamo mnogo više glasa no što smo mislili da možemo *ikada proizvesti*, a ne samo u ovoj prilici, kada drogirani, iscrpljeni i sputani bez konopaca, bez odeće na telu, ležimo u *hladnjači nekog među paklovima, da bi se ista potom otvorila i propustila nas kroz svoje dno...*

* * *

Čeljust i unutrašnjost aždaje zvane Nidhog bejahu nepregledne. Iako nisam znala kako mogu poznavati osećanja bez hemijskog procesa, osećala sam egzistencijalni strah. Jer, ono što je činilo tu unutrašnjost bio je još jedan Pakao, isključivo organski. Kažem „organski“ iako ne verujem u živost te stvari koja je grabila i grizla i urastala (u) i sodomizovala i asimilovala sve čega se dotakla, a što je grozomorna ogromna aždaja proždrala celo. Možda je takva aždaja i postojala da bi mogla da pojede nešto veće od sveta... čitav kosmos – jer ovo je bilo nepregledno prostranstvo gusto popunjeno izraslinama (da, to jeste raslo) koje su se umnožavale i napadale sve oko sebe, kao što su iznutra, ili spolja, jele neman od repa. Napadale su tela tu zarobljenih deformisanih entiteta – dodatno ih deformišući, a ja sam, razvučena na sve strane, na trenutak pomislila da mi je dragو što nemam telesnog obličja.

Centralna nakaza, urasla sa svih strana, koja se zlopatila i samu sebe kidala u agonii, verovatno pokušavajući da održi još malo razuma, otvori dva para svojih mnogih očiju kada ga ugleđah. Nisam tada imala ideju ko bi to mogao biti, ali to nije neko merilo – nisam znala ni ko sam sama.

Iz otvorenih očiju bljesnu talas silovitog svetla i okupa me...

* * *

„Eto i tebi i tvojoj Novoj 2014-oj u planinama, i strašnim pričama u šumetini“, rekla je piskavim glasom. *Kakva snaga, pomislih, posle SVEGA, bocnutog mozga, setiti se toga...* jer ja nisam bez pomoći mogao da se dosetim čime smo sebi doveli ovu mučnu sudbu. Ne posle sve traume... ali, dobro sam se sećao ko sam, još uvek.

Crnobog je sišao i u ovu odaju... Ili je dolebdeo dole, pošto se pod otvorio i pad nas onesvestio. Ovoga puta je bio sasvim sam. Značenje toga je uteralo veći strah u moje prebijene kosti no što sam mislio da je moguće... mada, nisam nikada bio od nekih koji bi mislili da nešto poput STRAHA može uopšte da se oseti U KOSTIMA - ne zaista. Nisam video kada je sleteo, ali bio sam ubeđen da je to uradio, pošto sam se osvestio. Mogao sam da okrenem glavu na stranu, ležeći na leđima, i da po prvi put tokom celog ovog mučnog iskustva, vidim svoju voljenu iz profila. Ležao sam i mrznuo se. Njoj su tekle suze. Ja više nisam imao tečnosti u telu, drhtao sam suvih očiju i čekao kraj, jer mi je bilo previše svega ovoga. Dušmansko božanstvo je reklo da čak ni bauci ne silaze ovde. Rekao je da ni sam neće ostati dugo da nas zadirkuje, jer je Majka možda toliko ogladnela i *obezumila* da ga neće prepoznati... a da njegova misija nije još uvek gotova. Pričao je nešto o tome kako neće *sasvim izvetriti* jer *ne služi samo jednom gospodaru*, i kako će se vozneti i kako će moći beskonačno da se naduje od onoga što pojede, poput Majke, a da će opstati kao entitet bez osećanja ali svestan svoje veličine i značaja zahvaljujući... nekome. Mislio sam da će to što ga više uopšte ne slušam nekako da mi pomogne, ali sam duboko u sebi znao da ni sam više nemam nade. Uprkos tome, upitao sam ga da li i sam PERUN izbegava to mesto, ili samo „bogovi“ poput njega.

Otišao je. Ležasmo na leđima i oboje smo ućutali. Ja sam

spremao unutarnju snagu da se suočim sa sledećim iskušenjem, ali nije bilo ni u tragovima. Nadao sam se da i ona radi nešto slično... možda malo efektnije.

**Dobrodošli, vi sa nevidljivom budućnošću. Neka vas Mi
brzo prožderemo na mestu gde su mnogi bogovi pogubljeni i
proždrani. HVALA VAM NA SVESTI.**

I tada je ta Tmina što je više od tmine počela da aktivira i crpi naše fobije...

Nepokretnih udova na dnu dna jametine s praga Pakla, očekivao sam od ovog ogavnog entiteta da mi budi drugačije strahove. Da će pokazati neko čudovište iz međuzvezdane praznine. Ili da će probuditi uspomene na lične deformitete i zveri, i jedne i druge iz noćnih mora kakve sam imao u detinjstvu. Mislo sam da će me plašiti „seoskim“ i „šumskim“ monstrumima, ovde gde sam se već uverio u njihovo postojanje, kao i u proces stvaranja istih. Nije. Razbudio je i ždral one istinske strahove iz mog *urbanog* života. Shvatio sam šta za mene zbilja predstavlja užas, i to u svakodnevici koju pohađam. Jer užas je živeti među gluvinima. U gradu gluvih. Drugačije vrste gluvih, jer postoje oni koji čitaju znakove koje rukama pokazujemo. To saznanje, zajedno sa već ranije otkrivenom klaustrofobijom, meni je dočaravalo pravi i neizlečivi užas, užas onoga koji više i vrišti na gluve da ga čuju, uzalud, onoga koji, nemoćan pred svetom, urlicima moli jednu grupu gluvih da ga ostave na miru – samo da bi ga sasvim druga grupa ostavila, ona od kojih nikada nije želeo da bude miran. Na planeti gluvih. Užas je vikati toj planeti, i uprkos svemu se nadati da će da čuju, iako ni psihički, biološki i fizički, nekoliko centimetara bliske, ništa ne može dozvati čak ni odatle. Sećao sam se tog osećaja, nemajući snage ni da se iznenadim ovom nemilosrdnom psihološkom studijom. Užas i strah je ne moći dosegnuti ni one udaljene za dužinu prsta, i nemoćan pred samim svetom,

uključiti program SETI i slati pitanja, slati šapat, slati muziku i slati svoje bolne usamljene urlike u kosmos. Jer moje strahote stopiše se u strahote drugih ljudi. Uprkos mogućnosti stravične sudbine, dolaska onih što donose kaznu, vrištati. Milionima i milijardama godina vrištati prema nesavladivim daljinama. Zvati gluv svemir upomoć. Onemeti, to je užas. Onemeti, a nastaviti. Kao što sam sada bio nem. Raditi nešto uzaludno, nem, i čekati makar kaznu za drskost. Užas je činiti nešto uzaludno, a morati. *Buniti se onime što dobiješ, kao što si se bunio od vrtića, pa do susreta sa Crnobogom, jer si morao.* I potom shvatiti da su ljudi izmislili moranje, a opet nastaviti. Biti jedan od ljudi. Biti čak i više od ljudi. *Sve jedno – hrana.* Biti transhumanista tamo gde ni za ljude nema mesta, e, to je užas. I dalje morati to, a znati šta moranje znači, stalno se nanovo dosećati da je čak i ono izmišljeno. I opet morati. Razmišljati o osećanjima i praktikovati ih, koliko god to bilo uzaludno. *Jer, u jami si, a želeo si samo da se okreneš, kao što se Orfej okrenuo prema Euridiki i izgubio je – i sad si se i ti okrenuo, najzad.* Patiti, iako je patnja uzaludna kada je нико не čuje. Vikati da čuju, i dalje. Uprkos strahu da će to otkriti više o drugima, da će im ogoliti njih same i tako ih ranjavati i uništavati, vikati. Živeti i sanjati, zatvoren tako da se nema gde, iako je sve tu, i beskonačno je. Urlikati, klaustrofobičan, vrištati i tražiti oslobođenje, nem, njima gluvima. *Na dnu jame, bez mogućnosti da se pomeriš i bežiš, ali ne tako zatvoren da ti telo bude fizički ograničeno zidovima.* Biti biljka u saksiji koja joj postaje tesna. Ostati zazidan nevidljivim barijerama – što je još gore od vidljivih. *Poput onoga što vas je paralisalo sada. Sve je to povezano, strah je povezan.* I nastaviti zvati upomoć, nem, sve, ili bilo koje gluve celog Postojanja. *I sada bi pokušavao,* mislio sam, *ali je možeš više ni usta da otvorиш.* I kaže se da su pripovedači jezivih priča srećni... Pravi je užas znati da nisu, da niko nije, negde dubinski iznutra, iako uspeva tako da deluje. *A veselio si se pripovedajući u šumi o Tami, sve dok nije došla do tebe.* Stravično je znati da ipak treba biti srećan. Biti veseo u neprijateljskom, il' prosto *potpuno* ravnodušnom Beskraju. Jer užas je tu. *Sada je tu*

više nego ikad, ali pratio te je još od kolevke. Znati zašto se ljudi mole i urliču, znati da to nekad rade u sebi ili šapatom, iako je nešto bezgranično toliko prazno da bi moralо biti gluvo. *Perune.* Nastaviti, ponovo. I ponovo. Nem. *I sada te čujem kako vrištiš, vrištiš sebi jer ne možeš napolje. Nema onoga napolju.* Posle toga se probuditi nekog jutra, i egzistirati u bolu, i voleti nekoga, nem da bi saopštio, a osećati to unutar beskonačne, obesmišljavajuće gadosti SVEGA. Ali, osetih, *sada više nećeš morati da brineš oko toga. Ili oko "nevidljive budućnosti"...* *Kako je nevidljiva? Ne završava li se ovde? Ležaćeš nem,* drhtah u sebi jer se čak ni drhtanjem telo nije pomeralo, *i niko te neće čuti,* reče drugi glas. E, onda shvatiti da su, posle onemljenja, svi prestali da budu gluvi. *A nem si kao Munkova slika „Vrisak“, večno zaleden u nečujnom egzistencijalnom kriku.* Pričati priče takvim, nepostojećim glasom i pokušavati stvaralaštvo potom, tih poput večno smrznutog ulja na platnu. *Ali od ovog dana više ne moraš, rekoh.* Ne verovati više, ili uopšte, u bajke, a želeti verovati. *Nema ni Peruna, niti tvog Lovca, muška Crvenkapice.* I potom shvatiti da su i bajke u svojoj originalnoj formi bile najjezovitiji mogući horori. *Crvenkapa je umrla, pojedena.* I dalje brinuti, i dalje nem, dok su svi negdašnji gluvaći sada već oslepeli, pa ne umeju čitati sa usana. *Ali više nema veze što si hteo da govorиш, više se nema kome govoriti.* Pokušavati da plačeš, suvih očiju. *Kao kada i dehidriralaš i promrzneš u sleđenoj jami u kojoj te niko nikada neće naći, niže od svih mesta na koja sami vampiri, psoglavci i onaj usamljeni Bauk silaze, bliže bezgraničnom Ponoru koji se ugnezdio ispod i čeka te.* Opirati se Zaboravu zvanom Pražnina a znati da, izuzev istog, ne postoje izbori. I tada shvatiti šta je u osnovi sveg stvaralaštva, slike, pisane reči i karakterne studije. U osnovi sveg truda. I shvatiti koliko je isti uzaludan spram SVEGA što je zapravo prazno. I truditi se. Biti radoznao oko onoga što visi o koncu, a *ne moći da pitaš*, nem. *I sada bi da doznaš neke stvari,* razmišljaо sam i govorio sebi, *u svome poslednjem času.* To je bio i jeste i biće odistsinski UŽAS. *Zazivati ime Peruna ili nekog gromovitog boga, dok glas ostaje ugušen pred Krajnjom Propašću,* zato što bi isti

valjda trebalo da se odazove, jer bajka kaže da Gromovnici tako funkcionišu... a spas je manje bitan, jer TI IMAŠ PITANJA... I nadasve, imati volje i snage usprotiviti se neuporedivo moćnijim silama (pod uslovom da ih nađeš, nem među gluvima, bivšim gluvima i slepima), i biti zgromljen. I eto sveg mog užasa.

Pošto sam osetio sve navedeno, shvatih da je gotovo. Tmina me je na kraju slomila. Sila, potpuno strana, podiže nas i uspravi da lebdimo, goli u vazduhu na dve suprotne strane bezdana u kamenu. Videh svoju (i NAŠU, viknuh sebi samome) konačnu propast, i crni pipak nalik dimu krenu iz te krajnje rupe, napolje. Ljubičasta svetlost one jedne baklje s poslednjeg nivoa je treperila dok se jezivi gusti mrak uzdizao ka nama, spremnim za veliko finale patnje. To isprva halapljivo udari nju, pravo u divni, ogoljeni bledi stomak, ja htedoh da vrismem NEEE ali nisam imao više ikavog traga od glasa, i videh kako je zauvek nestade sa kostiju, i potom se i kosti raspršiše na subatomski nivo, sem lobanje. Pipak se podiže poput kobre.

Sačuvaćemo lobanje, da ih tokom ovih dvanaest dana posvećenih jednom od neprijatelja gladimo i proučavamo, te potom rastopimo.

Videh najcrnji zamislivi dimni pipak kako nadire, pogledah pod sebe i on me udari. I tada umreh, u trenu videvši sudbu univerzuma pre no što se sve što me je činilo nepovratno razložilo – osim lobanje, verovatno. Video sam mrtve gradove, i rastinje koje ih osvaja, a potom vene i buđavi, i prašinu kako se valja...

* * *

Planinčuga je bila u terasama. Sve teže sam se vraćala slovesnosti koja se razmazivaše u svim pravcima i smerovima,

te sam već pri početku sagledavanja ovog novog prostranstva jedva uspevala da se setim ko sam ili da sebi opišem oblike koje videh. Na svu sreću, povremeni periodi lucidnosti, koji su bivali sve kratkotrajniji i progresivno redi, jesu zasluzni što se uopšte sećam ove fantazmagorične vizije, uprkos osiromašenosti iste i nemogućnosti ljudskog uma da predoči i opiše čak i ono što videh. Znam da spazih ljudi i mnoge druge narode koji su se rađali posle smrti na terasama, u novim telima, te su ih gubili tokom kružnog marša, i potom odlazili nazad u život. Ili sada mislim da je to ono što se događalo. Znam da kosmička reka uglavnom nije imala obale, a da je bila povezana sa nekom drugom nepreglednom vodenom masom ‘spolja’, i s visine iznad planine videh da je počinjala kada i vreme, u ognju i isparenju koje se hladilo, a da se završavala u ledu. Led je marširao kroz magle uz, a vatra niz reku. Sad bih to opisala kao sukob ognjenog Muspelhajma sa početka vremena i studenog Jotunhajma s kraja istog, gde se giganti iz jednog i iz drugog sukobljavaju krećući se u prošlost i budućnost, kao u centralnom motivu dela Zlatana Dabića. Nad planinom smeštenom na pustom ostrvu se nadvijalo drvo čije sam nepregledne korenove ranije ugledala.

A tada, eterično se šireći kroz svetove, shvatih da se skupljam. I da se ceo ovaj kosmogonijski prikaz skuplja u smeru u kom sam padala. Kretala sam se prema vrhovima krošnje Velikog Drveta ali istovremeno i prema ključalom izvorištu reke i njenim vodoničkim plamenovima. Prvo videh da bogovi svetla i životnih sokova izjahuju. Vaniri, predvođeni stvorom kog i Dabić i Plavšić u svojim pričama definišu kao Mundilsarija. Drugi su morali biti Asiri, tmurni i surovi bogovi zakona, predvođeni Odinom. Videvši njihov bezrazložni sudar, nastavila sam padati unazad kroz vreme i prema gore. Tada sam ugledala sveokružujuće Ništavilo. Ono se širilo kako se vreme skupljalo. I tu videh preteču bogova raznih panteona kako udaraju plamenom po tmini, i šire svetlost otimajući od nje, dok se ova grči jer ih je, usled samog njihovog postojanja, postala svesna. Bežala je u ambise ispod svetova, ali gledano prema gore, širila se. I sećam se sada da postadoh

ponovo svesna da sam bila neko, i gledajući u Tminu Ništavila, pomislih da ona ne napada samo unapred no i unazad kroz vreme. Sitni komadići odbijeni od nje postadoše svesni sebe ali ne i svog porekla, i razbežaše se po međuzvezdanom mraku. Pri samom vrhu kupe ugledah sunca Njegovih Nebesa, i neka su ratovala i sudarala se. Neka otpadoše i postaše HV-zvezde pune demona, ili su same bile demoni. Osvrnuvši se ka onome što je tehnički bilo iza mene, primetih kako udaraju u mlađe zvezde negde daleko u budućnosti, cepaju se i upadaju u jame novonastalih užarenih planeta. Prolazila sam beskrajno dugo kroz Nebesa, a između tih najstarijih zvezda su ratnici udarali po Ništavilu, i dalje u prošlost dok sam išla prema postanju.

Međutim, gusti bezgranični mrak sve opkoli i prvi put se zapitah, poslednjim tragovima svesti, dva pitanja. Prvo je bilo da li bi mi svaka smrt bila ovakav kosmički prikaz onoga „iza kulisa“. Drugo je sinulo u mom bestelesnom umu, izazvano prvim, uprkos tome što nisam imala pojma o svom identitetu: ZAŠTO ON NIJE OVDE?

Nakon toga sam ugledala svetlost usred tog ništavila. Onaj bljesak, ekvivalent Velikom Prasku ovde „iza kulisa“, iz kog su krenule vodoničke vatre i velika reka puna nepreglednih ostrva, ali bez obala. Uleteh u tu svetlost, osetih šake kako me drže i belina me proguta.

* * *

Dobrodošli, vi sa nevidljivom budućnošću. Neka vas Mi brzo prožderemo na mestu gde su mnogi bogovi pogubljeni i proždrani. HVALA VAM NA SVESTI.

Mislila sam da će ta, na momente svesna mračna gadost, da me plaši kakvim svemirskim čudovištem – u čiju egzisten-

ciju ne sumnjam. Možda čime nezamislivim, ili neviđenim što na kosmičkom planu širi značenje reči *ksenofobija*. Ili nećime što moj dragi izmišlja ili pozajmljuje iz raznih panteona naroda i pisaca s kojima je upoznat. Nećim velikim. Sada shvatam da i uobičajene životne sitnice kojima mi je zasrala poslednje trenutke egzistencije jesu umrežene sa svime što jeste ili želi da jeste, ali su meni bliže, te samim tim manje sklone da me oteraju u manijački otpor i sposobnije da me zaplaše.

Tada, na kraju svakog svog puta, saznadoh šta za mene predstavlja užas. A užas je bio izgubiti sebe. Ne znati više ko si, a nemati ko da budeš. Ili možda, postati neko preko svake mere drugačiji, vrsta koje bih se ja inače gnušala, a u koju mutiram. Dehumanizacija. Potpuna omaška u budućoj evoluciji, sasvim suprotna od očekivanja. Užas i tema samoga horor žanra bilo bi to. Tema bi bilo i bilo kakvo gubljenje kontrole. *Oni ljudi-čitaoci o kojima si pričala pored vatre, i sami uplašeni i izgubljeni, kojima se otkriva kakvi su zapravo.* Sputanost situacijom iz koje ne možeš, ali i ne smeš da se otrgneš. *Kao na primer, tvoj boravak ovde i sada,* reče mi unutarnji glas za koji sam se pitala da li je moj. Strani entitet koji ti preoblikuje um – od prvog psihopate kakvih ima jedan u sedam onih s kojima se sretneš pa do *ovoga sada što šapuće tvom umu ono što otkriva strahove.* Osim karaktera, izbubiti i identitet. A znati da u neprijateljskom okruženju niko ne može postići nešto što će na kraju biti ikakvog značaja, bez da se prethodno odrekne najbitnijeg – bez potonuća u crnilo, bez potpune dehumanizacije i depersonalizacije. *Kao da oni iz tvoje priče i sami nisu bili dovoljno POGREŠNI.* Znati šta su ljudi u pravom Beskraju, a ne u samoutešnim pričama Oca Joila po internetu: eto još užasa! Jezovito je uopšte pomisliti koliko nema smisla slaviti rođendane i novogodišnje praznike, bejavši trunka među milijardama, koje su sve zajedno opet jedna trunka u oblaku trunja, koje je samo nestabilni bljesak u Praznini. Iluzije značaja su užasne. A znati da ih treba imati, još veći je užas. *Jer imaš ih,* reče glasić, *zašto bi se inače i sada nadala da će neko da vas spase?* U bljesku pokušati nešto izvesti je jezivo. I u milijardu bljeskova takode. Jer sve okolo je

mrak. *I ispod tebe je mrak*, rekoh ja sebi, ili reče mrak useljen u meni. Biti sama i nezaštićena trunka planktona u beskonačnom okeanu svega krvožednog i gnevног, i ponečega što nije gnevno ali je, što je još gore, ravnodušno. Ili je samo GLADNO. *Kao da je i onog Azijata što jede divnu salatu od prženih skakavaca (kakvu si i sama probala) briga za jednog od njih, sve i da taj dođe u neizbrojivom jatu koje pustoši polja... jer se i jato može savladati, i potom zaboraviti.* I gledati druge, insekte među nosorozima, kako takođe gube sebe, baš kao i ti. *Sve i da ne gube, vi ljudi stalno krijete ko ste zapravo.* A, u nemogućnosti da se išta preduzme, biti NEMA pred svime lošim i pogubnim, pred svime što se pred očima odvija. Sasvim sama u beskonačnosti postojanja u kojoj niko ne znači ničemu, čak ni onome što narod zove svojim Bogom ili bogovima. *I bogovi su sitnica pred mrakom koji im preti, i koji će ih zaboraviti. Moli se sada.* I opet, i pored toga, voleti malu, i, makar Beskraju, nebitnu osobu, uprkos znanju koliko je ista mala, nemoćna, bedna spram neumitnog i svojim sićušnim telom beznačajna spram onog beskonačnog. Voleti je i znati da moraš. I znati da moranje postoji kao i sve što smo mi ljudi izmisili – čast i dužnost i sama ljubav i sve apstraktno, jer nam treba. *I sada veruješ da ti treba,* rekao je unutarnji glas. Znati da sve navedeno i izmišljeno treba ljudskom rodu i da se mora osećati. I setiti se ponovo da „morati“ i „osećati“ ne znači ništa spram onoga što ne primećuje čak ni moranje umiranja – a ne bi ga primetilo sve i kada ono što proždire umre. I pri svemu ovome navedenom o osećanjima i socijalnim konstruktimi misliti samo na *preveliki svet*, a tek potom se vratiti onome što je zbilja bez kraja i konca. *Nisi išla u svemir a osećaš beskraj i sa Zemlje,* rekoše misli – i ne prija ti. I užas raste, a osoba se smanjuje. *Rastao je i pre.* I raste kada treba imati snage biti tužna i depresivna u kući, gradu, državi, svetu i svemiru u kome nema ikoga da saoseća – a i da ima, ne bi napravio razliku – i potom ustajati iz kreveta, i uzalud voleti, i biti voljena uzalud. *Uskoro više neće biti depresije.* Jer, sve je uzaludno malim bićima. A kao finale, najstrašnije je biti samo tvar nečijeg sna, koja će da nestane kada se isti probudi ili

samo prevrne u postelji, i koje potom više neće ni biti. Nikada biti, ni unazad, jer lako se zaboravlja tvar i stvar sna. Potom, na vrhuncu užasa, shvatiti da si i sama osoba koja to uradi nekome nepoznatom iz svog sna, izbrisavši ga i nikada ga ne upamтивши. I posle toga pokušati zapitati se čemu sve to, i može li se očekivati mnogo i vredi li brinuti se, kada je sve većinom hladno i prazno u egzistenciji, a kamoli neegzisztenciji... i više je nebitno postoje li vile i vilenjaci. *Nećeš znati o njima*, pomislih, *kao ni o sebi više*. I na kraju se zapitati vredi li ičemu i sam strah i užas, kad je sve gluvo i nemo, takođe i nezainteresovano, to znači nestati. I i dalje voleti dok nestaješ, čak i tada nekako ići dalje, to je još veći užas. I to je valjda, VALJDA, osnova i tog horora kojim se ljudi bakću, ali i svega što ikada iskazuju... *Mnogo lažete sebe, devojčice*, reče mi ono što sada sumnjam da sam bila ja, *niste li i ti i tvoj momak žezeeli da vas nema? Ne da se ubijete, nego da vas nema, i da vas nikada nije ni bilo? Niste li RAZGOVARALI između sebe o tome, redovno?*

Kada sam spoznala sve čega se plašim, znala sam da je gotovo. Svo naše odupiranje tom velikom Ničemu bilo je uzaludno. Znala sam da mi je poslednji čas još pre no što nas je oboje neznana sila namestila jedno spram drugog da gledamo kako se nestaje. Nadala sam se da joj zaista očajnički treba naša svest, baš zbog svog osećanja užasa koji mi je usadila u glavu, te da postoji način da je toj sili Ništavila makar na kratko stane ne put, da se ista, makar na tren u Večnosti, sputa. I da nam se da bilo kakva nuda *čak i sada*. Ali da se da, sa strane, jer je ja više nisam imala. I htela sam da mu viknem da ga volim, dok je go visio prekoputa mene nad rupom iz koje je kuljalo crnilo, znajući da će prva umreti. Ali bejah nema, baš kao što sam se plašila da hoću biti. Mislimila sam da bi i on nešto rekao, ali bio je nečujan, baš kao i ja.

Nestade me iz fizičkog sveta. Znala sam da je iskustvo ovog umiranja lažno spram one prave smrti koju bih imala inače. Znala sam da traje svega trenutak u mojoj umirućoj svesti, između sekunde kada mi je entitet pipnuo stomak svojim pipkom, i one druge kada sam znala da mi samo minijaturno parče tela preosta-

je, za kasnije, kao desert Ništavilu koje bi htelo da privremeno to ne bude, da bi ta grozota čitala sve moje najgore osećaje iz njega. Pojavila sam se u pseudo-zagrobnoj viziji, meni beskrajnoj, ali kratkotrajnoj ČAK i za fizički svet, onaj koji je ništa do treptaja večnog oka. Osećala sam kako propadam, i uzana jama se raširi u nepojmljivo ogromnu dvoranu, koju sam nekako mogla da sagedam celu. U njenom dnu se nalazio prsten...

* * *

Ja sam ništa, samim tim i niko. Ali, ko sam bio? Znam da nije bitno, ali morao bi postojati razlog zbog kog se i dalje borim, i dalje postajem svestan sebe raspršenog i ujedno sjedinjenog sa crnilom kojoj me briše.

Konzumacija se nije završila jednim univerzumom. Hladni bezoblični potpis negdašnjeg svemira se toliko razmazao da sam se sada nalazio u prazninama bez prostorvremena u kojima su uporno i istrajnno bljeskali novi univerzumi. Nadgledao sam ih sve, kako Velikim Praskom otpočinju i bivaju na kraju pojedeni u tami, sa veoma sličnim ili istim istorijskim ishodina kao u onom u kome krenuh na putovanje. Ko sam bio? Nisam znao. Zašto se borimo protiv Ničega, kada je to Ništa – i kada je sve bilo, i biće, Ništa? Zašto On, Svarog, Amon, Logos, absolutni Bog naroda i planeta i dalje uporno izaziva pokoravanje Praznine, koristeći se samom Njenom silom da iz iskre razvuče nepregledni svemir koji Ona na isti taj način savlada i razloži?

I da li ću uvek u smrti gledati istorije raspadanja ovog i svih svemira? Sam... I tada se, poslednjim tragom odavno izvertrilog sopstva, setih nečega: ONA NIJE TU.

Iz varnice i ognja jednog od nebrojenih Velikih Praskova videh nešto nalik rukama, i osetih kako me je povuklo u svetlost.

* * *

Otvorio sam oči (iznenađen ponovnim posedovanjem očiju) i vrištao, vrištao i vrištao. Rekli su da ne brinem, da su zlotvora ubili i proterali tu njegovu „posebni tamu“ sa sveta. Nastavo sam vrištati. Priznali su da su je zapravo proterali samo sa *ovog dela sveta*. Vrištao sam glasnije. Rekli su da se smirim na trenutak. Smirio sam se, na trenutak. Kada sam zinuo da ponovo vrištim, moji lekari su mahnuli rukama i uzdržao sam se (makar nisam bio nem, uteših se), pa su se pomerili do moje devojke, jedan je podviknuo da umuknem pošto sam krenuo ponovo vrisnuti, i potom su nju „izlečili“. Nikla je, celim telom punim kostiju i mesa, iz svoje lobanje, u hiper-preuveličanom porođajnom bolu, koji nisam mogao ni da zamislim, jer se ovog svog nisam sećao!!!

I dalje smo bili u jami. I goli. Samo što je rupa iz koje nas je prožderao pipak tame sada bila vrela. Skočio sam na noge, nespreman da se čudim iznenadnoj pokretljivosti – osim ako je sve vreme bio u pitanju slučaj snevačke paralize, kao što sam bio siguran da nije – i pogledao dole. Video sam magmu. Ošurio sam lice. Kazaše da više u utrobi Mati Širnje Zam(l)je više nema prolaza do „tamo gde je Ništa“. Makar *ne ovde*. Znao sam da nije kraj, ničega. Znao sam da nikada neće ni biti. Previše bi bilo lako da bih se ubedio kako sam sanjao. A i pošto je osoba „s kojom se vučem zajedno poput creva“ urlikala sve to vreme, misli su mi postale čistije. Rečeno nam je da prestanemo, jer nismo više nemi. Oboje smo jednoglasno viknuli da jedu govna. I zajedno smo ponovo vrištali. Urlikali smo toliko da bi nas verovatno Svarog čuo.

„Svarog bi vas čuo, pa se probudio i sve bi onda nestalo, mater vam jebem karakušljivu, mekušcima“, reče jedan od „lečnika“. I tada sam ga prepoznao. Bio je to čovek sa kljakavom

nogom kroz čiji zavoj je curila krv, onaj kog sam video u selu. Nasmejao se krvnički, i tek tada shvatih: Hromi Vuk... *Dajbog, pička li mu materina...* Njegov čopor, na čelu sa vrljavim mužjakom, je bio poklan odmah posle našeg prvog buđenja.

„Koliko?“ upitao sam.

„Devet dana od kako vas je ugrabio. Ovo je deseti.“

Delovao je iznenađeno, kao da nikada nije video da neko ustaje iz mrtvih.

„Toliko smo se dugo probijali. Da ste duže bili crknuti, ni Galilejac ni Egipćanin ne bi mogli pomoći... Dobro, ja sam na ivici smrti svake zime, a ostali Slični zapravo ponekad i umiru, ali malo koji je ostao mrtav toliko dana... a da smo Mi mogli delovati...“

„Šta sad ti ‘oćeš, slepčino?!’“ viknula je ona pošto se oporavila od cepanja grla egzistencijalnim urlikom novorođenčeta. „Da nećeš možda da ti ljubimo dupe jer si nam objasnio da se i iz mrtvih ustaje?“ *I nadasve, imati volje i snage usprotiviti se neuporedivo moćnjim silama, i biti zgromljen.* Ja sam dodao da ne treba da nas zajebava u ovakvom stanju u kome smo, a njoj rekoh *pst*, iako sam se slagao sa njenim besom. Ali, nije mi se bilo previše agresivnim tonom, jer sam se ponovo, nekim čudom, nadao nečemu, a ove su osobe očigledno bile bogovi. I bognije. Jedna je stajala sa kapuljačom u okvirima razvaljenog tunela, i zverala u nas, poput prvog puta počešanog šteneta. Naravno, takođe sam mislio da nas ne bi uzdizali iz mrtvih uzalud.

„Uzdigli smo ih uzalud“, reče plavušan toliko svetle kose da je bila skoro bela, i tad ga prepoznah. *To je onaj što je vodio boga... Dajboga i psovao ga. I to je Perun, ako je verovati onom mračnjačkom smeću...*

„Ćuti, sačekaj.“

„Jeste, uzalud je“, reče boginja što stajaše po strani, i iskezi vučje zube. *Morana. Smrt.*

„Ćuti ti, avetinjo“, rekao je Dajbog.

„Šta, samo...“

„Ćut?! E, tako. Da vidimo prvo koga smo sve izgubili... Vesnu, Jarila, sigurno?“

„Da“, reče Perun, „sigurno.“

„Hvala, Morana, za *ne mogu nikome da pomognem, nja, nja...*“

„Ne budi detinjast jednom u tom svom novom telu“, reče Morana. „Znaš da ne mogu. Dovoljno je što sam tu da umem čak i krvnika da uklonim, ako se nađe na OVOM a NE na ONOM svetu, i ako mu pažljivo spalite ljuštu.“

„A zimu možeš da donosiš, onako usput? Koga sad treba da donese naš brat, kada ti sestra više nema telo?! Ti, najstariji brate – šta je sa Volosom? Je l' mrtav?“

„Jeste. Baš me briga, ima ih još pet.“

„I pošto si krknuo jednog iz potrebe, jer su ga zaposeli, drugog ćeš zbog otimačine oko žene?!”

„Jeste.“

„Dosta! Niste smešni! Imate ovde dvoje NORMALNIH ljudi koji su bili mrtvi devet dana!“ Dajbog me je pomno posmatrao, pošto sam progovorio. Bilo mi je smešno da razmišljam o sebi kao o normalnom.

„Da, što se tiče toga...“ poče. Okrenuo se ka ostalima. Moja devojka je izgledala depresivnije nego ikada. Iz iskustva sam znao da je to najbliži put do eksplozije besa. „Od kada se mi to smejemo iz radosti života?“ upita. Svi su držali skopljenu usta, preostalih troje. Perun, Morana i Vid, shvatio sam, jer je poslednji, jedini koji nije bio „pešak“, držao uz sebe blatnjavog izmorenog konja. „Dalje... a, vas dvoje čete čutati... Nakot?“

„Mnogi pobijeni, nešto se razbežalo“, nastavi Gromovnik.

„Kad smo udarili, jedan psoglavac je u begu ujeo šumara pre no što je progriz’o put negde drugde. Mislim da ovog malo spržimo, da ne slušam posle o vukodlacima...“ Naježio sam se. Pogledao sam nju. Takođe se vidno ježila po svakom centimetru tela, iako je sada jama grejala vulkanskom jarom.

„Dobro, bre“, reče Dajbog, „jesam li ti lepo rek’o da je to on, kad smo ga videli u Beogradu?! Ja ne zaboravljam tela i lica, a ovaj nije promenio nijedno...“

„O, izvini, možda sam previše bio zauzet razmišljanjima i životom gospodina R. Vitezovića, pošto nikada nismo negirali narodu njihovu ljudsku (a pre ni zmajevsku ili divovsku) stranu i delili smo njihove živote s njima... Zar ne, gos’n Ognjene?“

„U pravu si. Ali, tvrdim da bi bilo bolje... A ti, Vide? Gde si ti bio kada je trebalo prepoznati pretnju?! Da nisi vodio specijalnu oftamološku ordinaciju?“

„Poljubiš me u sveto dupe“, po prvi put se oglasi treći muškarac, i nastavi: „Umišljeni tatin sine... Esencijalno najstariji, a poslednji dode da brani zemlju od vampira... i svega ostalog. Ko jaše po celu noć ovde, već vekovima? Ko vadi stvar kad vi, budalebine, izgine te?! Ja sam jedini bio u Drugom svetskom ratu...“

„Bila sam i ja.“

„Učuti, Morana!“

„Ma, dosta svi, mamu vam jebem“, viknula je moja sveže vaskrsla saputnica.

„Džabe se trudiš, mlada“, reče Morana i razvuče vučji kez. „Ja odavde nosim najmanje jedno.“ *Odneće Stribog tebe, mamicu ti alavu,* rekoh u sebi, *nismo mi džabe ustajali.* „Dečko, ne baljezgaj“, odgovorila je. Čudio sam se svojoj novonastaloj drskosti. Izgleda da je beznadežno-borbeni duh pretekao iz Jame, da se srdi u svakoj teskobnoj situaciji. *Imati volje i snage usprotiviti se neuporedivo moćnjim silama, i biti zgromljen...*

„Pst“, prosikta Dajbog, glavni među Svarožićima. „Da

rešimo ovo... Dakle, Perune, ti imaš još pet Volosa da s njima razvlačiš mikroklime po nekoliko svetova, i imamo *drugog* Crnoboga, koji nije Neprijatelj – da njemu otimaš oteto i vraćaš onima kojima si dariv'o, a nemamo sestru ove crno-bele spodobe, da Stribog ‘odnese’ jednu i ‘donese’ drugu... dakle, samim tim nemamo ni mikroproleće?“

,‘Ej, zašto sam ja ‘spodoba’? Znate li koliko je prava smrt lepša i razumnija od onoga što su njih dvoje doživeli?“

,‘Hvala Tati vašem da ste nas pomenuli!“

* * *

,‘Dobro ste nas podsetili da imamo problem’, rekoše svi zajedno.

,‘Kakav problem?’

,‘Vas’, izusti onaj kog sam registrovala kao Peruna, i odmah postadoh dodatno besna.

,‘Kako, bre, nas?!’ rekoso oboje uglas.

,‘Šta ste nas, kog kurca, onda i vraćali iz mrtvih, ako smo problem?!’ vrištalo je on. ,‘Sad je trebalo da se nadam nečemu, da me tako ujebete? Da nju ujebete?!’ Bogovi su nas gledali blen-tavo, skoro poput dece.

,‘Znate li koliko je PRAVA smrt bolja od onoga?’ upita Morana.

,‘A ti, kao, znaš kako je bilo, je li?’ Sada sam ja vrištalja na nju.

,‘Znam. Čitam iz umova sve što ima makar i prividne veze sa umiranjem. Žao mi je.’

,‘Ali zašto, kad smo već ustali...’ pitao je moj saputnik.

„Rizikovali bismo nove vampire“, reče Perun. „Možda čak i novog Crnogboga Dušmanina, otkud znam... Nemamo pojma koliko je tmine u vama. Morali bismo da vas spržimo...“

„Pošto ste nas već uzdigli?“

„Da“, neodgovorno se nasmejao kroz bledunjavu bradu. „Uzmite to ovako... Jednooki Odin, koji je baš ovde u ovim planinama nastavljao Divlji Lov započet prošle godine u centralnoj Evropi, pretprošle u svojim krajevima na severu... on... on vas nikada ne bi uzdigao. Jer se zakonom bavi. Krvlju i vešanjem. I sličnim. Bavim se i ja, pomalo, ali... *naši smo*, pa smo ga svi zajedničkim snagama malo prekršili iz zahvalnosti. Makar smo vas našli, jer sam ja čuo da me zoveš. Da, svakog Gromovnika može dozvati više od sedam povika njegovog imena, ako je u pitanju nešto što ga interesuje. Rekao bih da me je interesovalo. Spasli ste svet, i Sunce, i odložili neumitno. Hvala. A sada...“

„Čekaj malo“, javila sam se.

„Da?“

„Pitanje je za boginju što donosi smrt i zimu. Hoće li to uvek da bude na nalik onome što smo videli?“ Primetih da je on zinuo. Verovatno bi je pitao isto to. „Znaš šta smo doživeli, zar ne? Ako si već boginja smrti...“

„Znam“, reče. „Biće slično. Možete da birate bilo koje odredište u onome što ste videli – ti u budućnosti Java, a ti u čistilištima ‘iza kulisa’ svetova. Šta god hoćete od svega ponuđenog.“

„Ne dolazi u obzir gadovi jedni! Mislite li da će opet tamo bez njega?!“

On je izvrštao identičnu rečenicu, samo je umesto ‘njega’ rekao ‘nje’. Bila sam presrećna. *Imati volje i snage usprotiviti se neuporedivo moćnijim silama, i biti zgromljen*, sinulo mi je tada, ne znajući odakle.

Perun je rekao da dođemo do njega. Napravili smo oboje

pet koraka, stali, i trojica muškaraca su pružila svoje ruke koje su plamtele. Stravičan bol i zaslepljujuća svetlost nas oboje prekriše...

* * *

Pošto sam ponovo uspeo otvoriti oči, logično bi bilo da sam živ, ponadah se. I bilo je tako. Kako je i dalje oko nas bila jama, koja sada postajaše vulkansko grotlo, uspeo sam da utvrdim da ipak nije u pitanju varka reinkarnacije. Nisam spržen, nisam ni zaglavljen. *Morana je rekla da će odneti bar jedno!!!* Vrisnuh ponovo, neartikulisano, pošto sam se toga setio. Izgleda da mi je to postala praksa pri buđenju.

Međutim, na moju neizmernu radost, i ona je disala. Odbijala je da otvorи očи, kao da se sunča, naga. Ili, pre kao da leži u sauni - nije bilo sunca ovoliko duboko. Svaka naredna odaja jame je bila duplo dublja od prethodne, te smo ovde stvarno bili u nečemu što je i prirodno trebalo da bude krater vulkanske planine koja je još u doba Jure bila pred erupcijom. I trebalo je da ostanemo bez kičme pri poslednjem padu, da nas nešto nije htelo onakve kakvi smo bili. Dajbog i Vid su pričali o problemu iznenadne pojave vulkana usred Srbije. Jedva sam načuo razgovor, iako su stajali tik do mene. Stajao sam pritisnut post-traumatskim stresom (verovatno), sposoban da malo uživam ali nesposoban da se uopšte nasmejam – mislio sam da nikada više neću moći – i gledao njenu golotinju dok je ležala u polusvetlosti novorođenog vulkana. Ljubičasta polusvetlost je bila mrtva. Bio sam zahvalan na tome. Gledao sam i želeo da se osmehnem, ne mogavši. Možda posle nekog vremena, rekoh sebi. Konačno se osvrnuh prema muškim bogovima i nezadovoljnjoj Morani. Perun mi reče da je prva bitka o Gromnici, drugog februara. Takođe reče da ćemo oboje znati blagovremeno sve što treba da se zna.

Dajbog, znan i kao Dažbog, i pod ljudskim imenom Og-

njen, smušeno reče da se pazimo.

„Kako to da se svi vi, bogovi i boginje, toliko zajebavate u ovoliko strašnim situacijama?“ upitah Peruna. „Zar celo čovečanstvo, ili masovna propast koju je onaj dušmanin doneo, i uopšte vaše silne pogibije, ništa ne znaće? I, zar na sve ovo zaista gledate kao na svoju šalu?“

„Ma, ne. Svaka pogibija je patnja. A ne znam da li ti je rekao pre no što si me dozvao, ali i svaki trenutak jednog boga je neizdrživ smrtnicima – stravično bolan i tužan, preko svake mere jeziv – ZATO ŠTO VIDIŠ. Ali zar se nisi nikada iz čista mira zasmejao na sahrani, iako hoće srce da ti pukne? Zar nisi bio histeričan, i ti i... gospodica, kada ste bivali pripremani za ludilo Crnoglava? Zamisli da je svaki dan takav... kao što će vam i biti. Jedino tako ćete se braniti od ludila – nikad srećni, a uvek se trudeć’ da budete veseli...“

„Kao ljudi.“

„I stvarno se pazite. Uneli smo u vas koliko god smo svetlosti, munje i vatre mogli, ali i dalje ste podeljeni između Ognja i Tame, koji će se doveka boriti i kidati...“

„Da. Baš kao ljudi.“

„Mračna strana će, sa svojim parazitskim potrebama, pokušavati da razori sve oko vas, dok će je vaši plamenovi pržiti i braniti i vas i svakoga drugog, ali će vam opet uzrokovati osećaj krivice“, ubaci se Hromi Vuk Dajbog.

„Da, Ognjene, shvatio sam. Ljudi!“

* * *

„Hej, šta je bilo sa time što moram da odnesem *makar* jedno?!“

„Zaista, šta je bilo s time? Znate da sestru nismo nikada odbili... pogotovo ne ako nešto *mora*...“

„Ma, ko te jebe, nosi jednog među Volosima!“

„Svešću Protiv Bezumla“, viknu Dajbog za nama.

Odgovorismo mu pokličem koji smo naučli.

* * *

„Čekaj, čekaj... i zato je onaj gad stalno govorio kao da je s nama odrastao?“ upitala je.

„Pa da. Obilazio je sve gradove na Balkanu i u polovini Evrope zadnjih sto godina istim saobraćajem koji i ti i ja koristimo, i niko nije primetio da je nešto pogrešno preko svake mere.“

„Ljudi“, rekla je. „Čudna smo sorta. Možda ZATO nismo imali *natprirodne priče* iz skorašnjeg vremena a iz susedstva – jer su svi počeli da ignorišu ono što nisu već zaboravili. A bogovi – makar oni ‘naši’ – nose tela ljudi, pa će opet isto da osećaju što i ovi.“

„Možda.“

A možda ih je neko i naterao da ignorišu, pomislih. I dalje nedovoljno odmornog, pomalo me je mrzelo da otvorim usta. No sada, posle svega, moguće je i da me je čula kako *mislim*.

Bio je drugi januar. Bezvoljno smo čestitali jedno drugome novu dve hiljade četrnaestu, i bi nam pomalo krivo zbog zakašnjenja. Primetila je da sam dobio nekoliko narandžastih pramenova u kosi, i rekla da sam *ginger*. Izrazito svetlo jutro. Zima se povukla, smrt se povukla... ona na koji minut, maksimalno, ali nema veze – jer i Tama se povukla, na neko kratko razdoblje. Sneg je malo okopnio, i kiša je padala između pet, i šest i dvadeset (čudio sam se što instiktivno znam koje je vreme), a čak je i

grmelo i sevalo pre svitanja, *usred zime kad mu vreme nije* – baš kao u pesmi „Početak bune protiv Dahija“. Sve se jeste pokrenulo prema topotli i proleću ranije no što treba, ali trenutak samog izlaska Sunca, oko sedam i petnaest, bio je kao zaleden – ne u snegu no u vremenu. To kratko potraja, i sve se ponovo pokrenu. Obe komete, i ISON i Lavdžoj – jedna narandžasta a druga zelenasta, videle su se dok cela zvezda boje krvi nije izbila nad brda i poprimila boju sira, kada nestadoše. Za Sunce koje nije zlatno nego boje ispranog utopljenika, izgleda lepo. Tako sam se trudio da mislim, ali sve boje me jesu podsećale na ubistva i smrt. Pet sekundi sam se na silu divio svemu, da bih se potom pet sekundi gadio. Možda stvari nikada više neće biti iste, ali mogao bih da se naučim da bolje gledam, rekoh sebi. I još sam se ubedivao kako sve u Kreaciji postaje još lepše i značajnije kada shvatiš koliko je maleno i u kakvoj je opasnosti.

Silazili smo niz brda i kroz šumu nekoliko sati. Ispostavilo se da smo odvučeni prilično daleko od kolibe. Usput smo razmenili svoja iskustva umiranja. *Iz varnice i ognja jednog od nebrojenih Velikih Praskova videh nešto nalik rukama, i osetih kako me je povuklo u svetlost, završih svoju priču. Uleteh u tu svetlost, osetih šake kako me drže i belina me proguta,* završi ona svoju.

„Ja, zapravo, ne mogu da poverujem koliko smo se oboje ponašali drčno i kretenski prema bogovima koji su nas vaskrsli“, rekla je skoro na samom pragu planinarskog kompleksa. „A oni su, da ne umanjujem, moćniji od nas dvoje više no što smo mi moćniji od jedne bakterije koja nema ‘armiju’ i na koju smo i tako imuni.“

„Bili su moćniji. Mislim da sada nije tako. Sada ćemo morati da se redovno uključujemo u borbu onoga što postoji protiv onoga što ne postoji – ne zaista – i onoga što ne dozvoljava postojanje!“

„Čekaj, a onda treba da prihvatom da postoje, ili su postoje, vile, divovi, kak’ se kaže... repači, pa vodenjaci, ribe-hermafrodit...“

„Vodozemci!“

„Šta god, vodozemci-hermafrođiti što ‘zidaše gradove i trovaše se međusobno’, zmajevi, karakodžule i nešto takvo, a da Ništa ne postoji?“

„Tako je, ništa ne postoji“ odgovorih i pokušah da se nasmijem, ali samo sam se mrštio. Predugo će preći pre ponovnog smeha, makar i uplašeno-ludačkog, posle ovoga. Možda tek kada me ponovo budu zarobili i mučili... a možda čak ni tada.

„Ne zajebavaj.“

„Dobro. Neću.“

„Dakle?

„Šta ‘dakle’?“

„Daaakle?“

„Pa, to ‘NIŠTA’ apsolutno znači nepostojanje. Ono JESTE nepostojanje. Nemoj se više glupirati, i sama znaš da je tako. A ono čega objektivno IMA – ili bar što se tiče tvog i mog znanja – toga ima, i gotovo. Nepostojanje istoga je neprijatelj... otpri-like svega što znamo... ili jedan od njih. Nisam nešto siguran ni u pitanje one Pre-Kreacije ili ‘slinave mutacije’, garant su i oni nešto što bi nas se ticalo – znam da smo ih u našim ‘NDE’ osećali kao pretnju, ali sada shvatam da nemamo znanja o istima. Ali saznaćemo. Svešću Protiv Bezumlja, kako reče Dajbog.“

„Svešću Protiv Bezumlja, ljubavi. Uvek.“

„Je l’ misliš da smo mi sada ludi?“ upitao sam.

„K’o Šeširdžija! A, jesmo li sad poput bogova, ili ćemo da se povampirimo kad umremo? Ili smo samo oboleli od PSP-a posle prevelike doze droge i devet dana zlostavljanja?“

„Da.“

„Šta ‘da’?“

„Tako je.“

Razmenivši te produktivne misli, otišli smo da provalimo kolibu koju smo iznajmili, i da obučemo odeću na sebe. Nismo više imali ključeve, jer ih je Tmina iz Crnobogove Jame izjela zajedno sa jaknama, čizmama, odećom, kapama, rukavicama, čarapama i gaćama. I dalje se nadam da nas niko nije video gole na snegu, u planini, gde ne samo nama, no NIKOME golom mesto nije. Tada sam samo pokušavao da razmišljam o tome koliko će doveka biti uplašen i nesrećan, i činilo mi se da je njena ruka najmanje stotinu stepeni topla, i da se sneg topi od vreline i jednog i drugog, dok hodamo divljinom, isparavajući.

* * *

Nismo više imali ključeve, jer ih je Tmina iz Crnobogove Jame izjela zajedno sa jaknama, čizmama, odećom, kapama, rukavicama, čarapama i gaćama. I dalje se nadam da nas niko nije video gole na snegu, u planini, gde ne samo nama, no NIKOME golom mesto nije. Tada sam samo pokušavao da razmišljam o tome koliko će doveka biti uplašen i nesrećan, i činilo mi se da je njena ruka najmanje stotinu stepeni topla, i da se sneg topi od vreline i jednog i drugog, dok hodamo divljinom, isparavajući.

* * *

„Vas dvoje ste prokleti retardi!“

„Je l'? A zašto?“

„Samo smo vas pitali kako ste se proveli u planini o Novoj godini i zašto se niste javljali danima... Niste morali da nas zajebavate!“

DUM! Vrata se zalupiše.

„Hristos se rodi!“

Pošto su svi izašli iz sobe, pogledala sam ga i nasmešila mu se, mada s mukom – kao da mi neko rukama razvlači lice, još nenaviknuta na to koliko je teško smejati se dok osećam strah, koji je do skoro bio potpuno nepojmljivih dimenzija. I on se konačno uspeo nasmejati. Nije bilo nešto, ali bio je prvi put posle koledarskog (ili juletidskog) i novogodišnjeg zimovanja. Možda ćemo jednom stvarno naučiti da se smejemo i glupiramo poput drskih viših bića, da ne bismo poludeli od onoga što oni znaju. A možda, zamislih se, možda su i oni već uveliko ludi... jer možda je ludilo jedini odgovor. Neozbiljno manično ludilo, kakvo praktikuje Šeširdžija iz „Alise“. Jer, samo teži klinički slučaj može da pokuša da se potrudi osećati se dobro, posle straha i depresije sa potonjeg nivoa jame... Pokušaćemo s ludilom. Sa novim silama u nama, može nas privremeno utešiti to što ćemo ubuduće biti manje neprimetni.

Još samo treba savladati Šeširdžijin smeh. Već smo uspeli svu turobnost ogavnih tragova ideje o bezgraničnosti, tek one prve u životu, nakititi neozbiljnošću prema prijateljima... zar ne?

BORIS MIŠIĆ

Boris Mišić rođen je 1974. godine u Rijeci , a od 1995. godine živi u Novom Sadu, gde je diplomirao na Pravnom fakultetu. Ljubitelj je fantastike, horora, krimi romana i stripova. Saradnik je portala „SF-Serbia“. Objavljeni su mu radovi : „Crvena, plava, žuta“ u fanzinu „Emitor“ („krimi Emitor“, br.481), „Đavolji monzaik“ u časopisu „Znak Sagite“ br.20, „Dete Dinare“ i „Peti svet“ u e-fanzinu „Raketla“, kao i više priča u različitim elektronskim časopisima („Afirmator“, „Libartes“, „Helly Cherry“, „Argus Books Online Magazine“).

IGRA KRVI I PRAŠINE

Alvarez je nervozno žmirkao posmatrajući sunce kako zalazi iza Siera Madre. Vatrena narandžasto-crvena kugla topila je zrnca prašine, šaljući mu toplotu kroz čelo direktno do mozga. Ponovo je žmirnuo, proverio pištolj i opremu, pogledao niz put. Dvojica lokalnih alkosa dremali su ispred bara; na sredini ulice, u prašini, igrala su se čupava i bosonoga deca. Tri dečaka i devojčica. Bili su prljavi i u ritama. Alvarez je, ipak, zapazio tople i blistave smeđe oči devojčice, njen dugi vrat i slap neuredne, divlje smeđe kose. Nesvesno se obliznu, a ruka mu pomilova nož.

Biće vremena da se pozabavi devojčicom, pomisli, biće nakon što obavi ono za šta je došao u ovu zabit.

Tada ju je ugledao. Gde su mu bile oči?

Mora da ga je vrućina prevarila, pomisli.

Sedela je na verandi ispred bara – zakleo bi se da sekund ranije nije bila tu. Posmatrala ga je očima beskrajne noći. Pune, čulne usne izviše joj se u prezriv osmeh kada mu uhvati pogled koji joj je šarao po bluzi. Jednu sandalu je izula, i bosom nogom se igrala po prašini. Alvarezu je taj gest izgledao pun skrivenog, erotskog značenja; nije umeo tačno da kaže zbog čega, ali u tom pokretu, u toj igri, bilo je nečeg neobično izazovnog. Gotovo smrtonosnog.

Pomisli kako ima simbolike u tome što će poslednjoj iz njene vrste presuditi u novogodišnjoj večeri, na razmeđi dva veka

i milenijuma. Deca noći bila su brza, ali meci su bili brži. Nikada nije promašio metu.

Kada je pogledao ponovo, želeo je da još samo tren uživa u njenoj lepoti, pre nego što joj prosvira metak kroz glavu. Taj tren ga je koštalo... svega.

Pogledi su im se sreli – paralisala mu je udove. Nije mogao da pokrene ni mali prst na ruci, panika je plivala u njegovom umu, a zajedno sa panikom na površinu je izbijalo i nešto drugo. Prihvatanje, pomirenost, želja da se potraga okonča i da se prepusti bezumnom talasu kojeg se plašio i za kojim je očajnički žudeo.

Devojka se pokrenula.

Alvarez je skamenjen posmatrao njen ples. Izvodila je pokrete koji su odudarali od svakog standarda i tradicije. Deca su oduševljeno pljeskala. Pitao se da li će njegova smrt označiti kraj ovog neobičnog pozorišta na otvorenom. Nakon svakog pokreta devojke, u prašini je ostajao mali crtež. Alvarez shvati da crtež predstavlja dve prilike, mušku i žensku, koje zajedno odlaze ka zalasku sunca. Grlo mu je bilo suvo od straha, ali osećao je istovremeno čudnu plimu zadovoljstva .

Kao da mu čita misli, devojka stade sa plesom. Na lica dece Alvarez ugleda razočarenje, ali ona se ubrzo opustiše i vratiše se igri. Devojka mu je polako prilazila, i Alvarezu zastade dah.

Zaista je lepa, pomisli. Nije osetio bol kada ga je ugrizla, niti kada je ugledao sopstvenu krv kako kaplje na prašnjavu tlo. Posmatrao je kao hipnotisan, bez reči, kako se devojka smeši i stopalom razmazuje njegovu krv po prašini.

Nervi počeše da mu se bude, udovi da se pokreću. Gledala ga je mirno, a u njenim očima su plivale zvezde i Mesec. Kroz njene usne Alvarez je čuo šapat drevnih, davno zaboravljenih bogova i duhova. Osetio je da je vreme na trenutak stalo, da se prostor raširio u beskrajnu pukotinu koja se pružala od zvezde do

zvezde, u kojoj su nestali svi njegovi snovi i želje. Osim jedne. Da lovi. Beskonačno, bezumno, da lovi na dve noge i na četiri, lovi i ubija, zauvek, do kraja vremena, da mu sveža krv kaplje iz čeljusti, dok još topao plen spušta pred njene noge. Da mu zvuk njenog bića, dok mu u zahvalnost za ulovljenu večeru para kožu, bude najlepša muzika. Večna melodija, koja nikada neće prestati. Nikada.

Dok je otkopčavao opremu, spuštao pištolj i nož u prašinu, boja tla se pod plaštom vrele tropске večeri menjala; od sive i braon, do nijansi narandžaste i crvene. Deca pogledaše u nebo, kao da očekuju kišu. Za to vreme, devojka pruži Alvarezu ruku, a on je bez reči prihvati i podje za njom. Deca okrenuše glave u njihovom pravcu, ali za sekund prekasno. Neobični par već je nestao u noći.

U tom trenutku, bez najave, niotkuda, počela je padati kiša. Smeđokosa devojčica zaplaka. Njeni drugovi je upitno pogledaše, a ona prstom pokaza na mesto gde se nalazio crtež u prašini.

Kiša ga je potpuno izbrisala.

NEŠTO DIŠE U MOJOJ TORTII

Autori:

Sandra Maksimović
Ivica Milarić
Saša Robnik
Milka Knežević-Ivašković
Igor Ivanišević
Andrea Baskin
Damir Mikloš
Vladimira Becić
Goran Segedinac
Pavle Zelić
Miloš Petković
Lada Vukić
Radoslav Slavnić
Nenad Pavlović
Relja Antonić
Boris Mišić

Lektura i korektura:

Andrea Baskin
Radoslav Slavnić

Ilustracije:

Relja Antonić

Dizajn korica, prelom i priprema teksta:

Radoslav Slavnić

Kontakt:

HOROR TORTA
horortorta@gmail.com

Podrška:

Art-Anima SF-Serbia Helly Cherry RemixPress Znak Sagite
Pogled iz svemirskog broda Horor Filmovi

**NEŠTO DIŠE
U MOJOJ
TORTI**